

مجله ایران مهر | شماره ۳۱ | شهریور ماه ۹۷

مجله ایران مهر

با «گیوه» تا ونیز رفتیم!

استان‌های بیکار، بیکارتر شدند

دست‌های کشاورزان در پوست گردو

همراه با ضمیمه آیین‌های عاشورایی

فهرست مطالب

تکیه حسینی

جامعه ایران

- ۲۴ تبریز باخت، ارومیه هم نبرد/ پروژه پارک بزرگ تبریز پشت سد لیجیازی‌ها
- ۲۵ زیرساخت‌های مرز مهران نیمه کاره است/ گذرگاهی که نیاز به توجه دارد
- ۲۷ مردم منطقه سیستان محروم از آب و هوا/ تغییر رنگ و بوی آب آشامیدنی
- ۲۸ نگهبانان شهر کرمان اسیر خشکسالی/ جنگلی که در سکوت خشک می‌شود
- ۲۹ هزار توی مشکلات «چالوس»/ تیغ زباله بر گلوی چهارمین جاده زیبای جهان
- ۳۱ بی‌قانونی در مجمع قانون‌گذار شهری؛ شوراهایی که خبر ساز شدند
- ۳۳ کارد به استخوان رودخانه‌های جم رسید/ برداشت بی‌رویه شن و ماسه
- ۳۴ محرومیت قصه نیست/ رویاهایی که رنگی می‌شوند
- ۳۵ حاشیه نشینی از خوزستان تا شورای اجتماعی ملی/ تلاش برای رفع حس تبعیض

فرهنگ و هنر ایران

- ۴۱ «گامی در دوزخ گامی در بهشت» افتخار آفرین شد/ کسب رتبه اول بازیگری
- ۴۲ قیام دلیران جنوب درسی برای جهان/ امروز رئیس‌علی‌ها کم نیستند
- ۴۳ لزوم توجه به توسعه ارزش‌های واقعه غدیر/ غدیر حلقه وصل مریدان است
- ۴۵ خرید خانه شیون فومنی ۸ ساله شد/ وعده‌های عملی نشده مسئولان گیلان
- ۴۶ نگاهی به حال و روز هنر هفتم در خراسان جنوبی/ شهرستان سینما ندارد
- ۴۷ هنر هفتم در تک فریم قرار گرفت/ اکران «پول خارجی»
- ۴۹ تپش تند قلب سینماهای اصفهان برای کودکان/ تنور جشنواره گرم شد
- ۵۰ شنیدن نوای انقلاب در موزه عبرت/ اینجا دیوارها سخن می‌گویند

شناسنامه مجله

- مدیر مسئول: علی عسگری
- شورای سردبیری: سید امیرحسین دهقانی، مسلم معین
- دبیر تحریریه: صدیقه حسینی
- مدیر هنری: محبوبه عزیزی
- با تشکر از: دبیران استانی خبرگزاری مهر و سرپرستان ۳۱ استان خبرگزاری مهر
- شماره تماس: ۴۳۰۵۱۱۹۰
پست الکترونیک: Township@mehrnews.com
- آدرس: ایران، تهران، خیابان استاد نجات الهی، کوچه بیمه، پلاک ۱۸
- علاقمندان می‌توانند مقالات و مطالب خود را برای مجله ایران مهر ارسال کنند.

فهرست مطالب

میراث ایران

۵۲	احیای پاپوش سنتی به شیوه مدرن و خلاقانه؛ با «گیوه» تا ونیز رفتیم!
۵۴	ظرفیت تکمیل/کمبود هتل در تبریز احساس شد
۵۵	فراموشی تمدن ۷ هزار ساله/ تپه تاریخی خاک می خورد
۵۷	نماد تاریخ ۲۰۰ ساله در معرض نابودی/ قلعه کهن در محاصره سودجویان
۵۹	انتقاد کارشناسان از مرمت غیراصولی پل تاریخ آق قلا/ میراث تکذیب کرد
۶۰	مرمت سقف گنبدی کاخ مروارید/ نورپردازی «قلعه صمصام»
۶۲	بوم گردی در چهای به توسعه اقتصادی؛ فصل شکوفایی روستاها فرامی رسد؟
۶۴	قایق سواری در دریاچه «وان»/ به طبیعت شگفت انگیز الموت سفر کنید

اقتصاد ایران

۶۷	«تعاون» فرصت مغفول اشتغال زایی؛ رکن دوم اقتصاد ایران متزلزل است
۶۹	«صنعت ابریشم» چشم انتظار حمایت/ نوغانداری از پيله درمی آید؟
۷۱	افزایش ۵۰ درصدی قیمت نوشت افزار در مشهد/ رونق لوازم التحریر داخلی
۷۲	حال ناخوش ساخت و ساز مسکن در بیرجند/ صدای پای دلالت می آید
۷۳	زخم بیکاری بر تن محرومیت/ استان های بیکار، بیکار تر شدند!
۷۶	مرغ از سفره مردم پر کشید/ عوامل موثر بر قیمت ها
۷۷	خزان باغ های بافت در فصل برداشت/ دست های کشاورزان در پوست گردو
۷۸	رونق «دمزآباد» با طعم تولید و گردشگری/ اینجا بیکاری معنایی ندارد
۸۰	سنگینی مشکلات روی دوش فرش بافان/ روند صادرات فرش کُند شد
۸۲	باغات بام ایران در حال خشک شدن/ آب دهی قنات ها ۶۰ درصد کاهش یافت
۸۳	فرصت ها و تهدیدهای بندرهای چابهار و گوادر/ رقابت تجاری دریای عمان
۸۵	دپوی سیب در کنار جاده ها ممنوع شد/ افزایش صادرات با وجود کاهش تولید

تصویر ایران

■ کردها هم مردمانی هستند که حب اهل بیت (ع) را در سینه دارند؛ سالیان سال میزبان زوار عتبات عالیات بوده‌اند و خاک قدوم آنها را طوطیای چشمان خود قرار داده‌اند؛ دیاری که هرخانه‌اش مهمانخانه‌ای بود برای پذیرایی از زوار کربلا.

■ تغییر نرم سبک مداحی‌ها و تهاجم فرهنگی با تقدس زدایی از عزاداری‌ها، برخی از مجالس عزاداری در ماه محرم را با سبک‌های سخیف و ریتیمیک پرشور، ولی خالی از شعور همراه کرده است.

■ فتنه گران و جاهلان منحرف در سال ۱۶ هجری قمری، حسین (ع) را سر بریدند به نیت اینکه اسلام سر بریده شود، اما غافل از اینکه، نهضت عاشورا، چراغ راهی برای هدایت بشریت شد.

■ برای دیدن یکی از مهم‌ترین مراسم سنتی عزاداری ماه محرم استان سمنان باید تا تیغ آفتاب ظهر پنجم محرم صبر کرد اما پیش از آن باید خیابان پرشیب و تاب شهید قدوسی شاهرود را به سمت کوچه نخل پیمود.

تکبیه حسینه

«پوش کشی» حال و هوای یزد را کربلایی کرد / دارالعباده در سوگ حسین (ع)

یکی از مفصل‌ترین و متنوع‌ترین برنامه‌های عزاداری در ایام محرم و صفر در یزد برگزار می‌شود و اغلب مراسم به سنت‌های کهن آراسته است که «پوش کشی» از جمله این آیین‌های قدیمی است. یزد را مردم اقصی نقاط کشور و حتی خارج از کشور تنها به بافت تاریخی و بناهای خشت و گلی و کاشی‌کاری‌های منحصر به فرد نمی‌شناسند بلکه یزد شهری است که مراسم عزاداری آن برای سید و سالار شهیدان، حضرت اباعبدالله الحسین (ع) و یاران شهید ایشان در کربلا، شهرتی مثال‌زدنی دارد. البته مراسم روضه‌خوانی برای شهدای واقعه کربلا به ویژه امام حسین (ع) و برادر باوفای ایشان، حضرت ابوالفضل العباس (ع) در همه ایام سال در یزد برپاست و در اغلب خانه‌ها، حسینیه‌ها، مساجد و تکایا، در طول ماه حداقل یک بار مراسم روضه‌خوانی به صورت دوره‌ای برگزار می‌شود. اما مراسم روضه‌خوانی در ایام محرم و صفر و حال و هوای دیگری دارد و این سنت‌های قدیمی است که این روضه‌ها را از دیگر روضه‌های سایر ایام سال متفاوت می‌کند.

پوش کشی یزد؛ آیینی سنتی که قدمتی بیش از ۲۰۰ سال دارد
تقریباً هر روز از ماه محرم، یک سنت و آیین برای اجرا در یزد وجود دارد و همه مراسم‌های عزاداری به سنت‌های قدیمی آراسته است. یکی از برنامه‌هایی که به یک آیین تبدیل شده و

در آغاز ماه محرم اجرا می‌شود، مراسم پوش کشی است که در یزد قدمتی حداقل ۲۰۰ ساله دارد. صدیقه رمضان‌خانی از محققان فرهنگ عامه یزد در مورد این مراسم آیینی گفت: پوش پرده‌ای بزرگ و نقاشی شده و اغلب دارای رنگ روشن است که برای مکان‌های روباز از جمله حیاط مساجد، حسینیه‌ها و حتی حیاط خانه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد. وی بیان کرد: در گذشته از آنجا که مکان‌های روباز در معرض تابش شدید نور خورشید بودند برای در امان نگاه داشتن مردم از گرما و تابش مستقیم نور خورشید، پوش‌ها را با طناب‌های ضخیم از طریق پایه‌هایی که در پشت‌بام‌ها نصب می‌شد، بر سقف این مکان‌ها می‌گسترانند.

پوش کشی از گذشته در خانه‌های قدیمی یزد انجام می‌شد
رمضان‌خانی عنوان کرد: این کار حتی در خانه‌ها نیز مرسوم بود زیرا در گذشته شیوه معماری یزد، شیوه حیاط مرکزی بود به نحوی که یک حیاط در مرکز خانه قرار داشت و اتاق‌ها دور تا دور حیاط واقع شده بودند.

وی افزود: در ایام مختلف سال که مردم می‌خواستند در خانه‌های خود مراسمی به ویژه مراسم روضه‌خوانی برپا کنند، به اصطلاح یزدی‌ها پوش بالا می‌کردند و به این ترتیب اتاق‌ها محل استقرار و پذیرایی از زنان و حیاط مرکزی، محل

استقرار و پذیرایی از مردان بود. رمضان‌خانی ادامه داد: در گذشته اغلب مراسم عزاداری عصرها یا صبح‌ها برگزار می‌شد به همین دلیل پوش کشی یکی از الزامات برگزاری روضه به شمار می‌رفت اما اکنون که در بسیاری موارد، مراسم‌ها شب‌ها برگزار می‌شود، پوش کشی به دست فراموشی سپرده شده که البته بسیاری هم برای مصون ماندن مهمانان خود از گرد و خاک و ... حتی اگر مراسمی در شب داشته باشند، باز هم پوش کشی می‌کنند.

پوش‌ها این روزها نه تنها در مراسم روضه‌خوانی بلکه بر فراز حیاط سفره‌خانه‌ها و هتل‌های سنتی نیز مشاهده می‌شود زیرا هم به نوعی نشانگر آداب و رسوم و سنن یزدی‌هاست و هم حیاط مرکزی را از گرمای شدید و گرد و خاک و در سایر ایام سال از بارش‌های احتمالی مصون می‌دارد.

جنس پارچه این پوش‌ها بسیار با کیفیت است به نحوی که ممکن است در مکان‌ها ده‌ها سال مورد استفاده قرار گیرد و قرار گرفتن دائم آن در برابر نور خورشید، گزندگی به آن وارد نکند.

پوش برای اینکه از عبور و مرور هوا جلوگیری نکند، اغلب از جنس کرباس تهیه می‌شود و هنوز هم در یزد تعداد بسیار محدودی کارگاه‌های پوش دوزی فعالیت می‌کنند که البته فعالیت آنها بسیار اندک و محدود است.

آنچه در این پوش‌ها جلب توجه می‌کند، نقاشی‌هایی است که روی آنها انجام شده و قدمت

برخی از آنها به بیش از ۲۰۰ سال می‌رسد. تقریباً طرح مشترک همه پوش‌ها، یک شیر به همراه شمشر است که البته عده‌ای برداشت دیگری از این نشان دارند اما واقعیت این نشان، ریشه در واقعه کربلا دارد به نحوی که در تعزیه‌های عصر عاشورا نیز در بسیاری از مناطق از عروسک شیر نیز استفاده می‌شود.

آداب ویژه پوش‌کشی در مسجد جامع یزد

گرچه پوش‌کشی در آغاز محرم در اغلب مساجد و حسینیه‌ها برگزار می‌شود اما در برخی مکان‌ها از جمله مسجد جامع یزد، پوش‌کشی ویژه ۱۰ روز پایانی ماه صفر است و پوش‌کشی چند روزی قبل از آن با مراسم و آدابی ویژه برگزار می‌شود و افراد زیادی برای تماشای این مراسم در مسجد جامع حضور پیدا می‌کنند.

اما یکی از خانه‌های قدیمی یزد که حداقل ۳۵ سال است در دهه اول محرم روضه‌خوانی دارد و مراسم پوش‌کشی آن با آداب ویژه‌ای برگزار می‌شود، منزل پدری شهید محمدرضا دهقانی‌زاده است.

مادر شهید دهقانی‌زاده در مورد مراسمی که هر سال در دهه اول محرم در منزلش برگزار می‌شود، گفت: سال ۱۳۶۰ فرزند ۲۱ ساله‌ام که پسری بسیار نجیب، با خدا، اهل مدارا با مردم، متدین و علاقمند به مکتب عاشورا بود، به شهادت رسید.

وی افزود: پیش از شهادت فرزندم، مراسم روضه‌خوانی زنانه در سه روز از ماه محرم و سه روز از ماه صفر در منزل برگزار می‌کردیم اما از سال شهادت فرزندم، این مراسم با جمعیت بیشتری از مردان و زنان در دهه اول محرم برگزار می‌شود.

فاطمه بنادکی عنوان کرد: روز اول محرم، وسایل آشپزی، پرچم‌های سیاه، دیگ‌های بزرگ برای طبخ آش، پوش و ... با کمک اقوام و همسایه‌ها از زیرزمین خانه که حالا دیگر به این وسایل اختصاص داده شده، به حیاط آورده می‌شود و همه با هم علاوه بر پوش‌کشی، مقدمات برگزاری ۱۰ روز روضه را نیز فراهم می‌کنند.

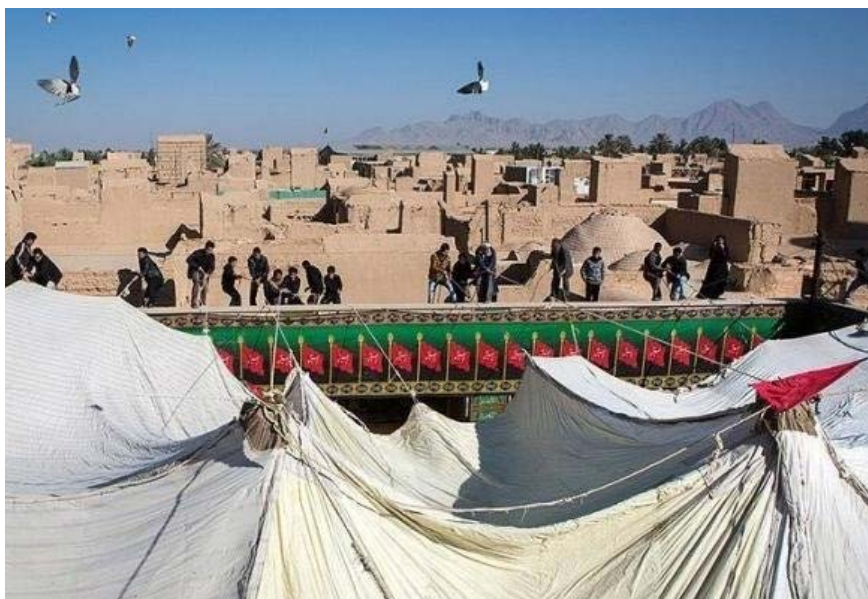
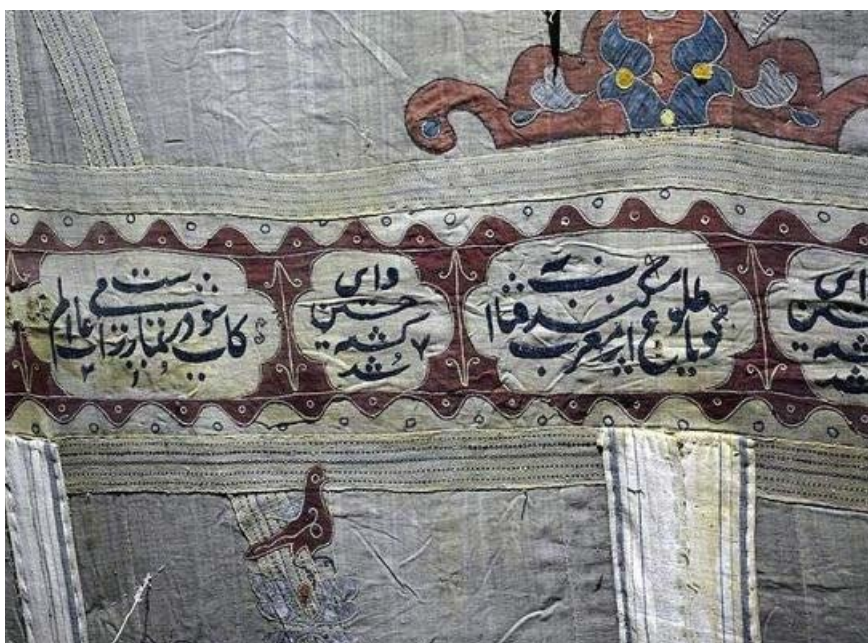
وی با بیان اینکه روضه در این ۱۰ شب، بعد از نماز مغرب و عشاء برگزار می‌شود، افزود: با وجود اینکه روضه شب‌ها برگزار می‌شود، پوش‌کشی باید حتماً انجام شود تا مهمان‌ها از سرما و گرما و گرد و خاک و ... در امان بمانند و این سنت در هر حال باید برگزار شود.

پوش‌کشی؛ مراسمی که هیچکس شرکت در آن را فراموش نمی‌کند

مادر شهید دهقانی‌زاده عنوان کرد: این مراسم ۳۷ سال است که هر سال در منزل ما برگزار شده و به برکت اباعبدالله الحسین (ع) هر سال بر رونق آن افزوده شده است.

وی ادامه داد: هیچ‌یک از اقوام و همسایه‌ها روز اول محرم یا یک روز قبل از آن را هرگز فراموش نمی‌کنند و حتماً برای پوش‌کشی و مراسم ویژه آن به منزل ما می‌آیند و با شور و حال خاصی اقدام به پوش‌کشی و فراهم کردن سبزه‌های مقدّمات می‌کنند.

یزدی‌ها که از پوش‌کشی به عنوان پوش بالا کردن یاد می‌کنند، این روزها با برافراشته کردن پوش‌ها، حال و هوای دیار خود را کاملاً کربلایی کرده‌اند و تا پایان ماه صفر، پرچم‌های سیاه، پوش‌های برافراشته، نخل‌های مشک‌پوش و ... به نشانه عزای حسین (ع) در شهر خودنمایی می‌کنند.

خیمه‌های عزاداری در خانه‌های تاریخی کرمان / عشق حسین غوغامی کند

گذرند و به درب چوبی می‌رسند که همیشه درش به روی مردم کرمان باز است.

تمامی خانه‌های فرش شده است، این خانه به سبک خانه‌های قدیمی شهر همچنان فعال است، تمام ارکان خانه به سبک گذشته است، اتاقها، سقفهای گنبدی، درهای چوبی، حوض وسط حیاط همه چیز همان است که سالها قبل ساخته شده است.

مردم دسته دسته وارد خانه می‌شوند و حیات و اتاق‌های خانه را مملو از جمعیت می‌کنند و باقی مانده مردم در سابات‌های اطراف خانه که مفروش شده است می‌نشینند، نماز صبح را می‌خوانند و پای منبر می‌نشینند و اشک می‌ریزند در میان این جمعیت مهمانان زیادی نیز از استانهای مختلف وجود دارد که کرامات این مراسم را شنیده‌اند.

ماهی‌های قرمز حوض، شمشادهای حیاط و خیمه‌ای که سالها میزبان مردم بوده است در فضایی ملو از عطر گلاب مردم را به کر بلا می‌برد.

قدمت این مراسم نزدیک به یک قرن است و با سنتها و آداب و رسوم مردم شهر در هم آمیخته است.

تعزیه خوانی در چترود و زنگی آباد

از دیگر مراسم‌های خاص مردم کرمان تعزیه‌هایی است که به ویژه در شهر جویبار، این شهر آرامگاه فرزند امام موسی کاظم(ع) است گفته می‌شود وی به همراه شاه چراغ به شیراز مهاجرت کرده است اما پس از درگیری در شیراز به جویبار می‌آید و در نهایت در این شهر توسط دشمنان اهل بیت به شهادت می‌رسد. مردم کرمان در ایام محرم در این شهر که در نزدیکی شهر کرمان است حضور می‌یابند و عزاداری می‌کنند.

این مراسمها می‌توان اشاره کرد.

استان کرمان به یکی از مهمترین مراکز تعزیه در کشور محسوب می‌شود و نسخه‌های تعزیه یافت شده در بم قدمتی معادل دو قرن دارند که همچنان توسط تعزیه خوانان اجرا می‌شود، بم به خصوص بعد از زمین لرزه ۸۲ به یکی از بزرگترین عزاخانه‌های حسینی در ایام محرم تبدیل می‌شود و گروه‌های عزاداری در این شهر به صورت دسته جمعی به برگزاری مراسم می‌پردازند و سفره‌های نذری هزاران نفری در این شهر برپا می‌شود و طی سالهای اخیر این عزاداریها در سطح ملی نیز مورد توجه قرار گرفته و به صورت مستقیم از رسانه ملی پخش می‌شود.

عزاداری ۹۰ ساله در خانه سید خسرو

اما نمونه خاص برگزاری مراسمهای محرم در خانه‌های تاریخی کرمان برگزار می‌شود که میتوان به خانه سید خسرو و همچنین خانه حاج ماشالله اشاره کرد که ۱۴ روز در ایام محرم به صورت ویژه میزبان هیات‌های عزاداری و عاشقان ثارالله هستند. در این میان عزاداری در خانه خسرو از شکوه بیشتری برخوردار است. جد خاندان خسرو، سید حسین نام داشت که پایه و اساس این عزاداری‌ها را به جای گذاشت و سالهاست مردم را پای منبر امام حسین نشانده بعد از وی سید محمد فرزندش این سنت را ادامه داد و بعد از آن پسران بعدی سید حسین این سنت را ادامه دادند و حالا نسل‌های جدید این خاندان همان خانه را میزبان مردم کرمان می‌کنند. ساعت ۳ هر روز صبح دسته دسته مردم کرمان به سمت محله خواجه خضر کرمان رهسپار می‌شوند، از کوچه پس کوچه‌های مسقف و سابات‌های شهر می‌

مردم شهر کرمان عزاداری سید الشهدا را نیز با تاریخ و آداب و سنن خود گره زده‌اند و این روزها موكب ها و خیمه‌های عزاداری امام حسین (ع) یکی پس از دیگری در خانه‌های تاریخی شهر برپا می‌شود.

مردم شهر کرمان از دیرباز مراسمهای عزاداری امام حسین(ع) و یارانش را در پهنه تاریخ این شهر برپا می‌کرده‌اند، وجود نسخه‌های عزاداری و خیمه‌هایی که قرن‌ها قدمت دارند و همچنان عزاداران امام حسین را در پناه خود می‌گیرند نشانی بر این ادعاست.

با فرا رسیدن ماه محرم چهره شهر کرمان نیز تغییر کرده است، مردم کرمان که به صورت سنتی عزاداری‌های خود را در مکانهای تاریخی این شهر از جمله صفا عزاخانه، مسجد جامع و مسجد امام خمینی، تکیه قلعه و بازار تاریخی کرمان، خانه خوشرو، خانه حاج ماشالله برگزار می‌کنند طی دو سال اخیر برپایی موكبهای کوچک و بزرگ در سطح شهر کرمان را نیز برپا می‌شود و همین امر چهره خیابانهای شهر را نیز تغییر داده است.

روستاهای شهر کرمان که هر سال تعزیه‌های با شکوهی را برگزار می‌کنند نیز از هم اکنون در حال تمرین و تهیه لباس و اسب و شتر برای مراسمهای روزهای عاشورا و تاسوعا هستند، همچنین مراسمهای روضه خوانی و تهیه نذریهای خاص مردم کرمان از جمله آبگوشت امام حسینی نیز در گوشه و کنار شهر دیده می‌شود.

اکثر دسته‌های عزاداری در شهر کرمان و به خصوص در روستاها سابقه سالها عزاداری و سنن مخصوص به خود را دارند.

بسیاری از آداب و رسوم مردم کرمان مطابق آداب و رسوم گذشته هم چنان اجرا می‌شود که به برخی از

زرتشتیان با خواندن دعا و طلب ادامه راه آزادگان دنیا مراسم خود را برگزار می کنند.
زرتشتیان کرمان امام حسین (ع) را سرور آزادگان جهان می دانند.

پرسه امام

در روزهای یازدهم تا سیزدهم محرم مراسم «پرسه امام» اجرا می شود و گروهی به نام بنی اسد که صورت خود را پوشانده اند، مراسم خاک سپاری شهدای کربلا را به صورت نمادین برگزار می کنند. خواندن خطبه امام سجاد (ع) و حدیث کساء در شب های آخر دهه اول محرم هم در کرمان برگزار می شود.

اما مراسم روضه خوانی و عزاداری خامس آل عبا و یاران با وفایش در دهه دوم و سوم محرم در سطح استان کرمان توسط خیران هم چنین کسانی که نذر کرده اند در منازل آن ها برگزار و ادامه پیدا می کند. مردم استان کرمان با دارا بودن پیشینه مذهبی از گذشته های دور با فرا رسیدن ماه محرم بویژه روزهای تاسوعا و عاشورا با آداب و رسوم خاصی خاطره سرور و سالار شهیدان حضرت امام حسین (ع) و یاران باوفایش را زنده می کردند.

سه هزار هیئت مذهبی در کرمان فعال است

مدیر کل تبلیغات اسلامی کرمان اظهار داشت: بیش از سه هزار هیئت مذهبی در کرمان ثبت شده اند که از ماههای قبل کار ساماندهی و هماهنگی این هیاتها برای برگزاری مراسمهای ماه محرم آغاز شده است. حجت الاسلام علی جلالی بیان کرد: اعزام دو هزار و ۵۰۰ مبلغ به مناطق مختلف به خصوص روستاهای دور افتاده و محرم نیز انجام شده است و مبلغان به تبیین اهداف قیام کربلا می پردازند.

وی بیان کرد: بیشترین میزان این مبلغان به مناطق جنوبی و شرقی استان فرستاده شده اند و هدف بصیرت افزایی، پاسخ به شبهات، برگزاری عزاداری و دوری از انحراف در عزاداری ها را دنبال می کنند.

وی گفت: خوشبختانه کرمان دارای سابقه قابل توجه در برگزاری مراسمهای عزاداری است.

کرمانی ها این روزها درب و دیوارهای شهر را سیاه پوش کرده اند و به سوگ امام حسین و یارانش نشسته اند.

عزاداران و سایر هیئت های سینه زنی و زنجیر زنی حضور دارند. با پای برهنه رفتن در روز عاشورا به خاطر همدردی با اسیران کربلا نیز در سطح استان کرمان مرسوم است.

علم گردانی

علم گردانی و عاشوری دادن از دیگر سنت های مردم کرمان است در

این آیین افراد معتمد محلی علم هایی را که از چوب و پارچه ساخته شده است، حمل می کنند و از این طریق نذورات مردم را جمع آوری می کنند.

طبخ آبگوشت امام حسینی

در روز تاسوعا و عاشورا تقریباً در تمامی تکیه ها و حسینیه ها گوسفند ذبح می کنند که صرف انجام پذیرایی با عنوان آب گوشت امام حسین (ع) از عزاداران می شود.

از دیگر سنت های مردم کرمان که قدمت طولانی دارد، دادن «عاشوری» یا «آش بلغوری» است. خانواده هایی که یک سال از درگذشت عزیزشان نگذشته باشد در دهه اول محرم به ویژه تاسوعا و عاشورا این آش را پیش از طلوع آفتاب می پزند و بین مردم محله تقسیم می کنند، مالیدن کاهگل به سر و صورت، در بعضی از نقاط استان کرمان هم رایج است.

مراسم زرتشتیان برای سوگواری امام حسین (ع)

زرتشتیان کرمان احترام خاصی برای برگزاری سوگواری امام حسین (ع) قائل هستند و مراسم ویژه ای هم برگزار می کنند. زنان و مردان با پوشیدن لباس سفید در آتشکده برای امام حسین (ع) و یاران او به سوگواری و عزاداری می پردازند.

زرتشتیان امام حسین (ع) را داماد ایرانی ها می دانند و به همین دلیل به امام سوم شیعیان افتخار می کنند. در روز عاشورا زرتشتیان با پختن غذای قیمه مانند هم وطنان کرمانی نذری می دهند.

اما با شکوه ترین تعزیه های کرمان در چترود، زنگی آباد برگزار می شود در این دو شهر کوچک از روزها قبل از برگزاری تعزیه های تاسوعا و عاشورا میدان هایی وسیع فراهم می شود و با اجاره صدها راس اسب و شتر و ساخت خیمه های بزرگ و ایجاد جایگاههای متعدد و تمرین افرادی که تعزیه ها را انجام می دهند هزاران نفر را از گوشه و کنار کشور به این شهرها می کشانند.

درب بسیاری از خانه های این دو شهر و روستاهای اطراف به روی مردم باز می شود و آبگوشتی که ویژه ماه محرم است طبخ می شود که به آبگوشت امام حسینی شهرت دارد.

صحنه صحنه واقعه تاسوعا و عاشورا در این دو روز مقابل چشم مردم اجرا می شود و در نهایت عاشورا کاروانهای بزرگ و نمادین امام حسین سوار بر اسب و شتر به راه می افتاد و در نهایت در تعزیه ای سیار پس از طی چند کیلومتر صحنه شهادت امام حسین

به تصویر کشیده می شود و خیمه ها آتش کشیده می شوند و در همان شب در میدانی بزرگ مراسم شام غریبان به نمایش کشیده می شود و این مراسم بزرگ چند شب بعد در مراسم بنی اسد توسط زنان این شهرها به اتمام می رسد.

عزاداری در صفه عزاخانه

همچنین برگزاری مراسم عزاداری کرمانی ها در صفه عزاخانه کرمان که در بازار کرمان انجام می شود این مراسم نیز همراه با آداب و رسوم خاصی است هزاران نفر از مردم کرمان را جذب یکی از قدیمی ترین مکانهای عزاداری در کشور می کند که به همت بازاریان کرمان انجام می شود.

مرکز کرمان شناسی برخی از مراسمهای مردم کرمان را اینگونه شرح می دهد.

مراسم چهل منبرون

این مراسم از عصر روز عاشورا شروع می شود و مردم پای ۴۰ منبر می نشینند و در پای هر منبر شمعی روشن می کنند و به یاد شهدای کربلا اشک می ریزند و اعتقاد دارند در نهایت به حاجت خود می رسند.

یا عباسی

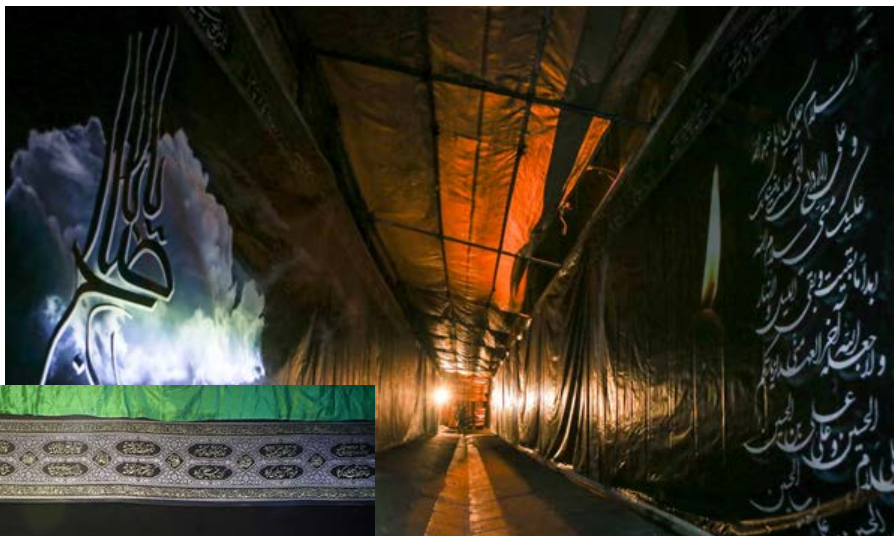
از دیگر رسوم کرمانی ها به خصوص در شهرستان کوهنجان تشکیل دسته های سینه زنی «یا عباسی» است که به صورت کفن پوش در روزهای تاسوعا و عاشورا با نوا «جانم فدای عباس (ع)» در میان

استان ایلام غرق در ماتم سرور و سالار شهیدان / مراسمات خاص استان

برنامه های مختلف فرهنگی و مذهبی در مناطق مختلف استان ایلام

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان ایلام نیز اظهار داشت: ۴۵۰ روحانی و مبلغ دینی در ماه محرم به مناطق شهری و روستایی این استان برای تبلیغ و ترویج فرهنگ عاشورایی اعزام شده که تعدادی از این مبلغان دینی، بومی و مابقی نیز از حوزه علمیه قم به این استان اعزام شده اند.

حجت الاسلام محمد فتاحی تصریح کرد: روحانیون و مبلغان دینی در ماه محرم به منظور برگزاری برنامه های مختلف مذهبی و دینی از جمله سخنرانی، بیان احکام، امر به معروف و نهی از منکر، گفتمان دینی،

پاسخ به سئوالات و شبهات دینی، برگزاری مراسم عزاداری و نوحه سرایی به این استان اعزام می شوند. مدیر کل تبلیغات اسلامی استان ایلام، با بیان اینکه ماه محرم و صفر عامل مهمی برای حفظ و زنده نگه داشتن اسلام است، افزود: در این ماه بایستی به خوبی هدف نهضت عاشورا و فرهنگ حسینی برای آحاد مردم به ویژه نوجوانان و جوانان تبیین و تشریح شود.

وی هدف از قیام امام حسین (ع) و یاران با وفای ایشان را احیای دین رسول خدا (ص) و امر به معروف و نهی از منکر دانست.

تمهیدات انتظامی و ترافیکی برای ایام محرم در ایلام

فرمانده نیروی انتظامی استان ایلام نیز در این ارتباط اظهار داشت: کنترل ترافیکی و انتظامی نیز در دستور کار پلیس است و با رصد هیئت های مذهبی از طریق پایش تصویری، نظم و انضباط و عملکرد آنان مورد سنجش و ارزیابی قرار می گیرد.

نورعلی یاری یادآور شد: با تلاش های دستگاه های امنیتی و انتظامی استان، مراسم عزاداری های ماه محرم با امنیت و آرامش کامل برقرار و برگزار می شود.

وی افزود: پلیس، امسال با فعال سازی گشت های سواره و پیاده، پایش تصویری لحظه به لحظه، و حضور پر رنگ در مساجد و تکایا، سعی خواهد کرد، امنیت مطلوب عزاداران را در تمام نقاط مختلف استان تامین کند.

یاران امام حسین (ع) است که این چاپینه خوانی را زنان استان ایلام در مجالس عزای با سوز و گداز خاصی انجام می دهند.

در این مراسم معمولاً نزدیک به ۵۰ تا ۶۰ زن و دختر دور هم جمع می شوند و چاینه کنان (سینه زنان) برای امام حسین (ع) و برادرش حضرت عباس (ع) ناله می کنند.

محرم بهترین فرصت برای تبیین فرهنگ جهاد و شهادت است

امام جمعه ایلام در این ارتباط اظهار داشت: اسلام از اول پیدایش، با خون شهیدان و مجاهدان آبیاری شد و به ثمر رسید.

حجت الاسلام محمد نقی لطفی گفت: تشریح قیام امام حسین (ع) و آشنا کردن مردم با اهداف و برنامه های قیام امام حسین (ع) موجب تقویت فرهنگ جهاد و شهادت در جامعه است که این مهم بر عهده مبلغان و مداحان در ایام محرم است.

وی دیگر هدف قیام عاشورا اجتناب از انحراف دانست و بیان کرد: عمل به راه و روش عاشورا چراغی است برای جلوگیری از انحراف و به دامن دشمن افتادن و ندای هیات من الذله سر دادن در مقابل ظلم و جور و ستم و دفاع از محرومان و مستضعفان جهان و این هدف در انقلاب اسلامی تبلور یافته است.

امام جمعه ایلام ماه محرم را ماه پیروزی خون بر شمشیر دانست و افزود: پیام عاشورا به همه نسل ها و همه عصرها آن است که در مقابل دشمن مقاومت و به طور حتم خون بر شمشیر همواره پیروز و مدافعان اسلام ناب محمدی در جهان سر بلند هستند.

ناطق مختلف استان ایلام این روزها در عزای و ماتم سرور و سالار شهیدان غرق شده اند.

محرم ماه پر از حزن و اندوه و فرهنگی زنده تا همیشه تاریخ است، فرهنگی که بر پایه آن اتفاقات بزرگ تاریخ شکل گرفته است و همانگونه که امام راحل فرمودند انقلاب اسلامی برگرفته از برگ های تاریخ عاشورا است.

این شب ها حال و هوای عجیبی در مناطق مختلف استان ایلام برقرار است، همه دست به دست هم می دهند تا مراسم عزای سالار شهیدان را با آبرو برگزار کنند، مساجد و تکایای استان ایلام از شب گذشته صحنه پر شور عزاداری و نوحه سرایی عاشقان ابا عبدالله الحسین (ع) و یاران باوفایش است.

جای جای شهرهای ایلام عزادار حسین (ع) شده و نوای «یا حسین» از هر جا شنیده می شود، هر کس به اندازه توان و وسع خود فعال است؛ یکی آشپزی می کند، دیگری عزاداری و نفر بعدی به عشق امام حسین، غذای نذری زائران امام را آماده می کند.

مراسمات خاص استان ایلام طی ایام محرم

به هر گوشه از ایلام که سر بزیند با آداب و رسوم متفاوت و زیبایی مواجه می شوید که دیدن هر کدام لذت خاص خود را دارد، اما یکی از مهم ترین این مراسمات، «چمر» است که فقط برای مردها و بزرگان دین یا ایل برگزار می شود. هدف از برگزاری این مراسم نیز پاسداشت اقدامات ارزشمند و یادآوری بزرگی این افراد است.

در مراسم چمر همسرایان ضمن سرودن همزمان شعرشان که در مصیبت سالار شهیدان است به همراه نوازندگان دهل و سرنا به آرامی حول میدانی دایره شکل که صفوف فشرده مردان و زنان میهمان آن را احاطه کردند به حرکت در می آیند.

تعمیه شهرستان دهلران قدمت ۱۰۰ ساله دارد و در فهرست آثار معنوی ملی ثبت شده، مردم شهرستان دهلران نماز ظهر عاشورا را در محل میدان شبیه خوانی برگزار می کنند و پس از اقامه نماز و قرائت دعای زیارت امام حسین در ظهر عاشورا به خانه می روند. «چاپینه» از دیگر آداب و رسوم مردم استان طی ایام محرم است، چاپینه به معنای ذکر مصیبت بر مصائب

آیین های کرمانشاه؛ از چرخاندن «کتل» عزاتانوای سوزناک «چمری»

مردمان کرد زاگرس نشین آیین های زیبایی برای سوگواری ماه محرم داشتند که برخی از آنها در گذر زمان کمرنگ شده اند.

عشق و ارادت به ابا عبدالله (ع) متعلق به دین و مذهب خاصی نیست، همچنان که متعلق به هیچ قومیت و نژاد خاصی هم نبوده و این موضوع به وضوح در راهپیمایی بزرگ اربعین دیده می شود که از جای جای جهان و از هر دین و آیینی گردهم می آیند و با نمایش اوج ارادات زیباترین صحنه ها را خلق می کنند.

کردها هم مردمانی هستند که حب اهل بیت (ع) را در سینه دارند؛ سالیان سال میزبان زوار عتبات عالیات بوده اند و خاک قدوم آنها را طوطیای چشمان خود قرار داده اند؛ دیاری که هر خانه اش مهمانخانه ای بود برای پذیرایی از زوار کربلا.

خواندن مرثیه و «موور» زنان، تعزیه و شبیه خوانی کندولهای ها، برپایی غلم و کتل، سفره های نذری با غذاهای محلی، گل به سر گرفتن و... رسم و رسوم کردها برای اقامه عزای محرم از زمان های دور تا همین امروز است که برخی ها در گذر زمان کمرنگ شده اند، اما عزاداری ها هر سال پرشورتر برگزار می شود.

برپایی «غلم» و چرخاندن «کتل» عزاداران آستانه محرم

دکتر علیرضا قاسمی، استاد جامعه شناسی اظهار داشت: برای بررسی آداب و رسومی که در ماه محرم به ویژه دهه اول در دوره قاجار، صفویه و... برگزار می شد باید به گذشته دور برگردیم و به سراغ کتابها برویم؛ امروزه اگرچه عزاداری ها به مرور زمان تغییر شکل داشته ولی ماهیت آن تغییر نکرده بلکه مثلاً امروزه

مردم از طریق رادیو، پوستر، پلاکت و... این روزها را برجسته می کنند.

وی افزود: در گذشته قبل از ماه محرم و بعد از عید غدیر افکار عمومی و جامعه برای اجرای برنامه های محرمی به استقبال این ماه می رفتند و هنوز می بینیم برخی مراسم عروسی قبل محرم انجام می شود چون این دو ماه، ماه عزاست عملاً به ویژه در بین شیعیان مراسم جشن و عقد و عروسی در محرم و صفر کمتر می شود.

دکتر قاسمی گفت: برای ورود به ماه عزاداران مساجد شرایط را فراهم و درب خانه ها حتی یک پرچم سیاه کوچک «یا حسین (ع)» نصب و علم و کتل در محل عزاداری آماده سازی می شد.

این استاد جامعه شناس با اشاره به اینکه باید پیش از شب اول محرم همه کارها برای برگزاری مراسم آماده بود، افزود: در این ماه خانواده ها همه لباس مشکی می پوشیدند همچنین از قبل فضای شهر اعم از محلات و مساجد مشکی و تدارکات روضه خوانی فراهم می شد در محلات، افراد پیشکش سوت نوحه خوان، برنامه های کاری را تنظیم می کردند که این دهه اول محرم اختصاص به امام حسین (ع) می یافت و کارهای دیگر تعطیل می شد.

دکتر قاسمی بیان کرد: تدارک نذری شامل شربت، آب، حلیم، آش و غذا به ویژه در روزهای تاسوعا و عاشورا بیشتر بود و مردم به صورت خودجوش مراسمات عزاداری را حتی پیش از انقلاب با وجود محدودیتهای رضا شاه برگزار می کردند که البته بعد انقلاب توسعه بیشتری پیدا کرد.

وی با اشاره به اینکه تفاوت هایی جزئی در مراسمات عزاداری بین شهرستان های استان می بینیم افزود: بین اعضای هیئت اعم از زنجیر زن و نوحه خوان

هماهنگی زیاد بود و بندهایی از یک نوحه توسط همه در عزاداری تکرار می شد همچنین در ۵۰ سال پیش دور یک حیاط برای عزاداری حلقه می زدند، اما با افزایش جمعیت تراکم جمعیت عزاداران در تاسوعا و عاشورا در یک مکان ممکن نیست بلکه هر محله هیئتی برای خود دارد که فضای بازی برای چرخش یا تشکیل صف های موازی توسط سینه زنان تشکیل می شود اینک نیز رسم بر این است مردم عزاداران پشت سر نوحه خوان با مداحی آرام راه می افتند.

قاسمی عنوان کرد: در بیشتر نقاط کرمانشاه هیئات سینه زنی و زنجیر زنی داریم در زنجیر زنی ها برای بچه های کوچک سه تا چهار ساله زنجیر کوچکی می خرنند همچنین قدیم ها مردها لباس سیاه بلند می پوشیدند که پشت آنها باز و زنجیر می زدند، اما امروز بیشتر لباس مشکی می پوشند.

هم آوایی نواهای کردی با «چمری»

وی با اشاره به اینکه همه چیز در این ایام سیاه و نماد عزاست حتی کتل و ساز عزافزود: نوحه خوان با سوز و گداز می خواند و نظم خودجوشی وجود دارد در برخی جاها در شهرهای کوچک اسب و کتل و چمری با شعرهای کردی در قالب چمری و آهنگ های محلی استفاده می شود.

قاسمی عنوان کرد: در شهرهای استان نوحه های کردی و فارسی هم خوانده می شود تا مردم تکرار کنند این مراسمات از شب اول شروع و در تاسوعا و عاشورا حضور پر رنگ تر می شود از عزاداران پذیرایی می شود همچنین استقبال جوانان خوب است و همکاری کاملی در این میان برقرار است.

این جامعه شناس افزود: از سرشب که مراسم آغاز می شود در پایان مراسم هم زنجیر زنان با هم یک

به مسیر زوار کربلا معروف است بیان کرد: فاصله کم شهرهای کرمانشاه به این دلیل بوده که زوار کربلا بین کرمانشاه تا ماهیدشت یا بیستون و... اتراق گاه هایی برای زوار به فاصله نزدیک داشتیم. وی با بیان اینکه در کرمانشاه قبلا قمه زنی بوده اما امروزه به شکل محدودی رخ می دهد افزود: این مراسم در اردبیل یا برخی شهرها رایج است اما کرمانشاه به جای قمه زنی، سینه زنجیر زنی با نظم برگزار می شود.

«دهل و سورنا» سازهای عزای کردها

حجت الاسلام اسماعیل قبادی مدیرکل تبلیغات اسلامی استان کرمانشاه گفت: ایام قدیم اشعار مداحان حماسی و از روی عشق بود نه تظاهر و ریا، نوحه هایی که خوانده می شود اصیل بود و مداحان از هر شاعری شعر نمی خواندند و اینان با آلات قدیمی مثل دهل و سورنا همراه بود.

وی افزود: پرچم ها پیام داشت، «با عطشان» روی پرچم ها پیام داشت، قتل حسین (ع) عطشانان پیام داشت و مراسمات به صورت کاملاً مردمی برگزار می شد و وابسته به کسی یا دولتی نبود. مدیرکل تبلیغات اسلامی استان کرمانشاه کمک به فقرا در این ماه بسیار مهم و پخش غذا فقط مختص به سینه زن و فقرا بود؛ احترام هیتی و پاتوق دار هم حفظ می شد.

این جامعه شناس با اشاره به اینکه بعد اتمام روز عاشورا این ماه را با شام غریبان و سوم امام بدرقه می کنند گفت: در کرمانشاه مردم حلیم پخش می کردند و نوحه های محلی و کردی خوانده می شود همچنین شرکت زنان در مراسمات به گونه ای است که علاوه بر برگزاری روضه در خیابان ها هم پشت سر عزاداران حرکت می کنند. قاسمی با اشاره به اینکه از سالیان سال کرمانشاه

ضرب خاصی زنجیر زنی سه ضرب یا پنج ضرب می گرفتند در نهایت با صدای به یک یا حسین جمعی ختم می شد؛ در روز عاشورا هم مردم به سر و سینه گل می مالیدند به مناسبت فصل سال تابستان و پاییز که هوا بارانی نبود همراهی نمادین با پای برهنه انجام می شد همچنین در روزهای تاسوعا و عاشورا توزیع نذری بیشتر بود و برخی مردم که نذری داشتند مواد غذایی را به یک متولی نذری در محله می دادند که به جمعیت بیشتری برسد که از آن برای فقرای دور و نزدیک غذا می بردند.

قاسمی با بیان اینکه این امر امروزه هم با شکل پیشرفته تری دیده می شود، گفت: در گذشته زنجیر زن و دهل زن محدود بود اما امروز افرادی هستند که این روزها وقت می گذارند مردم کرمانشاه نیز از گذشته در تکیه معاون الملک جایی تاریخی برای برگزاری مراسم عزاداری جمع می شوند امروز محدودتر شده و اصطلاحاً مردم هرجایی می خواهند بگویند به هیئت می روند می گویند تکیه می رویم. وی با اشاره به اینکه در دهه محرم بعضی ها روضه زینیه و فاطمیه می گیرند و در روز عاشورا همه یک جا جمع می شوند افزود: در شهرهای کوچک مردم در ظهر عاشورا به سمت مزار و برخی به مسجد جامع می روند بعد ظهر عاشورا هم منتظر شام غریبان و آتش زدن پارچه و خیمه ها هستند و همچنین مراسم سوم امام هستند.

به گفته این جامعه شناس، در ماه صفر هم روزهایی مثل بیست و هشتم صفر و اربعین را داریم عملاً در این دو ماه از اول محرم تا آخر صفر فضای عزاداری فراهم است که دوستی و ارادت به اهل بیت پررنگ می شود و مردم برنامه های شادی را به عقب می اندازند یا از قبل تدارک می بینند.

وی افزود: همچنین در دهه عاشورا کودکان کوچک به عنوان شیرخوارگاه حسینی در گهواره های نمادین فضای سال ۶۱ هجری را تداعی می کنند.

سقای پیرمردها با مشک آب

قاسمی گفت: همچنین در گذشته پیرمردها با مشک آب به عزاداران آب می دادند و خود را گل می گرفتند امروز جمعیت زیاد شده از لیوان های یکبار مصرف استفاده می شود همچنین با کنترل و نظارتی که بر تهیه شرب و غذا هست و احساس مسئولیت و نیت خوبی که وجود دارد تاکنون موردی از ایجاد مشکل و مسمومیت برای کسی نبوده است.

تهاجم فرهنگی با تقدس زدایی از عزاداری ها/نوحه «ریتیمیک» آسیب زاست

دستمزد خاطر نشان کرد: مداحان حوادث آن دوران را باید به امروز تفسیر کنند و جلسات آنها به چند قطره اشک ختم نشود.

برخی ها از اصل مداحی دور شده اند

مسلم مقدسی یکی از مداحان جوان کرمانشاهی اظهار داشت: خط و ربط مداحی باید برگرفته از فرهنگ عاشورا باشد و فرهنگ عاشورا همان فریاد علیه ظلم و بیداد و دعوت به حریت است.

وی در مورد تاثیر گذاری مراسم عزاداری و مداحی ها گفت: بسیاری از رزمندگان جبهه مقاومت اسلامی از پای همین منبرها و روضه ها از لحاظ معنوی رشد کردند و چه حماسه هایی آفریدند. این مداح اهل بیت (ع) با اشاره تاکیدات مقام معظم رهبری در مورد محتوا داشتن اشعار مداحان افزود: در این رابطه حضرت آقا بسیار تاکید دارند که اشعاری مورد استفاده قرار بگیرد که پیام داشته باشد و نسبت به هوشیاری مردم موثر واقع شود و خود من هم در انتخاب اشعار خوشبختانه بسیار دقت می کنم.

مقدسی در خصوص استفاده برخی مداحان از روایات جعلی هم گفت: عاشورا آنقدر پر از جاذبه و عاطفه و پیام و نکته های زیباست که جفاست و قطعاً نارواست اگر بخواهیم موارد جعلی و بیجایی را مطرح کنیم.

وی ادامه داد: بنده از دوجهت اول اینکه پای منبر بزرگان و خطبا و زانوی شاگردی در حضور اساتید و سوخته ها و اهل علم زدم بسیار دقت می کنم و دوم بخاطر اینکه از قشر دانشگاهی هستم نهایت ریز بینی و مطالعه را دارم که خدای نکرده مطلب یا مضمون اشتباهی را بازگو نکنم.

این ذاکر اهل بیت (ع) در خصوص سبک های امروزی مداحی نیز بیان داشت: بنده در باب عزاداری قایل به این مطلب هستم که هرآنچه که منطبق با شرع بود و زیبا بود مورد استفاده قرار بگیرد حالا چه قدیمی باشد چه جدید.

وی با بیان اینکه در این قضیه نظرم بر تجمیع و آمیخته ای از سبک سنتی و جدید است، ادامه داد: عزاداری سنتی زیبایی ها و ضعف هایی داشته که باید زیبایی ها را گرفت و سعی در جبران نقاط ضعف داشت و عزاداری های امروز هم نکات مثبت و منفی دارد که باید در جذب خوبی ها قدم برداشت، اما متأسفانه بعضی از سبک ها را به عنوان یکی از طلایه داران سبک جدید مداحی در استان نمی توانم بپذیرم. مقدسی تصریح کرد: سبک های مداحی نباید از سبک خواننده های بدنام و به اصطلاح لس آنجلسی گرفته شود، اما متأسفانه باید گفت بعضی رعایت نمی کنند و از اصل محتوای مداحی دور شده اند.

ورود برخی مداحان نا آشنا به این عرصه و همچنین نشستن افرادی بی اطلاع در مجالس آنها، قطعاً موجب وارد شدن آسیب جدی به آیین های ناب و اصیل و ارزش های معنوی می شود که باید این موضوع به صورت اساسی توسط نهادهای فرهنگی مربوطه ریشه یابی و رفع شوند.

کرد و گفت: روضه ای که با نام امام زمان (عج) آغاز نشود نمی تواند روضه باب میل امام زمان (عج) باشد.

وی تصریح کرد: یک مداح باید همیشه روضه اش بوی امام زمان (عج) بدهد و چند بیت از روضه اش متعلق به ایشان و شناختشان باشد.

این مداح اهل بیت (ع) معتقد است که مداح باید به مستمعان معرفت امام شناسی را انتقال دهد و این امر در صورتی امکان پذیر است که در مباحث اخلاقی و معرفتی خودش مسلط باشد.

در مداحی های امروزی ریتیم جای شعر را گرفته است

دستمزد بیان داشت: متأسفانه در مداحی های امروزی ریتیم جای شعر را گرفته است و به ریتیم شوردار بیشتر بها می دهند و کاری به شعر ندارند.

وی اظهار داشت: برخی مداحان شعر محورند و برای شعرهای با معنا و مفهوم سبک ایجاد می کنند و برخی دیگر اما تنها به دنبال شور هستند در حالی که ممکن است شعوری در کار نباشد.

این مداح اهل بیت (ع) تصریح کرد: ما برای اینکه در تعجیل فرج امام زمان (عج) گام برداریم باید بتوانیم روی اشعار سبک سازی داشته باشیم نه اینکه سبک محور باشیم.

وی خاطر نشان کرد: بهتر است در این عرصه افرادی باشند که هم از لحاظ سواد شعری و هم سواد معرفتی در سطح بالایی باشند مثلاً شاعر از صفات معصوم شناخت داشته باشد نه اینکه این شناخت صرفاً به چشم و ابرو خلاصه شود.

دستمزد بیان داشت: متأسفانه با شرایط امروز جامعه جوانان به دنبال ریتیم هستند و برای رهایی از این تهاجم فرهنگی باید به جلسات معرفت بخشید و از حضور واعظان سخنور هم در کنار مداحان بهره برد. این مداح اهل بیت (ع) افزود: اغلب جوانان ما هنوز یک شناخت سطحی از امام حسین (ع) ۱۴۰۰ سال پیش دارند و امام زمانشان را نمی شناسند، امروز باید حسین زمان را بشناسیم و مردانه پایش بایستیم.

وی در توصیه به مداحان جوان نیز گفت: مداح وقتی مداح است که بلد باشد روضه بخواند ولی بسیاری از مداحان ما نمی توانند روضه بخوانند و فقط ریتیم دارند، لذا باید روی روضه خوانی و معرفت افزایی بیشتر تاکید کنند.

تغییر نرم سبک مداحی ها و تهاجم فرهنگی با تقدس زدایی از عزاداری ها، برخی از مجالس عزاداری در ماه محرم را با سبک های سخیف و ریتیمیک پر شور، ولی خالی از شعور همراه کرده است.

مجالس عزاداری و مداحی باید «شور» و «شعور» را با هم داشته باشند؛ ولی این مهم با مداحی های امروزی که اغلبشان برگرفته از اشعار و آهنگ هایی با ریتیم تند و ضربی که اکثراً هیجانی است، مورد بی توجهی قرار گرفته است.

نفوذ سبک غربی در مداحی های نوحه سرایان جوان شاید یکی از چالش های اصلی این حوزه باشد که آفتی جدی برای مداحی

اصیل و ناب ایرانی محسوب می شود؛ طی سال های اخیر اشعار و سبک های ضعیف و سخیف تا حدی به مداحی راه پیدا کرده اند که برخی مداحان تنها به فکر جذب حداکثری مجالسشان هستند حتی به قیمت نادیده گرفتن ارزش ها.

«اسیر چشم و ابروی حسینم...»، «آرباب! برای من خدایی، نگو دوسم نداری...»، «شب عاشقی همینه، چتر زلفای ابلق فصل» و... اینها تنها نمونه هایی از همین اشعار سخیفی است که مشابه اینها را به وفور در نوحه برخی از مداحان می شنویم که در شأن و ارزش انمه اظهار و اهل بیت (ع) نیست.

بعضی ها هم برای برند شدن دست به هر کاری می زنند حتی اگر شده قطعه ای از آهنگ یک خواننده بی هویت غربی را بازسازی کرده و صرفاً به ریتیم توجه دارند و شان مجالس عزاداری را تا این حد پایین می آورند.

استفاده از مدح ها و تمجیدهای بی معنا در مداحی ها موضوعی بود که مورد انتقاد رهبر معظم انقلاب نیز قرار گرفت و ایشان در تذکری به جامعه مداحان این اشعار سخیف را موجب پایین آوردن سطح معارف دینی دانسته اند.

همین موضوع موجب شده تا برخی از مداحان از اصل پیام عاشورا و ریشه معارف اهل بیت (ع) منحرف شوند و این مجالس تنها به چند قطره اشک ختم شود بدون اینکه مستمعان تشنه حقیقت و معرفت را سیراب کنند.

مداحی باید به مستمعان معرفت امام شناسی بدهد

محمد مهدی دستمزد مداح و ذاکر اهل بیت (ع) در مورد تاثیر گذاری مداحان گفت: یک مداح اول باید خود ساخته باشد و روی تفکرات و اخلاقی و رفتار کار کند تا نفسش خدایی شود.

وی افزود: یک مداح باید بسیار متواضع شده و از لحاظ اخلاقی و معرفتی در حدی باشد تا بتواند با نفسش دیگران را به خدا و اهل بیت (ع) که اسماء خداوند هستند دعوت کند.

این مداح اهل بیت (ع) بیان داشت: مداح وقتی می تواند تاثیر گذار باشد که نفسش را از خدا گرفته باشد و برای رضای الهی بخواند.

دستمزد، معرفت شناسی امام زمان (عج) را از دیگر نکات مهم برای تاثیر گذاری یک مداحی خوب عنوان

شمع گردانی؛ آئین هزار ساله اردبیلی هادر سرسپردگی به علمدار کربلا

آسیب شناسی آیین‌های محرم برای احیا و پویایی سنت‌های اصیل

مدیرکل تبلیغات اسلامی استان اردبیل در گفتگو با خبرنگار مهر آسیب شناسی آیین‌های ماه محرم در راستای احیا و رشد و پویایی برخی سنت‌ها اصیل را ضروری برشمرد و تأکید کرد که باید آیین‌های عزاداری اصیل در اردبیل احیاء شود.

حجت الاسلام مهدی ستوده با بیان اینکه باید توجه ویژه‌ای به احیا و توسعه آیین‌ها و فرهنگ‌های غنی اردبیل اعمال شود، یادآور شد: بی شک این مهم اهداف قیام سید و سالار شهیدان امام حسین (ع) و فلسفه عاشورا با بیش از پیش بازگو خواهد کرد.

وی شمع گردانی را جزو آیین‌های کهن منطقه برشمرد و متذکر شد: این آیین‌ها نشانگر دلدادگی و ارادت مردم استان اردبیل به علمدار کربلا بوده و هرساله با شکوه خاص برگزار می‌شود.

مدیرکل تبلیغات اسلامی استان همچنین با اشاره به گسترش بیش از پیش فرهنگ عاشورایی در جامعه بیان داشت: امروز این فرهنگ ناب در نسل جوان نمود عینی پیدا کرده چراکه امام حسین (ع) و مکتب عاشورا بهترین سرمایه برای هدایت نسل جوان و مهمترین سپری است که می‌تواند جامعه را از آسیب‌ها و معضلات محافظت کند.

وی افزود: حضور خالصانه این جوانان در واقعه عاشورا، درس بزرگی برای جوانان عصر حاضر است تا با تاسی از جوانان عاشورا و بنی هاشم، برای احیای اسلام و ترویج ارزش‌های دینی در جامعه تلاش کنند.

توسعه آئین هزار ساله اردبیل به سایر مناطق کشور

شمع گردانی آیینی مختص اردبیل است و از سال‌های گذشته تاکنون همه ساله با شکوه خاصی برگزار می‌شود، اما این آیین طی سال‌های اخیر در استان‌های دیگر کشور بویژه استان‌های شمالغرب و همجوار اردبیل رواج یافته و مردم این مناطق نیز آئین شمع گردانی را به عنوان آیینی برای عرض ارادت به خاندان سیدالشهدا (ع) برگزار می‌کنند.

آئین شمع گردانی فرصتی است که هر سال مردم این استان برای اثبات دلدادگی و محبت خود به حضرت سیدالشهدا (ع) بویژه علمدار کربلا که روز تاسوعا منتسب به اوست، عشق خود را با شوری معنوی در مساجد مویه می‌کنند.

عزاداری اقدام به شمع گردانی می‌کنند که با برگزاری این مراسم سنتی، عشق و ارادت به خاندان عصمت و طهارت در این روز به نقطه اوج خود می‌رسد.

بیوک جامعی اضافه کرد: در این آئین که از ظهر تاسوعا در شهرها و نقاط مختلف استان اردبیل آغاز شده و تا غروب ادامه می‌یابد، عزاداران با دسته‌های شمع به مساجد مختلف محلات رفته و با روشن کردن شمع که در حقیقت نذری آنها محسوب می‌شود، عشق و ارادت خود را به حضرت ابوالفضل (ع) نشان می‌دهند.

وی با بیان اینکه این آئین سنتی بیش از هزار سال در اردبیل قدمت دارد، افزود: این مراسم در زبان ترکی و محلی به نام «شمع پایاما» معروف بوده و عزاداران حسینی بعد از هشت روز عزاداری در مساجد و خیابان‌ها و محلات اردبیل در روزی که منتسب به علمدار رشید کربلا، حضرت ابوالفضل العباس (ع) است اقدام به روشن کردن شمع می‌کنند و در سوگ آن علمدار رشید بر سر و سینه می‌زنند.

این پژوهشگر دینی اوج عزاداری مردم اردبیل را در روز تاسوعا و عاشورا عنوان کرد و بیان داشت: در تاسوعای حسینی همه دسته‌های عزاداری شامل محلات شش‌گانه، شعبات آن و مردم عزادار به خیابان می‌آیند و ضمن عزاداری و برگزاری اجتماع بزرگ تاسوعایی، آیین شمع گردانی را نیز با شکوه خاص و هرچه تمام‌تر برگزار می‌کنند.

روشن کردن ۴۱ شمع در ۴۱ مسجد اردبیل

وی در تشریح برگزاری این مراسم در اردبیل تصریح کرد: آیین شمع گردانی در روز تاسوعا تا اذان مغرب ادامه می‌یابد و عزاداران گاه به صورت گروهی و گاه در قالب دسته‌های عزاداری و اغلب نیز با پای پیاده به ۴۱ مسجد قدیمی شهر اردبیل رفته و با نیتی خالص و با هدف برآورده شدن حاجاتشان شمع را روشن و برای شهادی کربلا نیز فاتحه و صلوات می‌خوانند.

آیین شمع گردانی مختص گروه یا سنین خاصی نیست چنانچه برگزاری این آئین در بین جوانان و نوجوانان و بویژه بانوان از حال و هوای خاص برخوردار است، بطوریکه بانوان در حالی که چادر و لباس سیاه بر تن کرده‌اند در سقاخانه ابوالفضل العباس (ع)

اردبیل جمع شده و ضمن سر دادن ندای عزاداری به شکل خاص با روشن کردن شمع و گره زدن تکه پارچه‌هایی خواستار برآورده شدن حاجات خود و خانواده می‌شوند.

امروز تاسوعا روز دلدادگی به حضرت سیدالشهدا (ع) و مویه‌های عاشقانه و نجوای قرن‌ها سرسپردگی به علمدار کربلا است، مردم اردبیل این روز را با آئین سنتی و هزارساله شمع گردانی روایت می‌کنند.

اردبیل به عنوان خاستگاه تشیع، در حالی عشق و عاشقی و وابستگی کامل خود را به خاندان اباعبدالله الحسین (ع) بویژه حضرت ابوالفضل العباس (ع) به اثبات رسانده که این دلدادگی در ماه محرم و با برگزاری آئین‌هایی که به این منطقه تعلق دارد، به اوج خود می‌رسد، آئین‌هایی که هزاران سال قدمت داشته و حکایت از هزاران سال سرسپردگی است.

اردبیل مملو از آئین‌هایی در شور و عشق حسینی و میراثدار فرهنگ عاشورایی است و مردم آن از گذشته تاکنون ارادت‌های خالصانه به سالار شهیدان حضرت امام حسین (ع)، حضرت ابوالفضل (ع) و خاندان پاک سیدالشهدا دارند، به طوری که در طول تاریخ این شهر و منطقه به شهر حسینی شهرت داشته است.

آئین‌های اصیلی که در دنیا بی نظیر است

تمام این ارادت و سرسپردگی با برگزاری آئین‌هایی نمود پیدا می‌کند که صدها و هزاران سال قدمت داشته و از نسل‌ها به نسل‌های دیگر منتقل می‌شود، آئین‌هایی که مختص اردبیل و مردم این دیار بوده و یا از این منطقه به سایر کشور منتقل شده است.

مردم اردبیل به مانند سایر مناطق و فرهنگهای مختلف کشور، دارای آداب و رسوم و سنن خاصی در برگزاری مراسم عزاداری و سوگواری بوده، اما برخی از این مراسم از جمله طشت گذاری، شمع گردانی، برپایی دستجات محلات شش‌گانه و... نه تنها در کشور بلکه در سراسر دنیا بی نظیر و متعلق به منطقه اردبیل است و همیشه در بررسی آیینهای عاشورایی مورد مطالعه قرار گرفته است. چنانچه مراسم ماه محرم در اردبیل را سرشار از نشانه‌ها و نمادها کرده است.

شمع گردانی یکی از این آیین‌ها است که در اردبیل تجلی و به نمادی از عشق و ارادت مبدل شده است. آئینی برای نشان دادن عشق و ارادت به علمدار کربلا، امروز عاشقان ابوالفضل به روز موعود رسیده‌اند.

عزاداری در اردبیل سرشار از نشانه‌ها و نمادها

یکی از پژوهشگران تاریخی و دینی استان اردبیل در گفتگو با خبرنگار مهر بیان داشت: در روز تاسوعا دستجات

طشت گذاری؛ نماد بیعت با سقای کربلا/ آئین ۶۰۰ ساله عزاداری در اردبیل

«طشت گذاری» آئینی ۶۰۰ ساله منتسب به اردبیل است؛ آئینی که امروز به بسیاری از مناطق کشور گسترش یافته و به نمادی از بیعت با سقای کربلا و آغاز عزاداری‌های محرم تبدیل شده است. در آستانه ماه محرم مساجد اردبیل به یاد سقای کربلا آیینی را اجرا می‌کنند که با نام طشت گذاری شناخته می‌شود، آئینی که در سطح کشور منتسب به اردبیل بوده و دارای قدمت چند صد ساله است. این آیین پیش از آغاز محرم در تمام مساجد، محلات، امامزاده‌ها، حسینیه‌ها و برخی منازل اردبیل با آداب خاص و همراه با عزاداری و عزیمت برگزار می‌شود. واقعه کربلا و بسته شدن فرات به روی امام حسین (ع) و یارانشان و ایثارگری‌های سقای کربلا برای رساندن آب به تشنگان و حماسه آفرینی یارانی که با لبانی تشنه، شهد شهادت را نوشیدند، به یقین قداست و جایگاه والای آب را در فرهنگ شیعیان و به خصوص ایرانیان که از دیرباز نیز از جایگاه خاص و معنوی برخوردار بوده، عمق و وسعت بسیاری بخشیده است تا جایی که انعکاس این امر را در فرهنگ مردم و به خصوص در شکل‌گیری آداب و رسوم و آئین‌ها شاهد هستیم.

قداست و جایگاه والای آب در فرهنگ شیعیان

رسم طشت گذاری یا طشت گردانی نیز از جمله مراسمی است که می‌توان طبق آیین آیین‌ها معرفی کرد که منسوب به شهر اردبیل به طور خاص و مردم آذربایجان به طور عام است. در این آئین، طشت نماد مشک سقای کربلا، آب، رود و نماد فراتی است که به روی حسین (ع) و یارانش بسته شد.

در اردبیل قدیم این رسم از بیست و هفتم ماه ذیحجه و با برگزاری مراسم طشت گذاری در مسجد جامع این شهر آغاز می‌شد و از روزهای بعد مساجد دیگر نیز به نوبت طشت گذاری و طشت گردانی می‌کردند. امروزه نیز این مراسم با اندک تغییراتی در چندین روز با شور و حال خاصی برگزار می‌شود.

عزاداری ایام ماه محرم در اردبیل با مراسم طشت گذاری آغاز و هر روز در دو محله شهر مراسم طشت گذاری برگزار می‌شود. در روز اول در محلات «طوی» و «اونچی میدان»، روز دوم محله «اوچدکان» و «سرچشمه» و در آخرین روز از ماه نیز مراسم طشت گذاری در دو محله «پیرعبدالملک» و «عالی قاپو» انجام می‌شود.

به این صورت که دسته‌های زنجیرزنی و سینه زنی با نوحه سرایی و نواختن طبل و شیپور و حمل علمهای عزاداری، به یاد تشنگان کربلا مشکی را پر از آب کرده و آن را به همراه طشت‌هایی از جنس برنز یا مس که به طور معمول بر دوش ریش سفیدان هر محله حمل می‌شود، به مسجد می‌برند و بعد از طواف مسجد طشت‌ها در جای مخصوص خود قرار گرفته و با خواندن دعای مخصوص، طشت گذاری پر از آب می‌شود.

نمادی از رفتار جوانمردانه امام حسین (ع) در مقابل سپاه حر

در فرهنگ عاشورا و در توضیح بیشتر این سنت آمده است که «این سنت به تاسی از اقدام سالار شهیدان و یادآور رفتار جوانمردانه امام حسین (ع) در مقابل

بزرگتر است، «اوچ دکان» برادر متوسط و «پیر عبدالملک» برادر کوچکتر، در محلات نعمتی نیز، «گازران» برادر بزرگتر است و «سرچشمه» برادر متوسط و عالی قاپو برادر کوچکتر. دیگر مساجد و محلات شهر نیز به عنوان زیر شاخه این شش مسجد و محله طبقه بندی می‌شوند و هر کدام دسته عزاداری مشخص و مجزا دارند.

به این ترتیب به جز روز اول و نهم محرم و یک روز جمعه که ما بین این ده روز واقع می‌شود، هر روز دسته یکی از محلات ششگانه و شعبه‌هایش به بازار و خیابان می‌آیند و عزاداری می‌کنند.

پژوهشگر و محقق عزاداری اردبیل تاریخچه طشت گذاری در این منطقه را دارای غنا و بر طبق مستندات تاریخی عنوان و متذکر شد: وقتی امام حسین (ع) وارد منزل چهاردهم می‌شود با شنیدن خبر شهادت مسلم ابن عقیل و قیص ابن مظهر به یاران خود دستور می‌دهند آب کافی به همراه داشته باشند که این روز مبنای طشت گذاری اهالی اردبیل است.

جامعی با بیان اینکه طشت گذاری در اردبیل در بیش از ۴۱ مسجد شهر انجام می‌شود، تصریح کرد: با تداوم این آداب و رسوم اعتقادی، در حقیقت اردبیل سنت طشت گذاری با سابقه چند صد ساله را حفظ کرده و آن را امروز به عنوان یک فرهنگ اصیل مستند و قابل اتکا معرفی می‌کند.

روایت سفر تاریخی کاروان امام حسین (ع) در عزاداری‌های اردبیل

وی یادآور شد: بعد از طشت گذاری از روز دوم محرم همزمان با ورود کاروان امام حسین به دشت کربلا اهالی اردبیل در قالب محلات ششگانه عزاداری خود را به همراه شعبات خود در خیابانهای اصلی انجام می‌دهند و در روز تاسوعا و عاشورا با شمع گردانی در ۴۱ مسجد و عزاداری در سطح شهر عشق و حرارت حسینی به اوج می‌رسد.

جامعی به روند تاریخی سفر امام حسین (ع) از مدینه و مکه به کربلا اشاره کرد و بیان داشت: ۴۶۰ کیلومتر مسافتی که امام حسین (ع) با خانواده خود تا کربلا

سپاه حر می‌باشد که به روایتی آن حضرت، در روز ۲۷ ذیحجه، آب مشک‌ها را در طشت‌ها ریخته و تمام لشکر حر و اسبان آنها را سیراب نمودند».

یکی از پژوهشگران و محققان استان اردبیل در این خصوص با اشاره به جایگاه ارزشمند شیعی و حسینی این استان می‌گوید که اردبیل سهم بسزایی در اعتلای فرهنگ و تمدن شیعی و علوی کشور داشته و این شهر از جایگاه و پایگاه خاصی در تشیع و مکتب علوی برخوردار می‌باشد.

بیوک جامعی با بیان اینکه مداحی‌ها و آیین‌های حسینی این شهر همواره الگوی سایر نقاط کشور بوده است، افزود: اردبیل با داشتن سه خصیصه در عزاداری خود توانسته است فرهنگ ۶۰۰ ساله عزاداری خود را حفظ کند که در این میان اخلاص، داشتن نظم و نیز خود جوش بودن آیین‌های محرم از جمله این خصایص است.

سهم اردبیل در اعتلای فرهنگ و تمدن شیعی و علوی

وی با اشاره به اخلاص عزاداری مردم آذربایجان و اردبیل تصریح کرد: نظمی که در عزاداری اردبیل وجود دارد به طور مطلق در هیچ جا تعریف شده نیست و آیین‌ها این منطقه نه تنها قابل تغییر نیستند، بلکه در طول شش قرن گذشته با کمترین تحریف دنبال شده‌اند.

مهمترین پایه نظم و ترتیب عزاداری‌های اردبیل، تقسیم بندی محلات است. به این ترتیب که شهر اردبیل، از قدیم به شش محله در قالب سه محله حیدری و سه محله نعمتی تقسیم شده است. در بین این محلات، یک محله نقش بزرگتر و یکی نقش میانه و دیگری نقش کوچکتر دارد.

وی اردبیل را یکی از پرسابقه‌ترین مناطق ایران در برگزاری مراسم عزاداری امام حسین (ع) می‌داند.

اردبیل یکی از پرسابقه‌ترین مناطق کشور در برگزاری عزاداری

محلات حیدری عبارت هستند از «تلاوار» که برادر

گذاری برای جمع‌آوری نذورات در برخی مساجد اردبیل را خلاف رویه و نادرست دانست و بیان داشت: به دلیل اهمیت و دلایل برگزاری این آیین، انتظار می‌رود از هرگونه اقدام انحرافی و خرافه‌پرستی در پیرامون آن خودداری شود.

نباید از آیین طشت گذاری استفاده ابزاری شود

وی در خصوص خارج کردن طشت از مساجد و قراردادن آن در مقابل در ورودی مساجد جهت جمع کردن نذورات افزود: این اقدام استفاده ابزاری است و نباید از آیین طشت گذاری استفاده ناصحیح داشت.

مراسم طشت گذاری در تمام روستاهای استان اردبیل نیز با نظم و ترتیب زمانی و مکانی خلل ناپذیر و البته با آداب و رسوم مخصوص هر روستا که در ظاهر شاید اختلاف بسیار اندکی با هم داشته باشند اما در محتوا یکی هستند، برگزار می‌شود.

تأکید بر حفظ عزاداری سنتی در برگزاری مراسم طشت گذاری

مدیرکل تبلیغات اسلامی استان اردبیل گفت: آیین طشت گذاری از قدمت ۶۰۰ ساله برخوردار بوده و یکی از بخش‌های اصلی عزاداری مردم این استان در ماه محرم است.

حجت‌الاسلام مهدی ستوده با تأکید به اینکه طشت گذاری به نوعی معرفی عزاداری‌های اردبیل است، اضافه کرد: برگزاری باشکوه و صحیح آن فرصتی برای معرفی اردبیل و عشق مردم این شهر به اباعبدالله الحسین (ع) است.

وی با اشاره به اهمیت آیین طشت گذاری اردبیل در آغاز آیین‌های عزاداری کشور و استان افزود: در سال‌های اخیر این آیین با فراگیری و استقبال گسترده‌ای مواجه بوده و در حال تبدیل به کنگره بزرگ ملی در آیین‌های عزاداری کشور است.

طی کرد دارای حوادث گوناگونی بود که اهالی اردبیل به صورت منظم این تاریخ را با حوادث آن گرامی می‌دارند و با به پیشواز رفتن گرامیداشت این مناسبت‌ها، عزاداری دهه محرم را با شور و حرارت برگزار می‌کنند.

آیین طشت گذاری اردبیل که از سال ۹۱ به عنوان یکی از آیین‌های عزاداری مختص اردبیل در فهرست آثار ملی کشور ثبت شده، بی شک یکی از آیین‌های عزاداری دارای آداب و رسوم کهن و فرهنگ و ویژگی‌های ممتاز بوده و امروزه به کنگره بزرگ عزاداری در سطح ملی تبدیل شده است.

مدیرکل سابق میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اردبیل نیز آیین طشت گذاری در اردبیل را نمادی از بیعت با امام حسین (ع) می‌داند و تأکید دارد که عشق و ارادت به امام حسین که یکی از فلسفه‌های آیین طشت گذاری است.

به گفته ریش سفیدان روستاهای اردبیل یکی دو روز قبل از برگزاری مراسم طشت گذاری، طشت مورد نظر را از مسجد برداشته شده و بعد از تمیز و معطر کردن، پارچه سیاه روی آن می‌کشند.

در روز طشت گذاری نیز پس از نوحه و روضه مردم به صورت دسته جات منظم با برداشتن طشت عزاداری از مسجد، آن را با آیین خاصی در دو منطقه و در منزل دو نفر از قدیمی‌های روستا می‌گردانند.

در این آیین دسته جات در دو ستون منظم که بیرق‌های عزاداری در جلوی آن قرار دارد به حرکت درآمده و هر کدام از این ستون‌ها با زمزمه «شابت» یا سر دسته ستون و با صدای بلند، یک ستون «حسین» و در جواب آن ستون دیگر «مظلوم» می‌گویند و به همین ترتیب تا خانه حاوی طشت این مسیر پیموده می‌شود و در آنجا با ذکر مصیبت کوتاه، طشت عزاداری برداشته شده و از مسیر دیگر به سوی مسجد حرکت می‌کنند.

در طول مسیر، طشت توسط اهالی بدرقه و در عزای آن طلایه داران آزادی و مردانگی، اشک ریخته و نذورات خود را پس از زیارت طشت به داخل آن می‌ریزند و یا بیشتر مردم نذورات قربانی خود را جلوی طشت و دسته عزادار ذبح کرده و پس از ذکر مصیبت همه رو به قبله ایستاده و دعای شفای مریض‌ها و بیماران و بر آورده شدن حاجات نیازمندان دعای حاجت خوانده می‌شود.

ستوده با بیان اینکه طشت گذاری از آیین‌ها و آداب عزاداری و تعزیه منسوب به منطقه اردبیل بوده و در مساجد و حسینیه این شهر برگزار می‌شود، تصریح کرد: اجرای این مراسم در روز اول در مسجد جامع شهر اردبیل، روز دوم در مساجد اصلی محلات شش گانه و مسجد بزرگ یا مسجد اعظم اردبیل و روز سوم در مساجد محلات، حسینیه‌ها و منازل انجام می‌شود.

فلسفه برگزاری آیین طشت گذاری در اردبیل

وی در تشریح فلسفه برگزاری آیین طشت گذاری در اردبیل متذکر شد: در اعتقاد دینی شهروندان اردبیلی، طشت گذاری به دلیل نماد عهد مجدد با شهدای کربلا حامل پیام معنوی غنی بوده و از تقدس خاصی برخوردار است.

مدیرکل تبلیغات اسلامی استان ادامه داد: این سنت به تاسی از اقدام سالار شهیدان و یادآور رفتار جوانمردانه امام حسین (ع) در مقابل سپاه حر است که به روایتی آن حضرت، در روز ۲۷ ذیحجه، آب مشک‌ها را در طشت‌ها ریخته و تمام لشکر حر و اسبان آنها را سیراب کردند. وی بیان داشت: آنچه غنای معنوی این مراسم را بیشتر می‌کند، تجدید پیمان با سالار شهیدان به صورت نمادین است. در این آیین طشت آب نماد آب فرات است و عزاداران با دست زدن به طشت بیعت خود با سالار شهیدان را تجدید می‌کنند. ستوده در عین حال استفاده ابزاری از آیین طشت

آیین طشت گذاری باید در گستره فراجغرافیایی مطرح شود

مسعود علویان صدر یادآور شد: طشت گذاری مردم اردبیل در ماه محرم نمادی از حسینیت در این استان است و مردم خود این آیین را مدیریت کرده و نسل به نسل و سینه به سینه تا به امروز آن را حفظ کرده‌اند.

وی با بیان اینکه میراث داران آیین طشت گذاری مردم اردبیل جامعه محور است، افزود: جامعه محوری این اثر نشان از مدیریت مردمی طشت گذاری در اردبیل است که باید این آیین معنوی در میراث معنوی کشور ثبت می‌شد که بعد از پیگیری‌های مختلف ثبت ملی این آیین محقق شد.

مدیرکل سابق میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اردبیل با بیان اینکه میراث معنوی در جهان حدود ۱۰ سال است که شناخته می‌شود اما این میراث را ایرانیان صدها سال است که می‌شناسند، متذکر شد: آیین طشت گذاری باید در گستره فراجغرافیایی مطرح شود.

این آیین در مناطق مختلف این استان از جمله روستاهای اردبیل نیز با اندک تفاوتی اجرا می‌شود. در مجموع طشت گذاری شور جمعی آغاز عزاداری‌ها برای امام حسین (ع) را نداعی می‌کند و یکی از شاخصه‌های اصلی عزاداری اردبیلی‌ها در ماه محرم است.

عزاداری در حلقه عاشقی؛ بوشهر مقصد ویژه مسافران در دهه اول محرم است

در این آیین افرادی هستند که به نظم و هماهنگی افراد در تشکیل این حلقه‌ها و سینه‌زدن کمک می‌کنند که به آن «برساز» و یا «سینه‌گردان» می‌گویند.

سینه‌زنی سنتی بوشهر با نظم زیبا می‌شود

یکی از سینه‌گردان‌های بوشهری با اشاره به زیبایی‌ها و ویژگی‌های خاص سینه‌زنی بوشهری اظهار داشت: زمانی سینه‌زنی سنتی بوشهری زیبا می‌شود که همراه با نظم و هماهنگی باشد. محمد بحرینی افزود: ابتدای سینه‌زنی «پیش‌خوان» آغازگر ماجرا است و با تعداد اندک آغاز می‌شود و کم‌کم به تعداد برها و افراد حاضر در مراسم سینه‌زنی اضافه می‌شود.

وی با اشاره به اینکه حرکت متحد برها از نمای بالا شبیه امواج دریا است، افزود: نوحه‌خوان مانند یک ناخدا در مرکز جمعیت این دریای متلاطم را رهبری می‌کند.

وی با بیان اینکه پرسازی یک تخصص در استان بوشهر بوده و بسیار دشوار است، بیان کرد: اگر برها به‌صورت منظم تشکیل نشود و حرکت هر یک از افراد ناهماهنگ باشد، بر کل برها تأثیر می‌گذارد. عزاداری بوشهر منحصر به فرد است

حسین ادیبی کارشناس تشکلهای دینی تبلیغات اسلامی استان بوشهر اظهار داشت: سبک عزاداری استان بوشهر در سطح کشور زبانزد خاص و عام است و علاقه‌مندان بسیار زیادی دارد.

«بوشهر» مقصد ویژه مسافران در دهه اول محرم

فرقی ندارد که محرم در مرداد و شهریور با گرمای بالای ۴۰ درجه باشد یا فصل سرد سال، استان بوشهر به‌واسطه آیین‌های خاص خود در ماه محرم به‌ویژه دهه اول محرم در بین مردم کشور و جهان زبانزد است و هر ساله در این ایام میزبان ارادتمندان سید الشهدا است.

آیینی که قدمت ۱۰۰ ساله دارد و از دل برآمده و بر دل نشسته است تا جایی که عرض ارادت و عشق مردم این بوم و دیار به امام حسین(ع) و یارانش ثبت جهانی شده است.

عشقی که سال‌به‌سال به آن افزوده‌شده و این انسجام و شور و ارادت را جهانی کرده است و هر ساله شاهد افزایش استقبال از این سبک عزاداری هستیم.

بر یا حلقه عاشقی

در ماه محرم بانوان و آقایان هر کدام آیین‌های جداگانه‌ای دارند؛ زن‌ها به‌گونه‌ای با زنان کربلا هم‌نوا می‌شوند و مردان نیز نغمه‌های ارادت خود را به گونه دیگر بیان می‌کنند.

سینه‌زنی سنتی مردان در بوشهر عجین شده با هارمونی است که افراد از کودکی بدون آموزش تئوری‌های بنیادی موسیقی کاملاً آن را رعایت می‌کنند.

نوحه‌خوان‌ها در مرکز دایره قرار می‌گیرند و عزاداران «بر»ها یا حلقه‌هایی را تشکیل می‌دهند که دور نوحه‌خوان می‌گردند و سینه می‌زنند.

مراسم سنتی عزاداری استان بوشهر به‌ویژه مراسم سینه‌زنی سنتی بوشهری علاقه‌مندان زیادی در کشور دارد و شاهد حضور گسترده هم‌وطنان در مراسم دهه اول محرم در سطح استان هستیم.

حال و هوای ایران اسلامی روی نوا و نوحه و با زمزمه نام «حسین» اوج می‌گیرد، دور یا نزدیک فرقی ندارد، صدا خیلی خیلی زود گوش و دلت را همراه می‌کند، هیئت‌های مذهبی از اول محرم خیمه‌های عزا را به پا کرده‌اند و شب و روز شهر را شور و شعور بخشیده‌اند. کوچه‌ها را که قدم می‌زنی از شهر و روستا تا دورترین آبادی این دیار حرف و کلام یکی است، محرم حسابش با همه آئین‌ها جداست، ایران سیاه‌پوش در محرم حال و هوایش یکی است، غرب و شرق و شمال و جنوب ندارد، ترک و لر و کرد و بلوچ و ترکمن و عرب هم ندارد، اینجا همه لهجه‌ها و زبان‌ها و اقوام، حسین(ع) را صدا می‌زنند.

آیین‌های سنتی عاشورایی روایت گر عاشقانه‌ای حزن‌انگیز از مردمان ایران است، عاشقانه‌ای که گاه سرتاپای اهالی این دیار را در خاک و «گل» فروبرده تا هر عزاداری زمزمه کند: آب حیات من است خاک سر کوی تو.

روایت این عاشقانه از روزها قبل از محرم شروع می‌شود، از ایامی که همه‌چیز مهبلی عرض ارادت دیگر است. خیمه‌ها در شهر پا می‌گیرد؛ دیوارها و خیابان‌ها سیاه‌پوش می‌شوند و نوحه‌های محلی تا روستاهای دورافتاده ضجه می‌زنند. در این گزارش سراغ برخی آئین‌های عاشورایی در جنوب ایران می‌رویم.

حسن توزی از مداحان و نوحه‌خوانان قدیمی و مشهور استان بوشهر پیرامون پیشینه سینه‌زنی سنتی بوشهری و نحوه اجرای آن گفت: پیرامون نحوه به وجود آمدن سینه‌زنی سنتی و آوردن آن توسط ناخدا عباس بحث‌های مختلفی وجود دارد که باید ساعت‌ها پیرامون آن صحبت شود ولی می‌گویند ناخدا عباس در سفرهای خود نوحه‌ای را می‌خواند و چون کسی نبود که سینه بزند صبر می‌کرد تا موجی به عرشه کشتی برخورد کند و آهنگی ایجاد کند که همان آهنگ کر بود. در نوحه‌خوانی سنتی بوشهر نوحه اول و دوم را با آهنگ کر می‌خوانیم و بعد از آن نوحه سوم و چهارم خوانده می‌شود.

وی گفت: در سینه‌زنی سنتی بوشهری سینه‌زنان با دایره هندسی ۷۵ دور هم می‌چرخند و پیش‌خوان این را به ۲۵ می‌رساند و نوحه‌خوان اصلی دور را از ۲۵ تحویل می‌گیرد و تا ۷۵ می‌برد که در «واحد» هم همین است.

توزی افزود: در سینه‌زنی سنتی بوشهر به‌مانند انداختن سنگ در آب که به‌صورت حلقه‌حلقه باز می‌شود، صف اول به سمت بیرون است و آهنگ کر می‌شود و هر چه جمع‌تر می‌شوند به شکل غنچه می‌شوند و اگر به سینه‌زنی سنتی نگرسته شود شبیه یک غنچه است که وقتی دست‌ها بالا می‌رود غنچه باز و وقتی پایین می‌آید بسته می‌شود و دور شمع که همان حضرت سید الشهداء (ع) است همه در یک عزا می‌چرخند.

استقبال گسترده از سینه‌زنی بوشهری

نوشاد نوشادی رئیس شورای هیئت‌های مذهبی کشور اظهار داشت: مردم استان بوشهر عشق و ارادت بسیار زیادی به ائمه اطهار و به‌ویژه امام حسین (ع) سید و سالار شهیدان دارند.

وی اضافه کرد: این عشق و ارادت مردم استان بوشهر به‌خوبی در مراسم عزاداری محرم و صفر خود را نشان می‌دهد و مراسم و برنامه‌های مختلف این دیار بیانگر عشق و دلدادگی این مردم است.

رئیس شورای هیئت‌های مذهبی کشور خاطر نشان کرد: در دهه اول محرم شاهدیم که مردم از نقاط مختلف کشور خود را به بوشهر و دیگر شهرهای استان می‌رسانند و در مراسم عزاداری شرکت می‌کنند که بیانگر جایگاه ویژه مراسم عزاداری در استان است.

جذابیت بالای عزاداری بوشهری

نوشادی ادامه داد: سبک عزاداری استان بوشهر دارای جذابیت بسیار زیادی است و زمانی که در دیگر نقاط کشور نیز اجرا می‌شود، با استقبال چشمگیری روبرو می‌شود و اخیراً در برخی نقاط شاهد اجرای این مراسم در محرم و صفر و دیگر مراسم عزاداری هستیم. وی ادامه داد: استان بوشهر در عرصه برگزاری مراسم عزاداری و مداحی دارای بزرگان فراوانی است که در کنار حفظ سنت‌ها و آئین‌ها، نقش مهمی در جلوگیری از ورود بدعت‌ها و خرافات به این مراسم دارند.

مختلف در سطح کشور نشان‌دهنده قوت عزاداری بوشهر است که هم از نظر شکلی و هم از نظر محتوایی دارای برجستگی زیادی است.

فلسفه سینه‌زنی بوشهری

وی گفت: هر آهنگی در مراسم عزاداری استان بوشهر دارای شناسنامه مشخص است که شاعر، آهنگ‌ساز و اجراکننده اول دارد و این مثلث را برای آهنگ‌ها داریم. کارشناس تشکلهای دینی تبلیغات اسلامی استان بوشهر ادامه داد: اشعار تکراری در حال حاضر خیلی کم وجود دارد و اشعار بسیار قوی، بجا و کوبنده و واقعاً بی‌نظیر است که به‌مدالله در کل کشور و حتی برخی کشورهای دیگر که هم‌وطنانمان حضور دارند استقبال می‌شود و ارتباط‌های قوی و سنتی در قلب مردم ایجاد کرده است و اگر به این سینه‌زنی حتی به‌صورت خارج از بحث حزن و عزا نیز نگریسته شود از شنیدن و دیدن آن سیر نمی‌شویم کما اینکه وقتی در عمق این آیین نگرسته شود دنیایی از اطلاعات و آهنگ‌ها در وصف اهل بیت (ع) در خود دارد.

وی اضافه کرد: مراسم عزاداری در استان بوشهر دارای ویژگی‌های فنی و خصوصیات منحصر به فردی است که می‌توان به حلقه‌های منظم عزاداران با نام «بر» در سبک «سینه‌زنی بوشهری» اشاره کرد. کارشناس تشکلهای دینی تبلیغات اسلامی استان بوشهر با بیان اینکه مراسم «سنج و دمام» نیز یکی دیگر از آئین‌های خاص بوشهر است، تصریح کرد: مراسم سنج و دمام به‌منظور آگاه‌سازی مردم از آغاز مراسم عزاداری انجام می‌شود.

اشعار غنی در مداحی بوشهر

وی به برگزاری مراسم خاص و سنتی «شام غریبان» در نقاط مختلف استان اشاره کرد و ادامه داد: این برنامه بر اساس خصوصیات هر منطقه از استان متفاوت است و با آداب و رسوم مختلفی برگزار می‌شود.

ادیبی بیان کرد: مراسم سنتی «صبحدم» نیز یکی دیگر از رسوم سنتی مردم در استان بوشهر است که شب عاشورا پس از مراسم سینه‌زنی برگزار می‌شود و تا صبح ادامه دارد و پایان‌بخش آن نماز صبح است که در واقع مردم با عزاداری شب‌زنده‌داری می‌کنند.

وی با اشاره به اینکه اشعار استفاده‌شده در عزاداری استان بوشهر دارای سبک خاص و غنای بسیار بالایی است، گفت: مراسم سینه‌زنی با یک شیب شروع می‌شود و پیش‌خوان مراسم را ادامه می‌دهد و به نوحه‌خوان می‌سپارد و این روند ادامه دارد تا اینکه در اوج و بالاترین شیب، «واحد» خوانده می‌شود و سبک سینه‌زنی تغییر می‌کند.

حضور در بوشهر در ایام محرم

کارشناس تشکلهای دینی تبلیغات اسلامی استان بوشهر اظهار داشت: یکی از ویژگی‌های اشعار مداحی استان بوشهر این است که به‌دور از هر گونه غلو و اغراق خوانده می‌شود و کمترین آسیب‌ها را شاهد هستیم.

وی با بیان اینکه عزاداری استان بوشهر از هر گونه بدعت و آسیب‌میرا است، تصریح کرد: عزاداری استان بوشهر گل سرسید و زبازند است و استقبال خوبی از این عزاداری صورت می‌گیرد. ادیبی با بیان اینکه افرادی از نقاط مختلف کشور در ایام محرم به استان بوشهر سفر می‌کنند، ادامه داد: در دهه اول محرم شاهدیم که افرادی از نقاط مختلف کشور به بوشهر می‌آیند و سینه‌زنی خاص بوشهری را به نظاره می‌نشینند و برخی افراد هم در این مراسم مشارکت می‌کنند.

استفاده از سبک عزاداری بوشهر در نقاط مختلف

وی بیان کرد: اخیراً مشاهده می‌شود که مداحان برجسته کشور از ریتیم عزاداری جنوب و به‌ویژه استان بوشهر استفاده می‌کنند و مراسم سنج و دمام نیز در آئین تشییع شهدا در نقاط مختلف کشور استفاده می‌شود.

کارشناس تشکلهای دینی تبلیغات اسلامی استان بوشهر افزود: استفاده از نوای دشتی در مراسم‌های

عشق تار و پود ۶ هزار لباس شیرخوارگان حسینی را به هم می دوزد

دوخت، بسته بندی و توزیع شش هزار بسته لباس از محل کمک های مردمی برای برگزاری مراسم شیرخوارگان حسینی نشان از عشق عمیق و دیرینه مردم خراسان جنوبی به اهل بیت(ع) دارد. باز بوی کربلا می آید، بوی شقایق ها در همه جا به رقص درآمده... باز بوی ایثار، بوی عشق می آید. دوباره کوچه پس کوچه های شهر و روستاهای خراسان جنوبی مشکی پوش شده اند. دوباره نجوای «یا امام کربلا» از پنجره ها، شبستان ها و تکیا به گوش می رسد.

مردم این دیار از هفته ها پیش خود را برای نوکری آقایان آماده کرده اند. یکی برای شب اول محروم وقت روضه گرفته و دیگری برای شب دوم، آن یکی دیگر هم برای تاسوعا و عاشورای حسینی بی قراری می کند. عده ای دیگر که دستشان به جایی بند نیست، به نوبه خودشان راه بندگی اهل بیت(ع) را برگزیده اند. عده ای جوان و یا مسن از ۲۰ روز گذشته گرد هم آمده اند تا برای برگزاری مراسم شیرخوارگان حسینی، زمینه را آماده کنند.

توزیع و بسته بندی شش هزار بسته لباس کودک برای مراسم عزای فرزند صغیر امام حسین(ع)، علی اصغر(ع)، راهی است که جوانان، نوجوانان و حتی خردسالان برای نوکری پیش گرفته اند.

عاشقانه هایی که تمامی ندارد

برای دیدن محفل نوکری عاشقان امام حسین(ع) قدم به یکی از کوچه های شمال شهر می گذاریم. جایی که نسبت به سایر مناطق شهری از امکانات کمتری برخوردار است اما عشق و دلدادگی در جای جای آن موج می زند. قدم به مسجد صاحب الزمانی می گذاریم. همان جایی که گروهی از پایگاه صابره تحت عنوان گروه جهادی جمع شده اند تا برای برگزاری مراسم شیرخوارگان حسینی لباس ها را تولید و بسته بندی کنند. از صفر تا ۱۰۰ کار دست خودشان است. اجناسی که قبلا با کمک های مردمی و خیرین تهیه شده، در گارگاه کوچکی دوخته می شود و سپس به دست عاشقان اهل بیت(ع) بسته بندی می شود. نگاه غم انگیز اعضای حاضر در مسجد و صدای نوحه، حدیث امام رضا(ع) را در ذهنم یاد آوری می کند که فرمودند: «هر گاه ماه محرم فرا می رسید، پدرم (موسی بن جعفر علیه السلام) دیگر خندان دیده نمی شد و غم و افسردگی بر او غلبه می یافت تا آن که ده روز از محرم می گذشت، روز دهم محرم که می شد، آن روز، روز مصیبت و اندوه و گریه پدرم بود. به راستی که عاشقانه های مردم کویرنشین خراسان جنوبی برای اهل بیت(ع) تمامی ندارد.

نوکری برای امام حسین(ع) غرور آفرین است

یکی از اعضای گروه جهادی در گفت و گو با خبرنگاران با اشاره به اهداف خود بیان کرد: از اینکه برای فرزند امام حسین(ع) نوکری می کنم، احساس غرور می کنم. کوثر خانی مسک بیان کرد: تنها خواسته ام از امام حسین(ع) این است که نگاهش را از من نگیرد تا بتوانم همیشه برای اهل بیت(ع) نوکری کنم. وی با بیان اینکه آرزوی کربلا دارم، گفت: تاکنون به کربلا نرفته ام اما می دانم کربلا بهشت روی زمین است و آرزوی رفتن دارم.

خانی با اشاره به جنگ روانی دشمن بیان کرد: باید با الگو گرفتن از امام حسین(ع) تا آخرین قطره خون در مقابل ظلم و ستم ایستادگی کنیم.

تذکره کربلا می خواهیم

در سکوتی سنگین سرزند ها را داخل بسته بندی می گذارد. گاه و بی گاه نفس عمیقی می کشد و چیزی زیر لب زمزمه می کند. تنهایی اش را در هم می شکند و علت حضورش را می پرسد. سرش را بالا می گیرد و می گوید: تا حالا کربلا نرفته ام و تنها تذکره کربلا را از امام حسین(ع) می خواهیم. خودش را فاطمه رضائی معرفی می کند و می گوید: گاهی در خواب هایم کربلا را می بینم اما تاکنون تصویرش را از نزدیک ندیده ام. بغض می کند و می افزاید: تنها خواسته ام این است که یک بار در بین الحرمین بایستم و درد دل هایم را به امام حسین(ع) و حضرت ابوالفضل(ع) بگویم.

تنها برای بندگی آمده ام

آخوندی بایان اینکه تنها برای بندگی آمده ام، می گوید: خدمت برای امام حسین(ع) و اهل بیت(ع) از هر کاری ارزشمندتر است.

وی بیان می کند: وقتی شنیدم که برای مراسم شیرخوارگان حسینی لباس بسته بندی می شود، بدون هیچ معطلی خودم را به این مکان رساندم تا خدمتی برای اهل بیت(ع) کرده باشم.

آخوندی با بیان اینکه نباید بگذاریم سیره زندگی امام حسین(ع) فراموش شود، می افزاید: باید ایثار، از خودگذشتگی و محبت را همواره مانند امامان مان در دل داشته باشیم.

وی با بیان اینکه برخی از افراد به دنبال کم رنگ کردن فرهنگ شهادت و روش زندگانی اهل بیت(ع) هستند، می گوید: نباید اجازه دهیم بدخواهان ائمه اطهار(ع) به هدف پلید خود برسند.

دوخت و بسته بندی ۶ هزار لباس

مسئول پایگاه صابره بیرجند با اشاره به فعالیت این

پایگاه بیان کرد: اعضای این پایگاه در قالب اردوی جهادی؛ برش، دوخت و بسته بندی لباس های مربوط به شیرخوارگان حسینی را انجام می دهند.

آسیه اکبرپور با بیان اینکه این افراد فعالیت های خود را از دو هفته گذشته آغاز کرده اند، گفت: دوخت لباس ها از اول ذی الحجه آغاز شده و ۲۰ نفر در این زمینه همکاری دارند.

وی ترویج فرهنگ اسلام دوستی و خدمت به اهل بیت(ع) را از مهم ترین اهداف این کار دانست و افزود: برای بسته بندی لباس ها ۲۵ نفر همکاری می کنند. اکبرپور با بیان اینکه این بسته بندی برای سایر شهرستان ها فرستاده شده است، اظهار کرد: تا مراسم شیرخوارگان حسینی شش هزار بسته لباس آماده خواهد شد.

مسئول پایگاه صابره بیرجند با بیان اینکه عمده اعضای این اردو، جوانان هستند، گفت: خدمت برای اهل بیت(ع) پیر و جوان نمی شناسد.

وی با بیان اینکه هزینه های عمده این کار از محل کمک های خیرین تامین شده است، اظهار کرد: این کار در گام اولیه در قالب گروه کوچکی انجام می شد اما با توجه به استقبال مردم به مجمع جهانی حضرت علی اصغر(ع) وصل شدیم.

تشکیل گروه های خدمت رسان محله محور

مسئول بسیج سازندگی خراسان جنوبی هم در این خصوص بیان کرد: با توجه به نزدیکی محرم، مسجد صاحب الزمانی دوخت و بسته بندی لباس شیرخوارگان حسینی را در دستور کار قرار داده اند.

مهدی هنری با بیان اینکه به طور متوسط ۲۰ نفر در زمینه دوخت و ۳۰ نفر در بحث بسته بندی مشارکت دارند، گفت: توزیع شش هزار بسته لباس در برنامه این گروه جهادی است.

وی هدف از اجرای این برنامه را خدمت هر چه بیشتر به اهل بیت دانست و افزود: این امر باعث حضور هر چه بیشتر جوانان در برنامه های مذهبی می شود.

هنری بیان کرد: یکی از برنامه های پیش رو در بسیج سازندگی، تشکیل گروه ها خدمت رسان محله محور است که در پایگاه های بسیج تشکیل می شود.

محرم در میان اقوام ایرانی / از شاه حسین گویان تا علم بندی

روایت محرم و سیاهپوشی ایران حکایت ارادت است، ارادت از نزدیکترین شهرها به پایتخت تا دورترین آبادی‌ها و روستاها، جایی که آئین‌های عاشورایی فرصتی برای ادای دین و عرض ارادت است.

ایران اسلامی روی نوا و نوحه و نام «حسین» اوج گرفته، دور یا نزدیک فرقی ندارد، صدا خیلی خیلی زود گوش و دلت را همراه می‌کند، هیئت‌های مذهبی از اول محرم خیمه‌های عزا را به پا کرده‌اند و شب و روز شهر را شور و شعور بخشیده‌اند.

کچه‌ها را که قدم می‌زنی از شهر و روستا تا دورترین آبادی این دیار حرف و کلام یکی است، محرم حسابش با همه آئین‌ها جداست، ایران سیاهپوش در محرم حال و هوایش یکی است، غرب و شرق و شمال و جنوب ندارد، ترک و لر و کرد و پلوج و ترکمن و عرب هم ندارد، اینجا همه لهجه‌ها و زبان‌ها و اقوام، حسین(ع) را صدا می‌زنند.

آیین‌های سنتی عاشورایی روایت گر عاشقانه‌ای جزانگیز از مردمان ایران است، عاشقانه‌ای که گاه سرتاپای اهالی این دیار را در خاک و «گل» فروبرده تا هر عزاداری زمزمه کند: آب حیات من است خاک سر کوی تو.

روایت این عاشقانه از روزها قبل از عاشورا شروع می‌شود، از ایامی که همه چیز مهیای عرض ارادت می‌شود. خیمه‌ها در شهر پا می‌گیرد؛ دیوارها و خیابان‌ها سیاهپوش می‌شوند و نوحه‌های محلی تا روستاهای دورافتاده ضجه می‌زنند.

آئین‌های عاشورایی در ایران اسلامی هر کدام در نوع خود منحصر به فرد بوده که تاکنون تعدادی از آئین‌ها در فهرست میراث معنوی ایران نیز به ثبت رسیده است.

«طشت گذاری» مراسمی برای استقبال از ماه محرم

آیین‌ها و مراسم‌های عزاداری در ماه محرم همه‌ساله در سراسر کشور و به‌خصوص در شهرها و روستاهای مختلف آذربایجان شرقی با شور و عشق خاصی به امام حسین(ع) برگزار می‌شود و عاشقان آن حضرت عهده و ارادت خود را هر سال در قالب عزاداری مستحکم‌تر می‌کنند.

این آیین‌های عزاداری به فراخور فرهنگ و شیوه‌های مرسوم مردم استان آذربایجان شرقی متفاوت است و از دیرباز همواره در قالب هیئت‌های مذهبی و راهاندازی دسته‌ها و تکیا برگزار شده است.

یکی از نکات جالب در این خصوص به نحوه برگزاری مراسم‌های خاص ماه محرم مربوط می‌شود که آداب عزاداری پس از گذشت صدها سال، شکل خود را حفظ کرده‌اند. مراسم طشت گذاری در بیشتر شهرهای استان قبل از آغاز ماه محرم برگزار می‌شود و به‌نوعی مراسم استقبال از ماه محرم نیز است. آیین طشت گذاری یکی از قدیمی‌ترین سنت‌ها و مناسک ایرانی است که در روزهای پایان ماه ذی‌الحجه برگزار می‌شود.

این آیین که به‌نوعی آماده شدن مردم برای ماه محرم و صفر نیز است به این نحو برگزار می‌شود که طشت‌های آب که نمادی از فرات هستند را به مساجد و حسینیه‌ها می‌آورند و این سنت به پیروی از اقدام امام حسین(ع) در مقابل سپاه حر است که در روز ۲۷ ذی‌الحجه، آب مشک‌ها را در طشت‌ها ریخته و تمام لشکر حر و اسب‌های آن‌ها را سیراب کردند.

عزاداران حسینی در این آیین، طشت‌ها را بالای سر می‌گیرند و مسجد را دور می‌زنند. سپس در داخل آن‌ها آب می‌ریزند و مردم دست به طشت و آب آن می‌زنند و با امام حسین(ع) و حضرت ابوالفضل(ع) بیعتی دوباره می‌کنند.

برگزاری مراسم شام در مساجد شهرها و روستاها

یکی دیگر از آیین‌های این ماه برگزاری مراسم نذری در مساجد شهرها و روستاها است، به‌طوری‌که هر سال ۱۰ روز اول ماه محرم در بیشتر مساجد شهرها و روستاها بین مردم غذای نذری توزیع می‌شود.

به‌طور نمونه در شهر «تیمورلو» از توابع شهرستان آذرشهر، توزیع آبگوشت در تمام مساجد این شهر طی ۱۰ روز اول ماه محرم مرسوم است. به‌طوری‌که هر روز چند نفر با خرید گوسفند و قربانی کردن آن، مقدمات پخت و تهیه آبگوشت را در آشپزخانه مسجد فراهم می‌سازند و شب بعد از نماز مغرب و عشاء، مردان محله در مسجد آن محله جمع شده و بعد از عزاداری و سینه‌زنی غذاهای نذری بین مردم توزیع می‌شود. همچنین در ایام محرم مردم بسیاری از مناطق استان اقدام به توزیع گوشت و غذا بین عزاداران و همچنین نیازمندان منطقه می‌کنند.

پخش نذورات از جمله نان، شربت، شیر داغ و حلوا در امامزاده‌ها مرسوم است و حتی در برخی از امامزاده‌ها مردم گوسفند قربانی کرده و گوشت آن را در بین دسته‌ها پخش می‌کنند.

«علم گردانی» به یاد علمدار دشت کربلا

مراسم «علم گردانی» به یاد علمدار دشت کربلا از دیگر مراسم‌های مردم استان در ایام محرم است. علم‌های متبرک به نام حضرت ابوالفضل(ع) صبح عاشورا توسط فرد خاصی که علم‌گردان نام دارد گردانده می‌شود و در گذشته علم‌گردان از سادات محل انتخاب می‌شد.

در روزهای اول محرم در زمان شکل‌گیری دسته عزاداری روستا، علم‌ها یکی‌یکی وارد و در میدان گردانده می‌شوند. این مراسم در طول دو ماه محرم

در شب تاسوعای حسینی و شب عاشورا دهها «پولکه» آتشین در میان عزاداری‌های دیگر و در فضای تاریک شب چرخانده می‌شود.

پولکه‌ها در تاریکی شب می‌چرخند و یاد ۷۲ خورشید فروزان دشت کربلا را گرمی می‌دارند.

در اعتقادات محلی مردم استان توسل به دسته‌های عزاداری برای شفای بیماران از سالار شهیدان جایگاه ویژه‌ای دارد به طوری که بارها مشاهده‌شده بیماران زیادی در مراسم‌های عزاداری شفا یافته‌اند.

شبیه‌خوانی در ظهر عاشورا

از معمول‌ترین آیین‌های عزاداری حسینی در این استان، «شبیه‌خوانی» است. شبیه‌خوانی صورتی از بازسازی وقایع کربلا است.

در این آیین افراد به شیوه‌ای تجریدی به دو گروه اشقیا و امام‌خوان‌ها تقسیم می‌شوند. اشقیا با لباس سرخ و تیره و صدای ناهنجار و امام‌خوان‌ها با لباس سبز و صدایی دلنشین وقایعی چون شهادت حضرت عباس، حضرت علی اکبر، حضرت قاسم و امام حسین (ع) را به نمایش می‌گذارند.

مراسم «شمع‌گذاری» از دیگر آیین‌های این ماه در استان است که در غروب تاسوعا هر کس در طول سال برای گشودن مشکلی نذر کرده است باید به درب ۴۱ مسجد برود و در هر کدام شمع روشن کند. گفته می‌شود در قدیم به دلیل نبود برق و چراغ، روشنایی هیئت‌ها از این راه تأمین می‌شد.

خود را به زمین می‌کوبند، وقتی که چوب به سمت پایین آورده می‌شود، گروهی با صدای بلند ندای شاخسی (شاه حسینی) و زمانی که چوب به سرشان نزدیک می‌شود، گروه دیگر با صدای بلند ندای واخسی (وای حسینی) سر می‌دهند.

شام غریبان

عزاداران حسینی در غروب عاشورا، با تشکیل دسته‌های عزاداری به دو گروه تقسیم می‌شوند و با فاصله چند متری از همدیگر حرکت می‌کنند، ضمن همخوانی مرثیه‌ها و اشعاری که با سینه‌زنی همراه است، در شام غریبان امام حسین (ع) عزاداری می‌کنند.

عزاداران در این مراسم با حضرت زینب (س) و حضرت زین‌العابدین (ع) و سایر یاران و خاندان امام حسین (ع) ابراز همدردی می‌کنند.

مشعل گردانی «پولکه»

یکی از منحصربه‌فردترین مراسم‌های عزای حسینی که در واپسین روزهای دهه نخست ماه محرم در بخش‌هایی از جنوب استان آذربایجان شرقی برگزار می‌شود، مراسم مشعل گردانی «پولکه» شهرستان عجب‌شیر است.

«پولکه» نام نوعی توپ آتشین ساخته‌شده از پارچه است که آن را با سیمی می‌بندند و بعد از نفت اندود کردن، آتش می‌زنند.

و صفر در اغلب نقاط استان و به‌خصوص در مراغه که معروف‌ترین بخش شهر بخشایش است و نیز در قرا ملک تبریز برگزار می‌شود و گاهی از صبح عاشورا تا بعدازظهر ادامه می‌یابد.

برگزاری سنت قدیمی علم‌بندی در آذربایجان

برگزاری سنت قدیمی «علم‌بندی» در آذربایجان شرقی مرسوم است. این مراسم به‌خصوص در شهر مراغه و محله دروازه مراغه در سومین روز محرم برگزار می‌شود.

سرپرست هیئت‌ها پارچه و روسری‌ها را بر روی علم نصب می‌کنند که ارتفاع آن به ۵۰ متر می‌رسد. علم را در مسجد لباس می‌پوشانند و با سلام و صلوات به میان جمعیت می‌آورند و تا اربعین به همان صورت برافراشته می‌ماند و ۲۸ صفر گروه‌های سینه‌زنی و نوحه‌خوانی مراغه علم را برداشته و به مکان قبلی منتقل می‌کنند. بر بالای علم پنجه یا تیغه نصب می‌شود.

شاه حسین گویان رایج‌ترین آیین ماه محرم

شاه حسین گویان نوعی مراسم مذهبی است که در ایام ماه محرم در بیش‌تر نقاط آذربایجان شرقی و به‌طور گسترده در تبریز برگزار می‌شود.

این مراسم از چند روز مانده به ماه محرم تا دهمین روز از همین ماه و ظهر عاشورا ادامه می‌یابد.

در زبان ترکی آذربایجانی، مردم به این مراسم «شاخ‌سی» می‌گویند که کوتاه شده واژه «شاه حسین» است.

قدیمی‌ترین مراسم عزاداری منحصر به فرد آذری‌ها مراسم «شاخسی-واخسی» است، ریشه لغوی شاخسی واخسی چندان معلوم نیست، اما برخی آن را مخفف و تحریف‌شده «شاه حسین وای حسین» می‌دانند. دسته‌های عزاداری شاخسی-واخسی، از چند روز مانده به ماه محرم، شب‌ها در حسینیه‌ها و مساجد تشکیل شده و با حضور عزاداران، در صف‌هایی طویل و زنجیروار، راهی کوچه و خیابان شده و مرثیه‌ها و اشعار مذهبی در رثای سالار شهیدان و یارانش سر می‌دهند. اوج این مراسم در ظهر عاشورا و پس از اتمام عزاداری ظهر عاشورا است که عزاداران، با ذکر «شاخسی، واخسی»، پس از طی کردن مسیری طولانی نهایتاً خود را به خیمه‌های به آتش کشیده شده (نماد خیمه‌های امام حسین (ع) و یارانش در کربلا) رسانده و به سوگ واقعه می‌نشینند.

عزاداران در مراسم شاه حسین گویان (شاخسی)، نوعی چوب مخصوص این نوع عزاداری را از زمین تا فرق سر خود حرکت می‌دهند، درحالی‌که هماهنگ پاهای

ندای «یا عباس یا عباس» طنین انداز شد / «ماتم» کلیدواژه مردم شاهرود

آئین سنتی «یا عباس یا عباس» نماد به اوج رسیدن عزاداری امام حسین(ع) در ماه محرم با حضور اقشار مختلف مردم، هیئات مذهبی و عشاق اهل بیت(ع) به میزبانی تکیه بازار شاهرود برگزار شد.

برای دیدن یکی از مهم‌ترین مراسم سنتی عزاداری ماه محرم استان سمنان باید تا تیغ آفتاب ظهر پنجم محرم صبر کرد اما پیش از آن باید خیابان پر شیب و تاب شهید قدوسی شاهرود را به سمت کوچه نخل پیمود جایی که درختان قطور و سایه‌گستر چنارشان نشان از قدمت بافت تاریخی آن دارد جایی که خانه‌های قدیمی شهر شانه‌به‌شانه هم داده‌اند و به ترتیب نشسته‌اند، برای حضور در مراسم سنتی باید راهی محله‌های قدیمی شد.

می‌آیند از دور و نزدیک از این‌سوی و آن‌سوی، برخی پراکنده و انفرادی، برخی همراه با هیئت‌های عزاداری، اما مقصد یکجا است تکیه بازار شاهرود از قدیمی‌ترین نقاط تجمع مردم در این شهر، تکیه‌ای قدیمی بر سر گذری باریک که یک خودرو هم برای ورود به آن باید احتیاط کند بنایی که وقتی آن را می‌ساختند هنوز محمدشاه قاجار به دنیا نیامده بود.

مردم مهمان تاریخی ترین نقطه شهر

خشت خشتش بوی تاریخ می‌دهد، مخصوصاً وقتی محوطه‌اش را برای برگزاری مراسم سنتی «یا عباس یا عباس» آبپاشی می‌کنند. شهرتش را از زنجیر و پوش بالای سقفش می‌گیرد زنجیری که می‌گویند متعلق به کشتی روس‌ها در ۱۰۰ سال پیش است و با گاری آن را از بندر گز به شاهرود آورده‌اند تا سقف تکیه را به چناری پیوند دهد و استحکام آن را تضمین کند خیلی‌ها هنوز به آن تکیه زنجیری می‌گویند و پوش بزرگ آن که پارچه‌ای کرمی رنگ است و هر سال نزدیک محرم با ده‌ها طناب و طی مراسمی سنتی گسترده می‌شود و پس از محرم نیز دوباره جمع خواهد شد اما هر چه عاشقی بخواهی زیر این پوش کهن و در جوار این زنجیر تاریخی یادگار قدیم وجود دارد فقط باید تا پنجم محرم صبر کرد.

گروه گروه می‌رسند، خیابان‌های منتهی به تکیه مسدود هستند، از ساعت‌ها قبل خودروها نمی‌توانند در آن تردد کنند وقتی آخرین پیچ منتهی به تکیه بازار را می‌گذرانی خیل جمعیت و دود اسپند و نوای نوحه‌خوانی خوش‌آمدت می‌گویند، دل در سینه می‌تپد. ساعت عاشقی است.

هیئت‌ها یکی پس از دیگری می‌رسند، بید آباد، غربا، عشاق الحسین(ع)، باغزندان، مصلّا، مهدیه، حضرت ابوالفضل(ع)، هیئت الرضاع(ع) و ... همه می‌آیند و سینه‌زنان خط باریک خیابان صدوقی را پی می‌گیرند، نواها باهم ادغام می‌شود، ملغمه‌ای است اینجا که تفکیک کمی دشوار می‌نماید، زنجیر زنان و سینه‌زنان یکی پس از دیگری می‌رسند، زنان در پیاده‌رو هستند، چشم‌ها گریان است اما امروز همه سبک‌تر هستند.

آغاز مراسم با چرخش دوار پرچم‌ها

مراسم با ورود هیئت‌ها به تکیه آغاز می‌شود نوبت میکروفون مرکزی است که نوحه‌ها را واحد کند،

می‌گوید: نوحه سنتی یا عباس میراث معنوی مردم شاهرود است که سال‌های سال سینه در سینه پیچیده تا امروز به ما رسیده است، اصلاً مهم نیست این مراسم چه میزان قدمت دارد مهم غنای این مراسم و به اوج رساندن عزاداری محرم است و بسیاری معتقد هستند از این مراسم به بعد است که عزاداری محرم به اوج خود رسیده و به نوعی هدایت‌کننده تمامی مراسم عزاداری محرم تا روز نخل محسوب می‌شود و از این بابت دارای ارزشی معنوی برای مردم شاهرود است.

وی می‌گوید: هر سال باید بیشتر به فکر نگهداشتن آداب و رسوم قدیمی محرم و صفر باشیم برای مثال باید نوحه‌های سنتی را نگهداری کنیم و مراسمی مانند یا عباس را با ثبت میراث معنوی به نوعی ماندگار کنیم تا آیندگان نیز آن را به آیندگان خود منتقل سازند و این گونه است که توانسته‌ایم دین خودمان را به ابا عبدالله (ع) و فرهنگ دینی شهر و دیارمان ادا کنیم.

خلق صحنه‌های عاشقی و ارادت

همتی یکی از عکاسان شرکت‌کنندگان در این مراسم نیز می‌گوید: خلق صحنه‌هایی از ارادت به ابا عبدالله (ع) شاید در قلم نگنجد اما با تصویر می‌توان یک‌صدم آن را به چشمان و مغز مخاطب انتقال داد تا او هم سهیم شود و این انگیزه‌ای است که از سمنان به اینجا آیم تا مراسم را عکاسی کنیم. هم‌زمان با هم کلامی مردم و پیر غلامان دسته‌های عزاداری به پائین بازمی‌گردند تا مراسم را ختم کنند و دعاها خوانده شود برای شفای مریضان، پیروزی مسلمانان، قبولی طاعات و عزاداری‌ها و عبادت، سلامتی برای عموم مردم و مسئولان نظام اسلامی و فرج آقا امام زمان (عج) که همه عاشقانه منتظرش هستند.

اوج عزاداری ابا عبدالله

آجر آجر و خشت خشت تکیه بازار شاهرود پر از خاطرات است، خاطرات از کسانی که سال‌های گذشته سیاه‌پوش امام بودند و امسال نیستند شهیدان گران‌قدری که به امامشان پیوستند تا سر سفره او مهمان شوند و کسانی که از بانیان عزاداری امام حسین (ع) بوده‌اند و سال‌های سال از مرگشان می‌گذرد، امروز اما خاطرات برای همه مردم زنده می‌شود خاطراتی که شاهرودی را یافت نخواهی کرد مگر حداقل یکی دوتایشان را در سینه داشته باشد.

کم‌کم مراسم رو به اتمام است از تکیه بازار به یک‌باره سیلی سرازیر می‌شود طوق‌ها و پرچم‌ها بدون نظام اولیه‌ای که داشتند یکی‌یکی از تکیه خارج می‌شوند، جمعیت پراکنده است تقاطع خیابان‌های صدوقی و ۱۵ خرداد و لوله‌ای برپا است دسته‌های عزاداری به کارشان پایان نمی‌دهند فقط مراسم «یا عباس یا عباس» را ترک می‌کنند، عزاداری امام حسین (ع) تازه به اوج رسیده امروز تا شب و حتی پس‌از آن عزاداری‌ها برپا است، کافی است به مساجد و هیئت‌ها سری بزنی... این عشق به امام حسین (ع) است که خستگی نمی‌شناسد، ندای یا عباس آن قدر امروز فریاد زده‌شده که گویی تا روزها در کوچه و خیابان‌های شهرمان شنیده می‌شود... فریادی که می‌گوید «یا عباس یا عباس» فقط گوشه‌ای از نگاهت.

خیابان قدوسی را می‌گیرد و از مقابل نخل به بالای میدان چه آن می‌رود تا با بازگشت مراسم را خاتمه دهند.

«ای مردم عزای حسین (ع) امروز در شاهرود به اوج می‌رسد از امروز با هر چه دارید به میدان بیایید گونه‌ای که انگار آخرین محرم زندگی‌تان است شاید سال آتی اینجا نباشید» این را محمدعلی عرب عامری پیر غلام شاهرودی می‌گوید و ادامه می‌دهد: «یا عباس یا عباس» تعریف ندارد که از من می‌پرسی یا عباس در نظر من چیست؟ یا عباس را باید بود و لمس کرد ببین... این شور مردمی یعنی «یا عباس یا عباس» این عشقی که باعث می‌شود هزاران نفر آیند و به سر و سینه بزنند یعنی «یا عباس یا عباس»، همین‌ها را بنویس اگر می‌توانی... حاج محمدعلی هم خوب می‌داند که همه این شور در قلم نمی‌گنجد.

می‌گوید: تا یاد داریم این مراسم بوده و هر سال هم شلوغ‌تر می‌شود و این عشقی است که مردم ما به اهل‌بیت (ع) دارند و مگر می‌شود که آن را توصیف کرد اما درباره تاریخچه این مراسم کمی اختلاف‌نظر وجود دارد فردی به نام اسماعیل فرهادی یا اسماعیل فرشادی درست یادم نیست از همین خدام مسجد آقای شاهرود ۱۸ سال پیش به من گفت در دفترچه‌ای منصوب به پدر بزرگوار یافت شده بود که درباره «یا عباس یا عباس» نوشته‌اند یعنی باید عمر آن را دو صدسال حداقل دانست اما برخی دیگر معتقدند ۱۴۰ سال درست است لذا هرچه هست این مراسم با چنین شوری که مردم دارند صدها سال دیگر هم برگزار می‌شود، آن‌هم باشکوه...

مردم در گرما و سرما می‌آیند

همراه حاج محمدعلی هم او را تأیید می‌کند و می‌گوید: این عشق به امام حسین (ع) و حضرت عباس (ع) است که مردم را در گرما و سرما سال‌های سال حتی در سال‌هایی که جنگ بود به میدان می‌آورد و «یا عباس یا عباس» گویان مراسم عزاداری محرم را به اوج می‌رساند مراسمی که عشق به اهل‌بیت (ع) را معنی می‌کند. عامری نوحه‌خوان یکی از هیئت‌های شاهرود

چرخش دوار هیئت‌ها اینجا یکی می‌شود مانند عقربه‌های یک ساعت پرچم‌ها و طوق‌ها در بدو ورود سلام می‌دهند و با اذن ورود به میانه گود وارد می‌شوند و سپس به کناری می‌روند تا جایشان را به پرچم‌ها بدهند پرچم‌های سبز و سرخ و سیاه، بیرق‌های عزاداری امام حسین (ع) در میانشان پرچمی سرخ‌رنگ که روی آن نوشته قمر بنی‌هاشم چه دلبری از مردم و عاشقان می‌کند... چرخ‌زنان چون پهلوانی چرخ چمنی می‌زند در میان گود و اشک می‌گیرد از مردمی که آمده‌اند، از زنانی که طبقه دوم را پر کرده‌اند و مردانی که در میانه گود هستند... تا چشم کار می‌کند همه‌چیز سیاه است، ماتم کلیدواژه این روز مردم شاهرود است.

شور عزا با نوحه‌ای که جوابش از سوی عزاداران دست بالا بردن و فروگرفتن بر سر است ادامه می‌یابد هزاران دست که یکپارچه بالا می‌آیند و بر هزاران سر عزادار فرود می‌آیند تا ندای یا عباس بلند شود. شوری عظیم، چنین میانه میدانی دوار و چرخش عزاداران و پرچم‌های عزاداری همراه با سیل اشک و آه و ناله و فغان از عزای امامشان... همه تن‌ها و همه فکرها هم یکی است همه هیئت‌ها هم یکی است اصلاً امروز را باید روز یکی شدن نام بگذاریم روز «یا عباس یا عباس» گفتن‌های دست جمع‌ی روز سینه زدن‌های گروهی، روز شریک شدن عزاداری برای امام حسین (ع) از هر نقطه شهر و روستا با هر شغل و تحصیلات و مرتبه‌ای که دارند چراکه همه مهمان یک نفر هستند آن‌کس که رخت عزایش را بر تن کرده‌اند.

طنین ندای «یا عباس یا عباس»

وقت خروج بازهم باریکه سینه‌زنان در صفوف به هم فشرده اما نوحه‌ای که پاسخش «یا عباس یا عباس» است... دست در کمر هم به نحوری که هر کس دست چپش را به کمر نفر سمت چپ خود می‌گیرد و با دست راست سینه می‌زند همین منوال تا انتها ادامه می‌یابد تا خیابان به تسخیر عزاداران حسینی در آید که از تکیه خارج می‌شوند چون مورچگانی سیاه که از لانه برون می‌روند یکسر و یک‌صدا. سیل جمعیت شیب

■ «شورا» به وقت «اختلاف و دعوا»؛ حکایت این روزهای برخی شوراهای شهر در استان‌های مختلف کشور است، هرچند که موضوع انحلال و بازداشت برخی از اعضای شورا هم در رسانه‌ها داغ است.

■ خورشید که از پس کوهها رخ می‌نماید، راهی می‌شوم به سمت دیاری که هنوز کودکانش با محرومیت دست و پنجه نرم می‌کنند و سختی راه مدرسه هنوز سبب نشده که به باران با همه عظمتش بدبین شوند.

■ جاذبه‌های گردشگری چهارمین جاده زیبای جهان زیر تیغ زباله‌هاست، متولیان می‌گویند، روزانه بیش از ۰۳ تن زباله در این جاده تولید می‌شود که حجم بیشترش مربوط به مسافران است.

■ کتاب سبز تاریخ را ببند، آن را کنار بگذار و از پنجره بیرون را ببین. چیزی از «باغ شهر تبریز» در «کلانشهر تبریز» باقی نمانده است.

جامعه ایران

تبریز باخت، ارومیه هم نبرد / پروژه پارک بزرگ تبریز پشت سد لجبازی‌ها

بهنام عبدالاهی

ستاد احیا دریاچه ارومیه حوضچه ۵ هزار متر معکبی پارک بزرگ تبریز را عاملی برای خشک شدن دریاچه در آینده عنوان کرد؛ شهرداری تبریز آب پشت سد را رها کرد اما آیا حال دریاچه ارومیه بهتر شد؟

کتاب سبز تاریخ را ببند، آن را کنار بگذار و از پنجره بیرون را ببین. چیزی از «باغ شهر تبریز» در «کلاتشهر تبریز» باقی نمانده است. مسافرانی که با ذهنیتی سبز به تبریز سفر می‌کنند، وقتی که در هواپیما بر فراز این شهر قرار می‌گیرند، می‌گویند «فکر نمی‌کردیم تبریز هم بیابانی باشد».

البته نبود، اما شد. مهم‌تر از پیدا کردن مقصر به وجود آمدن این وضعیت، پیدا کردن ناجی برون‌رفت از این شرایط است. یک ناجی که بتواند دست دومیلیون نفر را بگیرد و از هوای نه‌چندان مطلوب و صحنه‌های دلگیر شهر نجات دهد.

در سال‌های اخیر «پارک بزرگ تبریز» این ادعا را کرد می‌تواند ناجی محیط‌زیست تبریز باشد. وقتی می‌گوییم پارک بزرگ تبریز، واقعا منظورمان پارک بزرگ تبریز است، یعنی پارکی به مساحت ۸۰۰ هکتار که از پارک چیتگر تهران فقط ۱۵۰ هکتار کم دارد. اما این باعث نمی‌شود نتوان عنوان یکی از بزرگ‌ترین پارک‌های ایران و خاورمیانه را به پارک بزرگ تبریز داد.

بخش‌هایی از پارک بزرگ تبریز به بهره‌برداری رسیده و بخش‌هایی هنوز در حال تملک و تکمیل است. هرچند موضوع احداث پارک بزرگ تبریز دهه‌هاست که مطرح می‌شود، اما این دلیل نمی‌شود که نتوان با همتی بلند، تمام ۸۰۰ هکتار را به بهره‌برداری رساند. خاک مرغوب و حاصلخیز منطقه که برای کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گرفت، قابلیت تبدیل به فضای سبز را در مدت‌زمانی اندک دارد و این امتیازی ویژه به حساب می‌آید.

پارک بزرگ، «شاهراه هوایی تبریز»

عاطفه مجتهدی، فعال محیط‌زیستی، پارک بزرگ تبریز را به عنوان «شاهراه هوایی تبریز» معرفی می‌کند. او می‌گوید با احداث پارک بزرگ تبریز می‌توان تبعات ریزگردها را حتی تا «کرج» کاهش داد.

مجتهدی توضیح می‌دهد: «با ایجاد اندکی اصلاحات، این پارک بزرگ می‌تواند مرکز توسعه پایدار باشد و هم از لحاظ اقتصادی، هم زیست محیطی و هم گردشگری برای تبریز می‌تواند آورده‌های فراوانی داشته باشد».

شهروندان مدام می‌پرسند «از تبریز ۲۰۱۸ چه خبر؟»، یا «این تبریز ۲۰۱۸ که می‌گویند کجاست؟» بی‌شک اگر رویداد «تبریز ۲۰۱۸» یک مکان بود، پارک بزرگ تبریز بود. از هر طرف که حساب کنید این پارک بزرگ، تبریز را به سمت توسعه پایدار، جهانی‌شدن و تبدیل شدن به یک مقصد گردشگری می‌برد.

مجتهدی درباره خانواده‌هایی که در زمین‌های پارک بزرگ تبریز مشغول کشاورزی و تامین معاش خود هستند، می‌گوید: «با احداث این پارک زمین‌های منطقه شامل ارزش افزوده می‌شوند و این امتیازی ویژه برای اهالی منطقه به شمار می‌آید».

حالا اگر از احداث هتل ۵ ستاره با مشارکت ترکیه، احداث سایت بحران مجهز به باند فرود بالگرد با

امکانات اولیه جهت اسکان موقت در شرایط بحرانی، بند آبی با کاربرد تفریحی و توریستی با مساحت ۴۶ هکتار و احداث مجموعه توریستی تفریحی شامل هتل ۴ و ۵ ستاره، پارک آبی، مرکز خرید به وسعت ۲۲۰ هزار مترمربع چشم بیندیم، ایجاد هکترها فضای سبز در شرایطی که یک درخت هم غنیمت است، چیزی واقعا ارزشمند است.

آب به دریاچه نرسید

یکی از طرح‌های مهم پارک بزرگ تبریز، حوضچه مصنوعی در وسط پارک بود که به گفته کارشناس محیط زیست، عاطفه مجتهدی، می‌توانست در تعدیل هوای شهر، تصفیه آب‌های پراکنده و پساب‌های تبریز و همچنین آبیاری بخشی از فضای سبز پارک موثر باشد، اما نشد.

ستاد احیا دریاچه ارومیه اعلام کرد شهرداری تبریز با احداث این حوضچه، راه آبی چای را به دریاچه ارومیه بسته است. حاجی‌مرادی، مسئول ستاد فنی دریاچه ارومیه ادعا کرد: «با احداث این حوضچه دریاچه ارومیه خشک می‌شود».

این موضوع در شرایط کنونی که خشک‌شدن دریاچه ارومیه میان مردم از حساسیت فراوانی برخوردار است، به خبر داغ رسانه‌ها تبدیل شد. به گونه‌ای که سازمان محیط‌زیست نیز وارد کار شد و خواستار باز کردن مسیر آب حوضچه شد تا به دریاچه ارومیه برسد.

سعید نیکوخلصلت، رئیس کمیسیون محیط‌زیست و توسعه پایدار شورای شهر تبریز می‌گوید در روزهای اخیر شهرداری تبریز سدها را باز کرد تا آب در مسیر دریاچه ارومیه جاری شود.

«اما به دریاچه نرسید» او توضیح می‌دهد: «درحالی که بارها درمورد تامین آب این حوضچه نظر کارشناسی داده شده بود و درحالی که می‌دانستیم آب در پهنه دشت تبریز پخش می‌شود و به دریاچه نمی‌رسد، ایجاد این فضاها رسانه‌ای یک کم‌لطفی بزرگ بود».

نیکوخلصلت می‌گوید: «حجم آب این حوضچه یعنی ۵۰ هزار متر معکب، حتی «یک از ۱۰ هزارم» آب دریاچه ارومیه نمی‌شود».

انداختن توپ در زمین آذربایجان شرقی

مدیر دفتر استانی ستاد احیا دریاچه ارومیه در آذربایجان غربی، ۱۱ مرداد در مصاحبه‌ای گفته است که هیچ پروژه اجرایی افتتاح نشده تا در چرخه آب‌رسانی کند و تنها با استفاده از بارش‌ها و آزادسازی آب‌ها به دریاچه توانسته‌ایم وضعیت دریاچه ارومیه را در حال تثبیت نگه داریم.

محمداسماعیل سعیدی، نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس شورای اسلامی می‌گوید که بودجه ستاد احیا دریاچه ارومیه امسال و سال گذشته پرداخت نشده است و مسئولان ستاد احیا دریاچه ارومیه با این حاشیه‌سازی‌ها نمی‌توانند ناکارآمدی خود را پوشش دهند.

به گفته سعیدی، رسیدن به تراز اکولوژیکی دریاچه ارومیه نیازمند ۱۷ میلیارد متر معکب آب است درحالی که حجم حوضچه پارک بزرگ تبریز چیزی کمتر از ۵۰ هزار متر معکب بود.

این نماینده مجلس، فضا سازی ستاد احیا دریاچه ارومیه را عمده می‌داند: «این فضا سازی رسانه‌ای، پوشش کم‌کاری‌های این ستاد در اجرای طرح‌های نجات‌بخش دریاچه ارومیه است».

«در حالی که صدها میلیون متر معکب حقایق دریاچه ارومیه پشت سدهای آذربایجان غربی محبوس است، انتقاد از آگیری استخر پارک بزرگ تبریز که با هدایت آب‌های سطحی صورت گرفته است، غیر قابل قبول است». این نیز نظر محمدحسین فرهنگی، دیگر نماینده تبریز در مجلس شورای اسلامی است.

حالا چیزی که اهمیت دارد، این است که ستاد احیا دریاچه ارومیه به خواسته خود رسید و آب پشت سد حوضچه پارک بزرگ تبریز خالی شد. اما چیزی که بیش‌تر اهمیت دارد، این است که حال دریاچه ارومیه بهتر نشد.

رئیس کمیسیون محیط زیست شورای شهر تبریز می‌گوید باید آب حوضچه را با بارش‌های منطقه‌ای تامین کنیم. چیزی که ممکن است سال‌ها طول بکشد، و احداث پارک بزرگ تبریز را سال‌ها به تعویق بیندازد.

کتاب سبز تاریخ را ببند و از پنجره بیرون را ببین. این وضعیت به ناراحت‌کننده‌ترین شکل ممکن، پایدار است.

زیرساخت‌های مرز مهران نیمه کاره است / گذرگاهی که نیاز به توجه دارد

در آستانه ماه محرم و کمتر از ۲ ماه مانده به اربعین حسینی بسیاری از زیرساخت‌های مرز مهران به‌عنوان مهم‌ترین گذرگاه عتبات نیمه آماده است و البته خود پایانه مرزی هم نیاز به توجه ویژه دارد.

رمضان نوری

کمتر از دو ماه به رویداد بزرگ اربعین حسینی باقی مانده است و مرز مهران در استان ایلام هم به مانند سال‌های گذشته پذیرای بیش از ۷۰ درصد زوار خواهد بود، مرزی که سال‌های گذشته به دنبال استقبال بیش از حد زائران نیازمند توجه در بحث زیرساخت‌ها برای خدمات‌دهی مطلوب بوده است.

مهران به دلیل نزدیک بودن، فاصله ۲۸۰ کیلومتری با کربلا و امنیت بسیار مطلوب مورد استقبال تعداد زیادی از زائران کربلا قرار می‌گیرد، به‌رغم همه توصیه‌های مسئولان برای تقسیم‌بندی تردد زائران اما بازهم بیشتر مردم مرز مهران را برای پیاده‌روی بزرگ اربعین انتخاب می‌کنند.

امسال هم پیش‌بینی شده حدود ۲.۵ میلیون نفر از این مرز وارد خاک کشور عراق شوند، این آمار یعنی حدود ۷۰ درصد تردها در ایام اربعین از این مرز صورت می‌گیرد اما این میزان تردد با امکانات و زیرساخت‌های ایلام به‌عنوان کوچک‌ترین استان کشور همخوانی ندارد.

پیش‌بینی تردد ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار زائر هفته گذشته رئیس سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در بازدید از مرز مهران اعلام کرد: پیش‌بینی می‌شود امسال ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر از مرز مهران تردد کنند.

عبداله‌اشم حسن نیا افزود: تاکنون سه مرز مهران، چزابه و شلمچه به‌عنوان مرزهای خروجی زائران پیش‌بینی شده و در خصوص مرز خسروی هم وزارت کشور تصمیم‌گیری خواهد کرد.

سردار محسن فتحی زاده جانشین معاون هماهنگ‌کننده ناجا نیز هفته گذشته در بازدید از مرز مهران اظهار داشت: ایجاد لایه‌های کنترلی در مرز مهران نسبت به سال گذشته بیشتر می‌شود و از مردم تقاضا داریم بدون ویزا و گذرنامه به مرزها مراجعه نکنند.

وی تصریح کرد: امسال نیروی انتظامی با ایجاد لایه‌های بیشتر کنترلی اجازه تردد به زائران بدون ویزا حتی به داخل شهرهای مرزی را هم نخواهد داد. جانشین معاون هماهنگ‌کننده ناجا بیان کرد: کمتر از دو ماه دیگر تا اربعین فرصت باقی مانده، زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری در مرزها به‌خصوص مرز مهران باید بیشتر شود.

وی با اشاره به اینکه استان ایلام یکی از امن‌ترین استان‌های کشور است و مرز مهران امن‌ترین مرز برای زائران اربعین حسینی به‌شمار می‌رود، گفت: نیروی انتظامی امسال اولویت‌هایی را برای مأموریت‌های خود تعیین کرده است که باید در

دستور کار تمامی استان‌ها قرار گیرد. اما این حجم تردد زوار در مرز مهران قطعاً نیازمند امکانات و زیرساخت‌های مجهزتر بوده و باید دید مسئولان چقدر این شرایط را برای تردد زوار مهیا کرده‌اند، اکنون با نگاه کلی می‌توان گفت فقط حوزه راه‌سازی و مسیر ایلام-مهران که در حال چهار بانده شدن است، از مابقی حوزه‌ها فعال‌تر است.

۹۸ درصد مسیر چهار بانده ایلام-مهران تا اربعین آماده است

اربعین هرسال، جاده مهران به عنوان قدمگاه زوار حسینی شاهد تکرار یک مشکل است، نزدیک اربعین که می‌شود سخنان زیادی درباره پروژه راه‌سازی مهران و کار شبانه‌روزی در آن می‌شنویم اما بعد از آن ظاهراً کسی چندان عجله‌ای برای تکمیل پروژه ندارد و مردم و مسافران کماکان در انتظار تکمیل پروژه مسیر ایلام-مهران هستند، مسیر ارتباطی که اماواگرهای زیادی دارد.

قاسم سلیمانی دشتکی استاندار ایلام در این باره اظهار داشت: در سال جاری برنامه‌های مهمی برای اربعین در استان در نظر گرفته شده است.

وی با اشاره به اینکه توسعه زیرساخت‌های حوزه راه‌سازی از اولویت‌های مسئولان استانی است، گفت: از مسیر ۸۵ کیلومتری ایلام-مهران قطعاً تا اربعین امسال ۹۸ درصد چهار بانده می‌شود.

استاندار ایلام ادامه داد: ۱۶۰ میلیارد تومان تاکنون برای تکمیل زیرساخت‌های مرز بین‌المللی مهران

به‌ویژه در حوزه راه‌های ارتباطی هزینه شده است. سلیمانی دشتکی تصریح کرد: بیش از ۲۰ میلیارد تومان بودجه برای ساماندهی امورات مربوط به راهپیمایی اربعین به استان اختصاص یافته است. وی افزود: امسال اربعین مردمی‌تر از سال‌های قبل برگزار می‌شود و قرار شده هیچ موبکی در شهر مهران و ایلام دایر نشود و فقط موبک‌ها در مسیر مستقر باشند.

۴۰ تا ۴۵ درصد ترافیک شهر مهران در اربعین رفع می‌شود

معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری ایلام گفت: در زمینه زیرساخت‌ها اقدامات خوبی شده است و توجه جدی‌تر به زیرساخت‌های اربعین در دستور کار قرار دارد.

احمد کرمی افزود: انتظار داریم تا اربعین مسیر چهار بانده مهران به اتمام برسد و ۴۵ کیلومتر مسیر مهران-ملکشاهی در قسمت نقطه حادثه‌خیز «ترشابه» زیر بار ترافیک برود.

وی اظهار کرد: انتظار داریم در پایانه اربعین و برکت اقدامات بیشتری انجام شود، سرویس‌های بهداشتی فراهم و پارکینگ‌های مردمی ساماندهی شود. کرمی گفت: بخشی از کمربندی مهران نیز امسال افتتاح شده و با ایجاد کمربندی غربی ۴۰ تا ۴۵ درصد ترافیک شهر مهران در اربعین رفع می‌شود. وی اظهار کرد: امسال با ایجاد زیرساخت‌های لازم شرایط بهتری برای تردد زائران فراهم می‌شود، احداث و تکمیل چهار خطه کردن مسیرهای اربعین شامل حمیل - ایلام - مهران، تونل کبیرکوه - دره شهر، ایلام - ایوان - چوار و ایلام - مهران - دهلران - اندیمشک در حال انجام است.

مجوز ۴۰ موبک جدید در حال صدور است

در زمینه برپایی موبک‌ها هم مطابق اطلاعیه‌ای

اعلام شده که متقاضیان برپایی موبک در ایام اربعین تا پانزدهم مهرماه فرصت دارند برای ثبت‌نام اقدام کنند.

رئیس کمیته مشارکت‌های مردمی ستاد اربعین استان ایلام در گفتگو با رسانه‌ها با اعلام این خبر گفته بود هم‌اکنون مجوز ۴۰ موبک جدید در حال صدور است.

علوی فر با بیان اینکه سال‌های گذشته ۲۲۰ موبک در ایام اربعین در سطح استان فعال بوده‌اند، افزود: کمیته مشارکت‌های مردمی آمادگی دارد امسال برای ۱۸۰ موبک جدید مجوز فعالیت صادر کند.

رئیس کمیته مشارکت‌های مردمی همچنین از متقاضیان برپایی موبک خواست برای نام‌نویسی در شهر ایلام به ستاد بازسازی عتبات عالیات جنب کوی اساتید و دیگر شهرستان‌ها به دفاتر ائمه جمعه مراجعه کنند.

علوی فر افزود: به‌منظور افزایش نظارت‌های بهداشتی و نظم‌بخشی به خدمات امسال موبک‌ها به‌صورت مجتمع راهاندازی می‌شوند.

ساماندهی پارکینگ‌های مهران

مشکل پارکینگ از سال‌های گذشته همیشه در مرز مهران وجود داشته است، شهردار مهران نیز در این ارتباط با اشاره اینکه ثبت‌نام از متقاضیان احداث پارکینگ ویژه اربعین در مهران انجام می‌شود، گفت: در ایام اربعین فقط به متقاضیان ثبت‌نام‌شده اجازه احداث پارکینگ داده می‌شود.

حجت شاکیان اظهار کرد: به‌منظور ساماندهی پارکینگ‌های عمومی در ایام اربعین حسینی سال ۹۷ همه متقاضیان احداث پارکینگ باید در شهرداری ثبت‌نام کنند.

وی تصریح کرد: مالکین زمین‌های بالای ۵۰۰ متر در داخل شهر مهران برای تشکیل پرونده و دریافت مجوزهای احداث پارکینگ موقت به شهرداری مهران

مراجعه کنند.

شاکیان گفت: با توجه به ورود مسافران به شهر مهران نیاز است تا از هم‌اکنون در جهت رفاه مسافران و زائران تلاش کرد.

وی ادامه داد: ایجاد سیستم روشنایی از ورودی شهر سمت ایلام تا پل زائر یکی از اقداماتی است که در دستور کار قرار گرفته و تلاش می‌شود تا قبل از اربعین به بهره‌برداری برسد.

شاکیان افزود: مدیریت و ساماندهی پارکینگ‌ها، نصب تابلوهای راهنما و اطلاع‌رسانی که فاز نخست آن‌ها به اتمام رسیده و خط‌کشی معابر اصلی و آسفالت از دیگر اقدامات برای اربعین توسط شهرداری است.

واگذاری پایانه اربعین و برکت به شهرداری مهران

استاندار ایلام نیز طی هفته گذشته با واگذاری پایانه اربعین و برکت به شهرداری مهران موافقت کرد و گفت: شهرداری مهران این پارکینگ‌ها را به‌شرط تأمین امنیت، حفاظت و واگذاری غرفه‌ها به بخش خصوصی در اختیار خواهد گرفت.

قاسم سلیمانی دشتکی در این رابطه گفت: شهرداری موظف است از ظرفیت شرکت‌هایی که در زمینه اقدامات انتظامی تخصص لازم را دارند استفاده کند و با همکاری نیروی انتظامی نیروهای لازم را در این خصوص به خدمت بگیرد.

وی، با پیشنهاد استفاده از ظرفیت بازنیستگان نیروی انتظامی برای تأمین امنیت پارکینگ‌های شهر مهران افزود: شهرداری در این زمینه مجری است و باید تمام تلاش خود را به کار گیرد تا مشکلات سال‌های پیش در مهران تکرار نشود و نظم خاصی در پایانه مرزی مهران حاکم باشد.

نبود سردخانه دائم در مرز مهران

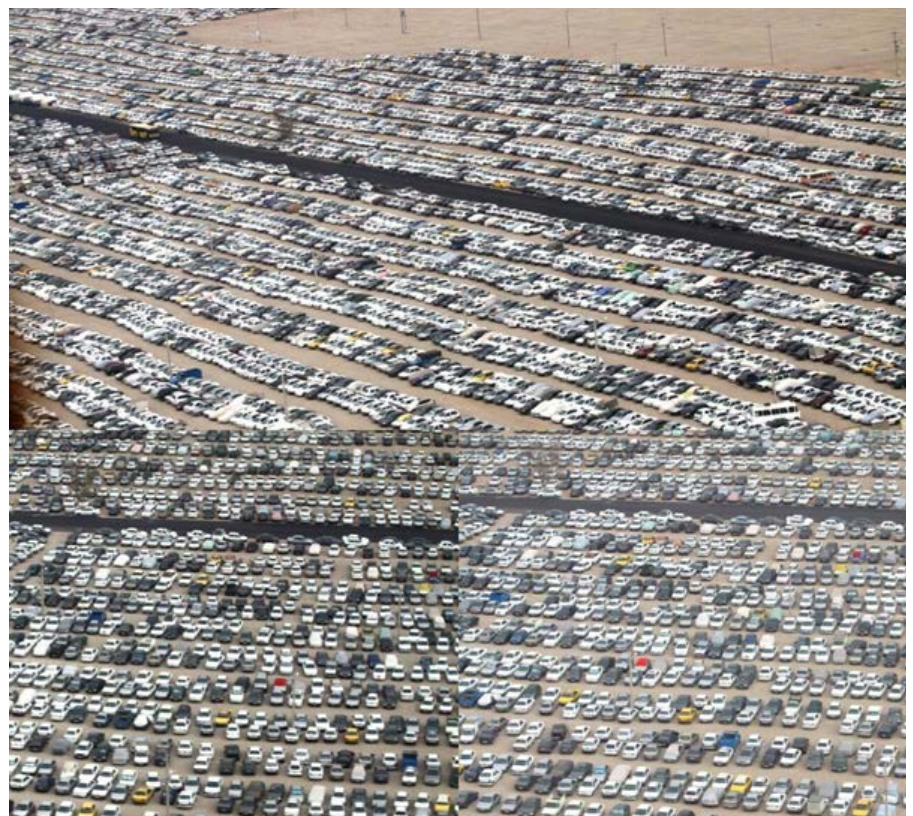
و اما مشکلات دیگری هم در حوزه زیرساختی وجود دارد، محمد رزم رئیس کل دادگستری استان ایلام با بیان اینکه در ایام اربعین بیش از دو میلیون و ۵۰۰ هزار زائر از مرز مهران تردد می‌کنند، گفت: این استان در این ایام با کمبود شدید پزشک قانونی مواجه است. وی افزود: نبود سردخانه دائم یا ثابت در مرز مهران نیز یکی از مشکلات اساسی در ایام اربعین است که سازمان پزشکی قانونی باید در این زمینه اقدام کند. پایانه مرزی مهران متولی ندارد

اما زیرساخت‌های مرز مهران و استان ایلام برای اربعین فقط شامل جاده نمی‌شود، متأسفانه خود پایانه مرزی هم مشکلات جدی دارد که مهم‌ترین آن فضای کوچک این پایانه است.

در غم وعده‌های فراوان، این پایانه در هنگام اربعین گنجایش حجم زیاد زائر را ندارد، بسیاری از امکانات خدماتی از جمله بحث اینترنت در پایانه مرزی ضعیف است.

کمبود سرویس بهداشتی، محل‌های آب آشامیدنی و مراکز اسکان موقت در مرز مهران هنوز هم وجود دارد، در حالی که تردد روزانه ۱۰۰ هزار نفر امکانات و خدمات بیشتری را می‌طلبد.

تعداد مجتمع‌های خدماتی و رفاهی در ایلام و در طول مسیرهای ارتباطی استان خیلی کم بوده و با اگر هم وجود داشته باشد از خدمات خوبی برخوردار نیستند. در این شرایط دستگاه‌های اجرایی مختلف نظیر اداره راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان و شهرداری مهران هم نمی‌توانند به‌تنهایی پاسخگوی حجم عظیم تردد برای زیارت عتبات باشند.

مردم منطقه سیستان محروم از آب و هوا / تغییر رنگ و بوی آب آشامیدنی

این روزها مردم منطقه سیستان علاوه بر طوفان گرد و خاک که در بسیاری از روزهای سال با آن مواجه هستند با مشکل تامین آب شرب بهداشتی هم دست و پنجه نرم می کنند.

جوادقنبری

داستان طوفان گرد و خاک در منطقه سیستان این روزها دیگر به هیچ عنوان موضوع تازه ای برای کسی نیست زیرا مردم صبور و غیور این منطقه در سال های اخیر تقریباً هر روز با آن مواجه بودند و هر روز رسانه ها از ادامه طوفان در این منطقه و یا مراجعه صدها نفر از مردم این منطقه بر اثر طوفان گرد و خاک به مراکز درمانی و بیمارستان ها خبر می دهند.

اما داستان به اینجا ختم نمی شود زیرا این موضوعی که به شدت برای مسئولان و دولتمردان تکراری است به همان شدت هم برای مردم سیستان مشکل آفرین است و مسئولان محلی هم کاری به جز ابراز تاسف نمی توانند انجام دهند.

رنگ و بوی آب آشامیدنی مردم زایل تغییر کرد

البته این روزها مردم منطقه سیستان علاوه بر اینکه باید با طوفان گرد و خاک، خشکسالی ۲۰ ساله و بیکاری ناشی از آن دست و پنجه نرم کنند هر روز با مشکلات جدیدتری روبه رو می شوند که تغییر بو و رنگ آب آشامیدنی آخرین مورد آن است.

محمد شهرکی یکی از شهروندان منطقه سیستان اظهار داشت: این روزها که طوفان گرد و خاک امان ما را بریده هر روز بر مشکلات ما هم افزوده می شود تغییر رنگ و طعم آب آشامیدنی ما در شهر زایل نیز مشکل جدیدی است که با آن مواجه شده ایم.

وی با اشاره به اینکه رنگ آب کاملاً قهوه ای شده است، ادامه داد: آب لوله کشی شهر زایل به شدت بوی نامطبوعی می دهد و هیچ کسی جرات استفاده از آن را ندارد.

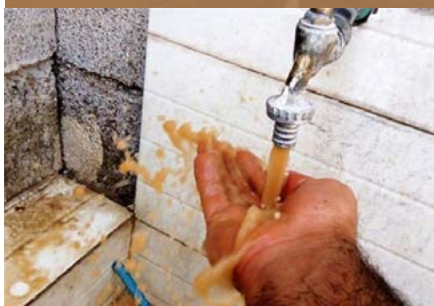
شهرکی گفت: در این شرایط سخت اقتصادی ما مجبور هستیم آب آشامیدنی خود را با پرداخت هزینه های اضافی از مراکز تصویه آب و یا با خرید آب معدنی و آب آشامیدنی از مغازه ها تامین کنیم.

وی خاطر نشان کرد: ما بارها این موضوع را از سوی مسئولان پیگیری کرده ایم اما هیچ گاه جواب قانع کننده ای دریافت نکرده ایم و ظاهراً باید فقط این شرایط را تحمل کنیم.

وی بیان داشت: از مسئولان محترم خواهشمندیم اگر واقعاً نمی خواهند کاری برای مردم منطقه سیستان انجام دهند به روشنی اعلام کنند تا ما هم تکلیف خودمان را بدانیم.

وی تصریح می کند: البته بسیاری از ما مردم مرزدار سیستان تا آخرین نفس در این منطقه خواهیم ماند و از این مرزو بوم دفاع می کنیم اما خواهش ما این است که لاقلاً مسئولان به نیازهای اولیه ما توجه کنند.

البته همانطور که این شهروند زابلی بر آن تاکید کرد نکته جالب توجه این است که با وجود همه این مشکلات ذره ای از اعتقاد مردم مسلمان سیستان کم نشده است و در سخت ترین شرایط در مراسم های مذهبی و همچنین ملی شرکت می کنند تا به دشمنان نشان بدهند که همچنان پای دین و نظام خود ایستاده اند.

البته گاهی شرایط بسیار سخت ترمی شود زیرا علاوه بر همه این مشکلات طوفان گرد و خاک باعث اختلال تردد در محورهای زمینی و هوایی می شود و حتی راه های دسترسی نیز بسته می شود.

پروازهای فرودگاه زابل به دلیل طوفان گرد و خاک لغو شد

حمیدرضا پارسا اظهار داشت: به دلیل وزش باد شدید و کاهش دید افقی در فرودگاه زابل پرواز های امروز فرودگاه زابل لغو شد.

مسئول روابط عمومی اداره کل فرودگاه های سیستان و بلوچستان تصریح کرد: با توجه به اعلام سازمان هواشناسی مبنی بر ادامه طوفان در منطقه سیستان برقراری پرواز ها در فرودگاه زابل بستگی به شرایط جوی دارد.

اما داستان فقط به همین جا ختم نمی شود و هر روز صدها نفر به دلایل مشکلات ناشی از طوفان گرد و خاک راهی مراکز درمانی و بیمارستان ها می شوند.

طوفان سیستان ۵۷۸ نفر را روانه بیمارستان کرد عبدالرحمن شهناوی، مدیرکل دفتر مدیریت بحران استانداری سیستان و بلوچستان اظهار داشت: طی دو روز گذشته در شهرستان های زابل، زهک، هامون، هیرمند و نیمروز ۵۷۸ نفر به دلیل مشکلات تنفسی ناشی از طوفان گرد و خاک راهی مراکز درمانی و بیمارستان شدند.

وی با اشاره به آماده باش نیروهای امدادی و درمانی در منطقه سیستان افزود: طی این مدت پس از تماس با سامانه ۱۱۵ اورژانس بلافاصله نیروهای اورژانس جهت اقدامات لازم به محل حادثه اعزام شدند.

مدیرکل دفتر مدیریت بحران استانداری سیستان و بلوچستان ادامه داد: از این ۵۷۸ نفر مصدوم ۴۸۳ نفر پس از مراجعه درمان و ترخیص و ۹۵ نفر نیز در بیمارستان بستری شدند.

وی تصریح کرد: براساس هشدارهای هواشناسی مبنی بر ادامه وزش باد و افزایش غلظت ریزگردها در منطقه سیستان تا اواسط هفته از مردم این منطقه به ویژه بیماران، سالمندان و کودکان خواهشمندیم در این مدت از تردهای غیر ضروری در فضای باز خودداری کنند.

طوفان همچنان در شمال سیستان و بلوچستان ادامه دارد

کارشناس هواشناسی سیستان و بلوچستان اظهار داشت: براساس تحلیل آخرین نقشه های همدیدی و آینده نگری هواشناسی تا پایان هفته وزش باد شدید همراه با گرد و خاک و در نقاط مستعد طوفان گرد و خاک و کاهش شدید دید در شمال استان سیستان و بلوچستان ادامه دارد.

علی ملاشاهی با اشاره به اینکه تا روز دوشنبه وزش باد در این مناطق خیلی شدید است، افزود: طی این مدت در شهرستان های زابل، زهک، هیرمند، هامون و نیمروز گاهی سرعت وزش باد به بیش از ۱۰۰ کیلومتر بر ساعت نیز می رسد که علاوه بر کاهش شدید دید، و کاهش کیفیت هوا در نقاط مستعد طوفان گرد و خاک موجب افزایش شدید غلظت غبار می شود.

وی با اشاره به اینکه طی این مدت در نواحی مرکزی، مرز شرقی و نیمه جنوبی استان افزایش غبار همراه با وزش باد و گرد و خاک با شدت کمتر رخ خواهد داد، گفت: در زمان طوفان در جاده های مواصلاتی استان به ویژه جاده «زاهدان - زابل»، «زاهدان - نهنندان»، «زابل - نهنندان»، «زاهدان - بم» و جاده «ایرانشهر - ریگان - بم» کاهش دید سبب کندی عبور و مرور و اختلال تردد می شود.

در مجموع ظاهراً قصه پر غصه طوفان گرد و خاک برای مردم منطقه سیستان تمامی ندارد زیرا با توجه به ۲ دهه خشکسالی و همچنین عدم دریافت حق آبه هیرمند از کشور افغانستان و به تبع آن تشدید کانون های گرد و غبار در بستر هیرمندو هامون همچنان این موضوع ادامه دارد اما در این میان امیدواریم مسئولان حداقل به نیاز های اولیه این مردم از جمله تامین آب شرب بهداشتی برای آن ها توجه کنند.

نگهبانان شهر کرمان اسیر خشکسالی / جنگلی که در سکوت خشک می شود

صدها هکتار تاغزار که در اطراف کرمان سالها از هجوم شنه‌ای روان به سمت شهر جلوگیری می کردند حالا به دلیل خشکسالی خشک شده اند و بخش قابل توجهی از این درختان در معرض تخریب هستند.

اسما محمودی

کافی ست که چند کیلومتر از شهر کرمان به سمت شهر جویبار حرکت کنید، پس از مدتی به یکی از کانوهای اصلی گرد و غبار در نزدیکی شهر کرمان می رسید اما چندین دهه قبل مسئولان وقت کرمان برای کنترل این کانو نهالهایی از درخت گز را اطراف کرمان کاشتند، همین درختان در اراضی بین شهر کرمان و ماهان نیز کاشته شده اند و پس از حدود شش دهه این درختان رشد و تکثیر یافتند و حالا به یکی از اکوسیستمهای شهر کرمان تبدیل شده اند. درختان گز که در بدترین شرایط آب و هوایی و با کمترین میزان آب نیز حیات خود را ادامه می دهند رمز تداوم زندگیشان ریشه هایی است که در عمق زمین رشد می دهند اما در سالهای اخیر با افت بارشها در شهر کرمان دچار وضعیت نا مناسبی شده اند میزان بارندگی در این شهر در سال گذشته کمتر از ۳۰ درصد میزان نرمال بوده است و در مقابل برگرمای هوا افزوده شده است.

کانون های بحرانی بیابانی بیخ گوش شهر کرمان

طبق اعلام منابع طبیعی ۳۴ درصد مساحت استان کرمان بیابان است که تقریباً ۴.۲ میلیون هکتار است و ۱۶ کانون بادی و بیابانی در این استان وجود دارد که البته این آمار بدون احتساب توسعه بیابانها در سال های اخیر می باشد. مجموع مساحت کانوهای بحرانی در استان ۶۷۶ هزار و ۲۳۴ هکتار اعلام شده است.

این روزها آسمان شهر کرمان با وزش هر بادی خاکستری می شود، این شرایط از چهار سال اخیر شروع شده است و گرمایی ها در گذشته نچندان دور پدیده ریزگردها و یا طوفان شن را کمتر از نزدیک دیده بودند اما حالا اگر به سطح شهر سر بزنید ماسک های سفید را در برخی از روزهای سال به خصوص در هفته اخیر بر چهره مردم مشاهده می کنید و طبق پیش بینی هواشناسی استان این وضعیت تا پایان هفته جاری در قسمتهای شرقی و برخی از مناطق شمالی استان مشاهده می شود.

سالانه حداقل ۱۶۶ میلیارد ریال خسارت به دلیل طوفانهای شن و ریزگردها به تاسیسات شهری و روستایی، کشاورزی، و زیر ساختهای کرمان وارد می شود.

تمام این آمارها در حالی جلوی چشم مردم کرمان رژه می رود که تنها نگهبانان شهر کرمان که همین درختان گز می باشند حالا خود گرفتار پدیده خشکسالی شده اند.

متأسفانه دخالتهای انسانی همچون رها شدن شیرآبه های صنعتی و شیمیایی و گاه فاضلاب و همچنین نخاله های ساختمانی هم در از بین رفتن این جنگلها موثر بوده اند.

شهردار کرمان اظهار داشت: بارها اعلام کرده ایم که تخلیه زباله های ساختمانی و یا فاضلابهای صنعتی در این منطقه ممنوع است و گشتهای ویژه ای به صورت شبانه روزی برای برخورد با متخلفان راه اندازی شده

دخالت های انسانی خسارت های خشکسالی را تشدید کرده است

از یک سو دخالتهای انسانی و از سوی دیگر خشکسالی جنگلها را در آستانه نابودی قرار داده است، جنگلی که در سالهای نچندان دور چنان انبوه بودند که نمی شد از پس شاخ و برگشان اراضی اطراف را دید حالا به بوته هایی خشیده تبدیل شده اند که به ندرت شاخ و برگی برایشان مانده است.

شاخه های خشکیده هر جایی از وسعت منطقه پخش شده است و با وزش هر بادی بیابان مملو از گرد و غبار می شود. همین وضعیت را می توان در محور هفت باغ کرمان نیز مشاهده کرد.

محمود باقری یکی از دوستداران محیط زیست می گوید: سال گذشته بارندگی در کرمان به صورت بی سابقه ای کاهش یافت و این جنگل مدتهاست بی آب رها شده است، همین مساله باعث شده در بخشهایی از جنگل درختان به کلی خشک شوند، رطوبت خاک نیز به کلی از بین رفته است. ضمن اینکه در محور

است.

سید مهران عالم زاده بیان کرد: متأسفانه خشکسالی به درختان گز خسارت زده است اما تخلیه زباله های ساختمانی هم خسارتها را تشدید کرده است.

وی بیان کرد: در طرحی با مشارکت دستگاههای ذی ربط نسبت به پاکسازی این منطقه اقدام شده است، اما مهمترین عامل پیش گیری فرهنگ سازی است، هر چند این جنگل در محدوده شهری قرار ندارد اما تخریب جنگل شهر را تحت تاثیر مستقیم قرار می دهد.

با وجود اقدامات صورت گرفته کفایت سری به اطراف این جنگلها بزنید تا تپه های وسیع زباله های ساختمانی را ببینید، جنگل کاری در سالهای اخیر اطراف شهر کرمان تا حدودی توانسته جلوی این تخریب را بگیرد اما دقیقاً بعد از این درختکاری ها که اکثراً زیتون تلخ هستند افراد بی مسئولیت مجدداً نسبت به تخلیه نخاله ها اقدام کرده اند.

تأثیر قرار داده است و این جنگلها و گونه های گیاهی در حال تخریب هستند. وی به برداشتهای بی رویه آب منابع زیر زمینی اشاره کرد و گفت: دیگر آبی باقی نمانده است و باید چاره اندیشی شود، گونه های جانوری با ایجاد آبشخور تا حد امکان آبرسانی می شوند اما در این میان بسیار از گونه های گیاهی در حال تخریب هستند.

۸۰ درصد حیات وحش کرمان در معرض تهدید جدی

وی بیان کرد: سالها خشکسالی و کاهش بارندگی متوسط بارندگی ۱۲۴ میلیمتری در کرمان را نیز محقق نکرده است و عملا منابع آبی سطحی از بین رفته است و اکثر منابع و ذخیره گاههای گیاهی دچار آسیب شده اند و به همین دلیل این مناطق تبدیل به کانون بحرانی بیابانی شده اند و با وزش هر بادی موجب ایجاد ریزگرد می شوند.

جزینی زاده بیان کرد: در سال جاری بیش از ۸۰ درصد حیات وحش استان کرمان دچار خسارت شده است و باید حداقل در چنین شرایطی ذخیره گاههای حیاتی استان را حفظ کنیم.

تاغ زارهای کرمان با وجود نقش مهمی که در اطراف شهر کرمان ایفا می کنند اما در خاموشی و سکوت در حال از بین رفتن هستند و باید قبل از اینکه کرمان نیز مانند زاهدان و زابل و اهواز اسیر ریزگردها شود چاره اندیشی کرد.

به کلی در حال خشک شدن است و به همین دلیل هم کانونهای محلی ریزگردها تأثیر مستقیمی بر شهر کرمان می گذارد و با وزش باد شاهد ایجاد گرد و غبار و بروز پدیده ریزگردها در کرمان هستیم که این مساله توسط مردم به وضوح دیده می شود. وی گفت: این جنگلها در نزدیکی شهر کرمان و بر روی یک کانون بحرانی شن روییده است و چندین دهه قبل طرح کشت این جنگلها انجام شده است اما ما نباید فقط بهره بردار باشیم بلکه باید برای بقای شهر کرمان از این جنگلها محافظت کنیم.

باقری افزود: جلوگیری از ساخت و ساز در این منطقه، جلوگیری از تخلیه زباله ها و شیرآبه های صنعتی و شهری، آبیاری سیار و جلوگیری از برداشت سفره های آب زیر زمینی و حداقل مدیریت برداشتهای می تواند راهکارهای برای حل این مشکل باشد.

وی گفت: هم اکنون تاغزارها که روزگاری مایه حیات کرمان بودند حالا خودشان در معرض نابودی هستند که البته این مساله در اطراف شهرهای شرقی کرمان نیز دیده می شود.

مدیرکل محیط زیست استان کرمان نیز با اشاره به خشکسالی در کرمان گفت: با خشک شدن جنگلها، رودخانه ها و از بین رفتن رطوبت خاک، شاهد هستیم کانونهای بحرانی طوفان شن در کرمان افزایش یافته است. رضا جزینی زاده افزود: خشکسالی در سال جاری بسیاری از گونه های گیاهی استان کرمان را تحت

هفت باغ شاهد ساخت و سازهای بی رویه در بیابان هستیم که اکثرا جنبه قانونی هم دارند و عملا تپه های شنی مرتفع را میتوان در چند کیلومتری کرمان در محور کرمان - ماهان مشاهده کرد.

وی تصریح کرد: در دشت بین کرمان و جویبار هم شاهد توسعه احداث واحدهای صنعتی هستیم. انبوه زباله های رها شده در بیابان هم در اطراف این جنگلها رها شده اند و خشکسالی هم تازیانته ای شده است که بر تن جنگل می کوبد و در تابستان سال جاری شاهد بودیم که برداشت آبهای زیر زمینی برای تامین آب شهر نیز افزایش یافت و سطح آبهای زیر زمینی آنقدر کاهش یافت که دیگر ریشه های چند متری درختان گز هم به آب نمی رسد.

وی بیان کرد: بخش زیادی از این جنگلها به اکوسیستمی بومی تبدیل شده است که محل زندگی بسیاری از جانوران بومی منطقه است اما متأسفانه کسی به این مجموعه توجه نمی کند و تصور می کنند تعدادی درخت خود رو هستند که بلاخره احیا می شوند، در بخشی از منطقه شاهد تخریب این درختان و ایجاد مجموعه های تفریحی هستیم، آفرود و ایجاد پیست موتور سواری و ... در منطقه به وفور دیده می شود.

جنگل های گز اطراف کرمان باید احیاء شوند

باقری گفت: به خصوص در بخش دشت جویبار جنگل

هزار توی مشکلات «چالوس» / تیغ زباله بر گلوی چهارمین جاده زیبای جهان

آویزان است، باغ لاله های گچسر و روستای «ولایت رود» که قدمت ویلاهایش قجری است، درختان کهن سال و بناهای تاریخی، رستوران ها و مراکز اقامتی بخش هایی از جاذبه های گردشگری چهارمین جاده زیبای جهان هستند که می توان نام برد.

سهم بالای مسافران عبوری در تولید زباله

اما زیبایی و سرزندگی محور کرج - چالوس بدون شک به وجود رودخانه کرج بستگی دارد؛ از قدیم هم گفته اند هر جا آب باشد آبادانی به وجود می آید. اما این جاده همیشه به زیبایی توصیفاتی نیست که در چند سطر بالا خواندید، کافی است صبح یک روز جمعه دل به جاده بزنید؛ آن وقت با حجم بالایی از زباله ها مواجه می شوید که در چشم برهم زدن همه آن زیبایی ها را می بلعد و تصویری زشت تقدیمتان می کند. حتی رودخانه کرج این شریان حیاتی نیز از گزند زباله ها در امان نمانده است.

در گفتگو با شهردار شهر آسارا واقع در جاده چالوس آخرین وضعیت مدیریت پسماند این جاده توریستی را بررسی کردیم، وی با اشاره به اینکه بخش آسارا مشتمل بر ۵۲ روستا و یک شهر است، اظهار کرد: در بحث تولید روزانه زباله علاوه بر ساکنان روستاها و شهروندان آسارا، مسافران عبوری از جاده چالوس و مراکز خدماتی - رفاهی موجود در این مسیر هم سهم هستند.

محمدباقر آسرای با اشاره به اینکه تولید زباله در جاده چالوس و محدوده بخش آسارا در هفت ماه ابتدایی سال به مراتب بیشتر است، گفت: بیش از ۸۰ درصد از حجم زباله تولیدی مربوط به مسافرانی

قدیمی ترها آن را به واسطه گردنه های سخت و خطرناکش «هزار چم» می نامند، این جاده نه یک مسیر برای رسیدن به مقصد، بلکه جاذبه گردشگری برای همه کسانی است که از آن عبور می کنند. وجود سد کرج و آن منظره سبز رنگ که گاه گاهی پشت پیچ و خم های جاده پنهان می شود و دل هر راننده را می رباید، روستای «واریان» که به ونیز معروف است و اهالی اش برای رفت و آمد از قایق به جای تاکسی و اتوبوس استفاده می کنند، روستاهایی با قدمت هزار ساله، پیست اسکی دیزین، کدوتنبل های قد و نیم قد که از دیواره های جاده

جاذبه های گردشگری چهارمین جاده زیبای جهان زیر تیغ زباله هاست، متولیان می گویند، روزانه بیش از ۳۰ تن زباله در این جاده تولید می شود که حجم بیشترش مربوط به مسافران است.

ساره نوری

جاده چالوس که از آن با عنوان چهارمین جاده زیبای جهان یاد می شود، یکی از مهم ترین محورهای ارتباطی کشور است که از کرج آغاز و به شهرستان چالوس در استان مازندران متصل می شود،

است که در پایان هفته در محور کرج - چالوس تردد می‌کنند و یا از این محور برای عبور و سفر به شمال کشور استفاده می‌کنند.

آسرایی توضیح داد: بیشترین حجم زباله تولیدی محور کرج - چالوس از پل کندر تا دهانه جنوبی تونل کندوان حدود ۷۴ کیلومتر است که در این میان نیروهای بخش‌داری، جمع‌آوری زباله‌های خارج از حریم شهر آسارا را انجام می‌دهند که شامل رسیدگی به ۷۰ درصد از حجم کار است.

وی بیان کرد: در یک روز عادی بیش از ۳۰ تن زباله در بخشی از جاده کرج - چالوس که در محدوده استان البرز جمع‌آوری شده و در سکوی خلیج آباد به نیروهای سازمان مدیریت پسماند شهرداری کرج تحویل داده می‌شود.

شهردار آسارا با اشاره به اینکه برای مثال یازدهم شهریورماه حجم زباله پایین سد به ۱۲ تن رسید، گفت: ۶ تن مربوط به بخش آسارا و شش تن دیگر مربوط به روستاها است که به‌صورت پراکنده جمع‌آوری می‌شود، ۱۲ تن دیگر نیز توسط ماشین بزرگ جمع‌آوری می‌شود.

آسرایی بابیان اینکه شهرداری و بخش‌داری آسارا هم شش دستگاه ماشین حمل زباله دارد، گفت: طرح‌های حمایتی در قالب گسترش، نوسازی و بهسازی ماشین‌آلات این حوزه را به مسئولان استان ارائه داده‌ایم.

وی با توضیح اینکه باید برای مردم فرهنگ‌سازی شود تا در کم کردن حجم زباله‌های تولیدی با ما همکاری داشته باشند، بیان کرد: عمده زباله‌های تولیدی در محور کرج - چالوس مربوط به مواد تجدیدناپذیر از جمله پلاستیک است که در طبیعت می‌ماند و لطمه زیادی به محیط‌زیست منطقه وارد می‌کند.

شهردار آسارا گفت: دولت باید به نحوی

سیاست‌گذاری کند که به سمت حذف مواد پلاستیکی پیش رویم و در کنار این موضوع اولویت‌بندی سنجش‌های کیفی در ساماندهی محور کرج - چالوس و پرداختن به بحث گردشگری هم اهمیت زیادی دارد.

دولت برای مدیریت پسماند در جاده چالوس اعتبار دائم تخصیص دهد

آسرایی در مورد پیشنهادهایی که از سوی سازمان مدیریت پسماند شهرداری کرج در خصوص جمع‌آوری زباله‌های تولیدی توسط رستوران‌های موجود در این محدوده از محور کرج - چالوس مطرح شده است، افزود: در قبال انجام این اقدامات باید هزینه کرد و تخصیص بودجه داشته باشیم که در حال حاضر با توجه به نبود اعتبار لازم نمی‌توانیم این اقدامات را اجرایی کنیم.

وی تأکید کرد: اگر دولت اعتباری دائم و مستمر برای شهرداری آسارا منظور کند، مدیریت پسماند این شهرداری را ایجاد خواهیم کرد.

اما اصغر نصیری سرپرست سازمان مدیریت پسماند شهرداری کرج نیز ضمن اشاره به اینکه مرکز حلقه دره کرج تنها مرکز رسمی تخلیه زباله در استان البرز است که از سال ۹۳ به رسمیت شناخته شده و تمام شهرداری‌ها و دهیاری‌های استان مکلف شده‌اند که زباله‌های جمع‌آوری شده را به آنجا انتقال دهند، گفت: انجام هرگونه عملیات مربوط به پسماندها در شهرهای اقماری استان البرز توسط کادر مدیریتی همان شهرها اداره می‌شود اما بر اساس تصمیمات اخذشده در کارگروه مدیریت پسماند البرز طی سال‌های ۹۴-۹۳ مقرر شد؛ تمامی پسماندهای خانگی و عفونی از تمامی شهرستان‌های استان پس از جمع‌آوری به مرکز دفن حلقه در کرج منتقل شود

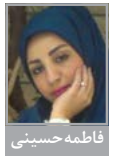
تا دفن بهداشتی در این خصوص انجام شود. وی گفت: به‌جز کرج تنها نقطه‌ای از استان که پس از جمع‌آوری پسماندها در آنجا حمل آن از سکوی خلیج آباد به محل دفن حلقه دره و توسط عوامل اجرایی سازمان مدیریت پسماند شهرداری کرج انجام می‌شود، بخش آسارا در محور کرج - چالوس است. سرپرست سازمان مدیریت پسماند شهرداری کرج میزان زباله دریافتی از جاده چالوس را روزانه بیش از ۱۲ هزار کیلو اعلام کرد و گفت: این میزان در روزهای جمعه، تعطیلات و ایام تابستان به مراتب خیلی بیشتر می‌شود.

وی عنوان کرد: درواقع جمع‌آوری زباله‌ها و پسماندها در نقاط مختلف جاده چالوس توسط نیروهای شهرداری آسارا انجام می‌شود اما در آخرین جلسه کارگروه مدیریت پسماند که کمی قبل برگزار شد، اعلام آمادگی کرده‌ایم که جمع‌آوری، حمل و دفن پسماندهای موجود در این جاده توریستی حداقل بیلقان تا کندوان را انجام دهیم تا به لحاظ مسائل زیست‌محیطی و آلودگی آب شرب آن منطقه که شرایط محیطی آن جاده زیبا را تحت تأثیر قرار می‌دهد، بتوانیم اقدامات حفاظتی را لحاظ کنیم. بسیاری از متولیان بر این باور هستند که زیرساخت‌های فعلی جاده چالوس جوابگو نیست، حجم بالای تردد از این محور باعث شده است که در ایام پایانی هفته و تعطیلات شاهد ترافیک چند کیلومتری باشیم، ترافیک به‌نوبه خود خدمات‌دهی را با مشکل مواجه می‌کند و همان‌طور که شهردار آسارا گفته است بیشترین حجم زباله تولیدی در این محور مربوط به مسافران عبوری است، حال باید دید دولت و متولیان امر برای مدیریت پسماند در این محور توریستی چه راهکاری در دستور کار قرار می‌دهد.

بی قانونی در مجمع قانون گذار شهری؛ شوراهایی که خبر ساز شدند

«شورا» به وقت «اختلاف و دعوا»؛ حکایت این روزهای برخی شوراهای شهر در استان‌های مختلف کشور است، هرچند که موضوع انحلال و بازداشت برخی از اعضای شورا هم در رسانه‌ها داغ است.

فاطمه حسینی

بررسی و شناخت کمبودها، نیازها و نارسایی‌های اجتماعی، فرهنگی، بهداشتی، اقتصادی و رفاهی شهرها، تهیه طرح‌ها و پیشنهادها، اصلاحی و راه‌حل‌های کاربردی برای رفع مشکلات در این زمینه، نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورا و طرح‌های مصوب در امور شهرداری و سایر سازمان‌های خدماتی و ... از جمله وظایف شوراهای اسلامی شهرها است.

این وظایف در راستای عمران و آبادانی شهرها، فراهم شدن بستر توسعه شهرها در ابعاد مختلف، اجرای پروژه‌های عمران شهری، فعال کردن و کمک به تحقق در آمد پایدار شهرداری‌ها و ... برای شوراهای شهر در نظر گرفته شده که همواره باید از سوی این نهاد مدیریت شهری مدنظر باشد تا زمینه رضایتمندی مردم فراهم شود.

با این وجود همچنان شاهد برخی اختلافات، ناهماهنگی‌ها و تخلفات در شوراهای شهر و روستا هستیم، موضوعی که طی یک ماهه اخیر شوراهای مختلفی را به سر خط رسانه‌ها برده است. در آخرین رویداد در این زمینه، برخی از شهروندان بروجرودی در شورای شهر را به دلیل اختلاف میان اعضای شورا تخته کردند و حالا هم پرونده فساد شورای شهر بابل در رسانه‌ها داغ است.

در این راستا سید سلمان سامانی سخنگوی وزارت کشور در اظهارنظری با بیان اینکه نظارت بر شوراهای رسیدگی به تخلفات آن‌ها در محدوده وظایف اداری شورا و شهرداری بر عهده وزارت کشور است، اظهار داشت: نظارت جدی بر عملکرد شوراهای همواره مورد تأکید وزیر کشور بوده است.

وی در این رابطه گفته است: بر این اساس در دولت تدبیر و امید، اقدامات نظارتی وزارت کشور بر عملکرد شوراهای منجر به انحلال ۸ شورای شهر و سلب عضویت ۲۸۳ نفر از اعضای شوراهای سراسر کشور شده است. سامانی افزود: در صورتی که افراد مرتکب جرائم شده باشند رسیدگی به جرم صرفاً در صلاحیت دستگاه قضایی است و در صورت اثبات آن در دادگاه وزارت کشور از این حیث که عضو شورا عملی خلاف شئون مرتکب شده است در امتداد برخورد قضایی مجازات‌های اداری لازم را به عمل می‌آورد.

سخنگوی وزارت کشور با اشاره به مسئله شورای شهر بابل گفت: در پرونده تعدادی از اعضای شورای شهر بابل موضوع اساساً مرتبط با وظایف شورایی افراد نبوده لذا در دستگاه قضایی در حال رسیدگی است که در صورت احراز و پس از طی فرایند قانونی برخوردهای لازم انجام خواهد شد.

شوراهایی که خبر ساز شدند

خبرسازترین شورا طی هفته‌های اخیر شورای شهر بابل بوده است، پرونده‌ای که در قالب آن تاکنون ۱۰ نفر بازداشت شده‌اند. یونس حسینی با بیان اینکه تاکنون پنج عضو شورای شهر بابل درباره جرم

قضایی باشیم تا بتوانیم نظر نهایی را مطابق با قانون اعلام کنیم.

و اما استاندار تهران از تعلیق اعضای شورای شهر پرند خبر داد. مقامی در رابطه با امکان انحلال شورای شهر پرند گفت: شورای شهر منحل نمی‌شود فقط برخی از افراد از کار تعلیق و برخی کنار زده شده و به جای آن‌ها اعضای علی‌البدل انتخاب می‌شوند.

در شورای شهر بروجرد تخته شد

در استان لرستان هم وضعیت شورای اسلامی شهر بروجرد به محل اختلافات اعضای این شورا تبدیل شده تا این امر مدیریت شهری در بروجرد را مختل کند به طوری که بر اساس اعلام فرماندار بروجرد، ۴۵ روز است که جلسات شورای شهر بروجرد تشکیل نمی‌شود.

این امر موجب نارضایتی مردم از عملکرد مجموع ۹ نفر اعضای شورای شهر بروجرد شده است، تا صبح امروز تعدادی از شهروندان بروجرودی با مراجعه به درب شورای شهر بروجرد، در اقدامی اعتراضی، با جوشکاری و نصب بنر درب ساختمان شورای شهر را «تخته» کردند.

این در حالی است که عملکرد ضعیف اعضای شورای شهر بروجرد و همچنین اختلافات اعضا با یکدیگر طی ماه‌های گذشته مورد انتقاد مسئولان استانی و شهرستانی قرار گرفته است تا هر کدام از مسئولان با اظهارنظرهای مختلف و در جلسات متعدد بر ضرورت کنار گذاشتن این اختلافات از سوی اعضای شورای شهر تأکید کنند.

اولین نفر این «رضا آریایی» فرماندار بروجرد بود که در دیدار با جمعی از رزمندگان هشت سال دفاع مقدس در این رابطه اظهار نظر کرد و با اشاره به اختلافات میان اعضای شورای اسلامی شهر بروجرد، ادامه داد: انتخاب اعضا در پروسه انتخابات و رأی گیری مردم انجام شده اما مشاهده می‌شود مردم از رأی خود ناراضی و نادم هستند.

آریایی تصریح کرد: به دنبال اختلافات اعضای شورای اسلامی شهر بروجرد استاندار لرستان هم ورود پیدا کرده و تهدیداتی در حال انجام است و در مرحله اول باید به دنبال این باشیم اعضای شورا در کنار

صورت گرفته بازداشت شدند، افزود: پنج نفر غیر از اعضای شورای شهر نیز بازداشت شده‌اند.

وی بدون اشاره به جزئیات پرونده و اتهام بازداشت‌شدگان از مردم خواست تا به شایعات توجه نکنند. حسینی تأکید کرد: دستگاه قضا به دقت درباره این پرونده تحقیقات و بررسی‌ها را انجام می‌دهد اوضاع شورای شهر کرج هم مدتی با مشکلات جدی مواجه بود تا با انتخاب گزینه جدید شهرداری کمی از التهاب‌ها کاسته شود. مشکلات در شورای شهر کرج تا جایی پیش رفت که پرونده این شورا به هیئت اختلاف رفت تا نماینده فرماندار کرج در جلسه فوق العاده شورای شهر کرج بگوید: تصمیم انحلال شورای شهر کرج با هیئت حل اختلاف است.

استاندار البرز هم ضمن اتمام حجت با اعضای شورای شهر از آن‌ها خواست با پایان دادن به اختلافات شهر را از بن بست خارج کنند. و اما در آخرین خبر در این زمینه رحیم خستو سخنگوی شورای شهر کرج گفت: شورای شهر کرج چند وقتی در گیر تعیین و انجام مرحله انتخاب هیئت‌رئیس جدید شورا برای سال دوم فعالیت آن بود که انجام شد.

وی در ادامه گفت: مرحله بعدی کار شورا انجام پرونده انتخاب شهردار کلان شهر کرج بود که مطابق درخواست وزارت کشور و به دلیل اهمیت موضوع در طی جلسات رسمی و فوق العاده شورای شهر کرج به این مهم پرداختیم.

سخنگوی شورای شهر کرج افزود: هر دو کاندید نهایی تصدی کرسی شهرداری کرج که از سرمایه‌های این شهر هستند در جلسه فوق العاده امروز عصر شورای شهر این کلان شهر به ارائه برنامه‌های خود پرداختند و در نهایت سیروس شفق با ۹ رأی موافق مقابل ۴ رأی هیربد معصومی به عنوان شهردار کرج انتخاب شد.

در استان تهران هم سخنگوی کمیسیون قضایی و حقوق مجلس شورای اسلامی از احتمال انحلال شورای شهر پرند با توجه به بازداشت ۵ عضو این شورا خبر داده است. حسن نوروزی در گفت‌وگو با مهر اظهار داشت: در حال حاضر پرونده ۵ عضو شورای شهر پرند که در بازداشت به سر می‌برند همچنان در دست بررسی است و باید منتظر نظر نهایی دستگاه

یکدیگر قرار بگیرند و از رأی و اعتماد مردم سربلند بیرون بیایند.

وی گفت: اختلاف سلیقه در شورا طبیعی است تا بهترین‌ها برای مردم شهر انتخاب شود اما اختلاف سلیقه‌ای که به منفعت مردم ختم شود، آریایی با اشاره به مشکلات شهری، گفت: معضلات امروز شهری نتیجه اختلافاتی است که دست‌به‌گریبان آن‌ها هستیم و اگر بخواهد با این وضع پیش برود همه ضرر خواهیم کرد.

در ادامه این «سید موسی خادمی» استاندار لرستان بود که با فراخواندن اعضای شورای اسلامی شهر بروجرد به استانداری لرستان، بر ضرورت کنار گذاشتن اختلافات و همدلی اعضای شورای شهر بروجرد تأکید کرد و در سخنانی خطاب به اعضای شورای شهر بروجرد، اظهار داشت: شورای شهر محل خدمت‌گذاری به مردم است و باید اعضای شورا قدر اعتماد مردم را بدانند.

استاندار لرستان با تذکر این نکته، رفتار و گفتار اعضای شورای اسلامی شهر می‌تواند موجب ارتقای جایگاه شهر در بین افکار عمومی شود، گفت: شورای شهر محل خدمت‌گذاری است و باید قدر اعتماد مردم را بدانیم و اختلاف سلیقه‌ها را تبدیل به دسته‌بندی‌های مغل رشد و توسعه نکنیم.

اما همچنان اختلافات اعضای شورای شهر بروجرد ادامه داشت تا این بار رئیس کل دادگستری لرستان با انتقاد شدید از عملکرد اعضای این شورا در سخنانی با بیان به اینکه شهرداری‌ها و اعضای شورای شهر باید شرایط فعلی کشور را ملاحظه کنند، اظهار داشت: در شرایطی نیستیم که بخواهیم گروکشی کنیم، بخواهیم امتیازخواهی کنیم.

وی با بیان اینکه گزارش‌هایی در مورد شورای شهر

برای یک شهر مضر است، تردیدی نیست که باید منحل شود، در این موضوع تردیدی نمی‌کنیم. بدری با اشاره به اینکه اگر اعضای شورا می‌توانند باهم کار کنند انجام بدهند اگر نمی‌توانند و منافع شهر و منافع ملی را قربانی مسائل و اختلافات خود کنند اینجا دیگر شورای حل اختلاف باید وارد شود و این شورایی که نمی‌تواند مفید باشد را منحل کند.

وی یادآور شد: در شرایط فشار اقتصادی باید کارها را سریع پیش ببریم و با کمترین هزینه، در این شرایط شوراها و دهیاری‌ها باید کمک کنند.

این در حالی است که هشدارها و تأکیدات مسئولان ارشد استان و شهرستان بروجرد در رابطه لزوم کنار گذاشتن اختلافات بین اعضای شورای شهر بروجرد تاکنون افاقه نکرده است تا صبح امروز تعدادی از شهروندان بروجردی اعتراض خود را در این زمینه با «تخته» کردن درب ساختمان شورای اسلامی شهر بروجرد نشان دهند.

در این زمینه «رضا آریایی» فرماندار بروجرد گفت: مردم بروجرد از عملکرد شورا در سطح شهر بروجرد ناامید هستند. فرماندار بروجرد با تأکید بر اینکه در حال حاضر ۴۵ روز بوده که جلسات شورای شهر تشکیل نمی‌شود، عنوان کرد: مردم نیز به‌شدت از این قضیه ناراحت هستند چراکه مراجعه می‌کنند به شهرداری و کار آن‌ها «خوابیده» است.

فرماندار بروجرد با بیان اینکه عملاً کاری در شهرداری صورت نمی‌گیرد، گفت: هفته‌های گذشته، در هر هفته شورا سه جلسه داشته است و هر جلسه هفت تا هشت مصوبه داشته و هفته‌ای ۲۰ تا ۳۰ مصوبه در شورای شهر داشته‌ایم.

آریایی، ادامه داد: در حال حاضر ۴۵ روز بوده که یک مصوبه در شورای شهر تصویب نشده چراکه عملاً شورای شهر هیئت‌رئیس ندارد و مردم نیز از این قضیه به‌شدت ناراضی هستند.

وجود پروژه‌های نیمه‌تمام عمران شهری، عدم وجود زیرساخت‌های شهری، مناسب نبودن مبلمان شهری، سرانه پایین فضای سبز و ... در حال حاضر از جمله مشکلات موجود در شهر بروجرد بوده و این در حالی است که اعضای شورای شهر بروجرد با دامن زدن به اختلافات بین خودشان و نداشتن همدلی و وحدت زمینه را برای بغرنج کردن وضعیت مدیریت شهری بروجرد فراهم کرده‌اند.

بروجرد رسیده است، با هیئت حل اختلاف هم صحبت کردم که با اعضای شورای شهر بروجرد اتمام حجت کند، تصریح کرد: وقتی در مسئولیت قرار گرفتید باید منافع شخصی را نادیده بگیرید و به فکر پیشرفت شهر باشید، ۴ نفر عضو شورای شهر یک‌طرف و سه نفر دیگر یک‌طرف هستند و یک نفر هم‌زمانی با این‌طرف است زمانی با آن‌طرف.

تردیدی در انحلال شورای شهر مضر نمی‌کنیم
رئیس کل دادگستری لرستان با تأکید بر اینکه برای عمران و آبادی شهر در این شورا باید تصمیم‌گیری شود، افزود: به شورای حل اختلاف گفته‌ایم بررسی کند موضوع راه اگر به نتیجه رسیدیم وجود یک شورا

کارد به استخوان رودخانه‌های جم رسید / برداشت بی‌رویه شن و ماسه

تخریب بستر رودخانه‌های جم
در کنار حفر چاه‌های عمیق
توسط هشت واحد کارخانه

علی اکبر قیصری

شن و ماسه بخش ریز شهرستان جم باعث به وجود آمدن وضعیتی فوق بحرانی در منطقه شده است.

شهرستان جم به لحاظ دارا بودن چشم اندازهای بکر طبیعی، باغات زیبای لیمو و زیتون و ابنیه‌های بی نظیر تاریخی در کنار جذابیت‌های گردشگری دیگر و منابع غنی نفت و گازی در وضعیتی بی بدیل قرار گرفته است.

در شهرستان جم که سرسبزترین شهرستان استان بوشهر نیز قلمداد می‌شود، سنگ‌شکن‌هایی وجود دارد که سال‌هاست مهمان شهرستان هستند و منافع مردم را فدای منافع شخصی عده‌ای قلیل کرده‌اند. هشت واحد کارخانه سنگ شکن در بخش ریز شهرستان جم مشغول بکار هستند که این صنایع علاوه بر اینکه آب مورد نیاز خود را از طریق حفر چاه‌های عمیق تامین می‌کنند از بستر رودخانه جمی در شهرستان جم به عنوان یکی از اصلی‌ترین منابع تهیه شن و ماسه استفاده قرار می‌دهند.

بازار بسیار خوب شن و ماسه در عسلویه و دیگر شهرستان‌های همجوار، سهولت استحصال مصالح از رودخانه و هزینه‌های پایین تولید آن سبب شده است شاهد غارت طبیعت به بیشترین میزان خود باشیم. هر چند این واحدهای سنگ‌شکن دارای مجوز هستند اما از آنجایی که در سال‌های اخیر نظارت موثری بر فعالیت آنها صورت نگرفته است آزادانه و بدون هیچ محدودیتی، منابع طبیعی و ذخایر آبی جم را مورد سوءاستفاده و تجاوز قرار داده‌اند.

علاوه بر آلاینده‌گی آب، و هوا، حمل شن و ماسه توسط کامیون‌ها باعث به وجود آمدن ترافیک‌های زیاد در جاده‌های پر پیچ و باریک جم شده و به نوعی عامل اصلی تصادفات است.

سال‌هاست مسئولان استان و شهرستان بر خطرات سنگ‌شکن‌ها در جم مهر تایید می‌زنند و خط و نشان می‌کشند اما به نظر می‌رسد اراده‌ای برای برخورد جدی و قاطع با این صنایع وجود ندارد.

تخلفات آشکار در برداشت‌های غیر مجاز

نایب رئیس شورای اسلامی استان بوشهر اظهار داشت: در زمان حاضر که کشور با بحران آب و خشکسالی روبه‌رو است به جای مدیریت منابع آب و خاک، متأسفانه برنامه و اقدام عملی در جهت کنترل این بحران صورت نگرفته است و سال‌هاست که به بهانه حمایت از سرمایه‌گذاری و توسعه معادن، منابع آب و خاک دشت ریز توسط اندک سرمایه‌داران بهره برداری و تصاحب شده است.

حسن رضانی افزود: کارخانه‌داران تولید شن و ماسه در بخش ریز اثبات کرده‌اند که قدرت در ثروت است چرا که علی‌رغم تخلفات آشکار در برداشت‌های غیر مجاز و زیر پا گذاشتن ضوابط و قوانین معادن، همچنان می‌توانند با فراغ بال برای منابع آب و خاک دشت ممنوعه ریز خط و نشان بکشند و هیچ مسئولی هم در برابر این مرگ خاموش واکنشی نشان ندهد.

وی با بیان اینکه عمق برداشت از بستر رودخانه دشت ریز مطابق قانون نیم متر است، افزود: در بسیاری از محدوده‌های تعیین شده برای سنگ شکن‌ها، برداشتی بیش از پنج متر صورت گرفته است. وی خاطر نشان کرد: با مطالعه قوانین و شرایط واگذاری، نظارت و بهره‌برداری از معادن شن و ماسه، سوال‌های

زیادی در منطقه مطرح می‌شود که هر کدام جای تامل و تعمق دارد.

سخنگوی شورای اسلامی استان بوشهر با طرح این سوالات که مدیران استان که دائماً از بحران بی‌آبی دم می‌زنند چگونه به خود اجازه می‌دهند آب‌های حوضه دشت ممنوعه ریز را حاتم بخشی کنند و آیا هیچ در این حاتم بخشی‌ها مطالعه آمایش سرزمینی و حفظ تعادل زیست محیطی در نظر گرفته‌اند افزود: ساکنان و مردمی که در منطقه‌ای محروم زندگی می‌کنند، هیچ‌گونه حق و سهمی از این صنعت در قبال برداشت و استفاده از منابع آبی خود ندارند.

این مقام مسئول خاطرنشان کرد: جای بسی تاسف است که آب‌های زیرزمینی این منطقه که قابلیت شرب دارند، برای شستن شن و ماسه در سنگ شکن‌ها و همچنین حفاری چاه‌های گاز منطقه، و شرکت پالایش گاز فجر جم به تاراج برود.

رضانی افزود: مدیریت ناصحیح در کشت‌های خارج از فصل نیز گناهی ناخوشودنی دیگری است که در کنار تعرض کارخانه‌های شن و ماسه و پساب‌های مضر آنها موجب سرمایه‌سوزی باغ‌داران و مزرعه‌داران حاشیه رودخانه ریز شده است.

وی اظهار داشت: ما منابع تجدید ناپذیری را از دست می‌دهیم، در حالی که رویش قاچ‌گونه سنگ‌شکن‌ها در این سال‌ها هیچ سودی به حال مردم بخش ریز نداشته است.

عضو شورای اسلامی شهرستان جم تصریح کرد: وجود این تعداد سنگ‌شکن در منطقه‌ای که شغل بیشتر مردم آن از دیرباز کشاورزی بوده است، پذیرفتنی نیست و دولت باید در تمدید بهره‌برداری سنگ‌شکن‌های مستقر در دشت ریز تجدید نظر کند.

ها و ثمرهای این درختان سایه انداخته اند و باعث شده که برخی از این درختان به کلی خشک شوند. پریشان در پاسخ به این سوال که سطح هکتار تخریب عرصه های منابع طبیعی شهرستان جم توسط کارخانجات شن و ماسه چه میزان است؟ اظهار داشت: متأسفانه سطح وسیعی از بستر رودخانه ها توسط شش کارخانه سنگ شکن بخش ریز تخریب شده و خسارات جبران ناپذیری به اکوسیستم و طرح های عمرانی وارد کرده است.

نکته جالب اینجاست که مدیران استانی و مسئولان محلی در جلسه متعدد همواره از برداشت بی رویه شن و ماسه از بستر رودخانه ها ابراز نگرانی می کنند، اما آیا این نگرانی ها تنها کافی است؛ قاعدتا اگر مسئولان زودتر برای حل این موضوع دست به کار نشوند و سنگ شکن ها با همین ظرفیت به کار خود ادامه بدهند، علاوه بر از بین رفتن زیبایی های کوه های بکر و بستر رودخانه ها با شیوع خشکسالی و شاهد مهاجرت مردم به شهرهای دیگر خواهیم بود.

خسارات جبران ناپذیر به اکوسیستم

نایب رئیس شورای اسلامی شهر جم در گفت و گو با مهر اظهار داشت: هرگونه حفاری و برداشت بی رویه منابع از بستر رودخانه های جم ضربات جدی به حریم رودخانه ها وارد می کند که جبران ناپذیر است.

علی پریشان افزود: اگرچه دستورالعمل وزارت نیرو بر عدم برداشت شن و ماسه از بستر و حریم رودخانه هاست، ولی متأسفانه این مهم نادیده گرفته شده و با برداشت منابع از بستر و حریم رودخانه ها در سال های گذشته وضعیت طبیعی بسیاری از رودخانه ها تغییر داده است و تبعات نامطلوب فراوانی بر جای گذاشته است.

وی با بیان اینکه میزان تخریب های کارخانه های شن و ماسه در عرصه های منابع طبیعی شهرستان جم، نگران کننده است، اظهار داشت: با روند کنونی بدون شک حوزه طبیعت ریز تبدیل به بیابان خواهد شد. وی با ابراز گلایه از مسئولان امر گفت: اگر یکی از مسئولان سری به باغات بخش ریز بزند خواهد دید که خاکستر این سنگ شکن ها چگونه بر روی شاخه

لزوم کنترل برداشت بی رویه

فعال اجتماعی فرهنگی شهر جم اظهار داشت: واحدهای تولیدشن و ماسه، سبب تخریب بستر طبیعی رودخانه ها، تشدید فرسایش خاک، و زیست بوم غنی این مناطق شده اند و مشکلات زیادی را ایجاد کرده اند.

حسین دستار افزود: مسئولان شهرستانی می بایست ضمن نظارت و کنترل برداشت بی رویه این واحدها با نگاهی همه جانبه نگر نسبت به توقف توسعه آنها اقدام کنند.

وی با بیان اینکه حفر چاه های عمیق آب توسط این سنگ شکن ها سفره های آب زیر زمینی را تهدید می کند افزود: در صورت ادامه این روند در آینده نه چندان دور باغات و محصولات باغی به واسطه کم آبی و خشکسالی نابود خواهند شد.

وی خاطر نشان کرد: سازمان های متولی از جمله سازمان محیط زیست و اداره صنعت می بایست نسبت به این موضوع حساسیت بیشتری نشان داده و نسبت به حفظ این ذخایر عظیم اقدام فوری بعمل آورند.

محرومیت قصه نیست / رویاهایی که رنگی می شوند

با همتی همگانی محرومیت را به واژه ای در گذشته های دور بدل کنند. او فراز و نشیبهای بسیاری را تجربه کرده است و از ۱۴ سالگی در شالیزارها و جالیزها و گندمزارها کار کرده است. او استاد دانشگاه است و دستگیر اساتید جوانی که راه برای پیشرفت می خواهند و جوانی که خود مشوق جوانانی است که می خواهند برای توسعه استان و کشور خود مثمر ثمر باشند.

او خاطراتی از دوران گذشته را بازگو می کند و می گوید که روزی برای گرفتن پول به نزد پدرم رفتم، پدرم کارگر بود و وقتی چهره گرد و غبار گرفته و خسته اش را دیدم و پولی که با عرق جبین و کار سخت به دست آورده بود تا من بتوانم درس بخوانم را دیدم، به خود قول دادم که کاری کنم که او بتواند راحت تر زندگی کند و فقر را از روی شانه های خسته اش بردارم و اینچنین شد که درس را بر همه چیز ترجیح داده و روزها و شبها تلاش کردم تا اکنون به عنوان معلمی در دانشگاه بتوانم خدمت کنم.

او لذت بخشش را از هر لذتی در دنیا بهتر می داند و می گوید: اینکه از جیبمان به دیگران بخشش کنیم لذتی فراوان تر از آن دارد که بر داراییهای جیبمان بیافزاییم.

او به همراه خانواده اش شب عید را بر سر سفره فقیرترین فرد فامیل می گذرانند و از داراییهایش انفاق می کند تا کودکی در دور دست ترین روستاهای استان نیز بتواند به رویاهایش رنگ زندگی و امید ببخشد.

مهرماه که با بوی دفتر و کتاب و کفش و کیف و مدرسه از راه می رسد، هستند کودکانی که دغدغه هایشان از جنس دیگری است و داشته های ما برای آنها رویایی است که می تواند به حقیقت بدل شود.

این روزها که گرانی بیداد می کند، در دورترین نقاط کهگیلویه و بویراحمد هستند کودکانی که چشم به راهند تا آن مرد بیاید و در دستانش عشق باشد یا کفشی که پاهای برهنه آنها را در سنگلاخها پیوشاند.

یژمان امیدی

خورشید که از پس کوهها رخ می نماید، راهی می شوم به سمت دیاری که هنوز کودکانش با محرومیت دست و پنجه نرم می کنند و سختی راه مدرسه هنوز سبب نشده که به باران با همه عظمتش بدبین شوند.

بخش مارگون در شهرستان بویراحمد مقصدی است که ما را به خویش می خواند با روستاهایی که هنوز مردمانش با محرومیت دست و پنجه نرم می کنند و کودکانی که به دفتری قانعند و اندکی نور تا باز باران را در رویاهای کودکان خود فریاد بزنند.

کودکانی که گاه دستان ترک خورده از بازیهای کاهگلی شان، دستی می شود بزرگ که سخاوت را برای مردمانش به ارمغان می آورد.

رسول جریده عشایر زاده ای است که سنگلاخها، کفشهای کهنه و صله دار، ترکهای دست پدر کارگرش و شب و روزهای کوچ او را از مدرسه باز نداشته و دردهای روزهای کودکی و چشمان خسته پدر نردبانی شدند تا او را به دانشگاه برسانند و او اکنون به روستا بازگشته با کوله باری از کیف و کتاب و دفتر و مدارنگی تا بچه های روستا بتوانند رویاهایشان را رنگی کنند.

جریده ۴۰۰ بسته تحصیلی برای کودکان روستا به ارمغان آورده تا آنها نیز بتوانند چون او، دستگیر کسان دیگری شوند و شاید

حاشیه نشینی از خوزستان تا شورای اجتماعی ملی / تلاش برای رفع حس تبعیض

خوزستان در حاشیه نشینی معضلات بی شماری دارد ولی اقدام جدی برای رفع آسیب های اجتماعی در این بخش از استان به خصوص اهواز برداشته نشده است.

قاسم منصور
آل کثیر

پایان سال ۹۵ بود که استاندار خوزستان توانست مسائل اجتماعی خوزستان را از سطح استان به «شورای اجتماعی کشور» به ریاست وزیر کشور بکشد و این اتفاق مسائل اجتماعی خوزستان را در شورای اجتماعی کشور مطرح کرد. در اسفند ۹۵ برای ۱۲ مصوبه اعتباری بالغ بر ۱۵ میلیارد به تصویب رسید و برنامه ریزی طبق بودجه اختصاص داده شده صورت گرفت. مدیر کل اجتماعی استانداری می گوید بخش اعظمی از این اعتبار و مصوبات به مسئله حاشیه نشینی اختصاص یافت.

۸۵۰ هزار نفر در خوزستان حاشیه نشین هستند که ۶۰ درصد از این تعداد جزئی از حاشیه اهواز به حساب می آیند. خوزستان بعد از خراسان رضوی، مقام دوم حاشیه نشینی کشور را دارد.

مسائل مربوط به رسیدگی به حاشیه نشینی و مصوباتی که در شورای اجتماعی استانداری مصوب شد، تحت مدیریت مدیر کل امور اجتماعی استانداری خوزستان قرار دارد. مدیر کل می گوید اعتماد عمومی در سال های گذشته از بین رفته و در تلاش برای بازگرداندن آن هستیم. فعالیت ها در مناطق حاشیه نیز چیزی نزدیک به صفر یا زیر صفر بود و با ورود جدی استانداری به حاشیه، سعی در رفع حس تبعیض در میان مردم را داریم.

در زیر گفت و گویی مفصلی درباره مدیریت حاشیه با محمدصادق کریمی کیا، اداره کل امور اجتماعی

استانداری را می خوانید.

* بزرگترین مشکل استان را در چه می بینید؟

حاشیه نشینی، که مانع توسعه می شود. موضوع فعالیت های اجتماعی امسال به قدری مهم بود که مقام معظم رهبری نیز چند اصل از جمله حاشیه نشینی، طلاق، خودکشی و ... را مطرح کردند و وزارت کشور متولی این مسئله شد. بعد از این اتفاقات بود که استاندار خوزستان سطح پیگیری موضوعات اجتماعی را از سطح استانی به سطح ملی یعنی شورای اجتماعی کشور به ریاست وزیر کشور کشاند.

سعی کردیم طرح هایی که دنبال می کنیم حول موضوع حاشیه نشینی استان باشد. ۲۲ دستگاه اجرایی را وارد کار کردیم که ۱۴ میلیارد بین دستگاه ها و یک میلیارد بین سازمان های مردم نهاد در بخش توانمند سازی هزینه شد تا در اجرای این طرح ها ما را یاری کنند. این اولین بار است که سازمان های مردم نهاد چنین حجمی از مشارکت را دارند و همه اینها پیامد پیگیری های بالادستی بود که انجام شد. برای مدیریت این اعتبار و مصوبات، یک تیم بازرسی زیر نظر خودمان راه انداختیم. کار را از اردیبهشت ۹۶ یعنی بعد از انتخابات شروع کردیم که شبهه انتخاباتی بودن به خود نگیرد. در کل ۸۰ قرارداد با محوریت سازمان های مردم نهاد را در برنامه های خود داشتیم که در تاریخ استان بی نظیر بود. سال های قبل قراردادهای

ما با سازمان های مردم نهاد در حد سه یا چهار قرارداد بود.

* پس از ورود به شورای اجتماعی کشور، حاشیه چگونه دیده شد و چه طرح هایی انجام شد؟ بعد از ورود به شورای اجتماعی کشور از اردیبهشت ۹۶ شروع به کار کردیم. چند طرح ویژه در سال ۹۶ از جمله «اطلس آسیب های اجتماعی» را تهیه کردیم. این اطلس به تفکیک، آسیب های هر شهرستان را ثبت کرد. آمار مورد نیاز اطلس با توزیع ۱۲ هزار پرسش نامه بین مردم و مسئولان به دست آمد و سیاست گذاری ها در این بخش بر اساس تحقیقات به عمل آمده صورت گرفت.

ساماندهی مناطق حاشیه با شیوه دفتر تسهیل گری و توسعه محلی از دیگر طرح های ما است. این طرح فقط به ۱۰ استان سهمیه داده شد و سهم ما از ۱۰۰ محله در کشور ۱۰ محله در خوزستان با ۸ دفتر بود که در برخی محلات استان این دفاتر را تاسیس کردیم. مشارکت مردم تا کنون با دفتر تسهیل گری خوب بوده است. این دفاتر متولی مناطق می شوند و در پنج حوزه اجتماعی، کالبدی، اقتصادی، حقوقی، فرهنگی که جدی ترین موضوع در بحث ساماندهی مناطق حاشیه است فعالیت می کنند. این مشکلات از طرف وزارت کشور به طور جدی دنبال می شود. دفتر به نسبت جمعیت حاشیه نشینی، انتخاب و تا کنون پنج دفتر در اهواز، یک دفتر در شهرستان کارون

تا ۴۰ درصد را از خیابان ها به منازل برگردانیدیم. این طرح امسال نیز اجرا می شود. هر جا کودکان کار ساماندهی شوند و از چرخه خارج شوند ما کودکان جدیدی را برای ساماندهی جایگزین می کنیم.

راه اندازی مرکز اقامتگاهی بلند مدت درمان مدار (TC) زنان از دیگر اقدامات ما بود که دومین تی سی زنان در کشور به حساب می آید. همچنین کمیته طلاق و خودکشی را در استان تشکیل و فرمانداران را درگیر کردیم که این موضوعات را در اولویت قرار دهند. برای حوزه اعتیاد نمایشگاه دایمی را از اعتبارات شورای اجتماعی در نظر گرفتیم که برای قشر دانش آموز تهیه شده و در مهر ماه با هدف پیشگیری از آسیب های اجتماعی بازدیدها شروع می شود. همچنین در حوزه آسیب های اجتماعی مدارس، حدود ۱۶۰۰ نفر از مشاوران مدارس خصوصا در بخش دختران را طی کارگاه هایی آموزش داده و توانمندسازی عقیدتی فرهنگی را نیز در برنامه داشتیم.

در طرحی دیگر ۳ هزار نفر از مناطق حاشیه احوال و شهرستان کارون با برنامه ریزی وارد کلاس های کسب مهارت کردیم. سعی کردیم دوره هایی را در مرکز کارآموزی بیاوریم که فضای کسب و کار آن در احوال باشد. از نظر ما مردم حاشیه از نظر اقتصادی کاملا ناتوان هستند و نداشتن اقتصاد مناسب علت ناتوانی آنها است. نداشتن مهارت لازم نیز یکی از علت بیکاری آنها شده است و ما بهترین روش را در آموزش مهارت به این افراد دیدیم.

همچنین طرحی در حوزه زنان عشایر و توانمندسازی صندوق های خرد زنان انجام و در مکان های مهاجر فرصت اجرا شد.

تغییر چهره شهر

طرح «افتر اسکول» از طرح های حوزه آموزش و پرورش بود که هر چند گله هایی در آموزش پرورش ایجاد شد اما احتمالا برای سال ۹۷ نیز با نسخه جدید این طرح انجام شود. این برنامه برای مدارس مناطق حاشیه انجام می شود.

از نظر ما مدارس می توانند چهره مناطق را تغییر دهند. در طرح افتر اسکول، پیشگیری از خشونت و دوره های پیشگیری از آسیب های اجتماعی برای مدارس آموزش داده شد.

در حوزه کانون های مساجد نیز هزینه ای را در اختیار اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی قرار دادیم؛ خصوصا مساجد مناطق حاشیه و همچنین گروه های نمایش که با زبان هنر ما را کمک کردند.

تقویت کانون های بانوان که یکی از متولیان حوزه بانوان و زنان در استان هستند از اقدامات دیگر بود و قرار شد ۴ کانون راه اندازی شوند. دو کانون در احوال و شهرستان باوی افتتاح شد و سومین کانون در ایده و چهارمین در کارون راه اندازی می شوند.

همچنین خرید کتاب به مبلغ ۲۵۰ میلیون تومان برای چهار کتابخانه در مناطق حاشیه احوال را داشتیم که تا اینجا همگی از مصوبات شورای اجتماعی کشور بود.

* طرح های ده گانه سال ۹۷ را توضیح می دهید؟

ما گزارش های خوبی برای طرح های خود به شورای اجتماعی کشور ارائه دادیم. تنها استانی که تمام طرح های آن تصویب شد خوزستان بود. شورای اجتماعی کشور تمام قد در کنار خوزستان ایستاد. طرحی که امسال مصوب کردیم و پارسال هم انجام

* این تعداد بازماندگان از تحصیل را تنها وارد فضای مدرسه کردید یا موانعی که باعث عقب ماندن از تحصیلشان بود را نیز برطرف شد؟

برای هر دانش آموز ۴۵۰ هزار تومان هزینه کردیم. ما نمی توانیم همه خانواده های دانش آموزان را از نظر مالی پوشش دهیم و تلاش ما این است که دانش آموز از بحران درس نخواندن خارج شود. پروژه سنگینی است و نیاز به حمایت همه جانبه دارد تا بتوانیم علیرغم جذب بازماندگان از تحصیل، آنها را در مدارس نگه داریم.

همزمان با طرح جذب بازماندگان از تحصیل، طرح بورس تحصیلی را نیز در دست اجرا داریم. در این طرح به همه دانش آموزان مناطق کم برخوردار که معدل بالا دارند بورس می دهیم. بخشی از بورس را برای بازمانده از تحصیلان در نظر می گیریم. طرح بورس تحصیلی برای مقاطع ابتدایی تا دبیرستان است و به مرور برای سال آینده به دانشگاه هم تسری پیدا می کند.

از پایگاه سلامت تا خدمات اجتماعی

در حوزه بهداشت نیز دو پایگاه سلامت در غرب و شرق با هدف ارتقاء سرانه بهداشت با کمک دانشگاه علوم پزشکی راه اندازی و در شهرستان ایده نیز یک پایگاه برپا می شود چون در زمینه خودکشی آمار این شهرستان بالا است. تقویت اورژانس اجتماعی احوال و تاسیس دو اورژانس در شهرستان ها نیز در دستور کار بود. در بحث خودکشی شهرستان ایده و ماهشهر برای کنترل افکار خودکشی مورد توجه ما است.

۱۴ پایگاه خدمات اجتماعی در مناطق حاشیه شامل شش پایگاه در احوال و هشت پایگاه در شهرستان های دیگر را افتتاح کردیم که از طرح های ویژه در حوزه بهزیستی بودند و در سال ۹۷ نیز این طرح ها را تقویت می کنیم.

کودک کار

طی طرحی ۱۸۰ کودک کار را بررسی کردیم. حتی تیم های فوتبال را از این کودکان تشکیل دادیم. اول آموزش و بعد مراقبت های ویژه نیز صورت گرفت. بخشی از این کودکان به صورت تقریبی حدود ۳۰

و یک دفتر تسهیل گری در دزفول راه اندازی کردیم. برای نمونه باید گفت شهرستان های کارون و مسجد سلیمان کلا از نظر ما مناطق حاشیه محسوب می شوند. هشتمین دفترمان را نیز در منطقه علی آباد (بروال) احوال تاسیس کردیم.

از اعتبارات مناطق حاشیه طرح «بهبود امنیت غذایی» را به صورت پابلوت در شهرستان کارون اجرا کردیم. یکی از موسسات که به صورت بومی فعالیت می کرد که با تخصیص اعتبار به آنها در بحث شناسایی، آموزش و توانمند سازی ما را کمک کردند. در سال ۹۶ این پروژه به اتمام رسید و ایده را به عنوان شهرستان بعدی برای این طرح در نظر گرفتیم. دیگر فعالیت ما در شهرستان کارون تجهیز و تعمیر خانه بهداشت با تزریق اعتبار ۷۰۰ میلیون تومانی به طرح بود.

خوزستان جز سه استان اول کشور در تعداد افراد بازمانده از تحصیل است. از دیگر پروژه های انجام شده بررسی کودکان بازمانده از تحصیل بود. خانه به خانه در مناطق ملامشیه، زویه و فرهنگیان، کودکان را شناسایی و یک هزار و ۱۳۰ نفر بازمانده از تحصیل را جذب و برای آنها جشن بزرگی گرفتیم. برای سال

جدید نیز حتما چنین طرحی را با اصلاحات بهتر و بیشتر خواهیم داشت.

با توجه به اعتباری که داشتیم با همکاری چند سازمان این حجم از کودکان بازمانده از تحصیل را شناسایی کردیم و برای امسال نیز این طرح در شورای آموزش و پرورش استان رونمایی می شود. هیچ استانی به اندازه ما این حجم از شناسایی را نداشت. احتمال می دهیم امسال بین یک هزار تا یک هزار و ۵۰۰ نفر را شناسایی کنیم و از روش های مختلفی برای جذب و جستجوی دانش آموزان بازمانده از تحصیل استفاده کردیم.

با روش هایی همچون مشارکت مردمی، همراهی موسسات خیریه، خبرنگاران، انتشار موشن گرافی و پیام های استاندارد و مدیر کل آموزش و پرورش در برنامه های صدا و سیما به صورت هفتگی مردم را تشویق می کردیم که بازمانده از تحصیل ها را معرفی کنند. وزارت رفاه آمار ۱۲ هزار بازمانده از تحصیل را به ما داد که خطاهای فراوانی از جمله مهاجرت و فوتی و ... را داشت که بعد از پالایش به آمار بیش از ۳ هزار نفر رسیدیم. امسال نواقض اجرای سال گذشته را برطرف می کنیم.

شد طرح «شهر امن من» است که کنترل تیراندازی در مراسم های جشن و عزا در استان را بر عهده دارد. شاهدیم که در برخی مراسم ها تیراندازی منجر به کشته شدن هموطنان ما شده است. این طرح در شهرستان های کارون، باوی، حمیدیه و دزفول انجام و ادامه آن را امسال انجام می دهیم. در کنترل آسیب اجتماعی و کنترل خودکشی نیز کارگروه هایی در شهرستان ها راه اندازی شده و در حال انجام آن هستیم.

راه اندازی محل نگهداری متکدیان از دیگر برنامه ها است که باعث می شود شهرهای استان چهره بهتری به خود بگیرند. در این طرح متکدی فرایندی از درمان تا اشتغال را طی می کند.

استفاده از اردوهای جهادی ویژه کمک به مناطق کم برخوردار نیز اقدام دیگری بود که دو سازمان مردم نهاد در خوزستان داریم و همسو با اردوهای جهادی کشور فعالیت می کنند.

بورس برای حاشیه نشین

طرح های سه گانه آموزش و پرورش که سال آینده به چهار طرح می رسد را نیز در دست اجرا داریم. شناسایی بازماندگان از تحصیل، مدرسه مجازی و بورس تحصیلی دانش آموزان بی بضاعت خوزستان برای یک هزار بورس که امیدوارم در آینده این رقم به چندین هزار بورس برسد. هزینه بورس از طریق تزریق کمک دولت است اما در نظر داریم مشارکتهای مردم با هدف افزایش روحیه تعاون را کنار فعالیت های خود داشته باشیم و از طریق جامعه مهندسان، صنایع و ... نیز به افزایش تعداد بورس کمک کنیم. بورس تحصیلی در کشور تا کنون برگزار نشده است.

طرح مدرسه مجازی استفاده از تکنولوژی ارتباطی برای دختران ترک تحصیل کرده نیز انجام می شود. بخش اسماعیلیه از توابع شهرستان اهواز دبیرستان دخترانه ندارد که مورد توجه ما در این طرح است. در این طرح هزار تبلت خریداری می شود و موافق وزیر ارتباطات و دیگر سازمان های مرتبط را گرفتیم. تا کنون ۹ کشور این طرح را انجام داده اند و هند و چین نمونه های موفق از این طرح هستند. در شرایطی که هستیم باید از تکنولوژی استفاده کنیم و نیاز به ساخت مدرسه نیست. کل محتوای آموزشی دانش آموزان در تبلت قرار می گیرد و توسط معلم مجازی آموزش داده می شوند.

برای توسعه سازمان های مردم نهاد چه طرحی دارید؟

برای توسعه کمی و کیفی سازمان های مردم نهاد راه اندازی پردیس سازمان های مردم نهاد استان را در برنامه های خود داریم که با همکاری شهرداری اهواز، مصوبه وزارت کشور را نیز تهیه کردیم. پردیس سازمان های مردم نهاد در پارک مالیات اهواز محلی دائمی برای سازمان های مردم نهاد در حوزه های مختلف است که ابزار لازم برای سازمان های مختلف در آن مهیا است. برای خانه سازمان های مردم نهاد نیز در نظر داریم طبقه دوم آن راه اندازی شود.

همچنین طرحی در حوزه شهروندی با عنوان «شهروند قانون مدار» را امسال اجرا می کنیم. شخصا پروپوزال کامل آن را دفاع کردم. این طرح با کمک سازمان های مردم نهاد رقم می خورد. کلیات طرح چنین است که ما طرح های تشویقی برای شهروندان قانون مدار تنظیم می کنیم. مثلا همیشه فقط افراد خطاکار جریمه می شدند و افرادی که قانونمند بودند هیچگاه

طرح متوقف شد. در شهرستان های شوشتر، ایذه و ماهشهر این طرح انجام شد ولی امسال چون مصوبه شورای اجتماعی کشور است گسترده تر برگزار می شود.

*** با توجه به اشاره شما به بحث ایجاد نشاط در اهواز ما بیش از ۱۰۰ گروه موسیقی محلی داریم اما چرا به موسیقی محلات توجه نمی شود؟**

موضوع مهمی است و خوشحال می شوم با این افراد و گروه ها دیداری داشته باشیم.

*** در طرح نشاط اجتماعی به فکر اجرای کنسرت بانوان بودید؟**

نه. موضوع جالبی است و تا قبل از این به آن فکر نکرده بودم. می شود آن را بررسی کرد.

*** میزان تاثیرگذاری سازمان های مردم نهاد در جامعه و مشارکت آنها در طرح های حاشیه را چقدر موثر می بینید؟**

سازمان های مردم نهاد را بر اساس تخصصی که در اساسنامه آنها وجود دارد مشارکت می دادیم. علی رغم اینکه به نظرم سازمان های مردن نهاد استان به لحاظ جایگاه، در دوره طفولیت خود هستند و ما بارها تاکید کردیم که ۲۰ درصد از اعتبارات سازمان و

مورد تشویق قرار نمی گرفتند. برای نمونه در این طرح ما به افرادی که در رانندگی دو سال جریمه نشدند، طرح های تشویقی می دهیم. مصادیق این طرح در حال نسخه نویسی است. از نظر ما، کسانی که جریمه نمی شوند باید دیده شوند. قانون گرایی با این طرح نهادینه تر می شود چون مورد نیاز استان ما است و سعی می کنیم این طرح ویژه دانش آموزان نیز با هدف توسعه نسل جدید انجام شود.

طرح نشاط اجتماعی با هدف ایجاد نشاط میان شهروندان نیز برپا می شود. در این طرح هر شهرستان یک هفته فرهنگی را برگزار می کند. دو روز از این هفته با هدف همگرایی بیشتر به اجرای برنامه های متنوع از کل استان اختصاص دارد. یکی از شرکای اصلی این طرح سازمان های مردم نهاد در بخش میراث فرهنگی، هنرهای نمایشی و ... هستند. قطعا دو اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی درگیر این طرح ها می شوند. تاکید شده طرح از موسیقی فاخر بهره برده شود. در کنار این مراسم حتما جشنواره غذا، ورزش، صنایع دستی و .. با هدف ایجاد نشاط تا قبل از پایان سال در همه شهرستان ها اجرا می شود.

*** اما هفته فرهنگی قرار بود سال گذشته انجام شود. دلیل برگزار نشدن چه بود؟**

بله سال گذشته به دلیل کمبود اعتبار اجرای این

است نقش مشارکت و اعتماد مردم را جلب کنند. از نظر ما هر طرحی را مردم حمایت نکنند قطعاً موفق نمی‌شود. مناطق باید در حوزه‌های مختلف از جمله زنان، کودکان و... دیده شوند. این دفاتر نقش تسهیل‌گر و حلقه‌های واسط هستند. ما برای این دفاتر سناریوی ورود و خروج داریم. بعد از چند سال باید خارج شویم و مردم نیاز به دفتر نداشته باشند. اما مشکلاتی هم داریم. مثلاً بعضی از این فضا نفع می‌برند و مانع تشکیل دفاتر ما هستند چون فروش زمین غیرقانونی دارند. با حجم جمعیت و انباشت مطالبات واقعاً یکی از پیچیده‌ترین پروژه‌هایی که در استان دارد در حال انجام است همین طرح است. عقب ماندگی‌ها و بی‌توجهی‌ها بسیار زیاد بود. هیچ برنامه‌ای نبود. هیچ کدام از مناطق طرح تفصیلی نداشتند. یعنی ما با یک وضعیت صفر و زیر صفر در مناطق حاشیه‌ای اهواز روبرو هستیم که به کم‌کاری دوره‌های قبل بر می‌گردد. در یک کلام کلاً دیده نشده بودند.

*** همیشه خبر از اجرای چندین طرح و پروژه در ملاشیه را می‌شنویم اما نمی‌بینیم. چرا؟**
فعلاً خبر راه اندازی دفاتر تسهیل‌گری است و کاری نکردیم.

*** وضعیت نزدیک به صفر در مناطقی که اشاره کردید باعث نمی‌شود مردم حس حقارت یا تبعیض کنند؟**
برای همین است که ما سطح مطالبات را از استانی به ملی کشانیم. ملاشیه بزرگترین سکونتگاه غیررسمی کشور است. ما برای ملاشیه ۵ دفتر در حوزه‌های مختلف زدیم. درست است که کافی نیست ولی شروعی برای اتفاقات خوب در آینده خواهد بود.

کشور تجربه جدیدی را سپری کرد. هیچ استانی با این حجم قرارداد تا کنون وارد فعالیت مشارکتی با سازمان‌های مردم‌نهاد نشده بود.

*** شاهد حضور سازمان‌های مردم‌نهاد در هفته دولت خواهیم بود؟**
حضور سازمان‌های مردم‌نهاد با هماهنگی نماینده سازمان‌های مردم‌نهاد در حال انجام است. غرفه‌ای به نام سازمان مردم‌نهاد در اختیار آنها قرار می‌گیرد تا بتوانند بخشی از توانمندی‌های خود را در معرض افکار عمومی و ادارات قرار دهد.

*** پیش‌تر اشاره به دفاتر تسهیل‌گری در محلات داشتید. به نظر می‌رسد کارشناسان دفاتر تسهیل‌گری اشراف کامل بر محلات ندارند؟**

این دفاتر قرار است در محلات نقشی را بازی نکنند و نقششان در پنج حوزه باید اتفاق بیفتد. ضعف ما این بود که بومی‌های مناطق چون توانایی و اشراف کامل روی موضوع و نحوه تسهیل‌گری نداشتند برای سال اول مجبور شدیم برخی از کارشناسان را خارج از مناطق بکارگیری کنیم یا از مشاورانی استفاده کنیم که سابقه تسهیل‌گری در آن مناطق را داشته باشند. به همین منظور ما ترکیبی از جوانان بومی و کارشناسی که سبقت و سابقه تسهیل‌گری داشته‌اند را استفاده کردیم.

این دفاتر قرار است پیوندی بین مردم و دولت را ایجاد کنند. مردم از بسیاری خدمات بی‌خبر هستند. کار تسهیل‌گری این است که مردم را مطلع کند که چه اقدامی قرار است برای آنها انجام شود. در واقع حکم یک رسانه محلی را دارد. با این کار به طور مستقیم مشکلات محلات را رصد و بررسی می‌کنیم و در تزریق اعتبار با دقت بیشتری وارد می‌شویم. این دفاتر قرار

ادارات به سازمان‌های مردم‌نهاد واگذار شود. ما برای تقویت سازمان‌های مردم‌نهاد در تلاش هستیم. سازمان‌های مردم‌نهاد ظرفیت و سرمایه اجتماعی ما هستند. البته نواقصی نیز با توجه به حجم کار وجود دارد. در کل نگاه و ارزیابی بنده مثبت بود. امیدوارم نواقص، امسال برطرف شود. هنوز برخی ادارات در شهرستان‌ها و حتی در ادارات کل نیز سازمان‌های مردم‌نهاد را به رسمیت نمی‌شناسند. البته برخی سازمان‌های مردم‌نهاد نحوه تعاملشان با ادارات به سرانجام نمی‌رسد و برخی ادارات گمان می‌کنند که سازمان‌های مردم‌نهاد نقش رقیب یا مداخله‌گر را برای آنها ایفا می‌کنند.

*** راه حل چیست؟**

سازمان‌های مردم‌نهاد باید آنقدر در اجرا قوی وارد شوند تا بتوانند این ظرفیت را نشان دهند. در طرح شناسایی کودکان بازمانده از تحصیل سازمان‌های مردم‌نهاد نشان دادند که چقدر در اجرا می‌توانند موفق باشند. در شهرستان‌هایی که سازمان‌های خیریه ورود کرده بودند به راحتی بازماندگان را شناسایی می‌کردند.

باید این موضوع جا بیفتد که سازمان‌های مردم‌نهاد رغبت دولت نیستند. بازو، ظرفیت و سرمایه اجتماعی ما هستند. البته نباید وابسته به دولت باشند و باید کار خودشان را داوطلبانه انجام دهند.

*** فاصله ما در حوزه سازمان‌های مردم‌نهاد تا رسیدن به جایگاه خوب چقدر است؟**
فکر می‌کنم تا رسیدن به جایگاه سازمان‌های مردم‌نهاد در جامعه مدنی هنوز فاصله داریم ولی احساس می‌کنم در دو سال اخیر استان خوزستان در واسپاری و توسعه کمی و کیفی سازمان‌های مردم‌نهاد در کل

* به لحاظ نرم افزاری برای حل این مسئله چه فکری شده؟

همین که ما به عنوان استانداری وارد این مناطق شویم و همین که دفاتر تسهیل گری را وارد این مناطق می کنیم نشان می دهیم که آنجا مورد توجه ما است. می خواهیم اعتماد عمومی مردم را برگردانیم و با مشارکت مردم موضوعات نرم افزاری را پیش ببریم. پیش تر بی توجهی هایی بوده و ما این را به واسطه این دفاتر از بین خواهیم برد.

این اقدامات باعث می شود حس تبعیض از بین برود. خالی شدن روستاها، جنگ و ... باعث ایجاد چنین مناطقی شد. الان طرح اسکان مجدد را برای منبع آب داریم و حدود ۲۰ میلیارد تومان اعتبار نیاز دارد و اجرای آن جدی و سخت است.

در منطقه بروال علی آباد قرار است بحث آسفالت انجام شود. بارها با مردم نشستیم. دو مدرسه در بروال دارند و اعتبارات عمرانی آنها در حال انجام است. دفاتر باید سرعت بهبود را تسریع بخشند و این حس تبعیض تعدیل شود. واقعا من شخصا از این حجم بی برنامه گی های گذشته تعجب می کنم. تقریبا ۶۰ درصد جمعیت حاشیه استان در اهواز است و ۴۰ درصد خارج اهواز. همه هست ما این است که از جدایی گزینی شهری و ایجاد حس شهروند درجه یک بودن را بیشتر کنیم. هر چند مداخلات قبل از ما کار را خراب کرد. مثلا بدقولی های مسئولان باعث شد مردم بی اعتماد شوند و کار را برای ما سخت کردند. اما اخیرا فضا نسبتا تغییر کرده و در حال اعتماد سازی هستیم و وضعیت تا یک تا سه سال آینده بهتر می شود.

* آیا نسبت به شیوه آموزش و آموزگاری که تسهیل گری می کند پیوست های اجتماعی و فرهنگی مناطق مختلف در نظر گرفته می شود؟

یکی از نقص های سازمان های مردم نهاد همین است. ابتدایی ترین ابزار ارتباط زبان است. حتما باید کسی که در منطقه مختلف تسهیل گری می کند باید با بافت فرهنگی زبانی منطقه آشنا باشد.

اتفاقا یکی از ضعف هایی که گاهی اتفاق می افتاد و تذکر هم دادیم همین بود و مرتب مدرس عوض می کردیم و می گفتیم حتما در مناطق عربی باید مدرس عرب باشد. اما مشکلی که وجود دارد این بود که در مناطق مختلف خود فعالان نیز آسیب دیده بودند و توانمند نشدند و نیاز به آموزش داشتند و واقعا کار مشکل و پیچیده ای برای ما بود.

* برای حل این مسئله فکری شده؟ چاره چیست؟

بله ما از پارسال سعی کردیم در مناطقی که فعالیت می کنیم جوانان مستعد را فعال و تقویت کنیم که کنار ما آموزش بدهند. در نظر داریم دوره تسهیل گری برای سمن ها بگذاریم. چون اگر فعالیتی را به سمنی بسپاریم که نتوانمند نباشد نه تنها موثر نمی شود بلکه خودش تبدیل به آسیبی برای ما می شود. در حوزه آسیب های اجتماعی نیاز به تجربه و دانش اجتماعی بالایی است. ما اگر بر اساس اعتماد اجتماعی پیش نمی رفتیم نمی توانستیم حتی یک دفتر تسهیل گری راه اندازی کنیم. در منطقه علی آباد بروال مردم خودشان به ما منزلی برای راه اندازی دفتر تسهیل گری اهدا کردند. این یعنی مردم تشنه صداقت و خدمت هستند. اما اگر رویکرد ما از بالا به پایین بود یا اگر ارتباط اولیه که به آن اشاره کردید شکل نگیرد قطعا پروژه با شکست مواجه می شود.

*** بارها استاندار نسبت به اجرای مسئولیت های اجتماعی صنایع استان تاکید کرد. حمله اخیر به شهرداری، کشته شدن یکی از نیروهای شرکت نیشکر هفت تپه و ... از مصادیق کم توجهی صنایع به مسئولیت اجتماعی شان است. در این زمینه صنایع چقدر فعالیت داشتند؟**

بیشتر صنایع استان صنایع ملی یا تحت مدیریت تهران هستند. به لحاظ حاکمیتی از تهران مدیریت می شوند. خیلی از مسئولان اجتماعی سال ها این موضوع را پیگیری می کنند و استاندار نیز در تلاش است مسئولیت اجتماعی نفت که رقم هنگفتی است را احیا کند و این رقم باعث ایجاد انقلابی در امر اجتماعی می شود.

اگر صنایع به صورت مدون و برنامه ریزی شده و دقیق مسئولیت اجتماعی خود در استان را انجام دهند ما دیگر نیاز به کمک های مرکز نداریم. اما این نکته را نباید فراموش کرد که صنایع در بخش های مختلف به درخواست ما کمک کردند. اما این کمک ها با برنامه ریزی خاصی نبوده است. مثلا در ماهشهر که ۳ درصد تولید ناخالصی کشور را دارد شاهد چهار شهرک هستیم که به شدت در وضعیت بدی قرار دارند. فعالیت صنایع در حوزه مسئولیت اجتماعی راضی کننده نیست اما صفر هم نبوده است. به نظرم شورای اجتماعی استان باید شیوه ای برای مسئولیت پذیری صنایع را اتخاذ کند. باید مبالغ صنایع که قرار است در حوزه مسئولیت های اجتماعی هزینه شوند در جایی تمرکز پیدا کند. تا مدیریت بهتری داشته باشند. این نگاه از مدیران مغفول مانده که باید نسبت به آسیب محیط زیستی و ... نسبت به مسئولیت اجتماعی اقدام کنند.

ده گانه های امید بخش

با پیگیری های استاندار پس از طرح مشکلات اجتماعی مناطق حاشیه در شورای اجتماعی کشور به ریاست وزیر کشور، مبالغ چشمگیری برای اجرای برخی از طرح ها مصوب شد. امسال نیز قرار است طرح های ده گانه که می تواند برای توسعه معیشت حاشیه نشینان موثر باشد اجرا می شوند. باید منتظر باشیم و ببینیم که اجرای چنین طرح هایی چقدر در فرایند زندگی بدنه اصلی مردم تغییرات ایجاد می کند و آیا این طرح ها می توانند به باور مدیر کل امور اجتماعی استانداری حس تبعیض ایجاد شده و اعتماد از دست رفته ی مردم را برطرف کنند؟

تنها کاری که می شود انجام داد این است که با مردم کار کرد. جالب است بدانید هر منطقه حاشیه نشین در کل کشور ویژگی های خاص خودش را دارد. در خوزستان به همین ترتیب است که زویه با ملاشیه اصلا قابل مقایسه نیست. جایی مشکل زمین دارند، جایی دیگر بافتش فرسوده است، علی آباد در محاصره چاه های نفت است برای همین قرار بود برای هر منطقه جلسه ای تخصصی و جداگانه برگزار کنیم. جایی نیاز به ورود شهرداری بود، جایی نیاز به ورود اجتماعی بود و نیازهای آموزشی برای اینها اولویت دارد.

مثلا استان البرز هم حاشیه نشین دارد اما اصلا نمی شود الگوی آنجا را در اینجا پیاده کرد. اینجا شما سرمایه اجتماعی، بزرگ محل، شیخ، ریش سفید دارید که می شود به واسطه آنها روی منطقه موثر بود اما در استان البرز چنین چیزی نیست و هر کسی از جایی آمده و فردگرایی است و ارتباط خویشاوندی مستحکمی نمی بینیم.

* همه این کم کاری و مشکلات به ایجاد روحیه خشونت دامن می زند. برای این مسئله چه فکری شده است؟

یکی از علت ها زمختی شهرها است. نبود نشاط اجتماعی، گردشگری، بوم گردی، وجود گرما، ریزگرد، دود و ... طبیعی است که سطح تمایل به خشونت میان مردم بیشتر می شود. فضاهایی برای تخلیه انرژی در شهرها برای جوانان باید وجود داشته باشد. شرایط محیط اجتماعی است که بر ما بار می شود. ببینید وضعیت شهر چگونه زمخت است و بر روان انسان تاثیر می گذارد و تاب آوری انسان را پایین می آورد.

سعی می کنیم امکانات تفریحی اجتماعی را افزایش دهیم. باید طرح های نیمه کاره اداره ورزش و جوانان و دیگر سازمان های مرتبط با نشاط اجتماعی تکمیل شوند. در حوزه ی خودمان هم تیراندازی ها مورد بررسی ما است و وجود اسلحه می تواند به ایجاد خشونت کمک کند. برای مثال اگر در روستای «پتک» اسلحه در کار نبود تعداد کشته ها خیلی کمتر می بود. ما باید سعی کنیم که کنترل خشم داشته باشیم. ببینید در اهواز بعد از ظهرها مردم جایی برای رفتن ندارند و این خیلی بد است. با اینکه ما در حوزه گردشگری ظرفیت های عظیمی داریم اما نتوانستیم خوب اینها را مدیریت کنیم.

■ این گزارش روایت سرد و گرم زندگی شیون و آثارش نیست بلکه روایت هشت سال بروکراسی و مکاتبات اداری مسئولان ارشد گیلان و شهر رشت است که در پس شعارهای فرهنگی، هنوز نتوانسته اند خانه شیون فومنی خریداری کنند.

■ رئیس‌علی دلواری دلیرمرد جنوب در مقابل هجوم انگلیسی‌ها به بوشهر همراه با یاران و هم‌زمانش ایستاد و مقاومتی جسورانه و هوشمندانه داشت و درس بزرگی به استعمار و استکبار داد که هیچ‌گاه نباید فراموش کنند.

■ در نظر اول گمان می‌کنی که شاید در چاپخانه ناخواسته دو رنگ شده ولی کمی که دقت و تأمل به خرج دهی متوجه می‌شوی که مرد آبی رنگ فرشته و مرد قرمز رنگ دیوی شاخدار است.

■ در گذر از میان دلار فروش های چهارراه زند شیراز که دیگر تعدادشان هم مانند ارزش پول خارجی افزایش می‌یابد، کافی است گروهی دوربین به دست عبور کنند.

فرهنگ و هنر ایران

«گامی در دوزخ گامی در بهشت» افتخار آفرین شد / کسب رتبه اول بازیگری

نمایش گامی در دوزخ گامی در بهشت که در جشنواره سراسری رضوی شرکت کرده بود توانست با جلب نظر داوران جوایز مختلفی را به خود اختصاص دهد و برای قم افتخار آفرینی کند.

سمانه سادات
فقیه سبزواری

گامی در دوزخ گامی در بهشت عنوان نمایشی است که برای تماشای آن دعوت شده‌ای، گاهی سر رفتن و نرفتن با خود کلنجار می‌روی، تصویر غیر واضح مردی که روی پیت حلبی نشسته و سر در گریبان است که با چاپ آبی رنگ روی بروشور کاغذی نقش بسته تورا در خود فرو برده که ناگاه تصویر همان مرد با چاپ قرمز روی تصویر آبی توجهت را جلب می‌کند.

در نظر اول گمان می‌کنی که شاید در چاپخانه ناخواسته دو رنگ شده ولی کمی که دقت و تأمل به خرج دهی متوجه می‌شوی که مرد آبی رنگ فرشته و مرد قرمز رنگ دیوی شاخدار است.

نمایشی که رگه‌های طنز اجتماعی در آن نمودار است. گامی در دوزخ گامی در بهشت، شاید داستان زندگی روزمره بسیاری از مردم همین شهر باشد که زیر آسمان آبی نفس می‌کشند و ناخواسته به سمتی می‌روند که ممکن است یک عمر عبادت و درستکاری و زندگی با صداقت آنان را زیر سؤال ببرد، شاید زندگی برزخی ناشی از تنگ دستی و فقر یکی از ابزارهای شیطان باشد برای رسیدن به اهدافی که از بدو خلق آدمی مقابل پروردگار یکتا قسم یاد کرده است.

داستان زندگی دو خانواده محروم جامعه که در قم سکونت دارند و برای گذران زندگی خود به فکرهای نادرستی می‌افتند. عبدل و طاهره به عنوان زن و شوهر و عصمت در نقش دختر آنها یکی از خانواده‌های این نمایش است و همچنین عزیز و بهمن در نقش پدر و فرزند نیز در این نمایش حضور دارند.

خاص خود باشد تا پیام را بپذیرد. این کارگردان قمی تأکید می‌کند: در ابتدای شروع نمایش مصطفی و احمد کولیوندی در نمایش ایفای نقش می‌کردند ولی بنا به دلایلی و مشکلات بازیگران تغییر کرده و عطا منتظری و علی فرحناک انتخاب شدند.

کارگردان روی نگاه جزئی تأکید داشته است

علی فرحناک، مسئول گروه تئاتر امروز با بیان اینکه اوایل این نمایش به عنوان بازیگر نقشی نداشته است عنوان می‌کند: برادران کولیوندی به دلیل مشکلات کاری نتوانستند این نمایش را ادامه دهند بنابراین نقش عبدل به بنده سپرده شد.

وی با اشاره به نقاط قوت نمایش گامی در برزخ، گامی در بهشت می‌گوید: نمایشنامه‌ای خوب و دقیق و حساب شده دارد و کارگردان روی نگاه جزئی تأکید داشته و سپس تلاش بازیگران و مجموعه عوامل سبب شد این نمایش به موفقیت برسد.

مسئول گروه تئاتر امروز خاطرنشان می‌کند: در گروه تئاتر امروز محدودیت سوژه و موضوع وجود ندارد و بیشتر مباحث و مضامین اجتماعی و روز جامعه مطرح می‌شود البته به این معنا نیست که در زمینه مذهبی، کودک و نوجوان فعالیت نمی‌شود.

گامی در دوزخ، گامی در بهشت از اول تا ۲۲ تیر امسال به اجرا رسید و مورد استقبال شهروندان قرار گرفت و اکنون با شرکت در جشنواره رضوی توانست نظر داوران را به خود جلب کند و علی فرحناک رتبه بازیگری اول مرد، عطا منتظری تقدیر بازیگری مرد، مرتضی جلالی تقدیر کارگردانی و فرزانه خان‌محمدی تقدیر بازیگری زن و فاطیما رضانی مقدم تقدیر بازیگری زن را به خود اختصاص داد.

چراغ هنر تئاتر در قم با وجود مشکلات فراوانی که وجود دارد روشن است و هنرمندان قمی با تمام مشکلات اعم از کمبود سالن و بی‌مهری‌های مسئولین با اجرای هنرمندانه خود بر سکوی موفقیت می‌ایستند.

داستان این نمایش بر این اساس است که صاحبخانه صندوقچه محتوی قرآن خطی از حضرت معصومه(س) از زمان بمباران در این خانه مخفی می‌کند و از آنها می‌خواهد که این صندوقچه را به او برسانند تا بفروشد و پولش را در اختیار آنها بگذارد تا صاحبخانه شوند.

سختی‌های زندگی و تنگی معیشت این خانواده به اندازه‌ای به آنها فشار می‌آورد که حاضر هستند از هر راه خلاقی صاحب این خانه شوند ولی طاهره از این امر جلوگیری می‌کند و قرآن را به متصدیان حرم حضرت معصومه(س) تحویل می‌دهد تا در برابر حضرت معصومه(س) رو سیاه نباشد و به خوبی امانت‌داری کرده باشد.

استفاده از لهجه قمی

از جمله ویژگی‌های این نمایش استفاده از لهجه قمی است که به عنوان چاشنی شیرینی و طنز به آن اضافه شده است. علی فرحناک، عطا منتظری، فرزانه خان محمدی، فاطیما رضانی مقدم و فرحناک در این نمایش نقش آفرینی می‌کنند و فاضل حائری یزدی طراح صحنه، حامد جلالی طراح گریم و مرتضی عقیقی مدیر تبلیغات این نمایش را بر عهده دارند. مرتضی جلالی کارگردان این نمایش در گفت‌وگو با مهر با بیان اینکه نمایش «گامی در دوزخ، گامی در بهشت» در زمینه حضرت معصومه(س) تولید شده است بیان می‌کند: این نمایش با لهجه قمی اجرا شده بنابراین با سبکی دلنشین مطالبی درباره ائمه اطهار(ع) و مذهب را به مخاطب ارائه می‌دهد.

وی با اشاره به علت انتخاب لهجه قمی ادامه می‌دهد: لهجه قمی از شیرینی و جذابیت بیشتری برخوردار است بنابراین زمانی که می‌خواهیم سخنی به مردم بیان کنیم یا پیامی به آنها ارائه شود باید با شیرینی

قیام دلیران جنوب درسی برای جهان / امروز رئیسعلی ها کم نیستند

قیام جنوب درس بزرگی برای
استعمار و استکبار بود؛ افرادی که
با دست خالی و با تکیه بر اعتقاد
و ایمان خود مقابل استعمارگران
ایستادند و آنها را از این آب و
خاک بیرون کردند.

سعید رضایی

رئیسعلی دلواری دلیرمرد جنوب در مقابل هجوم انگلیسی ها به بوشهر همراه با یاران و همزمانش ایستاد و مقاومتی جسورانه و هوشمندانه داشت و درس بزرگی به استعمار و استکبار داد که هیچ گاه نباید فراموش کنند. متجاوزان انگلیسی در اوضاع نابسامان جنگ جهانی اول اقدام به حمله به بنادر جنوبی ایران کردند و در حالی که در زمان غارت دیگر سرزمین ها مقاومتی را در مقابل خود نمی دیدند، دست به غارت و چپاول و استعمار این کشورها می زدند.

به خیال خام آنها ایران نیز اینگونه خواهد بود و با چهار کشتی جنگی و پنج هزار سرباز و هزار گلوله توپ به سمت ایران آمدند اما مدافعان خلیج فارس به خوبی در مقابل آنها ایستادند.

رئیسعلی دلواری و یاران و همزمانش که فتوای علمای دینی را نیز به عنوان پشتوانه ای محکم همراه خود داشتند، ساحل خلیج فارس را به کابوسی فراموش نشدنی برای متجاوزین تبدیل کردند.

رئیسعلی و همزمانش دست به جهاد زدند و در مقابل ظلم و زور ایستادند؛ آنها با دستان خالی و اسلحه های محدود به جنگ دشمنی که تا بیخ دندان مسلح بود و با قوای کامل به بوشهر حمله کرده بود رفتند.

پس از حمله انگلیسی ها به سمت دلواری، با شبیخون شبانه رئیسعلی مواجه می شوند و تعداد کثیری از نیروهای انگلیسی و هندی که با آنها به این منطقه آمده بودند، کشته شدند.

روبه پیر هم در مقابل از هیچ اقدامی بر علیه رئیسعلی دلواری فروگذار نکرد و گمرک و دریا را که محل ارتزاق مردم بود را تحت سیطره خود درآوردند تا مردم برای امرار و معاش خود با مشکل روبرو باشند.

انگلیسی ها برای متوقف کردن رئیسعلی دلواری و یارانش دست به اقدامات متعددی زدند ولی با تطمیع و تهدید و تحریم راه به جایی نبردند ولی بالاخره رئیسعلی این مرد بزرگ تنگسیر که هیچگاه در نبرد مستقیم با

دشمن شکست نخورد، اینبار از پشت توسط یک فرد خائن داخلی مورد اصابت قرار گرفت. البته قیام رئیسعلی دلواری پایان ایستادگی و مقاومت مردم در مقابل استعمارگران در کنار خلیج فارس نبوده است و انگلیسی ها و آمریکایی ها بارها و بارها در خلیج فارس تحقیر شده اند.

رئیسعلی های دلواری کم نیستند

راه رئیسعلی دلواری همچنان ادامه دارد و هزاران رئیسعلی دیگر آماده دفاع از این آب و خاک هستند. به فرموده رهبر معظم انقلاب اسلامی «امروز رئیسعلی های دلواری کم نیستند و تنها هم نیستند».

رهبر معظم انقلاب اسلامی در مورد رئیسعلی دلواری می فرمایند: شهید رئیسعلی دلواری از نام هایی است که همیشه دل هایی مؤمن را در سراسر کشور که آشنایی به وضع او و مبارزات او داشته اند به خود جذب می کرده است.

حضرت آیت الله خامنه ای گفت: پس از پیروزی انقلاب این نامی که سعی می شد پنهان بماند و این چهره ناشناخته بماند بر سر زبان ها افتاد و همه او را شناختند و مظلومیت و شهادت او را دانستند.

مختصری از زندگی رئیسعلی

رئیس علی فرزند زائر محمد و شهین در دلواری دهستانی از توابع بوشهر به دنیا آمد. او در عصر مشروطیت، جوانی ۳۰ ساله، بلند همت، شجاع، در صدق و صفا کم مانند و در حب وطن و توکل به خدا، ضرب المثل بود.

بعد از این که قوای اشغالگر انگلیس جنوب ایران را به تصرف خود درآوردند، با شجاعتی وصفناپذیر به مقابله با تجاوزگران پرداخت و شکست های سنگینی بر آنان وارد کرد.

پس از اشغال بوشهر نیروهای انگلیسی قصد تصرف دلواری را کردند. محلی که پیش از آن، چند بار سربازان انگلیسی به آنجا یورش برده و هر بار طعم تلخ شکست را چشیده بودند. رئیسعلی سواره و پیاده خاک تنگستان و دشتی را پیمود و سران ایلات و عشایر را در مقابل انگلیسی ها با هم متحد کرد.

او با تکیه بر خدای متعال و فتوای علمای بنام چون مجاهد برازجانی، مجتهد اهرمی، سید عبدالله بلادی همراه با یاران خود، علیه اشغالگران وارد نبرد شده و نیروهای متجاوز را تار و مار کرد.

انگلیسی ها که با تطمیع و تهدید نتوانستند این سردار جوان را با خود همراه کنند برای از پای درآوردن او، یکی از خیانت پیشگان داخلی را فریفته و او را به مقابله با رئیسعلی فرستادند پاسداری از بوشهر، دشتستان و تنگستان به عنوان منطقه سکونت خود و جلوگیری از نفوذ قوای بیگانه به درون سرزمین ایران، دفاع از استقلال وطن و جلوگیری از غارت سرمایه های ملی در کرانه خلیج فارس از اهداف قیام او بود.

جنگ میان رئیسعلی و یارانش با انگلیسی ها به اوج خود رسیده بود. انگلیسی ها که با تطمیع و تهدید نتوانستند این سردار جوان اما مؤمن و شجاع را با خود همراه کنند برای از پای درآوردن او با توطئه یکی از خیانت پیشگان داخلی را فریفته و او را به مقابله با رئیسعلی فرستادند.

سرانجام رئیسعلی دلواری که با یاران خود با تدارک حمله ای سنگین قصد شبیخون به بوشهر و تهاجم علیه انگلیسی ها را داشتند در منطقه تنگک صفر در حومه بوشهر به تیر غلامحسین نامی از خائنان داخلی از پشت

رئیسعلی دلواری هوشیار و بیدار باشد خواب را از چشم دشمنان می گیرد ولی اگر ملت و مسئولان آن از دشمن غافل شوند از آنان ضربه خواهند خورد. وی با تأکید بر اینکه شرح شجاعتها و سیره و مجاهدت‌های رئیسعلی را باید مطالعه کنیم خاطرنشان کرد: نهضت معرفی رئیسعلی باید بوجود بیاید و این سردار شجاع و مومن را بصورت واقعی به جامعه و خصوصا جوانان و دانش آموزان معرفی کند.

استعمار و استکبار از تاریخ درس بگیرند

بدخواهان ملت ایران باید از قیام رئیسعلی و مقاومت مردم درس بگیرند. آنهایی که بر طبل تهدید می‌کوبند و از تحریم می‌گویند باید بدانند که ما همچنان ایستاده‌ایم و این صحنه را خالی نخواهیم کرد. اگر رئیسعلی دلواری با دسیسه و خیانت به شهادت می‌رسد ولی از خاک گهربار ایران هزار رئیسعلی دیگر می‌روید که تفنگ او را بردارند و بار دیگر درس عبرتی بزرگ به دشمنان بدهند. گورستان انگلیسی‌ها در بوشهر نشانه‌ای از شکست آنها در این سرزمین است؛ از این دست نشانه‌ها در ایران اسلامی کم نیست و در صورتی که دست از پا خطا کنند بار دیگر نشانه‌های دیگری از شکست ذلت‌بار آنان ثبت خواهد شد.

خطیب نماز جمعه بوشهر با بیان اینکه انگلیس چهار بار در طول ۲ قرن به استان بوشهر حمله کرد افزود: در این چهار بار علما، سرداران و مردم از خود حماسه آفریدند و به عنوان تاریخ پرشکوه در استان بوشهر ثبت شده است.

رئیسعلی تاج سر کرانه خلیج فارس است

امام جمعه دلواری با اشاره ۱۲ شهریور سالروز شهادت سردار شهید رئیسعلی دلواری و روز ملی مبارزه با استعمار گفت: همه ایران و خصوصا بوشهر همواره مدیون رشادت‌های رئیسعلی دلواری است و بحق رئیسعلی، تاج سر کرانه خلیج فارس است. حجت‌الاسلام علی زاهد دوست بیان کرد: ۱۰۳ سال پیش در چنین روزهایی رئیسعلی دلواری با شجاعت و ایستادگی خواب راحت را از چشم استعمار و ایادی آنان گرفت و حرکت آنروز او برای امروز ما مایه درس و عبرت شد. وی بیان کرد: مهمترین درسی که از این مبارزه می‌توان گرفت این است که انسان‌هایی که در مقابل استعمار و استعمار تسلیم نشدند عزت‌مند شدند و آنان که سر سازش با استکبار داشتند در تاریخ جز خفت و خیانت از آنها نام و نشانی وجود ندارد. امام جمعه دلواری افزود: باید بدانیم تا وقتی ملتی مانند

مورد اصابت گلوله قرار گرفت و به شهادت رسید. آیت الله سید مرتضی مجتهد اهرمی از علمای بزرگ زمان بر پیکر پاک او نماز بپا کرد و پیکر پاک این سردار شجاع و نام آور در وادی اسلام نجف اشرف در جوار مولای متقیان علی (ع) به خاک سپرده شد.

استان بوشهر پایتخت مبارزات ضد استعماری

نماینده ولی فقیه در استان و امام جمعه بوشهر با اشاره به سالروز شهادت رئیسعلی دلواری سردار بزرگ مبارزه با استعمار گفت: ۱۲ شهریور سالروز شهادت رئیسعلی دلواری در مبارزه با انگلیس در بوشهر و تنگستان به عنوان روز مبارزه با استعمار پیر انگلیس لقب گرفته است. آیت الله غلامعلی صفایی بوشهری، با بیان اینکه شهید رئیسعلی دلواری با قیام خود درسی به تاریخ آموخت که هیچگاه انگلیس از یاد نمی‌برد خاطر نشان کرد: قیام رئیسعلی دلواری نشان داد که می‌توانیم با دست خالی جلو قدرت‌های زور و تزویر بایستیم. وی، استان بوشهر را پایتخت مبارزات ضد استعماری ایران دانست و تصریح کرد: پایتخت مبارزات ضد استعماری به سبب مبارزات سرداران بزرگی مانند رئیسعلی دلواری در مقابله با استعمار به استان بوشهر لقب گرفت.

لزوم توجه به توسعه ارزش‌های واقعه غدیر / غدیر حلقه وصل مریدان است

اعمال روز غدیر خم

غدیر به عنوان روزی بسیار خاص و مبارک در تاریخ اسلام و شیعه اعمال مخصوص به خود را نیز دارد که از جمله آن می‌توان به شادی و جشن، پوشیدن لباس نو، استفاده از عطر برای مؤمنین، مصاحفه با ذکر «الحمد لله الذی جعلنا من الممسکین بولایت امیر المؤمنین و الائمه علیهم السلام؛ سپاس خدای را که ما را از جمله درآویختگان به ولایت امیر المؤمنین علی و ائمه علیهم السلام قرار داد»، دیدوبازدید و بیان تبریک به برادران و خواهران دینی، تحکیم بیعت با ولی زمان، انفاق و پیام

که می‌فرمایند: «آگاه باشید که امیر المؤمنین غیر از این برادر من کسی نیست و پیشوایی مؤمنان پس از من بر کسی جز او روا نخواهد بود. او جانشین من در امت و پیشوای کسانی است که به من ایمان آورده‌اند و نیز جانشین من در تفسیر کتاب خدا است. خداوند دین شما را به واسطه امامت او کامل گردانید. به دستورهای او گوش فرا دهید تا در سلامت بمانید و از او پیروی کنید تا هدایت شوید. ای مردم! من صراط مستقیم ام که خداوند شما را به پیروی آن امر فرموده است. آن‌گاه پس از من، علی و پس از او، فرزندانم از نسل او».

یکی از اعضای جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: اگر غدیر ارزش‌های این واقعه آنگونه که باید معرفی می‌شد اکنون بسیاری از مشکلات جامعه جهانی از میان می‌رفت.

محدثه نجف زاده

حجه‌الوداع اگرچه برای رسول اکرم (ص) سخت می‌گذرد و دانستن اینکه تا چندی دیگر علی (ع) و فاطمه (س) را نخواهد دید، اما مأموریتی که پروردگار جهانیان بر دوش رسول خوبی‌ها گذاشته است، مأموریتی بس شیرین است که جان دوباره به محمد امین (ص) می‌دهد.

آری! فرزند عبدالله امین‌ترین فرد برای اجرای مأموریتی است که جبرئیل در مسیر بازگشت از حج وی، فرود آورده است.

امروز جانشین نبی (ص)، ادامه‌دهنده مسیر دین الهی، راهبر و رهبر جامعه اسلامی و زنده کننده ارزش‌های انسانی پس از رسول خدا (ص) باید معرفی شود و از جانب خداوند این علی (ع)، فرزند ابیطالب و اولین مؤمن به دین مبین اسلام است که شایسته این قیاست.

فرمان چنان محکم و مهم است که هر که رفته بود باید به محل غدیر بازمی‌گشت و هر که نرسیده بود باید هر چه سریع‌تر می‌رسید تا پس از سخنان و خطبه رسول خدا (ص)، بیعتی شکل گیرد که به گفته برخی سه روز طول کشید تا همه حجاج پیروی خود از علی (ع) را اعلام کنند.

کلمه به کلمه خطبه پیامبر (ص) برای تاریخ درس است و می‌تواند زنده کننده ارزش‌ها باشد. آنجا

مودت و برادری نام برد. همچنین امام صادق (ع) در خصوص دیگر اعمال این روز تأکید می‌کنند «هنگامی که روز غدیر فرا برسد باید در فراز آن اهنکام ظهر را غسل کرد. این عید از عید قربان و فطر برتر است. آن روز را روزه بگیرید و بر محمد و آلش زیاد صلوات بفرستید. روزه داشتن در روز عید غدیر پاداشی معادل روزه گرفتن در همه عمر دنیا را دارد.»

همچنین بزرگان دین بر افطاری دادن در این روز به روزه‌داران بسیار تأکید کردند. این روز دو رکعت نماز نیز دارد که باید در هر رکعت پس از حمد، ۱۰ مرتبه سوره توحید، ۱۰ مرتبه آیه‌الکرسی و ۱۰ مرتبه سوره قدر را خواند. وقت نماز نیم ساعت پیش از ظهر است و پاداش این نماز برابر است با صد هزار حج و صدها هزار عمره؛ همچنین کسی که این نماز را بخواند، هر چه از خداوند بخواهد برآورده شود.

زیارت نیز در این روز سفارش شده است. به خصوص زیارت حضرت علی علیه السلام، از دور و نزدیک. همچنین خواندن دعای ندبه در چهار عید مستحب است؛ جمعه، فطر، قربان و غدیر. توجه به فرازهای این دعا بخصوص آن قسمت که در رابطه با غدیر و خلافت حضرت علی علیه السلام بوده، ضروری است.

غدیر راه رسیدن به مقام محبت

آیت الله میرباقری در مورد این عید بزرگ و آثار آن می‌گوید: یکی از آثار مانده و رزق آسمانی نازل شده در غدیر، مقام محبت است. ما رزقی لطیف‌تر از محبت خداوند متعال و اولیانش نداریم و این رزق جزو بهترین رزق هاست. و همچنین مقامی بالاتر از مقام محبت نداریم. محبت، به ویژه محبت خدا و اولیانش که محبت آنان همان محبت خداست که در زیارت جامعه فرمود: «مَنْ أَحْبَبَكُمْ فَقَدْ أَحَبَّ اللَّهَ» جزو بهترین رزق های آسمانی است. پیامبر (ص) فرمودند: «مَنْ رَزَقَهُ اللَّهُ حَبَّ الْأَثَمَةِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي فَقَدْ أَصَابَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلَا يَسْكُنُ أَحَدٌ أَنَّهُ فِي الْجَنَّةِ». یعنی اگر خداوند متعال محبت ائمه اهل بیت من را روزی کسی کرد، به تمام خیر دنیا و آخرت رسیده است. بنابراین هیچ کسی تردید نکند که در وسط بهشت الهیست. هیچ رزقی در بهشت بالاتر از رزق محبت نیست. انسان تا به مقام محبت نرسد از خداوند راضی نمی‌شود. مقام رضا، بهشت رضوان، رضایت خداوند متعال از ما، محبت خدا به ما که از آن به مرضی شدن انسان یاد می‌شود و آن هم مقام رضوان است، بالاترین مقام در بهشت است.

جشن‌های غدیر به دور از اهانت به مقدسات دیگران باشد

آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی، از مراجع تقلید با بیان اینکه غدیر خم پایه‌گذاری ولایت است، در سخنانی اظهار داشته است: غالباً به روزهای عزاداری اهمیت داده می‌شود، ولی روز غدیر روز بسیار بزرگی است و نباید فراموش شود، هرچند که باید به‌دور از اهانت به مقدسات دیگران باشد.

آیت‌الله‌العظمی صافی گلپایگانی نیز تأکید کرده است: بازگویی داستان غدیر برای مردم که داستان یک تاریخ‌جاودان و ماندنی است، وظیفه بزرگان و دانشمندان دینی و پدران و مادران است. وی اضافه کرد: مکتب غدیر و پیام روح‌بخش آن، باید در تمام مراکز علمی و حوزه‌های دینی، تدریس

شود و کرسی غدیرشناسی در مراکز معتبر علمی جهان تأسیس گردد تا مردم شناخت واقعی به مبلغ غدیر، یعنی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و صاحب غدیر که همان صاحب ولایت و امامت و وصایت است، یعنی حضرت امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام داشته باشند و از حیات طیبه آنان الگو گرفته و جان خود را سر زنده و زندگی خود را جاودانه و پربرکت و خدایی نمایند.

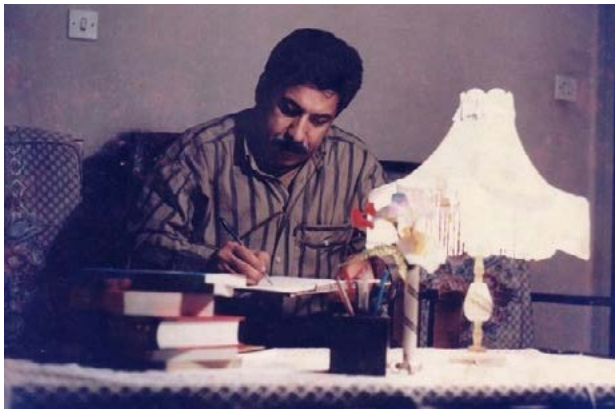
پیام غدیر برای حل مشکلات جهان استفاده شود

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم اظهار داشت: یکی از دلایل وجود مشکلات مختلف در جهان پیاده نشدن درست پیام غدیر خم است، لذا جامعه روحانیت باید به این مهم اقدام کنند، اساتید حوزه‌های علمیه باید غدیر خم را شناخته و جامعه عمل بپوشانند.

حجت‌الاسلام ابوالقاسم علیدوست افزود: معمار

به گفته قاسم جعفری، عید غدیر واقعه‌ای بزرگ است که باید از آن درس گرفت و راه واقعی را پیدا کرد. وی تأکید کرد: راه علی (ع) راهی است که خداوند معرفی کرده است و بزرگان همه مذاهب اسلامی ایشان را به‌عنوان انسان کامل معرفی می‌کنند. این عضو هیئت‌علمی دانشگاه پیام نور تأکید کرد: قطعاً با تجربه تاریخی ما نمی‌خواهیم آنچه پس از غدیر رخ داد دوباره روی دهد و لذا باید از ولی زمان خود اطاعت کنیم.

خرید خانه شیون فومنی ۸ ساله شد / وعده‌های عملی نشده مسئولان گیلان

روند خرید خانه شیون فومنی شاعر گیلک زبان ایران که قرار بود به مرکز ادبی و گردشگری تبدیل شود هشت ساله شد و وعده‌های مسئولان گیلان نیز در این زمینه تنها در حد همان حرف ماند.

مهری شیرمحمدی

جلسات تنها ارسال صورتجلسه اجرایی نشده به مدیرانی بود که هر کدام با داشتن بودجه کافی امکان خرید ملک را به تنهایی داشتند. خانه شیون فومنی خریداری نشد ولی بنیاد شیون فومنی به همت فرزندش «حامد فومنی» در اسفند سال ۹۵ رسماً راه اندازی شد.

با آمدن شورای پنجم و وجود اعضای که برخی بیش از بقیه تلاش دارند وجه ای فرهنگی از خود در رسانه‌ها به نمایش بگذارند بار دیگر فرزند شیون فومنی را بر آن داشت درخواست

خود مبنی بر خرید خانه را خطاب به رئیس شورای شهر رشت و رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای شهر رشت ارائه کند.

حمایت از فرهنگ و ادب گیلان

درخواستی که البته در مکاتبات بین شورا و شهردار دست به دست می‌شود و نه تنها حتی یک جلسه برای بررسی درخواست رئیس بنیاد شیون فومنی برگزار نشده بلکه پاسخ شهردار اسبق نیز این بود که به دلیل شرایط مالی و عدم تخصیص ردیف بودجه مصوب از سوی شورای شهر رشت، امکان خرید برای شهرداری رشت وجود ندارد.

حامد فومنی در این باره با اشاره به راه اندازی بنیاد شیون می‌گوید: این بنیاد با مجوز رسمی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ثبت رسمی از سال ۹۵ آغاز بکار کرده و هدف آن مدیریت راهبردی آثار شیون فومنی و رساله‌هایی است که پیرامون این گنجینه ادب ایران زمین نوشته می‌شود.

رئیس بنیاد شیون فومنی می‌افزاید: به جز آثار منتشر نشده شیون، این بنیاد تلاش دارد مکانی برای عرضه و معرفی رساله‌ها و پایان‌نامه‌هایی که پیرامون تحلیل اشعار شیون فومنی نوشته و تدوین شده است ایجاد کند. حمایت از فرهنگ و ادب گیلان زمین از دیگر اهداف این بنیاد است.

خانه ای که قرار بود از اعتبار سفرهای استانی

رئیس جمهور خریداری شود

وی ضمن گلایه از مسئولان و متولیان فرهنگی استان گیلان و شهر رشت خاطرنشان می‌کند: زمانی که شیون فومنی برای درمان بیماری خانه خود را فروخت و به تهران مهاجرت کرد لازم بود مسئولان فرهنگی برای خرید این خانه و تغییر کاربری فرهنگی آن اقدام می‌کردند. خانه‌ای که پدرم با رنج بسیار و با حقوق معلمی خودش ساخته بود.

حامد فومنی پروسه طولانی درخواست مفاخر فرهنگی رشت به استاندار و مسئولان فرهنگی استان و رشت را یادآور و ادامه می‌دهد: سال ۸۷ به اتفاق شادوران «فریدون نوزاد» با مالک خانه دیداری داشتیم و استاندار وقت نیز وعده داده بود از محل اعتبارات سفرهای استانی ریاست جمهوری مبلغی برای خرید خانه و تغییر کاربری آن را اختصاص می‌دهد.

وی با اشاره به تلاش‌ها و پیگیری‌های صورت گرفته از سوی مهدی پور مدیرکل اسبق میراث فرهنگی

«میراحمد سید فخری نژاد» ملقب به شیون فومنی شاعر دو زبان گیلانی بود که آوازه شهرت وی در کل کشور پیچید و بسیاری از اشعار او امروز به عنوان ضرب المثل در میان مردم کوچه و بازار استفاده می‌شود. به قول خود این شاعر: «تراشیده سرانگونه قلندر شده ام که به گیلانکده ام خواجه شیراز دگر».

این گزارش روایت سرد و گرم زندگی شیون و آثارش نیست بلکه روایت هشت سال بروکراسی و مکاتبات اداری مسئولان ارشد گیلان و شهر رشت است که در پس شعارهای فرهنگی، هنوز نتوانسته‌اند خانه شیون فومنی را در بلوار دیلمان این شهر خریداری و آن را به عنوان بنیاد فرهنگی شیون تغییر کاربری دهند. اقدامی که در دیگر شهرها صورت گرفته و امروز خانه استاد شهریار و پروین اعتصامی در تبریز، خانه نیما یوشیج در یوش مازنداران، خانه محمد معین در تهران و سایر مفاخر خریداری و به عنوان مراکز ادبی و فرهنگی تغییر کاربری یافته‌اند.

مفاخری که در خواست خود را به گور بردند

در همین زمینه جمعی از مفاخر گیلان زمین نظیر استاد جعفر خمایی زاده، فریدون نوزاد و مصطفی فرض پور ماچانی با ارسال نامه‌ای رسمی به «محمدعلی نجفی» استاندار وقت گیلان خواستار خرید خانه‌ای که شیون فومنی در منطقه دیلمان رشت خریداری و برای تأمین هزینه‌های درمان نارسایی کلیه‌اش فروخت، شدند. مفاخری که امروز دیگه تنها یادشان در ذهن‌ها باقی است و جسمشان در دنیای دیگری است.

پس از درخواست نامبردگان دو سال طول کشید تا معاون سیاسی استاندار وقت جلسه‌ای با حضور برخی از مسئولان و متولیان استان و رشت اعم از مدیران کل فرهنگ و ارشاد، میراث فرهنگی و اعضای شورا و شهردار شهر رشت برگزار کند.

از اعضای چهارمین دوره شورای شهر رشت، «اسماعیل حاجی پور» به عنوان رئیس سنی و «مظفر نیکومنش» به عنوان رئیس کمیسیون فرهنگی شورا نیز حضور داشتند. اگرچه در آن جلسه مقرر شد رئیس کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای شهر رشت ضمن مذاکره با مالک، بر آورد قیمتی نیز انجام داده تا شهردار و دیگر متولیان نیز آورده مالی خود را برای کمک به خرید اعلام کنند ولی نه «مظفر نیکومنش» و نه «رضا موسوی روزان» رئیس کمیسیون فرهنگی بعدی شورای شهر رشت و نه هیچ متولی از ادارات یاد شده و حتی دفتر استاندار با مالک فعلی وارد مذاکره نشدند. حتی در این میان علاوه بر آن لایحه، مصوبه‌ای نیز از شهرداری رشت به شورا ارسال نشد تا بر اساس آن پیگیری‌ها تداوم یابد.

دومین و سومین جلسه نیز با تاخیرهای یک ساله در دفتر معاونت اجتماعی استاندار برگزار و خروجی این

گیلان برای خرید خانه شیون فومنی یادآوری می‌کند: انتظار می‌رفت مدیرکل فعلی میراث فرهنگی این راه را ادامه داده و برای خرید خانه شیون و جذب اعتبار از استانداری تلاش‌های لازم را انجام دهد خانه شیون می‌توانست پس از سال‌ها همانند خانه دیگر شاعران بزرگ ایران در شهرهای مختلف به عنوان یکی از جاذبه‌های گردشگری رشت معرفی و مورد استفاده قرار گیرد.

جلسات متعدد و بدون خروجی مسئولان

حامد فومنی ضمن گلایه از معاونان استاندار اسبق ادامه می‌دهد: متأسفانه خروجی ۴ جلسه از سال ۹۲ تاکنون فقط ۱۵ برگ صورتجلسه با امضای بدون خروجی مدیرانی است که هر کدام متولی فرهنگ این استان هستند.

وی همچنین با اشاره به بی‌توجهی استاندار جدید گیلان به این موضوع می‌گوید: پس از بی‌نتیجه ماندن مکاتبات با شورای قدیم و جدید شهر رشت، شخصاً دیدار غیر رسمی با مصطفی سالاری استاندار جدید گیلان داشتم و طی دو نامه از ایشان درخواست کردم تا به اتفاق بزرگان و مفاخر گیلان ملاقاتی با وی داشته باشیم و ضمن معرفی چهره ادبی شیون فومنی به یک استاندار غیر بومی، از وی خواستار پیگیری خرید خانه و تخصیص اعتبار باشم. ولی استاندار گیلان به فرهنگ غنی این استان و مفاخرش از جمله شیون فومنی که شعرش نمونه‌ای از هویت و شناسنامه فرهنگ و ادب گیلان زمین بوده توجهی ندارد.

حامد فومنی با اشاره به دیدار خود با رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور می‌افزاید: معقتد بودم تا زمانی که مسئولان استان گیلان به آسانی می‌توانند این موضوع را پیگیری و حل کنند هیچ دلیلی برای پیگیری این موضوع از طریق رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور نبود.

وی با بیان اینکه نوبخت طی مکاتباتی به رئیس سازمان برنامه و بودجه استان، خواستار دریافت گزارشی در این باره و بر آورد قیمت خرید ملک شده است، خاطرنشان می‌کند: امیدوارم با دستور رئیس سازمان برنامه و بودجه استان و اخذ گزارش از ادارات متولی، اقدام موثری صورت گیرد.

رئیس بنیاد شیون فومنی پس از یک پروسه طولانی هنوز امیدوارانه پیگیر خانه شاعر و معلمی است که دو سال پس از کوچش به تهران، در اثر بیماری به دیار باقی شتافت و امیدوار است با مکاتبه جدید با ریاست شورای شهر رشت، این گره ۸ ساله باز شود.

نگاهی به حال و روز هنر هفتم در خراسان جنوبی / ۵ شهرستان سینما ندارد

حکیمه بهمن زاده
میزان استقبال مردم خراسان جنوبی طی سالهای اخیر از سینماها افزایش یافته اما هنوز برخی مولفه ها برای حضور بیشتر مخاطبین باید مورد توجه دست اندرکاران این بخش قرار گیرد.

عدهای از افراد ممکن است برای پر کردن اوقات فراغت خود به همراه خانواده و دوستان برای تماشای فیلم به سینما بروند، برخی وقتی نام یک پر آوازه را می شنوند رغبت می کنند راهی سینما شوند ولی تعدادی از افراد نیز از مخاطبان همیشگی سینما هستند.

اما مردم به هر علتی که راهی سینما شوند دوست دارند که محیط سینما، موضوع فیلم، زمان اکران، فضای اطراف سینما برای پارک خودرو و خیلی از نکات دیگر به گونه ای باشد که با رضایت از سالن سینما خارج شوند.

۲۱ شهریورماه که در تقویم ایران به نام روز سینما نامگذاری شده است، فرصتی برای بررسی وضعیت سینما و میزان رضایت مردم از این نهاد فرهنگ ساز به ویژه در نقاطی چون خراسان جنوبی دارد. فاطمه رستمی شهروند بیرجندی که دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق و علاقمند به سینما است، در این زمینه گفت: بسیاری از جوانان تمایل دارند که ساعاتی از اوقات فراغتشان را با دیدن یک فیلم خوب بگذرانند ولی افزایش قیمت بلیط ها گاه آنان را پشیمان می کند.

انتقاد از افزایش قیمت بلیط ها در ایام پرمخاطب سینما

وی بیان کرد: من و خانواده ام در ایام نوروز برای دیدن فیلم به وقت شام به سینما رفتیم اما نکته قابل توجه این بود که قیمت بلیط در نوروز نسبت به سایر ایام سال گرانتر شده بود.

این شهروند بیرجندی ادامه داد: این در حالی که در این ایام نوروز که مردم اوقات فراغت بیشتری دارند باید زمینه حضور مردم در سینماها سهل تر شده و حتی مشوق هایی برای آنان در نظر گرفته شود چرا که تنها در این صورت تماشای فیلم در سینما بین مردم نهادینه می شود.

علی قربانی شهروند دیگر خراسان جنوبی نیز در گفت و گو با مهر اظهار کرد: مهمترین مؤلفه ای که باعث جذب مردم به سینما می شود، محتوای فیلم ها است در حالی که برخی از فیلم ها از جنبه کیفی برای مخاطب جذابیتی ندارد.

وی بیان کرد: تجربه ثابت کرده است که اگر فیلم های پر محتوا و مطابق با فرهنگ بومی تولید شود مردم از آن استقبال می کنند و خراسان جنوبی نیز از این قضیه مستثنی نیست.

این شهروند خراسان جنوبی یادآور شد: وجود پارکینگ مناسب در اطراف سینماها و اکران فیلم های پرمخاطب در ساعات مناسب از دیگر مؤلفه هایی است که باعث پر شدن سالن های سینما می شود.

فعالیت هفت سینما در خراسان جنوبی

سید علی زمزم معاون امور هنری و سینمایی فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان جنوبی اظهار کرد: در خراسان جنوبی هفت سینما در شهرهای بیرجند، طبس، فردوس، قائن، نهبندان و سراپان فعال است.

وی بیان کرد: همچنین برای راه اندازی و تجهیز دو سینما در شهرهای سربیشه و زیر کوه نیز تفاهم نامه هایی منعقد کرده ایم تا در این دو شهر نیز شهروندان بتوانند

خبرگزاری ها و مطبوعات فرهنگ سازی جدی تری داشته باشند.

تفاوت محسوس سینماهای خراسان جنوبی با استان های مجاور

مجید کریمیان رئیس حوزه هنری خراسان جنوبی اظهار کرد: وضعیت سینماهای خراسان جنوبی نسبت به یک دهه قبل بسیار مطلوب تر شده است ولی تا رسیدن به وضعیت ایده آل فاصله داریم.

وی با اشاره به تفاوت وضعیت سینماهای خراسان جنوبی با استان های مجاور بیان کرد: این تفاوت هم از جنبه کمی و هم کیفی مشهود است.

رئیس حوزه هنری خراسان جنوبی ادامه داد: در زمان برگزاری جشنواره فیلم عمار که در بسیاری از بخش ها و حتی دهستان های استان فیلم های این جشنواره اکران شد، در راستای انس بیشتر مردم با هنر هفتم برخی از فیلم های سینمایی ارزشی و پر محتوا را نیز به نمایش گذاشتیم.

کریمیان افزود: شاید برخی تصور کنند خانواده های مذهبی علاقمندی چندانی برای حضور در سینما ندارند ولی تجربه ثابت کرده است که اگر تولیدات ارزشمندی چون محمد(ص)، به وقت شام و تنگه ابوقریب ساخته شود آنان نیز از سینما استقبال کرده و میزان فروش بلیط های سینما افزایش می یابد.

انتقاد از مدت زمان اکران فیلم های ارزشمند و پرمخاطب

وی با انتقاد از مدت زمان اکران فیلم های ارزشمند و پر محتوا گفت: مجامع صنفی سینما زمان محدودی را به اکران فیلم های ارزشی و انقلابی اختصاص می دهند و به محض اینکه این فیلم ها اندکی از اوج فروش بلیط فاصله می گیرند زمان اکران آن تمام می شود.

رئیس حوزه هنری خراسان جنوبی یادآور شد: باید تمام تلاش خود را انجام دهیم که بلیط سینما در سید خانواده ها قرار گیرد که این امکان از طریق در نظر گرفتن مشوق هایی برای برخی از گروه ها چون کارکنان دولت محقق می شود.

بی شک اگر به این نکته بیندیشیم که مفاهیم منتقل شده از طریق هنر و به ویژه هنر جذابی چون سینما هیچگاه از ذهن مخاطب پاک نمی شود شاید عزم جدی تری برای بهبود وضعیت سینما و برداشتن موانع انس مردم با سینما شده پیدا کنیم.

از زیبایی های هنر هفتم بهره مند شوند و برای شهرستان درمیان نیز پیش بینی هایی صورت گرفته است. معاون امور هنری و سینمایی فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان جنوبی با اشاره به اینکه تعداد دیگری از شهرستان های خراسان جنوبی برای نمایش فیلم از سینما سیار بهره مند هستند، ادامه داد: در برخی از مناطق خراسان جنوبی به واسطه کمی جمعیت ساخت سینما توجیه ندارد.

افزایش استقبال از سینماها در خراسان جنوبی طی دو سال گذشته

زمزم در زمینه میزان استقبال مردم از فیلم های اکران شده در سینماهای خراسان جنوبی گفت: در یکی - دو سال گذشته که جشنواره فیلم فجر در مراکز استان ها نیز اکران می شود عاملی برای افزایش استقبال مردم از سینما شده است.

وی اظهار کرد: ساخت فیلم های مخاطب پسند تر از سوی برخی از فیلم سازان و تبلیغات صدا و سیما برای حضور مردم در سینما نیز نقش مهمی در افزایش استقبال از سینما در خراسان جنوبی طی چند سال گذشته داشته است. معاون امور هنری و سینمایی فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان جنوبی بیان کرد: زمان مناسب اکران برخی از فیلم ها نیز در استقبال و یا عدم استقبال مردم بسیار مؤثر است.

جشنواره فیلم کودک و نوجوان در زمان مناسبی برگزار نشد

زمزم ادامه داد: به عنوان مثال در تابستان امسال اکران فیلم های جشنواره کودک و نوجوان را داشتیم که به واسطه زمان نامناسب اکران و برخی از موضوعات دیگر آنگونه که انتظار داشتیم از سوی مخاطبان مورد استقبال قرار نگرفت.

وی افزود: این در حالی است که اگر جشنواره فیلم های کودک و نوجوان در مهر یا آبان برگزار می شد بسیاری از کودکان و نوجوانان با هماهنگی مدارس و از آن طریق می توانستند برای تماشای این فیلم ها در سینما حاضر شوند.

معاون امور هنری و سینمایی فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان جنوبی گفت: در ایام جشنواره فیلم کودک و نوجوان در جهت انس بیشتر مردم با هنر هفتم پنج فیلم کودک و نوجوان را در حواشی شهر اکران کردیم. زمزم یادآور شد: اگر می خواهیم استقبال مردم از سینما افزایش یابد دستگاه ها و نهادهایی چون صدا و سیما،

هنر هفتم در تک فریم قرار گرفت / اکران «پول خارجی»

گروهی از عکاسان و آنها که هنوز سینما را به خاطر تاریخ پرفراز و نشیب در مهمترین محور تاریخی اجتماعی شهر ادب و هنر دوست دارند به مناسبت روز ملی سینما هنر هفتم را در قاب عکس قرار دادند.

محمد حسین نیکوپور

در گذر از میان دلارفروش های چهارراه زند شیراز که دیگر تعدادشان هم مانند ارزش پول خارجی افزایش می یابد، کافی است گروهی دوربین به دست عبور کنند تا بلکه به خیال گردشگر بودن سیاهه ای از ارزهای خارجی ردیف و آنان را دعوت کنند ارزی بخرند یا بفروشند!

غافل از اینکه این گروه برای سینماگردی به جایی آمده که روزگاری چهارخیابان نامیده می شد و پاتوق جوانانی بود که در سودای هنر هفتم در صف سینما پرسپا، آریانا، مهتاب، مترو، شهرزاد و... می ایستادند تا ستاره های پرده سیمین را تماشا کنند و از دقیقه به دقیقه پخش فیلم لذت ببرند.

گردش گروه با حضور شماری از دوست داران عکاسی از سینما پیام آغاز می شود و نسلی که کمتر سالن سینما به شیوه گذشته را تجربه کرده لنزهای دوربین خود را به سمت لابی مملو از پوستر فیلم های گذشته، ویتترین عکسهای صحنه فیلم، گیشه های مسدود شده، سردری که پلاکات فیلم را جلوه گر ساخته، بوفه ای که هنوز بوی کالباس، نان باگت خیس خورده می دهد و آپارت قدیمی که بازنشسته شده، می گیرند و در ادامه وقتی درهای ورودی سالن نمایش فیلم باز می شود و پرده ورودی کنار می رود پا به سالنی می گذارند که خالی از تماشاگر است.

درهایی که برای تماشای مارمولک شکست

خاطرات روزهای پر رونق این سینماها را می شود از تک به تک صندلی های آن احساس کرد؛ همان صندلی هایی که گرچه راحت نبودند و گاهی دسته های آن دستها را آزار می داد، یادآور ترس، وحشت، شادی، خنده های بلند، گریه های ریز دور از چشم بغل دستی است اما هریک همزادپنداری هایی را در پی داشت، که شاید تا سالها هر تماشاگری را درگیر خود می ساخت همچنانی که نسلی با خشم و لذت «فرار به سوی پیروزی» با بازی درخشان و غیر کلیشه ای سیلستر استالونه در سینما مترو که بهمن نامیده شد زندگی کرد، یا روزی که درهای شیشه ای سینما ایران به خاطر اکران فیلم «مارمولک» تاب فشار مردم را نیاورد و انگار درهای بهشت روی آنان باز می شد.

سینماهای شیراز هریک دفتر خاطراتی هستند که کافیسیت آنرا ورق زد و پای سینماپیشگان، کنترل چپ ها، گیشه داران، آپاراتچی ها و زحمت کشان آن نشست تا فریم به فریم تاریخ این سینماها را به نمایش بگذارند.

سکانس میانی سفر گروهی به پارادیزوهای شیراز در آپارتمان سینما ایران شکل می گیرد که هنگام ورود

خرسندی می کند و پیرامون رونق سالن های واقع در بلوار زند می افزایش: روزهای سه شنبه که قیمت بلیت سینما نیم بهاست، سالن شلوغ می شود؛ مردم بیشتر از فیلم های طنز به ویژه کارهای رضا عطاران لذت می برند، درحالیکه خیلی از فیلم اجتماعی استقبال نمی شود.

صاحبی تلخی کار را زمانی می داند که برای چند دقیقه ای که برق می رفت فیلم متوقف می شد تا موتور برق روشن شود؛ خیلی کم پیش آمد که مردم از دیدن یک فیلم منصرف شوند و وسط پخش از سالن خارج شوند، فقط یک فیلم بود مربوط به یکی از بازیگران مشهور چند سال پیش، سر و ته این فیلم معلوم نبود و مردم در زمان پخش سینما را ترک کردند.

در سکانس های میانی سینماگردی قرار داریم که زهرا بناکار راهنمای عکاسان این تور ضمن بازگویی تاریخچه ای از سینماهای شیراز برای گروه می گوید: اولین سینماهایی که در شیراز ساخته می شوند به شکل تماشاخانه بودند؛ مهمترین تماشاخانه شیراز در محله گودعربان بوده که مربوط به سال ۱۲۹۷ شمسی است.

نخستین طلوع سینما در شیراز با خورشید بود

وی با اعلام اینکه اثری از تماشاخانه یادشده نمانده می افزایش: اولین سالن سینما که در شیراز دایر می شود، خورشید نام دارد که اکنون با نام پیام شناخته می شود؛ این سینما، سالن تابستانه سینما خورشید به شمار می رفت.

بناکار درعین حال با اشاره به اینکه در برخی منابع عنوان شده سینما پرسپا، سالن زمستانه سینما خورشید بوده است، عنوان می کند: این سینما بعدها به پارس تغییر نام می دهد و در ادامه با نام

تماشاگران جمله «سینما تجربه مشترک غم و شادی، هیجان و آرامش و رویایی زندگی» سردر گیشه فروش بلیت خودنمایی می کند که اکنون به لطف فروش اینترنتی دیگر نقشی در سینما بازی نمی کند.

محمود صاحبی که دوره ای نقش آفرین بلیت فروشی این گیشه را برعهده داشته، با شوق و ذوق برای عکاسان توضیح می دهد که چگونه حلقه های فیلم در دستگاه قرار می گرفت و در گذشته چگونه این حلقه ها آماده سازی می شد تا روی پرده پخش شود.

دهه ۷۰؛ جمشید هاشم پور و افعی

این سینماپیشه شیرازی که کار در سینما را با کارگری از سینما فلسطین آغاز کرده و سپس در سینما ایران کنترل چپ بوده، بیشترین خاطره مردم از سینما را متعلق به دهه ۷۰ که فیلم های جمشید هاشم پور رواج داشت با فیلم افعی می داند و می گوید: از نخستین روز سال ۷۱ به عنوان کنترل چپ وارد سینما شدم و از ۸ تا ۹ سال پیش تاکنون وارد بخش آپارت شدم، اکنون هم گیشه دار هستم.

وی که خوشبختانه بیمه و نیروی رسمی است می گوید: ۲۷ سال است سابقه سینما دارم و سینما را از بچگی دوست داشتم؛ ۲۰ سال کنترل چپ بودم و در سالن به تماشای فیلم ها می پرداختم و قبل از آن به عنوان یک شهروند از بچگی در سالن های سینما، علاقه زیادی به این هنر داشتم و از دوران فیلم های وسترن به ویژه آثاری که جان وین در آن نقش آفرینی می کرد دوستدار هنر هفتم بودم.

از فیلم اجتماعی استقبال نمی شود

این متصدی هنر هفتم در عین حال از اینکه سینما اکنون پیشرفته تر از گذشته شده است، ابراز

در حالیهست که صاحب بعدی سینمای یادشده آنرا مهتاب می نامد.

به گفته بناکار سینما ایران از سینماهای لژنشین، اشرافی و محلی برای گردهمایی فرهیختگان و تحصیل کرده ها به شمار می رفته است.

وی محل کنونی سینما ایران را که اکنون هم فعالیت دارد، سالن تابستانه آن یاد کرده و می افزاید: لابی کنونی سینما ایران، سالن زمستانه این سینما بوده، سپس سینما کاپری آغاز بکار می کند و با تغییراتی در دکوراسیون برای جذب مردم بخشی از خاطره هنر هفتم شیرازی ها را رقم می زند.

بناکار با اشاره به اینکه سینما کاپری اکنون در خیابان لطفعلی خان زند با نام شیراز فعالیت می کند، از سینما پارامونت هم نام می برد که یکی از سالن های خانوادگی به شمار می رفته و فیلم های خانوادگی در آن نمایش می یافته است.

این علاقه مند تاریخ شیراز از سینما بهمن هم یاد می کند و می افزاید: این سالن که با نام مترو آغاز بکار کرد، در دوره خود شاهد صف های طولانی تماشاگران بوده است به حدی که به گواه تاریخ، کارکنان آن به سختی می توانستند از میان مردم راه به سالن بگشایند.

خاطرات سینما آریانا، نبش کوچه نوبهار فاصله میان نبش کوچه نوبهار که هنوز بقایای سینما آریانا خودنمایی می کند و چهارراه زند که سینما بهمن قرار دارد زیاد نیست و به گفته بناکار، آریانا سالن تابستانه سینما مترو بوده که توسط شاهرخ گلستان به یک سینمای مدرن تبدیل شد.

این درحالیست که بر اساس شنیده ها سینما گلستان افزون بر پخش به شیوه سینماسکوپ دارای صدای استریوفونیک بوده و یکی از مجهزترین سینماهای خاورمیانه در دوره خود به شمار می رفته و این امکان را داشته تا بخشی از فیلم را روی نمای بیرونی سالن پخش کند.

در ادامه هنگام بازدید از سینما فلسطین که ابتدای خیابان رودکی قرار دارد، بناکار با مروری بر تاریخ ۵۷ ساله آن عنوان می کند: این سینما با ظرفیت ۲۰۰ نفر در دهه ۴۰ ساخته شد و مانند دیگر سینماها با اکران فیلم های خاص کار خود را آغاز کرد؛ به واسطه نمایش فیلم های خاص رونق بسیاری داشته و پس از مدتی با اکران فیلم های کم ارزش مخاطب روبه کاهش می گذارد، اما مالک آن ابداعی به خرج می دهد و چهارشنبه ها فیلم های هندی را برای هندوستانی های مقیم شیراز پخش می کند که موجب رونق دوباره این سینما می شود.

اما سکانس پایانی هنگامی روی می دهد که گروه در لابی سینما فلسطین می نشینند تا طعم شیرین سینما را با گاز دمن ساندویچ کالباس حس کنند تا تیتراژ پایانی بالا برود و نوستالژی سینما را به خاطر بسپارند.

تور سینماگردی عکاسان شیرازی که توسط نگارخانه تخصصی عکاسی «سی راه» با همکاری حوزه هنری فارس به مناسبت روز ملی سینما برپا شد، به شکل یک نمایشگاه در گالری یادشده برگزار می شود.

می شود که متاسفانه دیگر اثری از این سالنها به جا نمانده است.

بناکار با راهی شدن گروه به سمت سینماهای دیگر چهارراه زند که اکنون پارکینگی در ابتدای خیابان سعدی است اشاره می کند و می گوید: حافظ با نام پیشین پرسپولیس از جمله سینماهایی بود که سینماتئاتر به شمار می رفته و چندی است به محلی برای پارک خودرو تبدیل شده است.

سینما «دم کلیو»؛ از قصه «شهرزاد» تا مسافران مهتاب

وی پیرامون سینما شهرزاد که میان شیرازی ها با نام «سینما دم کلیو» شهرت داشته اشاره می کند و می افزاید: مالک این سینما البته از بکار بردن این نام ناراحت می شده است، بنابر این نام شهرزاد را بر آن می گذارد که نام دخترش بوده است، این

های آسیا و دوباره پرسپا به فعالیت پرداخت. وی تاریخ تاسیس سینما خورشید را به سال ۱۳۰۸ مرتبط می داند و عنوان می کند: در آن دوره همه سینماها مجهز به سالن تابستانه و زمستانه بودند.

بناکار ادامه می دهد: سال ۱۳۱۰ سالن فردوسی در خیابان انوری شکل می گیرد که متعلق به یک ارمنی بوده و در پی عدم استقبال مردم تعطیل و به انبار قند تبدیل می شود؛ سینما فردوسی برای جذب تماشاگر بارها تغییر نام داد، اما همچنان ناموفق بود.

این راهنمای گردشگری به فعالیت سینما رکس در شیراز هم اشاره می کند و می افزاید: این سالن در قالب سینما تئاتر، محلی برای تجمع تئاترپیشگان شیراز به شمار می رفته و در پی آن سینما تخت جمشید در خیابان داریوش راه اندازی

تپش تند قلب سینماهای اصفهان برای کودکان / تنور جشنواره گرم شد

این روزها قلب سینماهای اصفهان فقط و فقط برای کودکان و نوجوانان به لرزه افتاده است و به تدریج با اکران برخی فیلم‌ها استقبال بهتری را از جشنواره شاهد هستیم.

فاطمه کازرونی

در طول این روزها فیلم‌هایی مانند «سیمین» به کارگردانی مرتضی آتش زم زم و «آهوی پیشونی سفید» به کارگردانی سید جواد هاشمی تنور جشنواره را گرم‌تر ساختند به نوعی که با دهان به دهان گشتن نام فیلم‌های مطرح به تدریج در هر خانه و کوی و برزی از دیار نصف جهان که کودکی در دنیای رنگی خویش به دیگران نور زندگی می‌بخشد، آوازه جشنواره نیز نفوذ کرده است.

استقبال از فیلم‌هایی که به واقعیت دنیای کودکان می‌پردازد

گرچه هنوز برخی سالن‌های سینمایی در بخش سینمای بی‌الملل را نمی‌توان پر رونق برشمرد اما کودکان و نوجوانان از اکران دوم فیلم‌هایی مانند «شکلات»، «شب ترسناک لومو» و «وای آمپول» به کارگردانی علیرضا محمودزاده استقبال خوبی داشتند که این امر نشان می‌دهد اگر فیلمی به واقع به دنیای کودکان بپردازد مورد استقبال آنها نیز قرار خواهد گرفت.

در این میان استقبال از فیلم «آهوی پیشونی سفید» به اندازه‌ای بود که در برخی سانس‌ها مردم پشت درب سالن ماندند و موفق به تماشای فیلم نشدند.

هرج و مرج عجیب در سینما فلسطین

از نکات جالب توجه این روزهای جشنواره تخصیص بلیت‌های رایگان به فرهنگسراها بود که در روز شنبه هرج و مرج عجیبی را در سینما فلسطین و خیابان چهارباغ عباسی اصفهان رقم زد.

زمانی که مردم با شور و هیجان برای تماشای فیلم‌های جشنواره کودک به این سینما آمدند ناگهان متوجه این نکته شدند که به اشتباه بلیت برای سانس ۱۸ به آنها داده شده است و این در حالی است که در این ساعت هر روز مراسم بزرگداشت یکی از هنرمندان در این سینما برگزار می‌شود.

بدین ترتیب مردم مشتاق و در انتظار به سانس ۲۰ و پس از مراسم بزرگداشت فریال بهزاد هدایت شدند که این امر موجب شد موجی از جمعیت در این ساعت در این خیابان و سینما تجمع و برخی قصد وارد شدن با روش هل دادن را در پیش بگیرند.

پاستوریونی: فیلمی که مردم از روی پله‌های سینما به تماشای آن نشستند

بدین ترتیب سالن سینما فلسطین ناگهان با حجم یک و نیم تا دو برابر حد معمول خود روپرو شد و همه نیز تمایل به ورود به این سینما را داشتند به نوعی که مسئولان سینما مدتی پس از اجازه ورود به افراد دارای بلیت و بن تخفیف در بلیت‌های سینما را گشودند تا برخی مردم از روی پله‌های سینما شاهد فیلم پاستوریونی باشند، فیلمی که توانست دو سانس جمعیت را همزمان به خود جذب کند و خوشحالی عوامل را برانگیزد.

برخی سانس‌ها به تماشای فیلم‌های جشنواره آمدند، در این میان گرچه عملکرد ارشاد اسلامی در طول یک سال گذشته در حوزه فرهنگ به ویژه در زمینه فیلم و سینما مورد انتقاد کارشناسان است اما حضور مسئولان این نهاد و صحبت حمایت از جشنواره کودک این نوید را می‌دهد که شاید اداره ارشاد اصفهان از عملکرد خنثی و منفعلانه خود دست برداشته و بار حوزه فرهنگ در استان را تا حدودی برعهده بگیرد.

اکران فیلم تکراری صحبت‌های هنرمندان درباره سینمای کودک

نکته دیگر اینکه صحبت‌های کارگردانان، هنرمندان و بازیگران درباره سینمای کودک درست مشابه سال‌های گذشته است، گویی هر سال فیلم صحبت‌های هنرمندان درباره سینمای کودک را بار دیگر در جشنواره‌ای نو اکران می‌کنیم، صحبت از ضرورت تجهیز کشور به سالن‌های ویژه اکران فیلم کودک، ساخت فیلم برای دنیای کودکان به جای بزرگسالان، تاثیر فیلم در شخصیت‌سازی و رشد کودکان و رفع مشکلات اکران از مواردی است که تیتراژ تکراری اخبار هنرمندان را شکل داده است.

چنین جشنواره‌ای را در افق آرزو داریم

طبیعی است در واکنش به این خواسته‌ها مسئولان نیز قول‌های مساعد و وعده و وعده‌های فراوانی برای سال آینده دارند اما تکرار مکررات هر ساله نشان می‌دهد نمی‌توان به این وعده‌ها دل بست مگر اینکه مسئولان به جای «آینده نزدیک» واژه‌های جدیدتر را مورد هدف قرار دارند، جشنواره کودکی را در افق آرزو داریم که مسئولان از کارهای انجام شده سخن گویند، امیدواریم جشنواره‌ای را آغاز کنیم که مسئولان بگویند فلان تعداد سینمای کودک در کشور داریم، صدها فیلم کودک در سال گذشته اکران شده است، تاکنون این میزان حمایت از کارگردانان کودک داشتیم و اینکه دهه‌ها مانع را از پیش پای کارگردانان کودک و نوجوان برداشتیم نه جشنواره‌ای که فعل مستقبل «خواهد شد» تنها یک تاز جملات مسئولان باشد؛ مسئولان عزیز! ما و هنرمندان عرصه کودک چنین جشنواره‌ای را در افق آرزو داریم.

البته باید به این نکته اشاره کنیم که مشکل اصلی از برنامه‌ریزی نامناسب و عوض کردن ناگهانی برنامه‌ها توسط عوامل دست اندر کار جشنواره ناشی می‌شود، به نوعی که در ابتدا قرار نبود که بزرگداشتی در سینما فلسطین برگزار شود.

بر این اساس گویی پیش از جشنواره بلیت‌های این سانس به برخی فرهنگسراها و نهادهای داده شده است و برای این ساعت از روز حتی مسئولان سینما بلیت نفروختند تا امکان اکران فیلم برای افراد دارای این نوع بلیت‌ها فراهم شود که با تغییر ناگهانی برنامه‌های جشنواره روال فوق پیش آمده است.

استقبال خوب نوجوانان از سوم شخص غایب

همچون سال‌های گذشته فیلم این دوره وحید نیک‌خواه آزاد با نام سوم شخص غایب نیز مورد استقبال خوبی از سوی مخاطبان نوجوان قرار گرفت، وی از جمله کارگردان‌هایی است که در جشنواره‌های کودک و نوجوان مخاطبان زیادی دارد و شاید این امر به این نکته برمی‌گردد که وی به واقع دغدغه ساخت فیلم برای این قشر خاص را دارد، هنوز دنیای کودکی و نوجوانی خود را فراموش نکرده است و پس از اکران فیلم خود نیز با خوش رویی به سوال و جواب کودکان و نوجوانان درباره فیلم خود پاسخ می‌دهد.

زمانی که استقبال والدین از جشنواره کودک بیشتر از قشر مخاطب است

امسال نیز همانند سال‌های گذشته استقبال پدر و مادرها از سینمای کودک بیشتر بوده است، این امر به کشمکش ناتمام سینمایی‌ها برمی‌گردد که هنوز نمی‌دانند باید جشنواره کودک را محدود به فیلم‌های درباره کودکان کنند یا «برای کودکان» را نیز در لیست فیلم‌ها قرار دهند؛ نکته قابل توجه این است که تعادل مناسبی نیز میان این دسته فیلم‌ها در جشنواره کودک وجود ندارد و به طور معمول فیلم‌های مناسب برای بزرگسالان و هشدار دهنده درباره نوع تربیت کودک در این جشنواره بر فیلم‌های شاد، آموزنده و بی‌دغدغه مختص دنیای کودکان غلبه می‌کند.

امسال علاوه بر هنرمندان، مسئولان مختلف نیز در

شنیدن نوای انقلاب در موزه عبرت / اینجا دیوارها سخن می گویند

آشنایی با تاریخ انقلاب و نظام اسلامی و تجدید پیمان با شهیدان این راه از جمله مواردی است که باعث شد اعضای شورای اداری قروه به بازدید از «موزه عبرت ایران» در هفته دولت بروند.

اینجا عصاره انقلاب به نمایش درآمده است. تاریخ ایران مردانی به صلابت یاران انقلاب ندیده و گواه این ادعا در دیوار بغض آلود «مخوف ترین شکنجه گاه رژیم پهلوی» است. نبض انسان های بیزار از ظلم و ستم بیدادگران در این مکان می زند و نفس هر انسان آزاده ای به شماره می افتد.

اگر روزی یاران انقلاب در اینجا ضجه ها زدند و ناله مظلومیشان گوش افلاک را شکافت، اکنون با تبدیل شدن این زندان مخوف به «موزه عبرت ایران» جنایات آن دوران به شکل ملموس در معرض دید همه انسان های آزادی خواه قرار گرفته است.

اینجا جایی است که هر ایرانی باید حداقل یکبار به آنجا برود و با تمام وجود آنچه در گذشته این سرزمین رخ داده را ببیند و حس کند. بر همین اساس همزمان با هفته دولت اعضای شورای اداری قروه به همراه خبرنگاران شهرستان در سفری یک روزه به بازدید از «موزه عبرت ایران» رفتند.

قدمت زندان

عملیات اجرایی این ساختمان در سال ۱۳۱۱ به دستور «رضا پهلوی» و با نظارت و طراحی مهندسان آلمانی در مجموعه شهربانی کل کشور آغاز شد و در سال ۱۳۱۶ با کاربری زندان و به نام توقیف گاه عدلیه به بهره برداری رسید. پس از قیام ۱۵ خرداد در سال ۴۲ و گسترش مبارزات مردمی علیه رژیم پهلوی، در بهمن سال ۵۰ در اجرای دستور «محمدرضا پهلوی»، کمیته مشترک ضد خرابکاری ساواک و شهربانی کشور

شاهنشاهی با الگوبرداری از دستگاه امنیتی انگلیس در محل زندان موقت اطلاعات شهربانی تشکیل شد.

از اوایل سال ۵۱ این بازداشتگاه مهمترین محل بازداشت، شکنجه و تخلیه اطلاعاتی انقلابیون بود و طبق اسناد منتشر شده در سال های ۵۰ تا ۵۷ تعداد زیادی از مبارزان اعم از زن و مرد در عملیات های کمیته دستگیر و بازداشت شده و عده ای از آنان نیز زیر شکنجه ها جان خود را از دست دادند.

این مکان به عنوان زندان مدرن ایران در زمان خود شناخته شده بود و ساخت آن به گونه ای است که هیچ گونه صدایی از داخل به بیرون و بالعکس نمی رود.

بخش های زندان

ساختمان اصلی کمیته در سه طبقه به صورت مدور بنا شده و دارای ۶ بند عمومی و انفرادی است که زندانیان به محض ورود با چشمان بسته از مسیر تعریف شده و مشخص عبور داده می شدند.

این زندان شامل بخش هایی از قبیل اتاق نگهداری البسه، محوطه اصلی، اتاق شکنجه، شکنجه گران، زیر ۸ و محل ملاقات زندانیان بدون هیچ گونه درپچه و روشنایی بوده است.

فضای این زندان به گونه ای است که حالا بعد از گذشت این همه سال هنوز هم با ورود به آن احساس خفقان و وحشت تمامی وجود آدمی را گرفته و نوعی ترس و نگرانی به درون آدم نفوذ می کند.

زندانی که موزه شد

به گفته مدیر «موزه عبرت ایران» این بازداشتگاه در ۲۲ بهمن ۵۷ ساعت ۱۶ عصر توسط مبارزان انقلابی تسخیر و فرو ریخت و بر همین اساس همه ساله در این تاریخ و ساعت، برنامه ویژه ای در موزه برگزار می شود.

«قاسم حسن پور» افزود: «پس از تغییر کاربری این

زندان به موزه عبرت ایران، کار بازسازی و آسیب شناسی ساختمان با نظر مثبت سازمان میراث فرهنگی و گردشگری کشور آغاز و با اخذ نظرات کارشناسی به یک کارگاه آموزش تاریخ معاصر تبدیل شد.

او با بیان اینکه این موزه در سال ۷۹ تأسیس و به طور رسمی در هشتم بهمن ماه ۸۲ افتتاح گردید، تصریح کرد: «ظرفیت اسمی این بازداشتگاه ۲۰۰ نفر است اما در مجموع آن زمان ۸۰۰ نفر را در خود جای داده بود.» «حسن پور» همچنین از بازدید ۲۵۰ تا ۳۰۰ نفر در طول روز به ویژه در مناسبت های مختلف از این موزه خبر داد و گفت: «سال گذشته ۱۳ هزار نفر از این مجموعه بازدید کردند و در نوروز هم هزار و ۵۰۰ بازدید کننده به این موزه آمدند.»

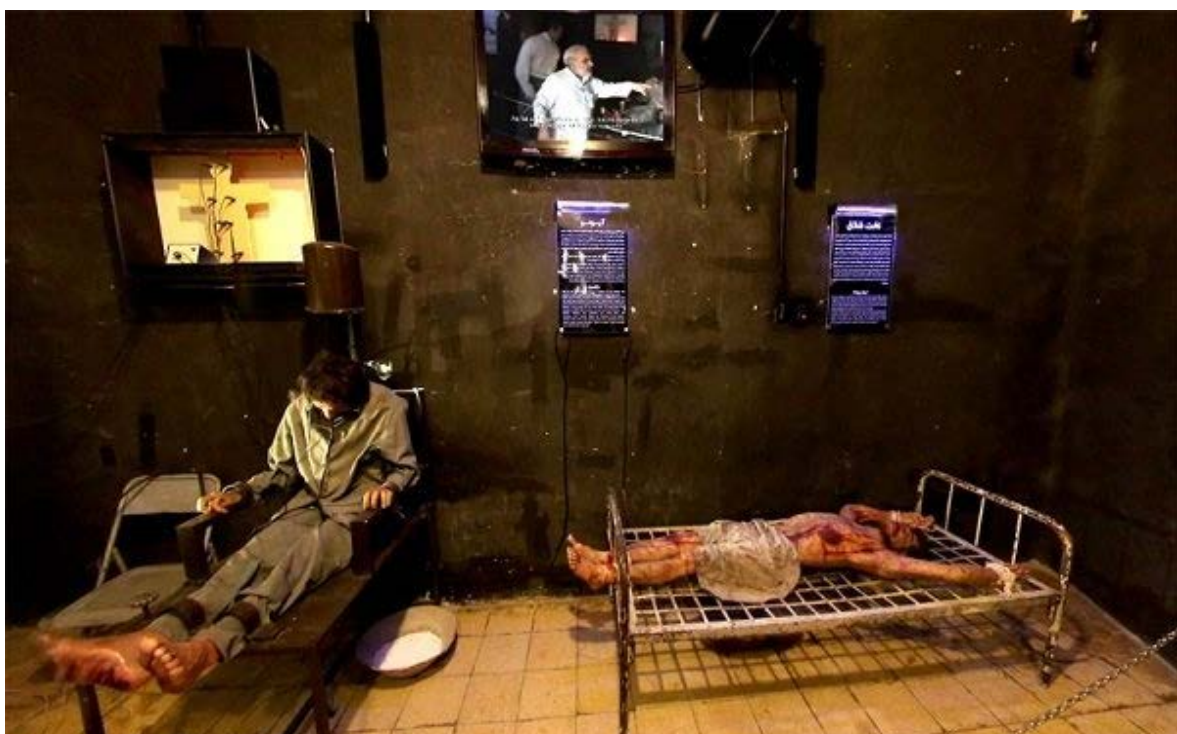
مطابق اظهارات مدیر موزه بیشترین بازدید کننده مختص به ماه های بهمن و تابستان است.

«قاسم حسن پور» بخش پلاک های اسامی زندانیان سیاسی بازداشت شده در کمیته مشترک که در راهروی ورودی موزه با عنوان «اینجا دیوارها سخن می گویند» به دیوار نصب شده اند را از بخش های مورد علاقه بازدیدکنندگان دانست.

او همچنین به بند چهره های ماندگار به عنوان دیگر بخش های با بازدید بیشتر اشاره کرد که با تصاویر زندانیان بازداشت شده همراه است و آنانی که در اثر شکنجه کشته شده اند، در این بند مشخص هستند.

عبرتی ابدی

در این سفر یک روزه چگونه می توان از دیوارهایی گذشت که پر از حرفند یا از شکنجه گاهایی که انسانیت را زیر سؤال می برد، چگونه می توان از بند به بند این مکان بدون درک واقعی عبور کرد. اینجا «موزه عبرت» است و عبرت گرفتن از تاریخ بی پایان بوده و همچنان باید درس ها آموخت و گوش فرا داد.

■ گیوه نوعی کفش یا پاپوش سنتی است که تولید و استفاده از آن در استان فارس رواج داشته و با وجود منسوخ شدن در برخی مناطق هنوز هم عده‌ای مشتری پروپاقرص آن و تعدادی هم به تولید آن مشغول هستند.

■ منطقه زیبای الموت در استان قزوین با داشتن قلعه‌های تاریخی متعدد از جمله «حسن صباح»، غارهای شگفت‌انگیز، دریاچه زیبای «اوان» و چشم‌اندازهای طبیعی پذیرای گردشگران است.

■ می‌گفتند مسافران پاسپورت به‌دست پشت مرزها منتظر تحویل شدن سال ۲۰۱۸ میلادی نیستند، می‌گفتند رویداد «تبریز ۲۰۱۸» تنها یک آغاز است و قرار نیست امسال اتفاق خاصی بیفتد، اما افتاد.

■ گرچه مرمت پل تاریخی آق قلا تمام شده اما کارشناسان نگران هستند و می‌گویند مرمت این اثر تاریخی غیر اصولی و آسیب‌زاست؛ موضوعی که میراث فرهنگی گلستان آن را رد می‌کند.

میراث ایران

احیای پاپوش سنتی به شیوه مدرن و خلاقانه؛ با «گیوه» تاونیز رفتیم!

«گیوه‌دوزی» با قدمتی دیرینه، اکنون به همت فعالان این حوزه ابعاد جهانی یافته و در انتظار حمایت مسئولان است، هنری که حالا خودش را هم به اروپا رسانده تا نمادی از هنرمندی مردمان این دیار باشد.

هادی فتحی

گیوه نوعی کفش یا پاپوش سنتی است که تولید و استفاده از آن در استان فارس رواج داشته و با وجود منسوخ شدن در برخی مناطق هنوز هم عده‌ای مشتری پروپاقرص آن و تعدادی هم به تولید آن مشغول هستند.

گیوه پای پوشی است سبک، بادوام و مناسب برای راه‌پیمایی‌های طولانی در مسیرهای ناهموار و با توجه به این خصوصیات، اغلب افراد پیدایش آن را به روزگاری بسیار دورتر از پیدایش سایر انواع پای پوش‌ها نسبت داده‌اند و همین امر باعث شده تا تاریخچه پیدایش گیوه با افسانه‌ها پیوند بخورد. گیوه هم‌اکنون با نام‌های مختلفی در بسیاری از مناطق کشور از جمله استان کرمانشاه، کردستان، لرستان، قسمت‌های وسیعی از استان اصفهان، چهارمحال و بختیاری، شهرهای آباده، کازرون، بهبهان، همچنین روستای کمیجان یا سنجیان استان مرکزی و ... تولید می‌شود.

صادرات گیوه از ایران به گونه‌ای است که برخی آمارها از صادرات چندین میلیون دلاری و مشتریان پر و پا قرص آن ور آبی حکایت دارد. حتی در برخی استان‌ها مانند کردستان و کرمانشاه گیوه در صدر صادرات صنایع دستی قرار دارد.

اما در این گزارش به استان فارس می‌رویم، جایی که مهد منبت و خاتم و گیوه محسوب می‌شود،

جایی که گیوه‌هایی متناسب با سلیقه روز در آن تولید می‌شود.

از جمله هنرمندانی که در این حوزه دست به ابتکار زده و با به کار گرفتن نیروهای خلاق، کارگاهی در زمینه گیوه‌دوزی راه انداخته، صبا حسینی است که هنر و بازار را به هم پیوند زده است.

وی گفت: در ابتدا، کار این گروه تهیه و تولید کیف و کفش چرم بود که پس از مدتی با نوآوری یکی از طراحان، اقدام به طراحی گیوه‌هایی کردیم.

پاپوشی سنتی با قدمت ۳ هزار سال

این هنرمند استان فارس پیرامون گیوه‌هایی که طراحی و تولید می‌شود می‌گوید: گیوه‌هایی که تولید می‌کنیم با قدمت ۳ هزار سال در ایران هنوز پابرجاست، اما فقط به خاطر اینکه یک نوع و یک بُعد دارد متأسفانه منسوخ شده است.

وی با بیان اینکه از رویه‌های اصلی گیوه سنتی که نخ ارگانیک است استفاده می‌شود، ادامه می‌دهد: با استفاده از چرم ارگانیک مجموعه کفش‌های مدرن که امروزه در بازار هست را با موادی از جمله چرم و گیوه تولید می‌کنیم که خوشبختانه مورد استقبال قرار گرفت.

این تولیدکننده هنرمند، پاپوش‌های سنتی را مناسب‌ترین کفش برای راحتی پا عنوان کرده و

می‌گوید: در سراسر ایران گیوه‌های مختلفی داریم برای نمونه در شهر کرد، کردستان و دیگر نقاط کشور این هنر سنتی وجود دارد، اما آنچه گیوه فارس را متفاوت می‌سازد، نوع گرهی است که آن را می‌سازد درحالی‌که دیگر گیوه‌ها بافت هستند، از این رو چنانچه یک بخش از بافت از بین برود، آن قسمت خراب می‌شود، اما گره گیوه فارس در صورت قیچی شدن هم هیچ آسیبی نمی‌بیند و ساختار اصلی گیوه که به اصطلاح در فارس «رووال» نامیده می‌شود و شیرازه اصلی است از بین نمی‌رود.

حسینی ویژگی گیوه فارس که آن را از دیگر پاپوش‌های سنتی ایرانی متفاوت می‌سازد را ارگانیک بودن آن بر شمرده و می‌افزاید: کاربرد نخ طبیعی در دوخت گیوه فارس آن را متمایز از دیگر نمونه‌ها می‌سازد، زیرا نخ نسبت به بقیه الیاف‌ها بهتر و بادوام‌تر است.

راحتی و خنکی پا در گیوه فارس/عدم وابستگی به ارز و مواد اولیه خارجی

او درعین‌حال راحتی و خنکی پا در گیوه فارس را از دیگر تفاوت‌های آن بر شمرده و می‌گوید: وقتی که از گیوه سنتی فارس استفاده می‌شود، هیچ فشاری متوجه پا نیست و به‌آسانی هم تمیز می‌شود، دیگر تمایز گیوه فارس نسبت به دیگر نقاط ایران

بالتر هم داریم اگر زیره آن چرم باشد که کاملاً ارگانیک است.

او دوام گیوه را بسیار زیاد دانسته و می‌گوید: گیوه به هیچ‌عنوان دچار کوچک یا گشاد شدن نمی‌شود و به خاطر نخ بودن خاصیت ارتجاعی دارد اما قابل شستشو است و می‌توان برای پاکیزه کردن از جل گیوه استفاده کرد که منحصر به استان فارس است. این هنرمند گیوه‌دوز از عدم ورود کشورهای دیگر در تولید این پاپوش سنتی ابراز خرسندی می‌کند و می‌گوید: خوشبختانه با وجودی که در دیگر تولیدات سنتی و صنایع دستی شاهد ورود برخی کالاهای بی‌کیفیت غیر ایرانی هستیم، در این زمینه هنوز موردی دیده نشده است.

وی تأکید می‌کند: گیوه‌دوزی از شکل گذشته که به‌طور استاد، شاگردی بود، خارج شده و بر مبنای دانش آموزش داده و تولید می‌شود.

گیوه ثبت ملی نشده/اولویت با گبه، خاتم و منبت است

مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان فارس می‌گوید: گیوه ثبت ملی نشده زیرا به این سادگی نیست.

مصیب امیری با بیان اینکه سه موضوع اصلی برای ثبت ملی در استان فارس اولویت داشته، عنوان می‌کند: خاتم، منبت و گبه در جریان ثبت ملی قرار گرفتند که تازه موفق شدیم «منبت» اباده را پس از مدت‌ها معرفی و ثبت ملی کنیم.

او باین‌وجود ثبت ملی خاتم و گبه فارس را اولویت میراث فرهنگی استان می‌داند و می‌گوید: این‌ها در اهمیت قرار دارد و زمان نیاز دارد تا به ثبت ملی برسند. امیری بیم و نگرانی تصاحب هنر گیوه‌بافی یا گیوه‌دوزی را توسط دیگر کشورها رد کرده و تصریح می‌کند: بعضی صنایع دستی و هنرهای سنتی خاص کشور ما است، برای نمونه خاستگاه گبه، منبت و خاتم‌سازی استان فارس است و ما باید به سراغ موارد اصلی در صنایع دستی که همه اقرار می‌کنند متعلق به اینجاست، برویم.

مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی باین‌وجود معتقد است که این به آن معنا نیست که به دنبال ثبت ملی گیوه نباشیم، تأکید کرد: این امکان وجود دارد، اما مهم‌ترین‌ها اولویت دارند.

وارد می‌شود، کمی کار را سخت می‌سازد. حسینی باین‌وجود از داشتن مشکل عدم حمایت گلايه نمی‌کند و می‌گوید: خوشبختانه ما مشکلی از بابت حمایت نداشتیم زیرا کاری نوین به شمار می‌رود که هنری منسوخ را احیا کرده است؛ پشتیبانی داشتیم اما از نظر مالی در مضیقه به سر می‌بریم.

وی از نیاز به پشتیبانی از تولید توسط دولت نام می‌برد و می‌افزاید: تولید یک جفت گیوه مبتنی بر دانش، حدود ۳۰ ساعت جهت آماده‌سازی زمان می‌برد که زیره هایی را بافتیم تا زمان را کاهش دهد، در نهایت تا ۲۰ ساعت ممکن است زمان تولید را کاهش دهد.

یک جفت گیوه سنتی میانگین ۵۰ تا ۷۰ هزار تومان هزینه دارد

به گفته حسینی تولید یک جفت گیوه سنتی به‌طور میانگین ۵۰ تا ۷۰ هزار تومان هزینه دارد که در بازارهای داخلی بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ هزار تومان بسته به مواد به‌کاررفته عرضه می‌شود، البته با قیمت

استفاده از گل گیوه است؛ برای تمیز کردن گیوه در دیگر نقاط ایران آن را می‌شویند یا از مایعات دیگری استفاده می‌کنند درحالی‌که در استان فارس از گل استفاده می‌شود.

این بانوی هنرمند بیشترین مشتری گیوه سنتی فارس را اقبال مرفه جامعه عنوان می‌کند و می‌گوید: حتی برای مراسم عروسی و شادی استفاده از گیوه رایج شده است.

حسینی با اعلام اینکه گیوه یک تولید داخلی است و هیچ‌گونه وابستگی به ارز و مواد اولیه ساخت خارج ندارد، عنوان می‌کند: نخ گیوه در روستاها توسط بانوان ریسیده می‌شود و بانوانی که در روستاها این «روال» را آماده می‌کنند در مسیر کارآفرینی قرار می‌گیرند.

این در حالی است که به گفته مدیر مجموعه گیوه‌های سنتی تعداد کسانی که در هنر سنتی گیوه‌دوزی فارس باقی‌مانده‌اند اندک هستند و شاید در هر یک از شهرهای فارس، یک نفر به این کار مشغول باشد.

با گیوه فارس تا ونیز

او از صادرات تولیدات سنتی فارس در زمینه گیوه هم خبر می‌دهد و می‌افزاید: بخشی از گیوه‌های فارس به ونیز ایتالیا ارسال شده و پیگیر این هستیم که برای آسیا و آمریکا و بقیه بازارهای اروپا این کار را ادامه دهیم.

وی درعین‌حال استقبال مشتری‌های خارجی را خوب برشمرد و می‌گوید: ویژگی مثبت بازارهای اروپایی این است که دست‌ساخته‌های ارگانیک را بسیار می‌پسندند و مورد استقبال قرار می‌دهند. حسینی در مورد شکل و فرم خاص گیوه عنوان کرد: نخ بودن این کفش سنتی آن را مناسب برای حفظ پا کرده و وقتی پوشیده می‌شود حالت پا را به خود می‌گیرد و هیچ فشاری به پا وارد نمی‌کند، حتی ما گیوه‌های پاشنه‌دار تولید کردیم که موردپسند بانوان است.

این کارآفرین به مشکلات تولید هم اشاره می‌کند و می‌گوید: از آنجاکه تولید گیوه کار بسیار بزرگی است، کار را با شعار «هر ایرانی یک گیوه» آغاز کردیم، به‌رغم اینکه تمامی موارد علمی را رعایت می‌کنیم، اما کفش‌های بی‌کیفیتی که به کشور

ظرفیت تکمیل / کمبود هتل در تبریز احساس شد

معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی آذربایجان شرقی می‌گوید تقریباً ۱۰۰ درصد هتل‌های تبریز پر است، همین باعث شده مسافران زیادی سرگردان بمانند و کمبودی خوشحال‌کننده در تبریز احساس شود.

بهنام عبداللہی

گردشگران انتخاب شده است.

شهرداری تبریز تصمیم گرفته که برای ساخت هتل عوارضی در نظر نگیرد و همین هم برای سرمایه‌گذاران موضوعی خوشحال‌کننده است اما یکی از سرمایه‌گذاران در جلسه‌ای تعریف می‌کرد که «در کشورهای اروپایی در عرض نیم ساعت می‌توان تمام کارهای اداری احداث هتل را انجام داد و فردای همان روز ساخت و ساز را شروع کرد.»

حالا برخی از سرمایه‌گذاران بر این باورند که اگر اقدام به ساخت هتل کنند، تبریز بیش‌تر در فصل بهار و تابستان شاهد حضور مسافران است و هتل‌داری در دیگر فصل‌های سال توجیه اقتصادی ندارد.

جعفر مهرخانی، فعال حوزه گردشگری در این باره می‌گوید: «سیاست‌های کلان اجرایی در تبریز می‌تواند به گونه‌ای باشد که این نگرانی به‌جا و مهم سرمایه‌گذاران را حل کند.»

به گفته او، برنامه‌ها، همایش‌ها و کنگره‌های مهم تبریز در فصل تابستان برگزار می‌شود و مهمانان این برنامه‌ها که از تهران یا دیگر شهرها می‌آیند باعث می‌شوند ظرفیت هتل‌ها پر شود و مسافران سرگردان شوند.

مهرخانی توصیه می‌کند: «اگر به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنیم که برنامه‌های مهم‌مان در فصل پاییز و زمستان که معمولاً مسافران کمتر در تبریز حضور می‌یابند برگزار شود، هم هتل‌ها خالی نمی‌مانند و هم برگزارکنندگان با مشکل مواجه نمی‌شوند.»

او جزیره کیش را به عنوان مثال مطرح می‌کند: «در فصل تابستان جزیره کیش هوای نامناسب و بسیار گرمی دارد و به همین خاطر مقصد خوبی برای گردشگران تابستانی نیست به همین دلیل مسئولان این شهر تخفیفات و مزایای ویژه‌ای برای تورهای تابستانی در نظر می‌گیرند که ما هم باید به این شیوه عمل کنیم.»

سال بعد نوبت ما خواهد بود

حالا تبریز در این طرف قضیه قرار دارد، در نیمه پر لیوان. مهم این است که در نیمه پر لیوان غرق نشویم و بتوانیم سربلند از آن بیرون بیاییم؛ بتوانیم ظرفیت خودمان را افزایش بدهیم و عرصه را برای تبدیل شدن به یک جهان‌شهر فراهم کنیم. امسال مسافران ما را غافلگیر کردند؛ اما باید سعی کنیم سال بعد ما آن‌ها را غافلگیر کنیم، با هزاران هزار اتاق آماده پذیرایی در هتل‌ها.

«حضور مسافران، بستر سرمایه‌گذاری را امن می‌کند» او کمبود هتل را یک موضوع قابل توجه می‌داند: «مجزو ساخت ۲۵ هتل را صادر کرده‌ایم که با احداث این هتل‌ها ۳ هزار تخت به ظرفیت هتل‌های استان اضافه خواهد شد.»

رستمی حضور مسافران در تبریز را موجب امنیت سرمایه‌گذاران می‌داند و توضیح می‌دهد: «سیاست‌های دولت، استقبال مسافران و دیگر پتانسیل‌های تبریز، بستری امن برای سرمایه‌گذاران ایجاد می‌کند تا به ساخت و احداث هتل در این شهر بپردازند.»

البته در این میان، موضوع اقامتگاه‌های غیررسمی برای مسافران نیز مطرح می‌شود. کمبود هتل‌ها و هتل‌آپارتمان‌های مناسب از مشکلات تمام شهرهای ایران به شمار می‌آید و اقامتگاه‌های غیررسمی در سراسر کشور، یک رسمیت خاصی یافته است. حالا تبریز هم با حجم بالای مسافران، به آن دسته از شهرها می‌پیوندد.

اما مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان شرقی از پلمپ اقامتگاه‌های غیررسمی خبر می‌دهد. آبدار می‌گوید: «بخشی از گردشگران داخلی و خارجی توسط افراد سودجو به مراکز اقامتی غیرمجاز و شخصی هدایت شده و اسکان می‌یافتند که از دید نهادهای مربوطه در امر نظارت خلاف قانون و لازم به پیگیری قانونی بود.»

به گفته آبدار، فعالیت این اقامتگاه‌ها خسارت‌های مادی و معنوی را به دنبال دارد: «خانه‌های مسافر که با مجوز فعالیت می‌کنند، مجاز به پذیرش مسافران هستند که تعداد این خانه‌ها نیز معدود و مشخص است.»

پیچ و خم ساخت هتل

سرمایه‌گذاران که در این طرف قضیه ایستاده‌اند، حالا توجیه اقتصادی لازم را برای احداث هتل‌های جدید دارند، اما آیا روند اخذ مجوز و ساخت هتل آنقدر آسان است؟

سرمایه‌گذاران در جلسات مختلفی که با استاندار آذربایجان شرقی داشته‌اند، گفته‌اند که «باید ماه‌ها بروی و بیایی تا بتوانی مجوز بگیری.» به گفته آن‌ها، گرفتن مجوز «تازه اول سختی‌هاست.» چرا که جنگ و دعوا با شهرداری سر عوارض‌های کلان و نجومی تازه شروع می‌شود.

آمدند، برخلاف آنچه تصور می‌کردیم، امسال مسافران به تبریز آمدند. می‌گفتند مسافران پاسپورت به‌دست پشت مرزها منتظر تحویل شدن سال ۲۰۱۸ میلادی نیستند، می‌گفتند رویداد «تبریز ۲۰۱۸» تنها یک آغاز است و قرار نیست امسال اتفاق خاصی بیفتد، اما افتاد.

حالا در نیمه‌های شهریورماه، معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی آذربایجان شرقی می‌گوید: «ضریب اشغال هتل‌های تبریز و استان تقریباً ۱۰۰ درصد است.» این یعنی ظرفیت پر شده است!

حالا مسافران از تاکسی‌های «از من پارس» سراغ سوویت و پارک مسافر را می‌گردند که شب‌ها بیرون نمانند که می‌مانند. اگر شب‌ها به ائل‌گلی یا دیگر پارک‌های بزرگ تبریز سری بزنید، با چادرهای زیادی مواجه می‌شوید که پناهگاه مسافران پایتخت گردشگری کشورهای اسلامی شده‌اند.

شاید این صحنه برای شهروندان و مسئولان این شهر دلپذیر باشد که بالاخره در تبریز هم «جای سوزن انداختن نیست» اما این موضوع برای مسافران خوشایند نیست. آن‌ها می‌گویند «با کلی تبلیغات درباره پایتخت گردشگری جهان اسلام تبریز را به عنوان مقصد انتخاب کرده‌اند و حالا یک اتاق خالی در هتل‌های این شهر پیدا نمی‌شود.»

حالا باید روی درب تبریز یک تابلوی بزرگ بنویسیم «ظرفیت پر است» و این می‌تواند ذهنیت مسافران را نسبت به شهرمان که به تازگی در مسیر توسعه گردشگری قرار گرفته است، عوض کند. اینکه بسیاری از مسافران در سطح شهر سرگردان باشند و سپس برگردند به شهرستان، اینکه مسافران بعد از برگشتن به شهرشان به هر دوست و آشنایی بگویند «تبریز شهر خوبی برای مسافرت نیست»، اتفاق خوبی نیست.

هم اسماعیل جبارزاده، هم مجید خدابخش و هر استاندار دیگری که روی کار بیاید، بر ضرورت احداث هتل در این شهر تاکید می‌کند. هتل که یکی از مهم‌ترین زیرساخت‌های گردشگری است.

فرشاد رستمی، معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی آذربایجان شرقی می‌گوید: «با توجه به تبلیغاتی که درمورد رویداد «تبریز ۲۰۱۸» صورت گرفته بود خوشحالیم که اکنون شاهد این هستیم که تبریز به عنوان یکی از مقاصد گردشگری مهم توسط

فراموشی تمدن ۷ هزار ساله / تپه تاریخی خاک می خورد

آثاری از سنگ صابون، مهره ها، ظروف سفالی، استخوان، ابزار و البته ۲۴ لوح در این منطقه یافت شده که این الواح هم همچون الواح تمدن «ارت» رزمگشایی نشده اند، این لوح ها ۳۸۰۰ سال قدمت دارند و ثابت می کنند همزمان با تمدن عیلامی مردم تمدن یحیی نیز دارای خط بوده اند.

سال ها از آخرین کاوش در تپه یحیی می گذرد

از تپه یحیی به عنوان یکی از بزرگترین و غنی ترین کارگاه های انسان شناسی در خاورمیانه یاد می شود و گفته می شود این تمدن با توجه به قدمت و غنایی که دارد می تواند دانشگاهی برای باستان شناسان برای مطالعه نخستین تمدن های بشری باشد.

در حالی این مردم دارای تمدنی غنی بوده اند که در سال های ۲۲۰۰ قبل از میلاد آثار تمدنی در این منطقه متوقف شده، اینکه دلیل توقف زندگی در این منطقه چه بوده است مشخص نشده اما در اطراف این تپه آثاری از تمدن اسلامی یافت شده است.

هنوز مشخص نیست چرا با وجود محوطه های تاریخی که بسیاری از تئوری های تاریخی دانشمندان را زیر سوال می برد هنوز دانشمندان ایرانی نتوانسته اند داشته هایشان را در زمینه تمدن غنی ایران به رخ تمدن هایی بکشند که به اشتباه به عنوان نخستین تمدنهای شهرنشین و یا مخترع خط در دانشگاهها معرفی می شوند.

هم از این محوطه و بناهایی که روی این تپه بنا شده است چیزی نمی دانند.

تپه یحیی در حقیقت دارای ۷ هزار سال سکونت بشری از دوران نوسنگی است و گفته می شود استمرار زندگی در این منطقه در تمدن ایران بی سابقه بوده است.

طبق اعلام باستان شناسان این تمدن حلقه وصل بین تمدن حوزه دره سند، شهر سوخته، تمدن هلیل، تمدن فارس، شوش، بین النهرین و مصر بوده است. این منطقه جزو نخستین مکان هایی بوده که انسان در آن یکجانشینی را تجربه کرده و تمدنی در این منطقه شکل گرفته که موجب استمرار در هزاره های مختلف بوده است.

هر چند برخی از تاریخ دانان تمدن هند و چین و یا بین النهرین را نخستین تجربه های شهرنشینی انسان می دانند که طبق داده های به دست آمده در این منطقه، ایرانی ها سال ها قبل از سایر تمدن ها شهرنشینی را آغاز کرده بودند.

این تپه ارتفاعی معادل ۲۰ متر و قطری معادل ۱۸۷ متر دارد، طبق آزمایشات کربن که در این منطقه صورت گرفته بقایای خانه های کشف شده در برخی از لایه های سطحی این تپه مربوط به ۱۳۴۳ سال قبل از میلاد بوده است، نخستین کاوش ها در این تپه در سال ۱۳۴۲ انجام شده و اشیای مختلف در کنار آثاری از قلعه و خانه ها پدیدار شده است که مصالح اصلی خانه ها از خشت خام بوده و داخل خانه ها نیز دارای رنگ آمیزی بوده است.

تپه یحیی یکی از کهن ترین محوطه های تاریخی تمدن شرق به شمار می رود که از آن به عنوان حلقه وصل حوزه سند و مصر یاد می شود اما سال هاست که این محوطه تاریخی مورد بی مهری قرار گرفته است.

استان کرمان چند سال قبل شاهد کشف یکی از قدیمی ترین محوطه های تاریخی در کناره رودخانه هلیل بود از این تمدن تاریخی به نام «ارت» یاد می شود و لوح های کشف شده در این محوطه قدیمی ترین خطوط نوشته شده توسط بشر را در خود جای داده بود، از آن زمان تا کنون نه تنها کاوش ها در این منطقه متوقف شد بلکه تحقیقات علمی برای بر ملا شدن رازهای این تمدن هم به دلایل نامعلومی متوقف شده است.

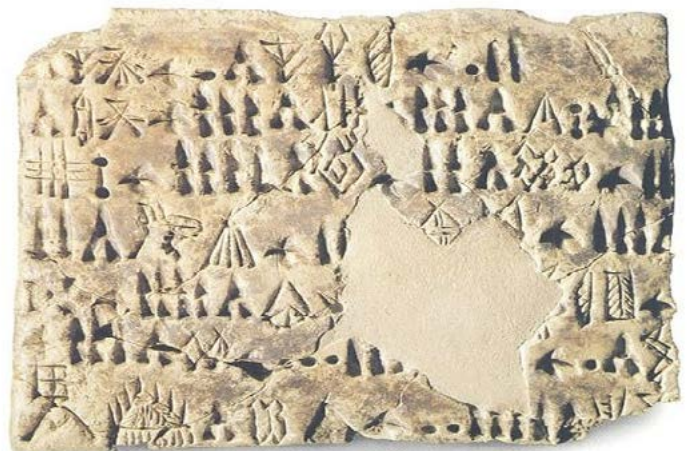
اما خیلی هم نباید از این مساله متعجب بود چون استان کرمان سابقه چنین اقداماتی را در کارنامه خود دارد، تنها چند کیلومتر آن سو تر از تمدن ارت و تپه های کنار صندل در شهرستان ارزوئیه تمدنی خفته وجود دارد که در سال ۱۳۴۳ سر از خاک برداشت و دو مرتبه در همان سال ها مورد کاوش قرار گرفت اما همه چیز در خصوص تمدن تپه یحیی هم مسکوت مانده است.

مردم کرمان اطلاعی از وجود این تپه ندارند و با وجود اکتشافات قابل توجهی که در این منطقه صورت گرفت اما تورهای گردشگری که به کرمان می آیند

به نظر می رسد میراث فرهنگی و دانشگاههای کشور باید کار منسجم و علمی را در خصوص ادامه کاوش ها و تداوم ارائه داده های باستانشناسی از تمدن های «ارت» و «تپه یحیی» آغاز کنند. اما اگر نگاهی به وضعیت کنونی این دو تپه بیندازیم تا حدودی دلیل این ناتوانی را می بینیم. تپه کنار صندل در حاشیه هلیلی رود سالهاست رها شده و نگرانی ها در زمینه فرسایش بادی و آبی هر روز بیشتر می شود و از تپه یحیی نیز کمتر کسی اطلاع دارد و مردم محلی اطراف این تپه نیز می گویند نه تنها گردشگران به این مکان آورده نمی شوند بلکه به جز چند نگهبان که از منطقه حفاظت می کنند هیچ اقدام قابل توجهی برای معرفی این منطقه انجام نشده است.

مختار اسکندر زاده، نماینده میراث فرهنگی در ارزوئیه در خصوص آخرین وضعیت این تپه می گوید: ما انتظار داریم این تمدن تاریخی که مظلوم واقع شده است از وضعیت کنونی خارج شود و مورد توجه جوامع علمی و تاریخی کشور قرار گیرد.

۷ هزار سال تمدن زیر لایه های خاک فراموش شد

وی افزود: تمدن ۷ هزار ساله تپه یحیی از دوران نوسنگی آغاز شده و تا ۵ هزار سال قبل از میلاد

طور که باید به این محوطه توجه نشده و مدتهاست که مطالعات علمی و باستان شناسی در این منطقه انجام نشده است در صورتیکه تپه یحیی یکی از مکانهای بکری است که هزاران سال از دوران نوسنگی به بعد سکونت گاه انسان بوده است. بسیاری از یافته های موجود در این منطقه سر به مهر مانده اند و هنوز اقدامی در راستای معرفی این مکان در سطح بین المللی صورت نگرفته است در واقع اهمیت علمی این محوطه با تپه کنار صندل در جبرفت قابل مقایسه است.

وی افزود: گردشگری نیز در شهرستان بافت و ارزوئیه بیشتر در زمینه های طبیعت گردی رونق دارد و تقریباً مردم کرمان هم نمی دانند چنین تمدنی در این استان وجود داشته است، سرشاخه های رودخانه هلیلی رود و اطراف این رودخانه یکی از غنی ترین سایت های تاریخی ایران محسوب می شود اما کمبود اعتبار و عدم برنامه ریزی مناسب مسئولان طی ده های اخیر اجازه کاوش و مطالعه روی این مناطق را نمی دهد.

اسلامی بیان کرد: بسیاری از تمدنهای هم عصر با تپه یحیی مانند شوش هر چند که از نظر قدمت قابل توجه هستند اما عناصر تمدنی مانند خط را ندارند و اینکه توجه لازم به این محوطه تاریخی نشده است جای سوال دارد و مسئولان باید در این زمینه پاسخگو باشند.

وی گفت: بیشترین اشیای یافت شده در این منطقه از جنس سنگ صابون است و ظرافتی که در ساخت این اشیاء وجود دارد نشان می دهد این مردم از ابزارها و تجهیزات قابل ملاحظه ای برخوردار بوده اند و همین طور در زمینه نظامی هم پیشرفت های خوبی با توجه به ظرفیت های عصر خود داشته اند.

وی ادامه داد: ظرفیت های فرهنگی، اجتماعی و مردم شناسی این تپه قابل توجه می باشد چون این تپه دارای لایه های مختلف تاریخی است که آخرین لایه مربوط به دوران ساسانیان است.

ظرفیتهای تاریخی استان کرمان با وجود همه پتانسیل های بالقوه ای که دارد اما هیچ تناسبی با عملکرد مسئولان و بودجه اختصاص داده شده به استان ندارد و گفته می شود حداقل ۱۷ هزار اثر تاریخی از دوران مختلف شامل معاصر تا نوسنگی در استان وجود دارد که حتی ثبت ملی هم نشده اند.

سکونت گاه بوده است. اسکندر زاده بیان کرد: این منطقه قبل از انقلاب توسط دو تیم کاوش شده که منجر به کشفیات قابل توجهی شده است که می توان به مجسمه دوگانه اشاره کرد.

وی بیان کرد: الواح گلی

و خشتی در این منطقه

کشف شده و قابلیت توسعه کاوش ها در منطقه وجود دارد و امیدواریم یک بار دیگر کارهای مطالعاتی روی این تپه آغاز شود.

وی به وجود هفت لایه فرهنگی در تپه یحیی اشاره کرد و گفت: این تپه مجموعه ای از آثار و تمدن های بشری در ایران زمین از دوران نوسنگی تا دوران ساسانیان است.

محمد اسلامی یکی از فعالان میراث فرهنگی اظهار داشت: تپه یحیی یکی از کهن ترین تمدنهایی است که در ایران و جهان کشف شده اما متأسفانه آن

نماد تاریخ ۲۰۰ ساله در معرض نابودی / قلعه کهن در محاصره سودجویان

فهیمة رضایی

قلعه قادرآباد در جنوب غرب استان کرمان که ۲۰۰ سال تاریخ را با خود به همراه دارد این روزها در معرض خطر نابودی قرار گرفته است و بخش‌های قابل توجهی از قلعه در حال تخریب است.

استان کرمان ۷۰۰ اثر ثبت ملی و هفت اثر ثبت جهانی جهانی دارد؛ این در حالی است که به گفته کارشناسان میراث فرهنگی، غنای تاریخی در این استان بسیار بیش‌تر است و تعداد قابل توجهی از اثر شاخص طبیعی، غیرملموس و تاریخی استان کرمان می‌تواند در فهرست آثار ثبت ملی قرار گیرد و برخی از آثار کرمان نیز در نوبت ثبت جهانی قرار دارند. این پتانسیل غنی در زمینه گردشگری در استان کرمان در حالی وجود دارد که برخی از آثار ثبت ملی و برخی از آثار ثبت‌نشده به دلیل بی‌توجهی در مرمت و نگهداری در سال‌های اخیر، اسیر دست فرسایش آبی و بادی و گاه تعرضات انسانی شده‌اند و برخی از آن‌ها در معرض نابودی قرار گرفته‌اند. اگر بخواهیم نمونه‌ای نزدیک به شهر کرمان را نام ببریم می‌توانیم روی بسیاری از خانه‌های تاریخی و حتی باغ تاریخی کلاتر دست بگذاریم و اگر نمونه‌ای فراموش‌شده را بخواهیم نام ببریم، می‌توانیم به قلعه قادرآباد در شهرستان بافت در جنوب غرب استان کرمان اشاره کنیم.

قلعه قادرآباد که هیچ پلان و اطلاعات دقیقی هم از آن در دسترس نیست، کم‌تر مورد توجه میراث فرهنگی کرمان قرار گرفته است و هم‌اکنون ۷۰ درصد از این بنا از بین رفته و سایر قسمت‌ها نیز به دلیل قرار گرفتن در مجاورت زمین‌های کشاورزی و همچنین اعتقاد برخی از مردم به اینکه خشت‌های بناهای تاریخی برای حاصلخیز کردن خاک موثر است، در معرض نابودی است.

این قلعه هر چند ناشناخته است اما در مجاورت قلعه تپه‌یحیی قرار دارد که یکی از خواستگاه‌های مهم زندگی بشری بوده و گفته می‌شود قدمتی معادل پنج هزار سال قبل از میلاد مسیح دارد و با توجه به هزاران سال استمرار زندگی بشر در پیرامون این تمدن، نقش قابل توجهی در تمدن شرق دارد. پس از گذشت سال‌ها هنوز هم زندگی پیرامون تپه‌یحیی ادامه دارد و قلعه قادرآباد نیز جزوی از تاریخ این منطقه محسوب می‌شود.

واقعاً حمله آقامحمدخان به کرمان و جنایاتی که در این استان انجام داد، از این شاه خونخوار و لشکرش، چهره‌ای منحوس در ذهن مردم ساخته است؛ با این وجود این واقعه نیز بخشی از تاریخ کرمان شده است و حکایت احداث قلعه قادرآباد نیز در تداوم همین حادثه است.

داستان این قلعه از زبان یکی از نوادگان فردی که پس از حمله آقامحمدخان قاجار، این قلعه را ساخته شنیدنی است.

قادرآباد در جنوب‌شرقی استان کرمان، جنوب شهرستان بافت و در نزدیکی تپه‌یحیی قرار دارد و فاصله آن تا مرکز استان تقریباً ۲۲۰ کیلومتر است.

کریم‌خان زند که مالک قلعه قادرآباد بوده است، می‌افزاید: وقتی آقامحمدخان قاجار پشت درهای بسته کرمان گرفتار می‌شود، چندین بار به نصیرخان لاری که حاکم لار بوده، نامه می‌نویسد و از او کمک می‌خواهد؛ نصیرخان ابتدا امتناع می‌کند، اما پس از اصرار آقامحمدخان به کمک او می‌آید. ایرانی‌پور ادامه می‌دهد: کرمان بدون خون‌ریزی تصرف می‌شود اما آقامحمدخان که کینه مردم کرمان را به دل گرفته بود، به نصیرخان پیشنهاد می‌دهد چشم مردم کرمان را کور کرده و شهر به مدت سه روز در دست سربازان باشد که نصیرخان لاری این را نمی‌پذیرد و می‌گوید ما کرمان را تصرف کرده‌ایم و به شیراز برمی‌گردیم. آقامحمدخان قبول نمی‌کند و متأسفانه آنچه می‌خواهد را در کرمان

از جنوب با شهرستان حاجی‌آباد در استان هرمزگان، از شمال با شهرستان بافت، از شرق با شهرستان جیرفت و از غرب با شهرستان‌های سیرجان و ارزوئیه همسایه است.

قلعه توسط تیمورخان نصیری لاری حاکم وقت لار ساخته می‌شود و روزگاری یکی از فعال‌ترین مراکز جمعیتی شهرستان بافت بوده است.

۷۰ درصد قلعه نابود شده است

فرحناز ایرانی‌پور، نوه دختری خان نصیری لاری با اشاره به وضعیت نامناسب این قلعه و عدم نگهداری و حفاظت از آن، از تخریب ۷۰ درصدی قلعه قادرآباد که ارزش تاریخی دوپست ساله دارد، می‌گوید. وی در مورد تیمورخان نصیری لاری، نوه دختری

انجام می‌دهد.

وی می‌افزاید: نصیرخان به سمت شیراز برمی‌گردد و همین موضوع باعث کینه آقامحمدخان می‌شود؛ شبانه به نصیرخان حمله می‌کند و او را در مسیر بازگشت به شیراز می‌کشد؛ فرزندش تیمورخان لاری را زندان می‌کند و تمام اموال آن‌ها در شیراز را مصادره کرده و سپس تیمورخان را به قاهرآباد تبعید می‌کند.

ایرانپور ادامه می‌دهد: تیمورخان افرادی را به‌عنوان خدم و حشم به همراه خودش می‌آورد و شروع به آبادانی در قاهرآباد می‌کند. چندین جنگ در قاهرآباد انجام می‌شود. تا زمانی که تیمورخان لاری زنده بود، هیچ کس شهادت رویارویی با این خان لاری را نداشت، اما بعد از مرگ تیمورخان، حاکم کرمان فرزندان او را می‌گیرد و روانه زندان می‌کند؛ دو فرزند او به نام‌های فولادخان و سهراب‌خان را می‌کشد، اما فرزند کوچک او عباس‌خان با پسر حاکم دوست می‌شود که همین امر مانع کشتن او شده است.

میراث فرهنگی حمایت کنند

وی با اشاره به این که عباس‌خان آخرین فرزند تیمورخان بوده که به همراه فرزندان در قلعه زندگی کرده است، ادامه می‌دهد: بعد از مرگ عباس‌خان لاری فرزند او حسین‌خان برای تحصیل به شیراز می‌رود و متأسفانه در این زمان قلعه توسط یهودی‌ها و پس از آن‌ها توسط نوکرها غارت می‌شود.

ایرانپور خاطرنشان می‌کند: فرزندان عباس‌خان، به ترتیب نصیرخان، حسین‌خان، تیمورخان، پروین‌دخت و ایران‌دخت هستند که متأسفانه همه این افراد فوت کردند و فرزندان‌شان هم به دلیل حضور نداشتن در این منطقه، تاکنون نتوانسته‌اند اقدامی برای بازسازی آن انجام دهند.

ایرانپور یادآور می‌شود: اسناد بسیار زیادی از این

خاندان و کارهایی را که در شیراز و کرمان انجام دادند موجود است؛ همچنین یک تصویر نقاشی از چهره تیمورخان در خانه فرزند حسین‌خان نصیری لاری وجود دارد که آن هم ارزش تاریخی دارد.

وی ادامه می‌دهد: این قلعه یک سیستم آبی در وسط ساختمان داشته که هنوز موجود است و گردش آب در آن موجب خنک شدن ساختمان در تابستان‌های گرم قاهرآباد می‌شود. در قلعه از چوب آبنوس بوده و قلعه به روش زندیه ساخته شده است. همچنین قلعه، دو برج دیده‌بانی داشته که تا چندی پیش موجود بوده است.

ایرانپور می‌افزاید: دو هکتار از شمال، جنوب، شرق و غرب این قلعه جزء مستثنیات آن بوده که توسط کشاورزان تصاحب شده و یک باغ میوه داشته که آن هم نابود شده است.

افراد سود جود در صدد تخریب باقیمانده قلعه هستند

وی با بیان این که ۷۰ درصد قلعه توسط برخی کشاورزان تخریب شده، ادامه می‌دهد: متأسفانه برخی از کشاورزان منطقه کمر همت به تخریب باقی‌مانده قلعه بسته‌اند تا به‌طور کلی نابودش کنند؛ درواقع ۲۰۰ سال تاریخ گم‌شده کرمان در قاهرآباد در حال دفن شدن است.

وی تأکید می‌کند: انتظار می‌رود اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان و سایر مسئولان دست‌اندرکار، جلوی تخریب بیش‌تر قلعه را بگیرند و برای آبادانی آن هزینه کنند یا حداقل وام بدون بهره در اختیار ورثه بگذارند تا بتوانند اقدام به مرمت آن کنند.

مجموع مساحت این قلعه دو هزار و ۸۹۸ متر مربع است و قسمت بالایی و ساختمان‌های مرکزی آن ابعادی معادل ۶۳ در ۴۶ متر دارد و حمام مجموعه که خارج از قلعه قرار داشته تا ۱۵ سال قبل وجود

داشته است.

در صورت اثبات مالکیت مرمت به صورت مشارکتی آغاز می‌شود

محمدافضلی، مسئول روابط عمومی میراث فرهنگی استان کرمان در این زمینه اظهارداشت: استان کرمان مملو از آثار تاریخی و قلعه‌های متعدد است که در بخش‌های مختلف استان قرار گرفته‌اند و هر یک از آن‌ها بخشی از تاریخ استان کرمان هستند، اما در کنار ۷۰۰ اثر ثبت ملی و هفت اثر ثبت جهانی با حدود ۱۷ هزار بنای تاریخی داریم که هنوز ثبت ملی هم نشده‌اند و هر از گاهی وارثان و یا شوراهای محلی در خواست بازسازی این بناها را دارند.

وی تصریح کرد: میراث فرهنگی با کمبود اعتبار در بخش‌های مختلف مواجه است و نمی‌تواند راساً برای مرمت بنا اقدام کند، اما امکان مرمت مشارکتی این بناها از جمله قلعه قاهرآباد به صورت ۵۰ به ۵۰ وجود دارد، اما باید مالکیت و وضعیت وقفی بودن بنا کاملاً مشخص شود.

وی بیان کرد: مهم‌ترین بخش قضیه این است که همه مالکان و ورثه باید در زمینه مرمت بنا رضایت کامل داشته باشند و در این صورت ما آماده همکاری هستیم.

وی گفت: مطالعات اولیه باید در خصوص تاریخ و اصالت بنا صورت گیرد و در نهایت پروژه مرمت به صورت کاملاً علمی آغاز شود.

افضلی ادامه داد: متأسفانه تعداد زیادی بناهای مرمت‌نشده در استان داریم و دلیل آن هم تاریخ غنی استان کرمان و کمبود اعتبار میراث فرهنگی است. قلعه قاهرآباد یکی از این ۱۷ هزار بنای فراموش‌شده است که البته می‌توان با اولویت‌بندی، بناهای شاخص تاریخی را شناسایی و پس از ثبت ملی زمینه را برای مرمت و احیای بناها و تاریخ استان کرمان فراهم کرد.

انتقاد کارشناسان از مرمت غیر اصولی پل تاریخ آق قلا/ میراث تکذیب کرد

گرچه مرمت پل تاریخی آق قلا تمام شده اما کارشناسان نگران هستند و می گویند مرمت این اثر تاریخی غیر اصولی و آسیب زاست؛ موضوعی که میراث فرهنگی گلستان آن را رد می کند.

الهام رونوفی فر

پل آق قلا یادگاری تاریخی ۸۰۰ ساله است که قدمت آن به دوران صفویان برمی گردد. این پل تاریخی دارای تزیینات آجری زیبایی است که به عنوان یکی از بی نظیرترین آثار تاریخی ایران در شهرستان آق قلا قرار دارد. با وجود منحصر به فرد بودن این اثر تاریخی کاوش در سال های اخیر و سیلاب ها بخشی از آن را تخریب کرد اما میراث فرهنگی استان با جذب اعتباری تصمیم به مرمت آن گرفت.

بهمن سال ۹۶ بود که مسئولان استانی و شهرستانی از مرمت و بازگشایی پل تاریخی آق قلا که حدود یک دهه مرمت آن به دلیل محدودیت های اعتباری به طول انجامید. خبر دادند در ابتدا این موضوع خوشحالی علاقمندان به حوزه میراث فرهنگی را به دنبال داشت تا اینکه چندی پیش در فضای مجازی مرمت غیر اصولی و آسیب های وارده حاصل از آن، توسط متخصصین مطرح شد.

فقدان تخصص پیمانکار باعث تخریب بخشی از تزیینات پل شد

به اعتقاد این کارشناسان پیمانکاری که مسئولیت مرمت پل را بر عهده داشته، فاقد تخصص و صلاحیت لازم در این حوزه بوده؛ امری که یک کارشناس مرمت آثار و بناهای تاریخی هم به آن صحنه می گذارد و می گوید: فقدان تخصص پیمانکار که یک شرکت راه و ساختمان بوده باعث شده تا بخشی از تزیینات پل آق قلا از بین برود.

احسان بذرافشان می افزاید: این پل ارزش تاریخی زیادی دارد به همین خاطر باید کار با دقت و توجه بر روی آن انجام می شد.

وی با تکلیف ماندن مرمت پل پس از چند سال را عامل این تصمیم غیر منتظره میراث فرهنگی استان می داند و می گوید: پیمانکار اوایل سال ۹۶ کارش را آغاز کرد و در زمستان همان سال مرمت را به پایان رسانید.

به گفته بذرافشان، اگر مرمت پل هم انجام نمی شد باز هم آسیبی برای این اثر تاریخی بود چون به محض وقوع سیلاب، امکان تخریب پل وجود داشت. وی به استفاده از شرکت متخصص برای مرمت آثار و بناهای تاریخی تاکید می کند و می گوید: باید از شرکت های متخصص مرمتی که تحصیلات و سوابق اجرایی دارند، استفاده شود؛ موضوعی که کمتر در استان به آن توجه می شود.

این کارشناس مرمت آثار بناهای تاریخی خواستار استفاده از پیمانکاران غیر بومی می شود و علت آن را تجربه و تخصص بالای این شرکت ها می داند و می گوید: رقم پایین مناقصه مانع استقبال شرکت های غیر بومی از مرمت آثار تاریخی استان می شود بر همین اساس پیمانکاران بومی که صلاحیت و رزومه لازم را ندارند، مرمت آن را عهده دار می شوند.

به گفته او، استفاده از بیل مکانیکی در پیرامون یک اثر تاریخی به واسطه ایجاد لرزش، تنش و ضعف در سازه، خلاف ضوابط میراث فرهنگی است چه رسد به استفاده از آن برای یک اثر تاریخی.

وی ادامه می دهد: طراحی پل آق قلا توسط دکتر داریوش حیدری که معتبرترین متخصص مرمت سازه های سنتی و ناظر عالی عالی قاپو، سی و سه پل، پل خواجه و مشاور طرح و اجرا کبوترخانه ها و بسیاری دیگر از سازه های منحصر به فرد تاریخی در ایران هستند، تهیه شد. با اینحال طرح در آرشو اداره کل میراث فرهنگی استان قرار گرفت و پیمانکاری انتخاب شد که به گفته خود ایشان افتخارشان اجرای زیر گذر گلشهر بوده است.

به گفته میرحسینی، مرمتی که در پل تاریخی آق قلا اجرا شده هیچ تناسبی با طرح تصویری که از سوی داریوش حیدری تهیه شده، ندارد.

این کارشناس ارشد مرمت و احیاء بافت و بناهای

وی تجمیع اعتبارات مرمتی و واگذاری آن به شرکت های غیر بومی را راهکار مناسبی برای کاهش آسیب به آثار تاریخی می داند و می گوید: از طرفی باید پیمانکار با تجربه و متخصص هم در استان پرورش یابد تا بتوان در آینده از ظرفیت بومی استفاده کرد.

مرمت پل آق قلا اقدامی ناموفق بود

یک کارشناس ارشد مرمت و احیاء بافت و بناهای تاریخی هم از مرمت پل آق قلا انتقاد کرده و آن را اقدامی ناموفق ارزیابی می کند می گوید: در این پروژه که اعتبار زیادی هم داشت، پیمانکار بدون هیچ پیشینه ای در زمینه مرمت، انتخاب شد که بسیاری از آسیب ها ناشی ازین مساله است.

محدثه میرحسینی می افزاید: بخش هایی از پل که در سطح ملی به لحاظ تاریخی، معماری، تکنیک ساخت و به ویژه ارائه اجرکاری آن منحصر بفرد بود، با استفاده از بیل مکانیکی، تخریب شد.

عملیات اجرایی آن بود، می افزایش: در این نوع مناقصه همه شرکت های ابنیه ای می توانند شرکت کنند به این ترتیب کار خلافی اتفاق نیفتاده است. مسئول دفتر فنی اداره کل میراث فرهنگی گلستان استفاده از بیل مکانیکی در این طرح را ناگزیر می داند و می افزایش: حجم گل و لای پل را نمی توانستیم با دست جا به جا کنیم به همین خاطر خاکی برداری کناره های بنا با بیل مکانیکی انجام شد. وی تخریب تزئینات پل تاریخی آق قلا در حین مرمت را رد می کند و می گوید: تزئینات خراب شده پل، الحاقی بود و از نظر من ارزشی نداشت؛ نمی خواستم آنچه از دوره قاجار بر روی بنا آمده را دوباره اجرا کنم به همین خاطر قاب ساده گرفتم. پل آق قلا اثری به جا مانده از دوره صفوی است که در یک دهه گذشته به دلیل انجام کاوش و رها سازی آن به همین حال و وقوع سیلاب که واکنش طبیعی این منطقه در فصولی از سال است، آسیب های زیادی دید تا اینکه سال گذشته پس از کش و قوس های فراوان، مرمت آن انجام شد و به منظور استفاده عابران مورد بهره برداری قرار گرفت.

سازه های سنتی انجام گرفته گلایه دارند، مسئول دفتر فنی اداره کل میراث فرهنگی گلستان تمامی این انتقادات را رد می کند و طرح داریوش حیدری برای پل آق قلا را دارای ایرادات بسیار می داند و می افزایش: برای طرحی که ایشان داده بودند هیچ استادکاری پیدا نشد که این کار را انجام دهد. جملیه پورقاسم با بیان اینکه کارشناسان از سنگینی پل مرمت شده انتقاد می کنند، می گوید: این پل در مقایسه با طرح آقای حیدری بسیار سبکتر مرمت شده است. وی اعتبار مرمت پل آق قلا در سال ۹۶ را ۴۹۰ میلیون تومان اعلام می کند و ادامه می دهد: برای مرمت این اثر تاریخی از سال ۸۴ تا ۹۶ بالغ بر یک میلیارد تومان هزینه شده است. پورقاسم در توضیح استفاده از پیمانکار غیر متخصص، اینگونه توضیح می دهد: در این طرح به جز مرمت، عملیات اجرایی مانند سنگ چین هم باید برای پل انجام می شد که این کار از عهده شرکت ابنیه ساخته است. وی با بیان اینکه حجم کارهای مرمتی پل، یک سوم

تاریخی، می گوید: پیمانکار این طرح برای اینکه هزینه کمی بابت حق الزحمه، اجرای تاق ها و کنوبندی آن ها بپردازد از یک استاد کار اصفهانی درجه سوم استفاده کرد. بدون توجه به اینکه طرح و محاسبات ارائه شده از سوی مشاور باید اجرا شود. وی می افزایش: در واقع دهانه های تازه ساز این پل براساس تجربه یک استاد کار درجه سوم سنتی اجرا شده و آن همه محاسبات فنی، فکر، زمان و بودجه ای که برای تهیه طرح صرف شده، نادیده گرفته شد. این مدرس دانشگاه معتقد است که اعتبار تخصیص یافته به پل آق قلا می توانست صرف مرمت بخشی از پل شود نه اینکه اقداماتی مانند ساماندهی دیوار و اتصال پل به خیابان که در وظایف شهرداری تعریف شده هم با این اعتبار انجام شود.

طرح داریوش حیدری ایراد زیادی داشت

درحالی که کارشناسان به انتخاب پیمانکار پروژه آق قلا انتقاد کرده و مرمت این شرکت را غیر اصولی و فاقد تخصص می دانند و از به کار نگرفتن طرحی که به گفته آنها توسط معتبرترین متخصص مرمت

مرمت سقف گنبدی کاخ مروارید/نورپردازی «قلعه صمصام»

تاریخی متعلق به دوره پهلوی و همچنین قلعه تاریخی صمصام کرج که قدمت آن به دوره قاجار بازمی گردد، چنین فضایی ایجاد شود.

پل تاریخی کرج

وی در ادامه هدف از ایجاد یک میدانگاه یا پاتوق فرهنگی میان سه اثر تاریخی مهم شهر کرج را تعیین یک محل برای گردهمایی و برگزاری اعیاد، مراسم مذهبی شهر و جشنواره های مختلف برشمرد و افزود:

در این زمینه نیازاست که مسئولان شهری با ما همکاری کنند.

احیای کاروانسرای ینگه امام مدنظر است

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان البرز در مورد پروژه کاروانسرای «ینگه امام» شهرستان ساوجبلاغ نیز گفت: در قالب این پروژه مرمت، آجرفرش کردن و عایق کاری سقف این مجموعه تاریخی انجام می شود.

صابری ادامه داد: انجام یک پروژه مطالعاتی و دنبال کردن اهدافی برای احیای کاروانسرای ینگه امام نیز مدنظر است که قصد داریم برای اجرای آن بر اساس

نظیر نصب در و پنجره و نورپردازی آن انجام شده است.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان البرز بیان کرد: انجام طرح مطالعاتی قلعه صمصام و محدوده اطراف آن را دنبال می کنیم که در قالب این طرح با تکیه بر عناصر منظر شهری، سه دوره از تاریخ ایران را به نمایش می گذاریم، در این رابطه نیز مذاکراتی با پیمانکار پروژه داشته ایم تا دیدگاهی مرتبط با این طرح به ما ارائه دهد.

صابری در تکمیل توضیحات مرتبط با این طرح، گفت: به دنبال جانمایی یک میدانگاه یا پاتوق فرهنگی در حدفاصل سه اثر تاریخی مهم شهر کرج هستیم که براین اساس قراراست میان پل صفوی، یک پل

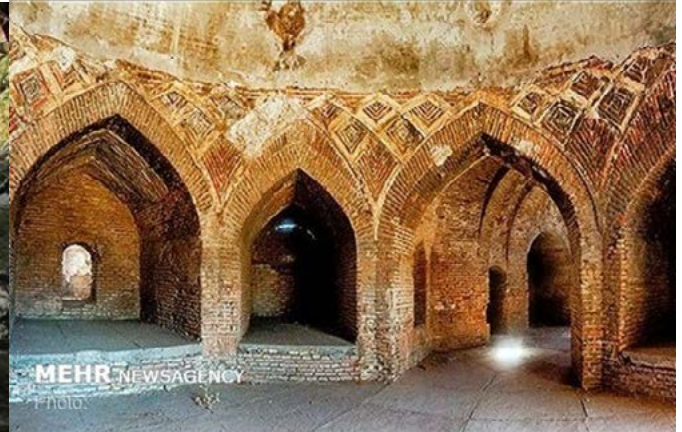
مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان البرز از اختصاص اعتبار برای

مرمت سقف گنبدی کاخ مروارید خبر داد و گفت: نورپردازی «قلعه صمصام» انجام شده است.

فخرالدین صابری ضمن اشاره به تخصیص اعتباری که از ابتدای سال جاری به منظور انجام ۱۵ پروژه مستقل اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان البرز اجرایی شده است، اظهار کرد: این اعتبارات حدود دو میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان و برای انجام پروژه هایی مشتمل بر طرح های مطالعاتی و اقدامات مرمتی است.

وی در ادامه با برشمردن پروژه های در دست اجرای این اداره کل، گفت: در خصوص «قلعه صمصام» مرمت جدارهای بیرونی و سقف همراه با اقداماتی

اعلام نظر مشاور، طرح پیش رشته و کاربری درستی برای این کاروانسرا تعریف کنیم. وی توضیح داد: در رابطه با آخرین اقدامات مرمت کاخ مروارید مهرشهر نیز با استفاده از به کارگیری مشاور ذیصلاح بحث مرمت سقف گنبدی کاخ در دستور کار است اما انجام هرگونه اقدامی در این مورد مستلزم ارائه گزارش‌های مبسوط و آزمایشگاهی در خصوص سازه سقف است که پیگیر آن هستیم.

کاروانسرای ینگلی امام

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان البرز از انجام مطالعات فاز دو برای خانه دکتر مصدق در شهرستان نظرآباد خبر داد و گفت: به دنبال ارائه راهکارهایی در قالب یک طرح و در خصوص نحوه استفاده از این خانه در آینده خواهیم بود.

صابری افزود: تصمیم‌گیری در خصوص آماده‌سازی کاخ سلیمانیه کرج و بازگشایی مجدد آن تا پایان سال جاری نیز از دیگر پروژه‌هایی است که دنبال می‌کنیم و عملیاتی از جمله نصب پرده‌های پنجره‌ها، فعال‌سازی سیستم اطفای حریق و یا ساماندهی سیستم برق این مجموعه پیگیری شده است.

وی از تملک عرصه‌ای در محدوده حمام تاریخی مصباح شهر کرج و آزادسازی حریم آن سخن گفت و ادامه داد: در این مورد نسبت به خرید یکی از املاکی که در حریم این حمام واقع است اقدامات لازم را انجام داده ایم.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان البرز در ادامه بایان اینکه انجام پروژه مطالعاتی سایت موزه «ازبکی» واقع در شهرستان نظرآباد مدنظر است، گفت: در این راستا تلاش می‌کنیم تا با کمک مشاور طرح اقداماتی از جمله تعیین مسیرهای گردشگری، به کارگیری مبلمان‌های شهری، انجام نورپردازی و یا جانمایی سرویس‌های بهداشتی را در محدوده تپه باستانی ازبکی عملیاتی کنیم.

تپه ازبکی

صابری تشریح کرد: آماده‌سازی منبر تاریخی روستای «ازبکی» بخش آسارا نیز برای نمایش عمومی و بازدید مردمی انجام می‌شود که در این مورد یک محدوده‌ای اطراف منبر برای حفاظت از آن تعریف می‌شود، سکویی مناسب نیز به منظور قرارگیری منبر تهیه شده تا رطوبت به درون آن نفوذ پیدا نکند.

اختصاص ۹۰ میلیون تومان برای مرمت قلعه صمصام

وی عنوان کرد: مرمت جداره‌های داخلی و فضای خشتی - گلی داخل بنای تاریخی امامزاده زید و رحمان (ع) شهرستان اشتهارد نیز دنبال می‌شود و در کنار این

وی اشاره کرد: برای انجام مطالعات خانه دکتر مصدق ۲۰ میلیون تومان و به منظور مرمت و تجهیز کاخ سلیمانیه هم حدود ۱۷۵ میلیون تومان لحاظ شده است که در کنار این موارد در خصوص تملک عرصه اطراف حمام تاریخی مصباح هم با تجمیع اعتباری که برای پروژه مردآباد و این حمام منظور شده بود در مجموع ۲۱۰ میلیون اعتبار تعیین شده است.

اختصاص ۶۰ میلیون تومان به مطالعات سایت موزه ازبکی

صابری گفت: برای انجام مطالعات سایت موزه ازبکی ۶۰ میلیون تومان از محل اوراق صرف شده و به منظور مرمت منبر تاریخی روستای ازبکی نیز ۱۳ میلیون تومان اعتبار در نظر گرفته ایم.

صابری بیان کرد: به منظور مرمت امامزاده زید و رحمان (ع) نیز ۶۲ میلیون تومان اعتبار تعیین شده که ۲۲ میلیون تومان آن از ردیف اعتبارات استانی هزینه شده و در بحث مرمتی برای روستای ورده نیز ۶۰ میلیون تومان منظور شده است.

وی عنوان کرد: برای مرمت حمام روستای بیلقان و حمام روستای «هیو» نیز به ترتیب ۵۰ و ۱۲۰ میلیون اعتبار لحاظ و تعیین کرده ایم.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری البرز در پایان اضافه کرد: بابت تعیین حریم تپه اطراف امامزاده قاسم (ع) و همچنین آق تپه نیز در کل از محل اعتبارات استانی حدود ۴۳ میلیون تومان منظور شده است.

پروژه، مرمت جداره‌ها و کف سازی بافت روستای ورده، مرمت حمام بیلقان کرج و حمام روستای هیو شهرستان ساوجبلاغ نیز در دست اجرا است.

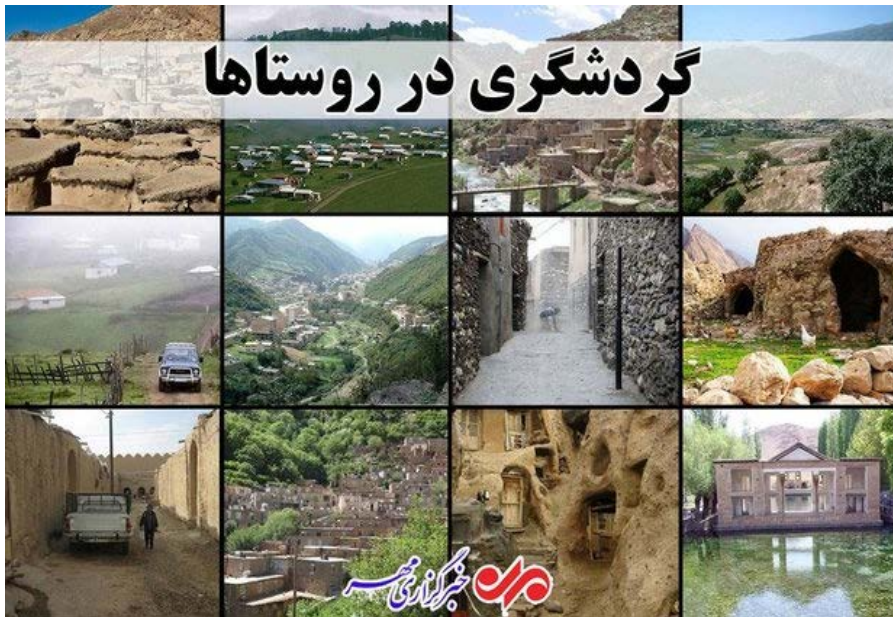
مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان البرز دیگر پروژه‌های اجرایی را تعیین حریم تپه تاریخی محدوده امامزاده قاسم (ع) ماهدشت و همچنین آق تپه کرج برشمرد و توضیح داد: در این خصوص طرح‌های مطالعاتی و تحقیقاتی انجام شده و اکنون در مرحله تهیه و پیشنهاد عرصه و حریم در اطراف این تپه‌ها هستیم.

صابری در بخش دیگری از سخنان خود به ریز هزینه کردها در پروژه‌های مختلف اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری البرز و براساس اعتبار تخصیص داده شده اشاره کرد و گفت: برای مرمت قلعه صمصام ۹۰ میلیون و در خصوص انجام مطالعات این قلعه و محدوده پیرامون آن نیز ۶۰ میلیون تومان اعتبار لحاظ شده است.

وی اعتبار منظور شده برای پروژه کاروانسرای ینگلی امام ساوجبلاغ را در بخش مطالعات احیا و مقاوم‌سازی این کاروانسرا برابر ۱۳۰ میلیون و در بخش مرمت آن ۲۷۰ میلیون تومان اعلام کرد.

مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری البرز بیان کرد: در خصوص مرمت کاخ مروارید نیز پس از دوندگی‌های بسیار و تجمیع تمامی اعتبارات که از سوی سازمان بدین منظور لحاظ شده است، توانستیم برای مرمت سقف آن یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان اعتبار دریافت کنیم.

بوم گردی دریچه‌ای به توسعه اقتصادی؛ فصل شکوفایی روستاها فرامی‌رسد؟

گردشگری در روستاها

یکی از بسترهایی که ظرفیت جذب سرمایه‌گذاری و توسعه اقتصادی را دارد، صنعت «گردشگری» است، پتانسیلی که در حوزه بوم گردی می‌تواند ضمن رونق روستاها از مهاجرت روستائیان و تبعات بعدی آن جلوگیری کند.

الهام یزدان پناه

تأثیر کم‌آبی و از بین رفتن اشتغال‌هایی که نسل به نسل بین روستائیان منتقل می‌شد بر کسی پوشیده نیست اما مسئله اصلی که طی چند سال اخیر در سطح کشور و خراسان شمالی که ۵۲ درصد جمعیت آن را روستائیان تشکیل داده‌اند، بسیار نمایان شده مهاجرت و حاشیه‌نشینی است که آسیب‌های فراوانی را در بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به کشور وارد کرده است. مسلماً خود روستائیان می‌دانند که مهاجرت به شهر سبب از بین رفتن فرهنگ و نمادهای اصیل زندگی آنان می‌شود اما مهم‌ترین علت مهاجرت آنان به شهرها، اشتغال و بهبود وضعیت معیشتی است در حالی که فرصت‌های متنوعی برای ماندگاری، ایجاد اشتغال و حتی معرفی جاذبه‌های گوناگون روستاها وجود دارد؛ البته لازمه حفظ بسترهای اصلی زندگی روستایی ایده پردازی، راهنمایی و حمایت است.

طی چند سال اخیر سازمان میراث فرهنگی و گردشگری به‌منظور ماندگاری روستائیان و رفع مشکل آسیب‌های اجتماعی کشور، مهاجرت‌ها و حاشیه‌نشینی طرح بوم گردی را مطرح کرده است، ایده‌ای که علاوه بر حفظ فرهنگ و تمدن هر منطقه، سبب معرفی آداب و رسوم اقوام مختلف و جذب گردشگران شده و مهم‌ترین ویژگی آن اشتغال‌زایی و رسیدگی به بافت روستاهاست به‌ویژه روستاهایی که قابلیت گردشگری را دارا هستند.

گفتنی است خراسان شمالی به‌عنوان استانی نوپا با داشتن بیش از ۸۰۰ روستا که بیشتر آن‌ها ظرفیت گردشگری و بوم گردی را دارا هستند همچنان به سبب آماده نبودن زیرساخت‌ها و نداشتن برنامه اساسی شاهد مهاجرت روستائیان به شهرها، عدم رونق صنعت گردشگری و حتی عبور ۲۰ میلیون مسافر از استان است.

متأسفانه باوجود ظرفیت‌هایی که در بخش گردشگری و بوم گردی مشاهده می‌شود اما آن‌طور که باید نتوانسته‌ایم خراسان شمالی را به مسافران معرفی کنیم و این استان تنها محل عبور ۲۰ میلیون مسافر برای زیارت امام رضا(ع) و همچنین مسافران شمال کشور شده است.

پیداست که اگر از کوچک‌ترین موقعیت‌ها به بهترین شکل ممکن استفاده شود، قطعاً توسعه‌یافتگی را در پی خواهد داشت، از این‌رو استفاده از حتی یک درصد ظرفیت گردشگری روستایی خراسان شمالی می‌تواند بسیاری از گره‌های توسعه‌ای و اقتصادی در این بخش را برطرف کند چراکه بوم گردی یکی از ارکان اصلی توسعه پایدار در جوامع روستایی است.

به‌رغم اینکه اقامتگاه‌های بوم گردی بستر جذب گردشگر در استان‌ها به‌منظور ماندگاری روستائیان و رفع مشکلات اجتماعی و اقتصادی را فراهم می‌کند، اما افزایش بی‌رویه این اقامتگاه‌ها سبب گلایه‌مندی سرمایه‌گذاران این حوزه شده است.

افزایش چشم‌گیر اقامتگاه‌های بوم گردی نسبت به هتل و خانه مسافر

یک کارشناس گردشگری می‌گوید: طی یک سال اخیر اقامتگاه‌های بوم گردی نسبت به هتل‌ها و خانه‌های مسافر در خراسان شمالی افزایش زیادی داشته است.

امیر اکبری در تعریف «بوم گردی»، اظهار می‌کند: طبق آخرین تعریف ارائه‌شده توسط جامعه بین‌المللی اکوتوریسم در سال ۲۰۱۵ بوم گردی یا اکوتوریسم سفری مسئولانه به جاذبه‌های طبیعی است که در آن گردشگر در کنار استفاده از مواهب طبیعی و لذت بردن از سفر با ویژگی‌های فرهنگی گذشته و فعلی منطقه آشنا می‌شود و افزون بر رعایت اصول حفظ زیست‌بوم، با حضور و خرید از جوامع محلی، باعث ایجاد فعالیت‌های سودآور اجتماعی و اقتصادی مردم آن منطقه می‌شود.

وی می‌افزاید: ضرورت دارد اقامتگاه‌های بوم گردی در محیط‌های طبیعی همچون روستاها که با معماری بومی و جاذبه‌های طبیعی سازگاری دارد، احداث شود. این کارشناس گردشگری بیان می‌کند: متأسفانه امروز در اقامتگاه‌های بوم گردی مسئله آموزش مطرح نیست در حالی که باید بومیان منطقه با انجام کار و زندگی روزمره در منطقه، حال و هوای گذشته را برای گردشگران به نمایش بگذارند اما چنین موضوعی مشاهده نمی‌شود و تنها نمایی از گذشته شبیه‌سازی شده است.

وی تصریح می‌کند: همچنین در برخی از اقامتگاه‌های بوم گردی اتاق‌هایی در نظر گرفته‌شده که فرصت را برای ماندگاری گردشگر بیشتر می‌کند، در حالی که لزومی برای خانه مسافر وجود ندارد.

بوم گردی فرصتی برای تغییر نگرش مردم نسبت به روستاها

مدیر یکی از اقامتگاه‌های بوم گردی در خراسان شمالی می‌گوید: کمتر از یک سال است که از ساخت و خدمات‌دهی چند اقامتگاه بوم گردی در استان می‌گذرد که در این مدت کوتاه نگرش مردم نسبت

به روستاها تغییر کرده است. سلمان علوی فر اظهار می‌کند: در این مدت استقبال مردم بومی استان فراتر از انتظارات بوده و این امید را می‌دهد که در آینده بازدیدها چندین برابر شود. علوی فر می‌افزاید: با توجه به اینکه هدف اصلی اقامتگاه‌های بوم گردی جذب گردشگر و ماندگاری روستائیان است باید از این ظرفیت برای ریشه‌کنی بیکاری بهره برد که این امر با حمایت‌های مسئولان شدنی است. وی تصریح می‌کند: ضرورت دارد با گسترش اقامتگاه‌ها ظرفیت اشتغال هر یک از مجموعه‌ها چندین برابر شود.

مدیر این اقامتگاه بوم گردی در مرکز استان خراسان شمالی بیان می‌کند: با توجه به تجربه‌ای که بنده در مدت هشت ماه فعالیت در اقامتگاه بوم گردی به دست آورده‌ام، خراسان شمالی پتانسیل‌های زیادی دارد که باید بستر تبدیل این استعدادها بالقوه به بالفعل فراهم شود. علوی فر با بیان اینکه تاکنون ۳۰ درصد طرح پیش‌بینی‌شده را در اقامتگاه خود پیاده کرده است، می‌گوید: اقامتگاه موردنظر در روستایی خالی از سکنه با هزینه بالای ۳۰۰ میلیون تومان ساخته‌شده که اجرای ۷۰ درصد باقی‌مانده طرح حمایت جدی مسئولان را می‌طلبد.

وی ادامه می‌دهد: اقامتگاه‌های بومی علاوه بر جذب علاقه‌مندان بومی استان و خارج استان باید در راستای معرفی منطقه به گردشگران سایر نقاط دنیا نیز باشد که این مجموعه با استفاده از پخش کلیپ در چندین کشور اقدام به معرفی اقامتگاه بوم گردی خود، شهرستان بجنورد و خراسان شمالی کرده است. وی می‌گوید: چنانچه فردی انگیزه‌ای برای کار و توسعه استان داشته باشد باید با علاقه در راستای رسیدن به هدف خود تلاش و در این بین دست‌انداها و افزایش قیمت‌ها را مدیریت کند.

کمبود زیرساخت‌ها معرفی اقامتگاه‌ها را با مشکل روبرو کرده است

مدیر یکی از اقامتگاه‌های بوم گردی در روستای هدف گردشگری فیروزه می‌گوید: برای معرفی اقامتگاه

می‌شود که این برای میراث فرهنگی اهمیت دارد. این مسئول ادامه می‌دهد: اقامتگاه‌ها به هنگام پیک مسافر گنجایش لازم را دارند، به‌طوری که برخی از روستاهای هدف گردشگری ظرفیت اقامتشان برای روزهای تعطیل از یک ماه قبل تکمیل شده است.

یزدان پناه بیان می‌کند: به‌منظور شناساندن و معرفی اقامتگاه‌های بوم گردی خراسان شمالی برنامه‌های مختلفی همچون تبلیغ در فضای مجازی، استفاده از ظرفیت رسانه‌های مجازی در سطح کشور و رایزنی برای تبلیغ در سایر استان‌ها در دست انجام است. وی طرح اپلیکیشن معرفی بوم گردی خراسان شمالی را از جمله اقدامات مهم در راستای معرفی این مجموعه‌ها عنوان کرده و می‌افزاید: هم‌وطنان با استفاده از اپلیکیشن می‌توانند منطقه موردنظر خود را شناسایی و رزرو کنند.

سرپرست سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری خراسان شمالی اظهار می‌کند: مهم‌ترین هدف این سازمان پس از تأسیس اقامتگاه‌های بوم گردی ارائه خدمات مناسب به مسافران در محیطی روستایی و عشایری است.

یزدان پناه تصریح می‌کند: مهم‌ترین مزیت روستاهای هدف گردشگری خراسان شمالی علاوه بر وجود فضای سبز، کوه، آبشار و رودخانه، داشتن آب و هوایی مناسب و دل‌نشین است.

آموزش مدیران اقامتگاه‌های بوم گردی

وی در ادامه توصیه می‌کند: ضرورت دارد مدیریت اقامتگاه‌های بوم گردی برای جذب گردشگر در جهت فراهم آوری تمامی امکانات رفاهی گردشگران اقدام کنند. این مسئول یکی از رمزهای موفقیت اقامتگاه‌های بوم گردی را ارائه غذاهای سنتی دانست و می‌گوید: ضرورت دارد منوی غذاهای غیر سنتی از اقامتگاه‌ها حذف و به سمت پخت غذاهای بومی پیش بروند. یزدان پناه اظهار می‌کند: یکی از نکات مثبت اقامتگاه‌ها، اشتغال‌هایی خانوادگی است که سبب کاهش هزینه‌ها برای مدیریت مجموعه می‌شود. وی آموزش مدیران اقامتگاه‌های بوم گردی، کمک به معرفی اقامتگاه‌ها به سایر نقاط کشور و ارائه تسهیلات را از جمله برنامه‌های سازمان میراث فرهنگی اعلام کرد.

سرپرست سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری خراسان شمالی با بیان اینکه نگرش جامعه نسبت به اقامتگاه‌های بوم گردی مثبت است، می‌گوید: بنابراین مدیریت این اقامتگاه‌ها با شیوه‌های مناسب در مسیر معرفی مجموعه تلاش داشته باشند تا در فضای کاری موفق باشند.

مسافران خارجی بسیار کم است. وی طبیعت، کوه، رودخانه و آبشار روستای فیروزه را از ظرفیت‌های بکر این منطقه می‌داند و می‌گوید: این ظرفیت‌ها تأثیر بسیاری در اقتصاد روستا خواهد گذاشت اما زمانی مؤثر خواهد بود که تبعیض‌ها کنار رود و برای معرفی روستا همکاری‌های لازم انجام شود.

ضرورت ایجاد جاذبه در اقامتگاه‌های بوم گردی

سرپرست سازمان میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری خراسان شمالی می‌گوید: ایجاد جاذبه در اقامتگاه‌های بوم گردی نقش اساسی در جذب گردشگر دارد.

حبیب یزدان پناه اظهار می‌کند: باوجوداینکه روستاهای خراسان شمالی از اقلیم‌های مختلفی برخوردار است اما فراهم کردن جاذبه‌های متنوع و ایده پردازی به سبک سنتی برای معرفی و جذب گردشگر در اقامتگاه‌های بوم گردی، تأثیر بسزایی دارد. یزدان پناه با بیان اینکه ۱۸۰ درخواست تأسیس اقامتگاه بوم گردی در خراسان شمالی به میراث فرهنگی ارائه شده است، می‌افزاید: تاکنون ۲۷ مجوز صادر و تا پایان سال ۹۷، نزدیک به ۸۰ اقامتگاه افزوده می‌شود.

وی درباره صدور چند مجوز اقامتگاه بوم گردی در یک روستا، توضیح می‌دهد: افزایش شمار اقامتگاه‌ها در یک روستا علاوه بر جنبه رقابتی سبب افزایش کیفیت خدمات به مسافران و گردشگران خارجی

بوم گردی علاوه بر سطح شهر در مسیر جاده نیز با مشکلات عدیده‌ای روبرو هستیم به‌طوری که برای معرفی اقامتگاه و آشنایی و راهنمایی مسافران به داخل روستا، راه و ترابری برای هر تابلو ماهانه دو میلیون تومان دریافت می‌کند و این برای اقامتگاه تازه تأسیس که درآمد زیادی ندارد، صرفه اقتصادی ندارد. میثم فیروزه اظهار می‌کند: ضعف آنتن دهی تلفن همراه، اینترنت و صدور تعداد بالای اقامتگاه‌های بوم گردی برای هر روستا از دیگر مشکلات ابتدای تأسیس اقامتگاه‌ها است.

وی بیان می‌کند: روستای فیروزه به‌عنوان پایلوت روستای بدون بیکار در مرکز استان خراسان شمالی معرفی شده و به این منظور یک میلیارد تومان بودجه اختصاص یافته اما تاکنون ریالی تزیق نشده است. مدیریت اقامتگاه بوم گردی ادامه می‌دهد: متأسفانه تبعیض بین اقامتگاه‌ها در خراسان شمالی مشهود است به‌طوری که برخی از مسئولان تنها از یک اقامتگاه‌ها حمایت‌های ویژه دارند که این سبب نارضایتی دیگر اقامتگاه‌ها شده است.

فیروزه با بیان این که استقبال از اقامتگاه‌های بوم گردی به نسبت مسافت تغییر می‌کند، می‌گوید: این اقامتگاه در روزهای غیر تعطیل با استقبال بسیار کم مسافران روبرو است.

وی شناساندن ظرفیت‌های بوم گردی و ماندن طولانی‌مدت مسافران خارجی را هدف اصلی تأسیس اقامتگاه‌ها اعلام کرد و می‌افزاید: متأسفانه شمار

قایق سواری در دریاچه «اوان» / به طبیعت شگفت انگیز الموت سفر کنید

اهمیت دارد و به گردشگری استان قزوین کمک زیادی کرده است.

وی افزود: قلعه‌های اسماعیلیه مانند قلعه «حسن صباح» واقع در روستای گازرخان مقصد اصلی گردشگران خارجی است، طبیعتاً باید از این ظرفیت استفاده کنیم تا بخش‌های دیگر منطقه را به گردشگران معرفی کنیم، عموماً گردشگران خارجی با برنامه سفر می‌آیند که تغییر این برنامه سفر کمی سخت است.

معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اظهار کرد: باید تلاش کنیم دیگر ظرفیت‌های استان را در برنامه سفر گردشگران قرار دهیم؛ تغییر این برنامه کار سختی است اما با توجه به ظرفیت‌های موجود این امکان وجود دارد.

وی تأکید کرد: دریاچه اوان یکی از ظرفیت‌های خوب گردشگری این منطقه است که ما به آن به‌عنوان یک «رینگ گردشگری» نگاه می‌کنیم که شامل ۴ روستای اوان، ورین، زراباد و زواردشت است، این رینگ گردشگری دارای جاذبه‌های طبیعی، مذهبی و تاریخی است.

محمدی بیان کرد: هدف ما این است که گردشگران فقط دریاچه را نبینند بلکه مسیرهای پیاده‌ای مشخص کنیم تا گردشگران با مردم نیز در ارتباط باشند، همچنین اولین مهمان‌پذیر اوان در حال بهره‌برداری است و ساماندهی حریم اول دریاچه در مساحت ۲۵۰ متر آغاز شده است.

است که به‌واسطه چشم‌انداز بی‌نظیرش، یکی از اولویت‌های اصلی دریاچه گردی گردشگران به شمار می‌رود. جاده مناسب تا کنار دریاچه و امکانات رفاهی که در اطراف آن در دسترس گردشگران و طبیعت گردان قرار گرفته، اوان را به یکی از مقصدهای طبیعت گردی بی‌نظیر ایران به‌خصوص قزوین تبدیل کرده است.

مسیر دسترسی

اگر بخواهید با ماشین شخصی به منطقه الموت بروید، اتوبان تهران-کرج را تا نزدیک قزوین ادامه دهید. چند کیلومتر قبل از شهر قزوین، «۲ کیلومتر بعد از عوارضی قزوین» مسیر فرعی سمت راست اتوبان که با تابلو «الموت» نشان داده شده را در پیش بگیرید.

بعد از ۴۰ کیلومتر به رجایی دشت می‌رسید. از رجایی دشت تا دریاچه اوان ۲۰ کیلومتر فاصله است. از اینجا به بعد وارد یک جاده کوهستانی زیبا می‌شوید. بعد از ورود به مسیر دریاچه که در سمت چپ قرار دارد و طی ۸ کیلومتر از کنار روستای زراباد می‌گذرید و بعد از عبور از یک گردنه، چشمتان به دریاچه اوان خواهد افتاد.

رینگ گردشگری اوان در انتظار گردشگران

نادر محمدی معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، تصریح کرد: منطقه الموت یکی از مناطق پر جاذبه و پر پتانسیل گردشگری قزوین است که از دو جنبه جاذبه تاریخی و جاذبه طبیعی

منطقه زیبای الموت در استان قزوین با داشتن قلعه‌های تاریخی متعدد از جمله «حسن

پایامندگار

صباح»، غارهای شگفت‌انگیز، دریاچه زیبای «اوان» و چشم‌اندازهای طبیعی پذیرای گردشگران است.

قزوین دارای جاذبه‌های طبیعی و تاریخی فراوانی است که می‌تواند به‌عنوان مقصد یک‌روزه سفرهای تابستانی انتخاب شود، منطقه الموت یکی از مقصدهای جالب و دیدنی برای گردش تابستانی است که آن‌طور که باید مورد توجه قرار نگرفته است.

دریاچه «اوان» یکی از نقاط گردشگری منطقه الموت است که بیش از ۷۰ هزار مترمربع مساحت دارد و عمق دریاچه در عمیق‌ترین قسمت به حدود ۶ متر می‌رسد. این دریاچه از محیط خارج خود آبی را به‌طور مستقیم دریافت نمی‌کند و تنها منبع آن از آب نزولات جوی و چشمه‌های موجود در کف دریاچه هستند.

دریاچه اوان با فاصله حدود ۲ ساعت با قزوین و ۴ ساعت با تهران در نزدیکی قلعه معروف «حسن صباح» قرار دارد، از طرفی در فصل تابستان، آب دریاچه محل مناسبی برای ماهی‌گیری، آب‌تنی و قایق‌سواری است. در این فصل قایق‌های پدالی پذیرای گردشگران خواهد بود و دقایقی لذت‌بخش را برای آن‌ها رقم خواهد زد.

این دریاچه از جمله دریاچه‌های طبیعی کشور

جاذبه‌های گردشگری ایران است که گردشگران زیادی دارد. برای بازدید از این قلعه باید به استان قزوین بروید. این قلعه از شهر قزوین حدود ۱۰۸ کیلومتر فاصله دارد که معادل زمانی ۲ تا ۳ ساعته است.

البته دلیل طولانی شدن این زمان با توجه به مسافتی که دارد، راه و مسیر پرپیچ و خم آن و باریک بودن جاده در بعضی از قسمت‌ها است. البته در طول مسیر مناظر زیبا و چشم‌نوازی وجود دارد و به همین دلیل مسیر آن مسیری خسته‌کننده نخواهد بود.

علاوه بر این در طول مسیر استراحتگاه‌ها و محل‌هایی برای پذیرایی هم وجود دارد که در صورت تمایل می‌توان در آن‌ها مدتی را سپری کرد. قلعه الموت به‌عنوان یکی از آثار پارزش تاریخ ایران در سال ۱۳۸۱ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسید.

منطقه الموت در استان قزوین مملو از دیدنی‌های تاریخی و طبیعی زیباست که می‌تواند اوقات خوشی را برای خانواده‌ها و مسافران و گردشگران داخلی و خارجی فراهم کند.

و در همسایگی استان گیلان...

چشمه خارود، از آثار طبیعی منحصربه‌فرد و پرجاذبه الموت غربی است که در ۲۵ کیلومتری شهر رازمیان، مرکز این بخش قرار دارد. این چشمه‌سار زیبا و با طراوت که دوستداران طبیعت زیادی را به‌سوی خود جلب می‌کند و از دل کوهی از سنگ به کوهساران جاری می‌شود؛ در روستای پرچکوه قرار دارد و ساماندهی آن می‌تواند ده‌ها هزار گردشگر علاقه‌مند به آثار طبیعی را به استان قزوین و بخش الموت غربی بکشانند.

قلعه عقاب‌ها/روایتی از تاریخ

قلعه الموت دژی تاریخی واقع در شمال شرقی روستای گازرخان در استان قزوین و بر بلندای صخره‌ای مرتفع به ارتفاع ۲۱۶۳ متری است. گفته می‌شود در سال ۴۸۶ هجری شخصی به نام حسن صباح این قلعه را تصرف می‌کند و به همین دلیل الموت را به نام دژ «حسن صباح» هم می‌شناسند.

چگونه به قلعه الموت برویم؟

قلعه الموت یکی از دیدنی‌ترین و تاریخی‌ترین

وی خاطرنشان کرد: آسیب‌های زیست‌محیطی دریاچه اوان مورد توجه قرار گرفته و حریم سازی و ساخت استراحتگاه‌ها آغاز شده که در گام بعدی بسته‌های سرمایه‌گذاری هم مطرح است تا نظافت، بهداشت، آسیب زیست‌محیطی، رستوران، فروشگاه و اقامتگاه‌ها توسط سرمایه‌گذار مورد توجه قرار گیرد.

معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری تأکید کرد: اقامتگاه‌های بوم گردی در منطقه الموت با رویکرد افزایش گردشگر تأسیس و با استقبال خوبی روبرو شده است. در روستای زراباد اولین اقامتگاه بوم گردی تأسیس شده که به اذعان مردم در این یک سال و نیم تأسیس اقامتگاه بازدید گردشگران خارجی از این روستا چندین برابر شده و ۱۶ اقامتگاه در حال ساخت و صدور مجوز است که توزیع مکانی در نظر گرفته شده است.

اقامتگاه‌های بوم گردی لازمه جذب گردشگر

حسین شهرکی مدیر یکی از اقامتگاه‌های بوم گردی منطقه الموت در این خصوص گفت: گردشگران زیادی از این منطقه بازدید می‌کنند به‌طوری‌که در سه ماه اول سال جاری تعداد یک هزار و ۵ نفر در اقامتگاه بوم گردی ما اقامت داشتند.

وی افزود: الموت دارای جاذبه‌های مهمی مانند قلعه حسن صباح، گرمارود، دریاچه اوان، روستای زراباد و کوه خشچال است؛ اما گردشگران در سفر یک‌روزه به این منطقه معمولاً قلعه حسن صباح و دریاچه اوان را انتخاب می‌کنند.

شهرکی یادآور شد: اقامتگاه بوم‌گردی در روستاهای زراباد و اقامت بوم گردی آشیانه عقاب‌ها نزدیک‌ترین اقامتگاه‌ها به دریاچه هستند، همچنین خانه‌های روستایی و مهمان‌پذیر روستای اوان نیز مکان‌های مشخصی هستند که گردشگران می‌توانند در آنجا اقامت کنند.

قلعه لمبسر

قلعه لمبسر در شمال دشت قزوین در منطقه الموت و شمال شرقی روستای رازمیان قرار دارد. فاصله قلعه لمبسر از قزوین حدود ۶۳ کیلومتر است و در ۲ کیلومتری روستای رازمیان قرار دارد و برای دسترسی به این دژ باید بعد از خروج از قزوین وارد جاده سرسبز و زیبای الموت شوید و در دو راهی معلم کلایه به علی‌آباد، مسیر معلم کلایه و سپس قلعه الموت را پیش بگیرید.

این قلعه که معروف‌ترین قلعه الموت بعد از «آشیانه عقاب» یا همان «قلعه حسن صباح» است، در عصر سلجوقیه و در دوره تسلط اسماعیلیه در سرزمین الموت بنا شد. این قلعه به دلیل موقعیت استراتژیک و معماری منحصربه‌فردش حتی از دژ الموت نیز مستحکم‌تر بوده است.

قلعه در بلندترین نقطه کوه وسیع و مسطحی واقع شده و از سه طرف با پرتگاه‌های غیرقابل نفوذی احاطه شده و از طرف دیگر به زمینی وسیع و مسطح ختم می‌شود. لمبسر هنوز هم برای مردمان الموت پر از زیبایی و رمز و راز است.

خارود چشم‌اندازی زیبا

«خارود» این چشمه زیبا از دل کوهی از سنگ به کوهساران جاری می‌شود و در روستای پرچکوه و تلاثر قرار دارد، در بخش رودبار الموت غربی در استان قزوین

■ پس از خسارت به باغ‌های پسته کرمان حالا خبرها از دومین قطب تولید گردو ایران حکایت از آن دارد که تولید این محصول هم نسبت به سال گذشته ۸۰ درصد کاهش یافته و کشاورزان دست خالی مانده‌اند.

■ افزایش بی‌رویه مصالح ساختمانی از یک سو و فعالیت دلان از سویی دیگر، ساخت‌وساز در بیرجند را بارکود رو به رو کرده است.

■ بازخوانی آخرین نتایج آمارگیری از نیروی کار که اوایل مرداد امسال توسط مرکز آمار ایران منتشر شد نکات قابل تأملی را در خود دارد، بیکاری در استان‌های محروم در حال اوج گرفتن است و این نگرانی‌ها را دوچندان می‌کند.

■ تعاون رکن دوم اقتصاد ایران است اما در حد شایسته مورد توجه قرار نگرفته، مشکلات مختلف بر سر راه این حوزه موجب شده تا این فرصت برای تولید و اشتغال‌زایی و حمایت از کالای ایرانی مغفول باقی بماند.

اقتصاد ایران

«تعاون» فرصت مغفول اشتغال زایی؛ رکن دوم اقتصاد ایران متزلزل است

تعاون رکن دوم اقتصاد ایران است اما در حد شایسته مورد توجه قرار نگرفته، مشکلات مختلف بر سر راه این حوزه موجب شده تا این فرصت برای تولید و اشتغال زایی و حمایت از کالای ایرانی مغفول باقی بماند.

پروین قادری
دانشمند

«تأمین شرایط و فعال سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت های اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری های جمعی و تأکید بر ارتقاء درآمد و نقش طبقات کم درآمد و متوسط» از بندهای سیاست های اقتصاد مقاومتی است که در آن بر لزوم توجه به حوزه تعاون تأکید شده است.

رشد اقتصادی، فقرزدایی، اشتغال مولد، یکپارچگی اجتماعی، تقویت کارآفرینی و مدیریت، تمرکز سرمایه های کوچک در قالب سرمایه های متوسط و کلان؛ این ها تنها بخشی از اهداف شکل گیری بخش تعاون است که در قوانین مربوط به شکل گیری این بخش مورد تأکید قرار گرفته است.

بهرغم همه تأکیدات متأسفانه فرهنگ تعاون هنوز در کشور پایین است و نیاز به فعالیت جدی تر در این زمینه و ترویج فرهنگ تعاون داریم. قرار بود تا پایان برنامه پنجم توسعه سهم بخش تعاون در کشور به ۲۵ درصد برسد اما هنوز این سهم به هفت درصد هم نرسیده است.

بر مبنای قانون، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ملزم به تقویت و فعال سازی بخش تعاون است و از این مهم نباید غفلت شود. در حال حاضر بخشی از تعاونی های کشور نیمه فعال هستند که بایستی فعال شوند تا به این ترتیب اثرگذاری فعالیت این حوزه بر اشتغال و اقتصاد کشور عملیاتی شود.

سید حمید کلانتری معاون تعاون وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در این رابطه با تأکید بر نقش تعاونی ها در کوچک سازی دولت و واگذاری پروژه ها به شرکت های تعاونی می گوید: در پنج سال گذشته ۲۲ هزار و ۴۰۰ تعاونی جدید ایجاد شد که در نتیجه ۷۶ درصد از نظر تعداد تعاونی رشد داشته ایم. همچنین ۲۵۳ هزار شغل جدید از محل اقتصاد تعاونی ها ایجاد شد که رشد ۷۹ درصدی را نشان می دهد.

وی تصریح کرد: در این پنج سال ۶ هزار و ۴۰۰ تعاونی جدید کشاورزی، ۴ هزار و ۴۰۰ تعاونی صنعتی، ۲۵۰ تعاونی معدن، ۶۸۰ تعاونی فرش دستباف و ۷ هزار و ۴۵۰ تعاونی خدمات در حوزه های مختلف اعم از آبی، گردشگری، بهداشت و ... همچنین ۲۵۶ تعاونی حمل و نقل راه اندازی شده است.

معاون وزیر تعاون با بیان اینکه ۱۱ میلیون نفر در کشور عضو تعاونی ها هستند، گفت: از آنجایی که تعاونی ها را خود اعضا اداره و کنترل می کنند کمترین فساد در مجموعه تعاونی ها شاهدیم. همچنین شرکت های تعاونی نقش مؤثری در فقرزدایی از مناطق محروم ایفا می کنند، چراکه با استفاده از پول های خرد مردم تعاونی ها ایجاد شده و علاوه بر ایجاد اشتغال به جمع آوری نقدینگی نیز می پردازند. با توجه به اینکه تعاونی ها جزء SME ها هستند با هر تعاونی جدید به طور میانگین ۱۴ تا ۱۵ شغل ایجاد می شود.

رکن دوم اقتصاد کشور متزلزل است

مطابق اصل ۴۳ قانون اساسی تعاونی ها به عنوان رکن دوم اقتصاد کشور محل مناسبی برای فعالیت های ناظر بر کارآفرینی و توسعه کارآفرینی هستند چراکه مهم ترین دستاوردهای اقتصادی و اجتماعی نیز حاصل مشارکت است تا جایی که دستیابی به توسعه همه جانبه، پایدار و به نوعی پویا بدون مشارکت همه اقشار جامعه میسر نیست.

تعاونی یک اهرم مناسب برای توسعه اقتصادی است زیرا می تواند در افزایش تولید، ارتقای سطح درآمد و بهبود وضعیت اجتماعی مردم مؤثر باشد و به حدی قوی ظاهر شود که توسعه کارآفرینی در شرکت های تعاونی را رقم بزند.

با توجه به کارکرد و ماهیت کارها چنانچه مشارکت در قالب تعاونی باشد منجر به مشارکت حداکثری سرمایه های اجتماعی جامعه خواهد شد چراکه رابطه نزدیکی بین تعاونی ها و کارآفرینی وجود دارد.

در همین راستا در استان همدان نیز اقداماتی برای تقویت تعاونی ها و هدایت آن ها به سوی کارآفرینی انجام شده چراکه یکی از مؤثرترین راهکارها در جهت رفع معضل بیکاری در جامعه ایجاد فرصت های شغلی جدید و کارآفرینی است.

کارشناس امور اجتماعی و اقتصادی استان همدان بابیان اینکه جمعیت جوان و سیل متقاضیان کار به ویژه فارغ التحصیلان دانشگاهی ضرورت ایجاد اشتغال را دوجندان کرده است، گفت: برای کاهش معضل بیکاری راه های مختلفی وجود دارد که یکی از مؤثرترین راهکارها ایجاد فرصت های شغلی جدید و کارآفرینی است.

تعاون از ساختارهای مناسب برای جذب جوانان

محمدرضا نظری با تأکید بر شناسایی و ارائه راهکارهای مناسبی که شرایط لازم برای ایجاد اشتغال و تحقق کارآفرینی را در سطح جامعه فراهم کند، گفت: یکی از ساختارهای مناسب برای جذب جوانان بخش تعاون است. وی بابیان اینکه توجه به کارآفرینی در بخش تعاون کاهش نرخ بیکاری را به دنبال خواهد داشت، گفت:

تعاونی ها می توانند با بهره گیری از عناصر کارآفرینی مانند خلاقیت، نوآوری، شناسایی و بهره گیری از فرصت ها و ریسک پذیری، کارایی و اثربخشی خود را افزایش داده و به شکل موفق تری عمل کنند.

نظری بابیان اینکه در راستای ساماندهی کارآفرینی در بخش تعاون بنیادهای توسعه کارآفرینی و تعاون از سال ۱۳۸۶ در استان های کشور شروع به کار کردند، گفت: این بنیادها، کار جوانان را دسته بندی کرده و منابع دولتی و مردمی را در مسیر کارآفرینی جهت می دهند.

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان همدان بابیان اینکه اساس تعاون بر سرمایه انسانی و کار جمعی استوار است، گفت: تعاون در جامعه افزایش تولید، ایجاد اشتغال، افزایش سرمایه گذاری و رونق تولید، کاهش فقر، تجمع سرمایه های اندک و رشد و شکوفایی استعداد های انسانی و بهره وری جامعه را به همراه دارد.

سید احمد توصیفیان بابیان اینکه تعاون مسیر اعتدال برای تحقق توسعه پایدار و معنی دار کردن مشارکت های مردمی در فعالیت های اقتصادی مناسب است، افزود: ایجاد اشتغال پایدار در بستر تعاون شکل می گیرد زیرا تعاون فرصتی برای بروز و ظهور خلاقیت های فردی و اجتماعی مهیا می کند.

مراکز مشاوره و خدمات کارآفرینی در همدان فعال هستند

وی به مقوله کارآفرینی در تعاونی ها اشاره کرد و بابیان اینکه ۴ مرکز مشاوره و خدمات کارآفرینی در همدان فعال است، گفت: ایران در پنجره جمعیتی و فرصت طلایی قرار دارد و بیش از ۷۰ درصد جمعیت کشور بین ۱۵ تا ۶۴ سال سن دارند و نزدیک به یک سوم جمعیت بین ۲۵ تا ۴۰ ساله هستند.

وی بابیان اینکه خیل عظیمی از جوانان اگر توانمند شوند و تحصیلات، شغل و مسکن داشته باشند و ازدواج کنند می توانند یک جهش اقتصادی را در ایران ایجاد کنند، گفت: باید زمینه کارآفرینی جوانان در تعاونی ها فراهم شود.

توصیفیان تعداد کل اتحادیه و تعاونی های فعال استان

مطرح شده است.

راه اندازی فرهنگسرای کسب و کار و کارآفرینی در همدان

وی با اشاره به طرح جامع فرهنگسرای کسب و کار و کارآفرینی شهر همدان (فکه) گفت: این طرح در سازمان شهرداری همدان به عنوان واحد توانمندسازی کسب و کار و کارآفرینی باهدف ساماندهی، توسعه و ارتقای فرهنگ کارآفرینی شهر همدان به تصویب رسیده است.

بادامی نجات گفت: حمایت از مشاغل خانگی، حمایت از کارآفرینان، صاحبان کسب کار، شرکت های دانش بنیان و همچنین توسعه کارآفرینی اجتماعی و سازمانی از دیگر اهداف طرح «فکه» است.

رئیس مرکز مطالعات و پژوهش های شورای شهر در ادامه برپایی فرهنگسرای کسب و کار و کارآفرینی به منظور ارتقای مشارکتهای شهروندی برای اشتغال پایدار را از راهبردهای اساسی این طرح برشمرد و گفت: شهرها باید فرصتهای ارزنده برای کارآفرینی و اشتغالزایی ایجاد کنند، زیرا درگیر شدن شهروندان با فعالیتهای کارآفرینی موجب ظرفیت سازی برای خدمت رسانی خواهد شد.

رئیس مرکز مطالعات و پژوهش های شورای اسلامی شهر همدان با تأکید بر اینکه کارآفرینی ضرورتی اجتنابناپذیر برای بقای تمام سازمانها و نهادها است، عنوان کرد: «شهر دوستدار کسب و کار» شهری است که سازمانها و امکانات آن شهر برای تسهیل و تشویق فعالیتهای کارآفرینانه بسیج می شوند و تلاش می کنند تا روحیه کارآفرینی در تمام بخش ها و فضای عمومی شهر حاکم شود.

وی ابراز امیدواری کرد: با همکاری اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و آموزش و پرورش، روند الگو گیری صحیح در راستای نزدیک شدن به یک اکوسیستم کارآفرینی مطلوب در شهر همدان سرعت گیرد.

باین تفاسیر آنچه مسلم است اینکه تعاون نقشی مهم در کارآفرینی و شکوفایی اقتصادی دارد و در صورت توجه به تحقق مفاهیم آن، شاهد افزایش کارآفرینی در بخش های مختلف خواهیم بود.

تعاون مشارکت عمومی را در عرصه تولید ملی تقویت را می کند و به همین دلیل در صورت توجه به تعاون، سرمایه گذاران و اقشار مختلف اجتماعی به تولید و کارآفرینی علاقه مند و ظرفیت اقتصادی کشور توسعه می یابد چراکه تعاون؛ اقشار مختلف جامعه به ویژه جوانان را وارد چرخه تولید می کند که این فرصت مناسبی برای شکوفایی اقتصادی جامعه است.

با دانشگاه ها و برگزاری سمینار، کارگاه و بازدید از تعاونی ها با همکاری دانشگاه ها مدنظر است.

رئیس مرکز مطالعات و پژوهش های شورای شهر همدان نیز بایان اینکه در راستای تحقق هدف «همدان؛ شهر دوستدار کسب و کار»، توسعه و بهبود فضای کسب و کار و کارآفرینی در شهر طرح «راه اندازی فرهنگسرای کسب و کار شهر همدان (فکه)» از سوی این مرکز پژوهشی مطرح شد، تأکید کرد: این طرح با اولویت توانمندسازی شهروندان همدانی در حوزه کسب و کار و کارآفرینی با اولویت اقشار آسیب پذیر در دستور قرار گرفته است.

حمید بادامی نجات با تأکید بر اینکه امروزه مدیریت شهری نقش مهمی را در توسعه اقتصادی ایفا می کند، گفت: مرکز مطالعات و پژوهش های شورای شهر همدان به استناد قوانین کشور و با در نظر گرفتن عواملی چون منبع محوری، محله محوری، فرهنگ کارآفرینی، راهبردمحوری و ساختار مدیریتی مبتنی بر شاخص های کارآفرینی شهری نسبت به تدوین این طرح اقدام کرده است.

بادامی نجات بایان اینکه کارآفرینی و کسب و کارهای شهری به عنوان یک رویکرد اساسی، پایه ای برای تقویت بخش خصوصی و تأمین زیرساخت های مناسب این بخش محسوب می شود، افزود: ارائه فرصت و امکانات اولیه و کم هزینه به شهروندان برای بروز ایده های کسب و کار خلاقانه و کارآفرینانه، یکی از رویکردهای مدیریت شهری همدان در نقش تسهیلگر حوزه کارآفرینی شهری است.

وی استفاده از ظرفیتهای محلی برای توسعه فرهنگ کارآفرینی و توانمندسازی افراد محلی به منظور ارتقا و توسعه خدمات همه جانبه را از رویکردهای اساسی این طرح برشمرد و گفت: محور فعالیت فرهنگسرای کسب و کار شهر همدان آموزش، ترویج، مشاوره، پژوهش، حمایت، توانمندسازی و مهارت آموزی برای رشد و توسعه خلاقیت در شغل و زمینه سازی کارآفرینی و اشتغال حداکثری و بهره ور است.

بادامی نجات بایان اینکه همدان به دلیل شرایط اقلیمی و موقعیت جغرافیایی مناسب و قرارگیری در شاهراه ارتباطی ایران و دسترسی به منابع طبیعی، خدادادی و تاریخی و همچنین مطرح بودن به عنوان قطب علمی غرب کشور، دارای ظرفیت بالقوه و مزیت های رقابتی فراوانی نسبت به سایر استان ها در حوزه ایجاد و توسعه کسب و کارهای شهری است؛ گفت: باین حال به منظور توانمندسازی و بالفعل کردن این توان نهفته و کمبودهای فعلی شهر، پیشنهاد ایجاد فرهنگسرای کسب و کار و کارآفرینی شهر همدان

همدان را یک هزار و ۱۴۱ تعاونی با فرصت شغلی ۱۲ هزار و ۹۲۸ نفر عنوان کرد و گفت: از این تعداد ۲۷۰ تعاونی در رشته صنعت و معدن (۲۴ درصد)، ۲۳۶ تعاونی در رشته کشاورزی (۲۱ درصد)، ۴۴۶ تعاونی در رشته خدمات (۳۹ درصد)، ۱۰۵ تعاونی در بخش مسکن و عمران (۹ درصد) ۱۴ اتحادیه شرکت تعاونی (یک درصد) و ۷۰ تعاونی در قالب روستا تعاون (۶ درصد) فعالیت دارند.

وی از تشکیل بنیاد توسعه تعاون برای کمک به نخبگان عرصه های اقتصادی استان به ویژه افرادی که در حوزه دانش بنیان فعالیت دارند، خبر داد و گفت: بهره گیری از توان این قشر در جهت توسعه و تقویت تعاونی ها و اشاعه فرهنگ تعاون در جامعه مدنظر است.

تشکیل ۲۲ شرکت تعاونی جدید با فرصت شغلی ۳۶۹ نفر

وی در توضیح اقدامات انجام شده طی سال جاری از تشکیل ۲۲ شرکت تعاونی جدید با فرصت شغلی ۳۶۹ نفر سخن گفت و اظهار داشت: تشکیل ۷ شرکت تعاونی در قالب روستا تعاون با فرصت شغلی ۸۰ نفر و پرداخت بیش از ۱۱۰ میلیارد ریال تسهیلات به تعاونی ها در قالب اشتغال روستایی به ۸ شرکت تعاونی با اشتغال مستقیم ۱۰۵ نفر از دیگر اقدامات بوده است.

توصیفیان به تشکیل ۱۶ پرونده شرکت تعاونی در بانک های عامل برای دریافت تسهیلات اشاره کرد و برگزاری دوره های آموزشی عمومی و تخصصی در راستای تشویق افراد به کارآفرینی را عنوان کرد و گفت: طی سال جاری و هم زمان با هفته تعاون ۳۸ طرح شرکت تعاونی با اشتغالزایی ۲۷۱ نفر در استان همدان افتتاح می شود.

وی گفت: از این تعداد ۱۰ تعاونی با فرصت شغلی ۱۱۴ نفر در رشته صنعتی، ۲ تعاونی با فرصت شغلی ۱۲ نفر در رشته عمرانی، ۴ تعاونی با فرصت شغلی ۳۶ در قالب روستا تعاون، ۱۸ تعاونی با فرصت شغلی ۸۵ نفر در رشته خدمات و ۴ تعاونی با فرصت شغلی ۲۴ نفر در رشته کشاورزی است.

ورود نخبگان در شرکت های تعاونی تحت عنوان بنیاد توسعه تعاون

توصیفیان ارتباط با دانشگاه ها در خصوص معرفی تعاونی های خاص را مورد اشاره قرارداد و یادآور شد: ورود نخبگان در شرکت های تعاونی تحت عنوان بنیاد توسعه تعاون، انجام طرح تحقیقاتی مشترک

گزارش آمار شرکت های تعاونی فعال استان همدان (از ابتدا تا کنون)

رشته فعالیت	تعداد	اعضا	فرصت شغلی	درصد
صنعتی و معدنی	270	2803	2791	24٪
کشاورزی	236	2464	2174	21٪
خدمات	446	711778	4085	39٪
روستا تعاون	70	623	769	6٪
مسکن و عمران	105	11324	3027	9٪
اتحادیه	14	116	82	1٪
جمع کل	1141	729108	12928	100٪

«صنعت ابریشم» چشم انتظار حمایت/نوغانداری از پيله درمی آید؟

مریم اصغری

گیلان روزگاری قطب نوغانداری و ابریشم در کشور بود اما این صنعت که طی دو دهه اخیر حال و روز خوشی نداشته است با اجرای بسته‌های حمایتی جانی تازه یافته ولی همچنان نیازمند حمایت مسئولان است.

قدمت صنعت ابریشم در جهان به ۴۰۰۰ سال پیش برمی‌گردد. برای نخستین بار چینی‌ها نحوه تهیه ابریشم با استفاده از کرم ابریشم را به دست آوردند. بیش از سه هزار سال این حشره در انحصار دربار این کشور بود تا اینکه در قرن ششم میلادی از طریق جاده ابریشم وارد ایران شد.

در ایران نژادهای مختلفی از کرم ابریشم اعم از مالادان، هراتی، کرمانشاهی، خراسانی، ژاپنی، فرانسوی و بغدادی پرورش داده می‌شود و بر اساس آماری که مرکز توسعه نوغانداری کشور اعلام کرد ایران در زمینه تولید پيله و نخ ابریشم در رتبه هشتم جهان است. هم اکنون تنها یک درصد ابریشم جهان در کشور ما تولید می‌شود و این آمار نشان می‌دهد با وجود ظرفیت‌های بسیار در این حوزه هنوز تا رسیدن به جایگاه مطلوب در جهان فاصله داریم.

متأسفانه در دهه‌های گذشته شاهد افول این صنعت در ایران به‌ویژه خاستگاه آن در استان گیلان بوده‌ایم به‌طوری‌که تولید پيله ابریشم از ۵ هزار و ۵۰۰ تن در

سال ۷۰ به ۸۵۰ تن در سال ۹۶ و تولید نخ ابریشم نیز از ۸۵۰ تن به ۱۳۶ تن در این سال رسیده که برای این صنعت با توجه به توان و ظرفیت آن مطلوب و مناسب نیست.

در این میان استان گیلان با تولید بیش از ۵۰ درصد «پيله تر» یکی از قطب‌های کشور در این زمینه محسوب می‌شود، تولیدی که برای نفس کشیدن و رونق دوباره صنعت ابریشم نقشی حیاتی ایفا می‌کند. البته متأسفانه در دهه‌های گذشته به دلیل بی‌توجهی مسئولان، به‌صرفه نبودن پرورش پيله ابریشم برای کشاورزان و نبود حمایت‌های لازم، دیگر رغبتی برای پرورش این محصول در میان کشاورزان وجود ندارد.

تعطیلی دو کارخانه ابریشم گیلان

ایران دارای چهار کارخانه ابریشم‌کشی است که از این تعداد سه کارخانه در استان گیلان وجود دارد و متأسفانه دو واحد آن در شهرستان‌های صومعه‌سرا و رشت در سال‌های گذشته تعطیل شده و سومین واحد، شرکت صنایع ابریشم شرق گیلان در شهرستان لنگرود با تولید سالیانه بیش از ۱۲۵ تن نخ ابریشم به‌عنوان بزرگ‌ترین واحد تولیدی کشور در حال فعالیت است. به عقیده نماینده صومعه‌سرا و عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی دیگر چیزی به نام صنعت ابریشم در استان گیلان باقی نمانده و این صنعت همانند بسیاری دیگر از بخش‌های کشاورزی این استان طی سال‌های گذشته به دلیل بی‌توجهی، در آمد اندک، سختی کار و عدم حمایت‌های لازم از

سوی مسئولان نابود شده است. سید کاظم دلخوش وضعیت کارخانه صنعت ابریشم صومعه‌سرا که زمانی قطب اصلی تولید ابریشم در استان گیلان و حتی کشور بوده را نیز اسفناک توصیف کرده و می‌گوید کارخانه ابریشم صومعه‌سرا به‌رغم داشتن امکانات و تجهیزات لازم و ظرفیت ایجاد ۸۰۰ فرصت شغلی از ۱۵ سال گذشته تعطیل بوده و چشم‌انتظار رسیدگی و توجه مسئولان است.

نبود رغبت در میان صاحبان صنایع ابریشم برای احیای دوباره این صنعت

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت گیلان به وجود چهار واحد صنعتی مرتبط با صنایع ابریشم در استان اشاره و اظهار کرد: متأسفانه از این تعداد تنها یک واحد صنعتی آن هم تنها با ۳۰ درصد ظرفیت در حال فعالیت است.

فرهاد دلق‌پوش دلایل عدم فعالیت باقی واحدهای صنعتی را کمبود ماده اولیه (پيله تر ابریشم)، مشکل سرمایه در گردش و فرسودگی تجهیزات اعلام کرد. وی با اشاره به اینکه واحدهای صنعتی گیلان به ۷۰۲ تن پيله تر ابریشم برای فعالیت نیاز دارند، گفت: این در حالی است که کل پيله تولیدی ابریشم در گیلان حدود ۴۳۰ تن است.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت گیلان از آمادگی این سازمان در راستای اعطای تسهیلات برای نوسازی، خرید ماشین‌آلات و حل مشکل سرمایه در گردش واحدهای صنعتی خبر داد و خاطرنشان کرد:

بانک‌های عامل یکی از شروط پرداخت تسهیلات به این واحدها را تأمین ماده اولیه می‌دانند که متأسفانه در این حوزه با کمبود مواجه هستیم.

وی همچنین یادآور شد: یکی دیگر از عوامل مهم غیرفعال بودن این واحدها نبود رغبت در میان صاحبان این صنایع به علت کمبود ماده اولیه و به‌صرفه نبودن این کار برای راه‌اندازی و احیای دوباره واحدهای صنعتی است.

دلچ‌پوش با بیان اینکه صنعت نوغانداری صنعتی بازارپسند، سودآور و ارزشمند است، تصریح کرد: همه تلاش‌ها برای شکوفایی و احیای دوباره این صنعت، افزایش و ارتقای کیفیت تولید پنبه ابریشم در سطح استان گیلان در حال انجام است تا این صنعت جانی دوباره بگیرد.

وی به برخی اقدامات سازمان صنعت، معدن و تجارت گیلان برای رونق دوباره این صنعت اشاره کرد و ادامه داد: برای اینکه سرمایه‌گذاران بتوانند با ارائه طرح‌های توجیه‌پذیر از تسهیلات بخش صنایع دانش‌بنیان این سازمان بهره‌مند شوند، تولید نخ بازاری، ریسندگی و تولید پارچه به‌عنوان صنایع اولویت‌دار برای سرمایه‌گذاری در حوزه صنعت، معدن و تجارت استان گیلان معرفی شده است.

احیا و توسعه نوغانداری اولویت مرکز نوغانداری کشور

رئیس مرکز توسعه نوغانداری کشور با اشاره به توسعه نوغانداری و رغبت کشاورزان برای پرورش «پنبه‌تر» ابریشم به‌ویژه در گیلان طی سال‌های اخیر، اظهار کرد: در سال جاری ۲۶ هزار جعبه تخم نوغان در میان نوغانداران ۲۲ استان کشور توزیع شده است.

علی‌اصغر داداش‌پور با بیان اینکه احیا و توسعه نوغانداری از اولویت‌های این مرکز است، افزود: در حال حاضر گیلان، خراسان رضوی، گلستان، خراسان شمالی، مازندران، آذربایجان شرقی و اصفهان به ترتیب بیشترین پرورش‌دهندگان و تولیدکنندگان کرم ابریشم هستند. وی خاطرنشان کرد: تولید نهال توت اصلاح‌شده، تولید تخم نوغان مرغوب در کشور، آموزش و توانمندسازی نوغانداران و کارشناسان، احیای فرهنگ پرورش کرم ابریشم، افزایش قیمت خرید تضمینی، کنترل تعرفه گمرکی، حمایت مالی و تسهیلاتی از جمله اولویت‌ها و سیاست‌های مرکز توسعه نوغانداری کشور است.

رئیس مرکز توسعه نوغانداری کشور با اشاره به اینکه توسعه صنعت نوغانداری بستگی زیادی به گسترش باغات توت دارد، گفت: متأسفانه در دهه‌های گذشته به دلیل وجود برخی سیاست‌های غیرحمایتی و وسعت توستان‌های کشور از ۲۰ هزار هکتار به ۱۴ هزار و ۷۰۰ هکتار رسیده است.

وی به برخی اقدامات این مرکز در این زمینه و افزایش وسعت توستان‌ها با توجه به عمر بالای ۲۵ سال آن‌ها اشاره و تصریح کرد: سیاست این مرکز در زمینه توسعه توستان‌ها، افزایش تعداد درختان با کاشت نهال در حاشیه شالیزارها، باغ‌ها، استخرهای پرورش ماهی، دامداری‌ها و محوطه خانه‌های روستایی است.

برنامه‌های حمایتی دولت برای رونق دوباره نوغانداری و صنعت ابریشم

داداش‌پور در ادامه با بیان اینکه در سال گذشته در همین راستا ۳۲۰ هزار اصله نهال توت در ۱۹ استان کشور توزیع شد، اظهار کرد: در سال جاری هدف‌گذاری بر روی توزیع ۴۰۰ هزار اصله نهال توت بوده که در سال‌های آتی نیز ادامه دارد.

کشور فعال شود زمینه ایجاد فرصت‌های اشتغال پایدار و درآمد فراهم خواهد شد.

نقش تعیین‌کننده گیلان در رونق دوباره نوغانداری و ابریشم

داداش‌پور در ادامه به وضعیت صنعت نوغانداری و ابریشم در استان گیلان به‌عنوان قطب این صنعت در کشور نیز اشاره کرد و افزود: با توجه به اینکه گیلان در تولید نهادهای مرتبط با صنعت نوغانداری پیشرو است به همین منظور تمامی دستگاه‌های اجرایی و تحقیقاتی مرتبط با نوغان و ابریشم در این استان وجود دارد.

رئیس مرکز توسعه نوغانداری کشور با بیان اینکه بیش از ۵۰ درصد پنبه تر ابریشم کشور در استان گیلان تولید می‌شود، گفت: این استان نقش تعیین‌کننده‌ای در رونق و احیای صنعت نوغانداری و ابریشم کشور ایفا می‌کند.

وی به فعالیت هشت هزار خانوار گیلانی در حوزه نوغانداری اشاره و خاطرنشان کرد: این خانوارها در شش هزار هکتار توستان به پرورش پنبه ابریشم می‌پردازند.

داداش‌پور با اشاره به اینکه در سال گذشته ۴۳۰ تن «پنبه تر» ابریشم در گیلان تولید شده است، گفت: هرچند این میزان برای فعالیت دوباره کارخانه‌ها و صنایع ابریشم کافی نیست ولی گام‌هایی برای رونق و افزایش تولید پنبه ابریشم در این استان برداشته شده است.

وی با تأکید بر اینکه مسئولان کشور در حوزه برنامه‌ریزی و نوغانداری به استان گیلان نگاه ویژه‌ای دارند، تصریح کرد: برای احیا و رونق دوباره این صنعت و ترغیب کشاورزان به پرورش کرم ابریشم در گیلان نیازمند اهتمام و همکاری همه مسئولان به‌ویژه مجمع نمایندگان استان هستیم.

نجات صنعت نوغانداری و ابریشم کشور در گرو ایجاد مشوق‌های مؤثر برای جلب نظر کشاورزان، تلفیق دستاوردهای نوین علمی و اجرای پژوهش‌های کاربردی در این حوزه است. صنعت نوغانداری و ابریشم با توجه به ظرفیت و قابلیت بسیار بالا در زمینه ایجاد درآمد و اشتغال برای خانوارها به‌ویژه خانوارهای روستایی باید موردتوجه مسئولان قرار گیرد و مسئولان باید برای حفظ نسل جوان در روستاها و جلوگیری از مهاجرت آن‌ها و همچنین توسعه روستاها در راستای رونق دوباره این صنعت تلاشی مضاعف کرده و بسته‌های حمایتی خود را ارتقا دهند.

وی با اشاره به اینکه با توجه به افول این صنعت طی دو دهه گذشته در سال‌های اخیر برنامه‌های حمایتی از سوی دولت برای احیای دوباره این صنعت تدوین و اجرایی شده است، افزود: قیمت‌گذاری و خرید تضمینی یکی از بسته‌های حمایتی دولت برای فعالان این صنعت است.

رئیس مرکز توسعه نوغانداری کشور با بیان اینکه در سال گذشته شاهد رشد ۱۱۰ درصدی در زمینه خرید تضمینی در مقایسه با سال ۹۱ بوده‌ایم، گفت: این قیمت از هشت هزار و ۶۰۰ تومان سال ۹۱ به ۱۸ هزار و ۱۰۴ تومان سال ۹۶ و ۹۷ رسیده است.

وی با اشاره به خرید ۹۷۰ تن پنبه تر ابریشم از اردیبهشت‌ماه سال جاری تاکنون، خاطرنشان کرد: این میزان به ارزش اقتصادی ۳۰ میلیارد تومان با نرخ بازار آزاد توسط بخش خصوصی با میانگین هر کیلو ۳۴ هزار تومان از نوغانداران خریداری شده که نشان از رونق دوباره این صنعت دارد.

افزایش ۲۶ درصدی تعرفه واردات نخ ابریشم در سال جاری

داداش‌پور در ادامه افزایش تعرفه واردات نخ ابریشم را یکی دیگر از برنامه‌های حمایتی دولت با پیگیری‌های این مرکز عنوان و تصریح کرد: نرخ تعرفه واردات نخ ابریشم از ۱۵ درصد در سال ۹۶ به ۲۶ درصد در سال جاری رسید.

وی با بیان اینکه کاهش نرخ تعرفه نخ ابریشم در سال‌های گذشته مشکلاتی را برای صنایع ابریشم سنتی و صنعتی به وجود آورده بود، افزود: با توجه به تعطیلی و غیرفعال بودن برخی از کارخانه‌های صنعتی و کارگاه‌های سنتی نیازمند تغییر رویه در این حوزه بودیم که خوشبختانه با پیگیری‌های صورت گرفته، اجرایی شد.

رئیس مرکز توسعه نوغانداری کشور همچنین به دریافت مجوز راه‌اندازی صندوق حمایت از نوغانداران نیز اشاره کرد و گفت: راه‌اندازی این صندوق سبب جمع شدن همه ذینفعان این صنعت در کنار هم و شناسایی و حل مشکلات می‌شود.

وی با اشاره به کیفیت بالای پنبه تر تولیدشده در کشور، خاطرنشان کرد: پنبه ابریشم تولیدشده به‌عنوان مواد اولیه صنایع ابریشم‌کشی و محصولات ابریشمی به‌ویژه در فرش ابریشم، تولید شال و روسری، لباس ابریشمی و صنایع‌دستی استفاده می‌شود. به گفته این مسئول اگر زنجیره تولید ابریشم در

افزایش ۵۰ درصدی قیمت نوشت افزار در مشهد / رونق لوازم التحریر داخلی

امسال به دلیل نوسان نرخ ارز بازار نوشت افزار نیز از گرانی‌ها مستثنی نشده و نرخ لوازم التحریر موجود در بازار نسبت به سال گذشته افزایش قیمت ۳۰ تا ۵۰ درصدی داشته است.

مصطفی باوری نسب

این روزها با نزدیک شدن به شروع سال تحصیلی مدارس و دانشگاهها بازار فروش لوازم التحریر داغ شده و خانواده ها برای تامین مایحتاج نوشت افزار فرزندان خود از قبیل دفترچه، مداد و خودکار راهی فروشگاهها می شوند تا بسته به توان مالی خود محصولات مورد نظر را خریداری کنند. اما امسال به دلیل نوسان نرخ ارز بازار نوشت افزار نیز از گرانی‌ها مستثنی نشده و لوازم التحریر موجود در بازار نسبت به سال گذشته افزایش قیمت ۳۰ تا ۵۰ درصدی داشته و بسیاری از محصولاتی که سال های گذشته با تخفیف به مردم عرضه می شده در لیست افزایش قیمت قرار گرفته اند.

اگرچه این افزایش قیمت موجب شده تا خریدهای والدین برای دانش آموزان مقداری کاهش یابد، اما به صرفه نبودن ورود لوازم التحریر خارجی فرصت مناسبی را در اختیار تولیدکنندگان داخلی قرار داده تا بتوانند سهم بیشتری از بازار نوشت افزار را به خود اختصاص دهند. طبق آخرین آمار ارائه شده توسط متولیان حوزه نوشت افزار در حال حاضر حدود ۴۰ درصد بازار لوازم التحریر کشور در اختیار کالاهای خارجی که عمدتاً چینی هستند قرار دارد.

وزیر آموزش و پرورش نیز مرداد امسال در نمایشگاه نوشت افزار ایرانی اعلام کرده بود گردش مالی حوزه لوازم التحریر در کشور حدود ۶ هزار میلیارد تومان بوده و ۵۰ تا ۶۰ هزار نفر در این عرصه مشغول به فعالیت هستند و درصورتی که تولید ملی در این بخش تقویت شود نه تنها اشتغال بیشتری تولید شده بلکه از خروج ارز نیز جلوگیری خواهد شد. توجه به هویت ایرانی و اسلامی در تصاویر مورد استفاده در نوشت افزار نیز امسال به صورت جدی تری دنبال شده و شخصیت های بومی جای نمادهای غربی و آمریکایی را در روی جلد دفترچه های دانش آموزان گرفته اند.

افزایش ۵۰ درصدی قیمت نوشت افزار

در همین رابطه محمد رستگار مقدم گفت: امسال در مجموع و به طور میانگین ۵۰ درصد افزایش قیمت در حوزه نوشت افزار داشته ایم و این افزایش ناشی از گرانی شدن مواد اولیه پتروشیمی است.

وی افزود: حدود ۹۰۰ فروشنده نوشت افزار در مشهد فعالیت دارند و بیشتر تولیدات داخلی در این مغازه ها به فروش می رسد و اگر مواد اولیه تولیدی ها تامین شود تا ۹۰ درصد بازار را می توان با اجناس داخلی تامین کرد ضمن اینکه رغبت شهروندان به خرید جنس ایرانی نیز طی چند سال اخیر افزایش یافته است.

رئیس اتحادیه نوشت افزار ادامه داد: تعداد بسیار کمی از خانواده ها که بدنبال جنس لوکس هستند از نوشت افزار خارجی استفاده می کنند.

وی تصریح کرد: تاکنون هیچ گونه کسری در بازار مشاهده و یا گزارش نشده است و در بازار مشهد هیچ مشکلی از بابت تامین نوشت افزار وجود ندارد.

رستگار مقدم تصریح کرد: در مشهد تولیدی نوشت افزار بسیار کم است و بیشتر تولیدات بازار از تولیدی های سایر شهرها از قبیل تهران و اصفهان و تبریز تامین می شود.

وی بیان کرد: توزیع کتب درسی نیز در فروشگاهها شروع

خراسان رضوی در خصوص کتب درسی پایه دوازدهم نیز بیان کرد: کتب درسی پایه های دوازدهم متوسطه نظری و فنی و حرفه ای و کار و دانش از ۲۰ شهریور واصل خواهد شد. وی درباره افزایش قیمت کتاب های درسی، عنوان کرد: خوشبختانه نوسانات ارزی در قیمت کتاب های درسی هیچ گونه تأثیری نداشته و بهای کتب درسی نسبت به سال گذشته تا ۵ درصد افزایش پیدا کرده است.

عرضه لوازم التحریر با قیمت مناسب

مدیر کل آموزش و پرورش خراسان رضوی به موضوع خرید لوازم التحریر توسط اولیاء و دانش آموزان در آستانه فصل بازگشایی مدارس اشاره کرد و گفت: به منظور ارائه نوشت افزار با قیمت مناسب به دانش آموزان فروشگاه های ویژه ای به صورت نمایشگاهی در مشهد و چند شهر خراسان رضوی دایر شده است.

قاسمعلی خداینده افزود: در این نمایشگاهها تنها نوشت افزار ایرانی که دارای قیمت و کیفیت مناسبی هستند به عرضه می شود و دانش آموزان می توانند تمامی مایحتاج خود را از این مراکز که مورد تأیید آموزش و پرورش است تهیه کنند.

وی خاطرنشان کرد: همچنین فرودگاههای ضریح آفتاب نیز که وابسته به آموزش و پرورش هستند در این ایام به صورت ویژه به عرضه نوشت افزار و کتاب های مورد نیاز دانش آموزان می پردازند.

مدیر کل آموزش و پرورش خراسان رضوی در خصوص تامین نوشت افزار مورد نیاز دانش آموزان بی بضاعت نیز گفت: برای تامین مایحتاج درسی این دانش آموزان با همکاری نهادهای خیریه لوازم التحریر تهیه شده و در اختیار آنها قرار داده می شود.

خداینده اظهار کرد: همچنین لوازم التحریر و نوشت افزار لازم از محل کمک های مردمی در جشن عاطفه های خریداری و میان دانش آموزان بی بضاعت توزیع می شود.

توجه به فرهنگ ایرانی - اسلامی

نکته حائز اهمیت در حوزه لوازم التحریر جدای از قیمت محصولات، توجه به محتوای فرهنگی و پیام هایی است که از این طریق به دانش آموزان ارائه می شود و بهتر است نهادهای متولی به تصاویر مورد استفاده روی جلد دفترچه ها و یا کتاب های کمک آموزشی و لوازم التحریر نظارت بیشتری داشته باشند.

شده است و هیچ مشکلی در این حوزه وجود ندارد و کسری نیز گزارش نشده است همچنین به منظور رفاه حال شهروندان تعدادی از فروشندگان در نمایشگاه پاییزه شرکت خواهند داشت و اجناس ایرانی را به شهروندان عرضه کردند.

رئیس اتحادیه نوشت افزار مشهد ادامه داد: با توجه به افزایش قیمت های نوشت افزار از توان مردم کاسته شده است که باید دولت در این خصوص تدابیر لازم را بیاندیشد. وی اضافه کرد: تصاویر شخصیت های خارجی بر روی جلد دفاتر کم شده است و دفاتر عمدتاً تولیدات داخلی است بنابراین استفاده از تصاویر شخصیت های کارآفرینی خارجی خیلی کم شده است ضمن اینکه در صورتی که اتحادیه در واحدی متوجه عرضه دفتر با تصاویر ممنوعه شود با واحد خاالی برخورد می کند.

توزیع کتب درسی در حال انجام است

در همین رابطه معاون توسعه و پشتیبانی اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی نیز به توزیع کتاب های درسی دانش آموزان از دهه دوم شهریور خبر داد.

علی ابری اول در خصوص روند توزیع کتب درسی مدارس در سال تحصیلی ۱۳۹۷-۱۳۹۸، عنوان کرد: توزیع کتب درسی از استان به نواحی و مناطق در تمامی مقاطع درسی از ابتدای مرداد شروع شده و تا ۲۰ شهریور ادامه دارد.

وی ادامه داد: توزیع کتب درسی از ناحیه و منطقه به مدرسه در مقطع ابتدایی از ۱۲ شهریور و در مقطع فنی و حرفه ای و کار و دانش از ۲۰ شهریور شروع شده است و تا پایان شهریور ادامه می یابد و از اول مهر میان دانش آموزان توزیع خواهد شد.

معاون توسعه و پشتیبانی اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی یادآور شد: توزیع کتب درسی متوسطه اول و دوم نظری بین دانش آموزان، توسط کتابفروشی های مجاز از سوم شهریور ماه شروع شده است.

ابری اول هم چنین با اشاره به روند دریافت کتاب های درسی از تهران، گفت: تاکنون در مقطع ابتدایی صد درصد کتب درسی از تهران دریافت و بین مناطق توزیع شده است و هیچ گونه کسری در کتب این مقطع وجود ندارد. وی ادامه داد: در مقاطع متوسطه اول و دوم نظری و متوسطه دوم فنی و حرفه ای و کار و دانش نیز، به جز پایه دوازدهم، در سایر مقاطع صد درصد کتب درسی دریافت شده است. معاون توسعه مدیریت و پشتیبانی اداره کل آموزش و پرورش

حال ناخوش ساخت و ساز مسکن در بیرجند / صدای پای دلالان می آید

نسبت به ابتدای سال در فولاد ۷۰ تا ۱۰۰ درصد افزایش قیمت داریم.

پای دلالان در بازار ساخت و ساز مسکن

وی با اشاره به سوءاستفاده دلالان از شرایط فعلی بیان کرد: برخی از دلالان فولاد را از کارخانه خریداری می کنند و به امید گران شدن، آن ها را در انبار دپو می کنند. چپکندی خواستار رفع مشکل فعلی و کوتاه کردن دست دلالان شد و افزود: فعالیت این افراد ضربه زیادی به بازار مسکن و ساخت و سازها می زند و بیانی کرد: برای رفع این مشکل باید شیوه توزیع فولاد به روش قبلا بازگردد و از طریق بورس عرضه نشود. چپکندی افزود: اگر می خواهد آهن آلات از طریق بورس عرضه شود باید شرایطی فراهم کرد تا با همان نرخ به دست مصرف کننده برسد. وی بیان کرد: در شرایط فعلی شرکت هایی فولاد را خریداری کرده و تا مقصد نهایی، قیمت دو برابر می شود.

آهن آلات جیره بندی می شود

چپکندی از جیره بندی آهن آلات برای استان ها خبر داد و گفت: به دنبال پیگیری های انجام شده، قرار شده تعاونی ها سهمیه ای مشخص از بورس خریداری کنند. نائب رئیس اتحادیه صنعت پروفیل بیرجند بیان کرد: سهم تعاونی خراسان جنوبی ۲۵۰ تن در هفته است که باز هم پاسخگوی نیاز استان نیست. وی ادامه داد: برای اجرای آن طرح اطلاعات را از تعاونی اخذ کرده اما هنوز عملیاتی نشده است. نماینده آهن فروشان در اتحادیه صنعت پروفیل بیرجند با بیان اینکه آهن آلات وضعیت خوبی ندارد، گفت: قیمت ها طی یک روز بارها تغییر می کند و این امر بازار را کساد کرده است.

افزایش دوبارگی قیمت آلومینیوم

رئیس اتحادیه شیشه و آلومینیوم کاران بیرجند بیان کرد: در بهمن ماه سال گذشته قیمت هر کیلو آلومینیوم ۱۸ هزار تومان بوده که امروز به ۳۸ هزار تومان رسیده است. احمد علیزاده با بیان اینکه افزایش قیمت، خرید و فروش را تعطیل کرده است، گفت: طی سال های گذشته روند افزایشی وجود داشت اما رشد قیمت مشخص شده بود. وی با بیان اینکه در شرایط فعلی افزایش قیمت بیش از حد است، گفت: باید قیمت ها مناسب شود تا مردم قدرت خرید داشته باشند. علیزاده با بیان اینکه در شرایط کنونی هفته ای یک درب آلومینیوم فروش ندارد، افزود: قریب به ۹۵ درصد کار خرید و فروش خوابیده است.

رئیس اتحادیه شیشه و آلومینیوم کاران بیرجند بیان کرد: در سه سال گذشته این اتحادیه نه تنها عضو جدیدی نداشته بلکه تعداد اعضا از ۱۱۰ عضو به ۹۷ نفر کاهش یافته اند. وی رکود بازار، افزایش اجاره بها و نوسانات قیمت را علت کاهش اعضای این اتحادیه دانست و افزود: با ادامه روند تا یک سال دیگر ۶۰ درصد صنوف این اتحادیه تعطیل می شوند.

این گونه که پیداست شرایط کنونی نگرانی های زیادی برای بازاریبان در ساخت و ساز و مسکن به وجود آورده است که با ادامه روند، بحران مسکن گرفتار جامعه خواهد شد. آنچه مسلم است باید راهکاری اساسی برای رفع این معضل فراگیر اندیشیده شود تا باری دیگر مردم به مسلخ نروند.

می دهد، افزود: باید پیش از اینکه بازار ساخت و ساز به طور کلی از رونق بیفتد، چاره ای جدی اندیشیده شود.

افزایش ۲۰ درصدی قیمت سیمان

رئیس اتحادیه مصالح ساختمانی بیان کرد: مصالح ساختمانی مانند سنگ ۱۵ درصد افزایش یافته است. حسین چوپانی با بیان اینکه برخی از اجناس مانند سیمان افزایش ۲۰ درصدی داشته است، افزود: افزایش قیمت سیمان به دلیل افزایش کرایه حمل است چرا که از سیمان و مشهد وارد می شود. وی از افزایش پنج درصدی پودر گچ خبر داد و افزود: وقتی مواد اولیه مانند سیمان، سنگ و گچ گران شود، قیمت ساختمان نیز افزایش می یابد. چوپانی با بیان اینکه در بازار کمبود مصالح ساختمانی وجود ندارد، افزود: افزایش قیمت ها توان خرید مردم و مسکن سازان را کاهش داده است.

وی با اشاره به حضور دلالان در آشفته بازار مسکن بیان کرد: خوشبختانه با توجه به نظارت و بازرسی های مستمر، انبار دپو و یا احتکار کالا کشف نشده است.

قیمت فولاد ۱۰۰ درصد افزایش یافت

نائب رئیس اتحادیه صنعت پروفیل بیرجند با اشاره به وضعیت قیمت فولاد در بازار مسکن بیان کرد: در کشور و خراسان جنوبی نه تنها کمبود فولاد نداریم بلکه مازاد بر مصرف داریم.

علیرضا چپکندی بیان کرد: نوسانات و افزایش شدید قیمت فولاد و عرضه ناقص فولاد در داخل، بازار مسکن سازان را دچار مشکل کرده است.

وی اظهار کرد: آهن آلات از طریق بورس عرضه می شود و تعاونی ها باید از شرکت های خاصی خرید کنند. چپکندی افزود: این امر باعث می شود که قیمت آهن آلات مانند فولاد ۷۰ درصد داخل بورس و بازار تفاوت قیمت داشته باشد.

نمایند آهن فروشان در اتحادیه صنعت پروفیل ادامه داد: قیمت هر کیلو فولاد در داخل بورس و بازار، دو هزار و ۵۰۰ تومان با یکدیگر تفاوت دارد و بیانی کرد: اگر قیمت فولاد با همان نرخی که در بورس توزیع می شود، به دست مصرف کننده برسد، مشکل کنونی رفع می شود. چپکندی با بیان اینکه نباید فولاد را به صورت قطره چکانی عرضه کنند، افزود: در حال حاضر یک هفته عرضه فولاد داریم و تا دو هفته دیگر عرضه نداریم. نائب رئیس اتحادیه صنعت پروفیل بیرجند اظهار کرد:

افزایش بی رویه مصالح ساختمانی از یک سو و فعالیت دلالان از سوی دیگر، ساخت و ساز در بیرجند را با رکود رو به رو کرده است.

فهرمهر حمیتی

افزایش بهای مصالح ساختمانی طی روزهای اخیر، آشفته بازاری از مسکن به راه انداخته است. بنا به گفته مسئولان، رشد ۱۰۰ درصدی قیمت مصالحی مانند فولاد از بی رغبتی مسکن سازان خبر می دهد. چیزی که در این بین به هیاهوی افزایش قیمت ها رنگ می دهد، حضور دلالان در بازار خرید و فروش مصالح ساختمانی است که در برخی از موارد پدیده ای به نام احتکار را منجر شده است. بدون شک دست دلالان نه تنها بازار مسکن را آشفته کرده بلکه اعتماد مسکن سازان را در لایه سودهای حبابی خود گم کرده است. رکود بازار، افزایش تمام شده قیمت مسکن و اجاره بها و نوسانات قیمت مصالح ساختمانی، صنوف وابسته با ساخت و ساز مسکن را به مرز تعطیلی کشانده و صدای فریادخواهی آن ها را بلند کرده است.

تنها دلالان سود می برند

یک پیمانکار ساختمان بیان کرد: در شرایط فعلی ساخت و ساز مسکن به هم ریخته است. سعید قدبا با بیان اینکه بازار ساخت و ساز مطلوب نیست، افزود: افزایش قیمت مصالح و زمین ها باعث کساد بازار مسکن و ساخت و ساز شده است.

وی با اشاره به نقش دلالان در بازار ساخت و ساز بیان کرد: در تمام بازار ایران، تنها دلالان سود می برند.

این پیمانکار ساخت و ساز افزود: حضور دلالان باعث افزایش قیمت زمین و در نهایت قیمت بالای تمام شده در مسکن می شوند.

قدبا بیان کرد: باید چاره ای اساسی برای رفع مشکلات فعلی اعم از نوسانات شدید قیمت ها در مصالح ساختمانی و کوتاه کردن دست دلالان اندیشیده شود.

یک فروشنده مصالح ساختمانی بیان کرد: در روزهای اخیر نمی توان قیمت مشخصی برای مصالح ساختمانی تعیین کرد. رضا علیپور که مصالحی اعم از سنگ را به فروش می رساند، افزود: اگر چه سنگ با رشد قیمت زیادی روبه رو نبوده اما دیگر کالاهایی مانند سیمان، شیشه، لوله افزایش زیادی یافته است.

وی با بیان اینکه این شرایط زمینه حضور دلالان را افزایش

زخم بیکاری بر تن محرومیت / استان‌های بیکار، بیکار تر شدند!

زهرا حسینی

اشتغال ناقص، افزایش جمعیت جویای کار، عدم مهارت کافی فارغ التحصیلان و... باعث شده تا

بیکاری همچنان در استان‌های محروم جولان بدهد؛ حالا علاوه بر محرومیت، زخم بیکاری هم مشکلات را مضاعف کرده است.

بازخوانی آخرین نتایج آمارگیری از نیروی کار که اوایل مرداد امسال توسط مرکز آمار ایران منتشر شد نکات قابل تأملی را در خود دارد، بیکاری در استان‌های محروم در حال اوج گرفتن است و این نگرانی‌ها را دوچندان می‌کند.

بر اساس آمار، در بهار امسال، استان‌های چهارمحال و بختیاری با ۲۲.۸ درصد، کرمانشاه با ۱۹.۴ درصد و سیستان و بلوچستان با ۱۸.۶ درصد در صدر استان‌های دارای بیشترین جمعیت بیکار قرار گرفتند. با این حساب تقریباً یک‌سوم جمعیت فعال در استان چهارمحال و بختیاری بیکار هستند.

بیکاری همچنان در استان‌های محروم موج می‌زند

این در حالی است که باوجود وعده متولیان برای بهبود روند اشتغال در استان‌های محروم، درصد بیکاری نسبت به بهار سال گذشته در استان چهارمحال و بختیاری ۲.۵ درصد و در استان سیستان

و بلوچستان ۵.۹ درصد افزایش یافته است و در استان کرمانشاه نیز تنها ۰.۸ درصد با کاهش مواجه شده است.

همچنین در رده‌های بعدی استان‌های با بیشترین نرخ بیکاری، لرستان با ۱۵.۹ درصد، البرز با ۱۵.۶ درصد، خوزستان با ۱۵.۵ درصد و یزد با ۱۵.۴ درصد قرار دارند.

این در حالی است که نرخ بیکاری در استان لرستان بهار سال گذشته ۱۱.۸ درصد بوده است و امسال با ۴.۱ درصد افزایش مواجه بوده است.

۲۷ میلیون نفر به دنبال کار هستند

رئیس مرکز آمار ایران در سخنانی بایان اینکه ۲۷ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر در کشور دنبال کار هستند، افزود: سه میلیون و ۳۰۰ هزار نفر بیکار مطلق در کشور وجود دارد که یعنی طی این مدت هیچ کاری نکرده‌اند و معادل ۱۲.۱ درصد را شامل می‌شود.

انوشیروان محسنی بندپی سرپرست وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هم با اشاره به وضعیت اشتغال در کشور و اینکه سالانه حدود ۸۰۰ هزار نفر وارد بازار کار می‌شوند، گفت: دولت متعهد شده است در سال جاری بیش از ۹۵۰ هزار شغل ایجاد کند.

وی با تأکید بر اینکه باید دولت در خصوص اشتغال روستایی برنامه‌های مدونی دارد، گفت: با برخورداری

از یک و نیم میلیارد دلار از صندوق توسعه ملی و همچنین شش هزار میلیارد تومان آورده چهار بانک شرایط فراهم می‌شود تا با رونق کشاورزی، صنایع دستی و گردشگری اشتغال پایدار روستایی ایجاد شود.

محسنی بندپی با تأکید بر اینکه باید زمینه ماندگاری روستاییان در روستاها فراهم شود، گفت: طبق برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده زمینه اشتغال ۱۵۰ هزار روستایی فراهم می‌شود.

در جلسه اخیر سؤال نمایندگان از رئیس‌جمهور نیز، سؤال سوم نمایندگان مردم در مجلس در خصوص علت افزایش بیکاری بود که در این بخش نیز نمایندگان با ۷۴ رأی موافق، ۱۹۰ رأی مخالف و ۸ رأی ممتنع از مجموع ۲۷۲ نماینده حاضر در صحن پاسخ‌های رئیس‌جمهور را قانع‌کننده ندانستند.

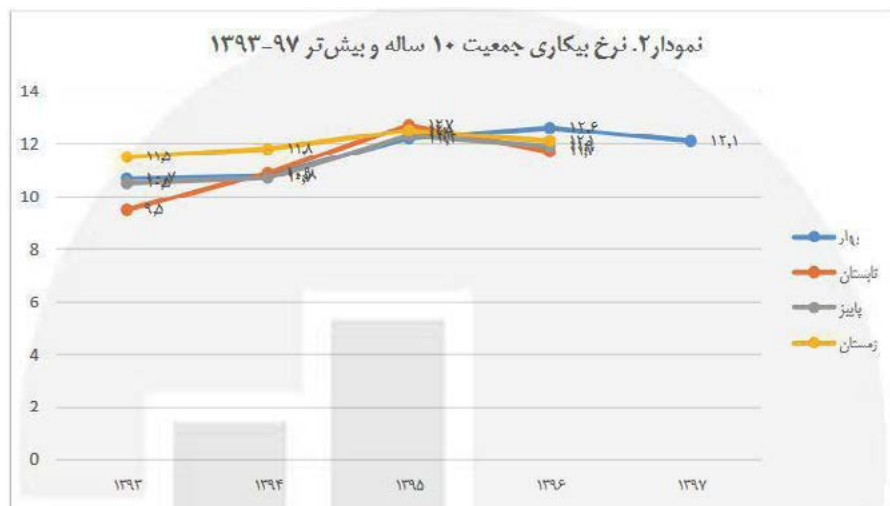
اما روند افزایش نرخ بیکاری در استان‌های محروم کشور آنجا نگران‌کننده‌تر می‌شود که با افزایش تورم هم همراه باشد و شاخصی به نام شاخص فلاکت برای تعریف میزان محرومیت این استان‌ها تعریف شود. چهارمحال و بختیاری، کرمانشاه و لرستان به ترتیب با ۳۲.۹ درصد، ۳۰.۵ و ۲۶.۴ درصد سه استان نخست کشور در شاخص فلاکت به حساب می‌آیند و استان‌های سیستان و بلوچستان، آذربایجان غربی، خوزستان، یزد، ایلام و البرز در رده‌های بعدی شاخص فلاکت قرار گرفته‌اند.

از همین آمار مشخص می‌شود که چه استان‌هایی در کشور جمعیت بالایی از بیکاران را در خود جای داده‌اند و برنامه‌ریزی‌ها برای ایجاد اشتغال در آن‌ها باید با جدیت و قوت ویژه دنبال شود؛ موضوعی که در شعارها و سیاست‌گذاری‌های مختلف بارها اعلام‌شده اما هنوز این برنامه‌ریزی‌ها در عمل چیزی را تغییر نداده است.

بیکاری دغدغه نخست لرستانی‌ها است

بگذارید کمی عقب‌تر برویم، به تابستان سال ۹۳ و زمانی که در ارتقای شگفت‌انگیز نرخ بیکاری در لرستان با هفت درصد کاهش به ۱۳.۳ درصد رسید، موضوعی که خیلی زود مسئولان لرستان را مشغوف کرد تا این شادمانی تا بهار سال بعد ادامه داشته باشد.

بهار سال ۹۴ مرکز آمار ایران باز هم حامل خبر خوشی برای لرستانی‌ها بود، خبری که حکایت از

استان	تراز مشارکت اقتصادی		نسبت اشتغال		تراز بیکاری	
	بهار ۱۳۹۷	بهار ۱۳۹۶	بهار ۱۳۹۷	بهار ۱۳۹۶	بهار ۱۳۹۷	بهار ۱۳۹۶
کل کشور	۴۱/۱	۴۰/۶	۲۶/۱	۲۵/۵	۱۲/۱	۱۲/۶
آذربایجان شرقی	۴۰/۷	۴۲/۴	۲۶/۷	۲۸/۹	۹/۹	۱۰/۳
آذربایجان غربی	۴۲/۱	۴۲/۱	۲۵/۹	۲۷/۵	۱۴/۹	۱۱/۰
لرستان	۴۵/۷	۴۵/۳	۴۲/۲	۳۹/۲	۷/۷	۱۳/۵
اصفهان	۴۱/۹	۴۱/۳	۲۶/۳	۲۴/۷	۱۳/۳	۱۶/۱
ایلام	۳۹/۶	۳۸/۹	۲۳/۴	۲۰/۹	۱۵/۶	۲۰/۴
بوشهر	۳۷/۵	۳۶/۶	۲۳/۰	۲۱/۵	۱۱/۹	۱۴/۲
تهران	۴۰/۵	۳۶/۱	۲۶/۱	۲۲/۲	۱۰/۹	۱۰/۷
چهارمحال و بختیاری	۴۰/۱	۴۱/۱	۲۵/۲	۲۶/۵	۱۲/۳	۱۱/۲
خراسان جنوبی	۴۴/۰	۳۹/۴	۲۴/۰	۲۱/۴	۲۲/۸	۲۰/۳
خراسان رضوی	۴۱/۱	۴۲/۲	۳۷/۷	۳۷/۳	۸/۵	۱۱/۵
خراسان شمالی	۴۲/۵	۴۵/۳	۳۸/۹	۳۸/۸	۱۰/۷	۱۴/۲
خوزستان	۴۶/۰	۴۲/۰	۴۲/۰	۳۸/۴	۸/۸	۱۰/۸
زنجان	۳۹/۳	۳۸/۸	۳۳/۲	۳۲/۸	۱۵/۵	۱۵/۳
سمنان	۴۳/۸	۴۰/۵	۴۰/۲	۳۶/۱	۸/۲	۱۱/۱
سیستان و بلوچستان	۳۸/۷	۴۱/۶	۲۵/۹	۳۷/۹	۷/۱	۸/۸
قزوین	۳۸/۱	۳۰/۸	۳۱/۰	۲۶/۹	۱۸/۶	۱۲/۷
قم	۴۱/۰	۴۰/۴	۳۶/۹	۳۶/۵	۹/۹	۹/۸
کرمان	۴۱/۷	۳۹/۰	۳۷/۰	۳۴/۷	۱۱/۲	۱۰/۹
کرمانشاه	۳۵/۸	۳۵/۵	۳۲/۲	۳۱/۷	۱۰/۱	۱۰/۹
گلستان	۴۲/۵	۴۱/۵	۳۷/۰	۳۵/۸	۱۳/۰	۱۳/۷
گیلان	۳۷/۹	۳۸/۱	۳۳/۷	۳۲/۸	۱۱/۲	۱۴/۰
لرستان	۴۴/۰	۴۲/۵	۳۵/۵	۳۳/۹	۱۹/۴	۲۰/۲
مازندران	۴۴/۰	۳۶/۸	۳۲/۶	۳۲/۳	۱۲/۲	۱۲/۰
مرکزی	۴۰/۷	۳۹/۶	۳۷/۱	۳۴/۲	۸/۸	۱۳/۶
هرمزگان	۴۶/۸	۴۴/۸	۳۲/۱	۳۰/۲	۱۵/۹	۱۱/۸
همدان	۴۲/۸	۴۰/۶	۳۹/۳	۳۷/۰	۸/۲	۸/۹
یزد	۴۲/۱	۴۲/۱	۲۵/۶	۳۷/۳	۱۵/۴	۱۳/۲

کاهش نرخ بیکاری در این استان به ۱۰.۷ درصد داشت تا استانی که سال‌ها عنوان قهرمانی بیکاری را یدک می‌کشید حالا به میانه‌های جدول بیکاری بیاورد.

ورود لرستان به جگر استان‌های وسط جدولی در زمینه نرخ بیکاری به‌رغم اینکه از سوی مسئولان به‌عنوان دستاوردی ویژه اعلام می‌شد اما همچنان نگرانی‌های مردم این استان را رفع نکرد تا بیکاری همچنان دغدغه نخست لرستانی‌ها باشد.

تا اینجا ماجرا روند کاهشی نرخ بیکاری در لرستان در نوع خود قابل توجه بود، اما گزارش مرکز آمار ایران در زمستان ۹۴ حکایت از نرخ بیکاری ۱۴.۵ درصدی برای لرستان دارد؛ شاید لرستان با این نرخ بیکاری همچنان تا صدر جدول بیکاران فاصله داشته باشد ولی مقایسه این رقم با نرخ بیکاری ۱۱.۵ درصدی زمستان ۹۳ و ۱۰.۷ درصدی بهار ۹۴ به‌نوعی رشد بیکاری در این استان را نشان می‌دهد.

پای «اشتغال ناقص» در میان است

ماجرای آنجا عمیق‌تر می‌شد که نام لرستان در صدر لیست استان‌های با نرخ اشتغال ناقص قرار دارد، اما اشتغال ناقص یعنی چه؟

افراد دارای اشتغال ناقص شامل تمام شاغلانی است که در هفته مرجع، حاضر در سرکار یا غیب موقت از محل کار بوده و به دلایل اقتصادی نظیر رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت کار بیش‌تر، قرار داشتن در فصل غیر کاری و کمتر از ۲۴ ساعت کار کرده، خواهان و آماده برای انجام کار اضافی در هفته مرجع بوده‌اند.

اشتغال ناقص چگونه محاسبه می‌شود؟ سهم اشتغال ناقص عبارت است از نسبت جمعیت دارای اشتغال ناقص به جمعیت شاغل، ضرب در ۱۰۰.

به زبان ساده اشتغال ناقص نشان‌دهنده ریسک بالای بازار کار و احتمال افزایش نرخ بیکاری ناگهانی به دنبال از دست رفتن اشتغال است، موضوعی که در لرستان وضعیت آن نسبت به دیگر استان‌ها بحرانی‌تر گزارش شده است.

کارشناسان طبق تعریف اشتغال ناقص که می‌گوید نوعی از اشتغال است که فرد امکان فعالیت به میزان ۴۴ ساعت در هفته (میزان استاندارد) را ندارد و به دلیل شرایط بنگاه و بازار و ... این نوع اشتغال با درآمد کامل همراه نیست و شاغلان امکان تأمین مخارج خود را در اشتغال ناقص نخواهند داشت.

ریسک بالای بازار لرستان و حساب اشتغالی که ترکید

قرارگیری لرستان در صدر استان‌های با اشتغال ناقص نگرانی‌ها را در این زمینه مضاعف کرد و نشان داد که روند کاهشی نرخ بیکاری در لرستان طی سال‌های اخیر به‌مانند حساب بوده که امکان ترکیدن آن وجود داشت و حالا این حساب ترکیده است!

روند کاهشی نرخ بیکاری لرستان که از نیمه‌های سال ۹۳ شروع شده بود و تا بهار ۹۴ هم ادامه داشت حالا شکل سینوسی به خود گرفته و آمار بهار ۹۷ حکایت از رشد بالای بیکاری در این استان است و نرخ بیکاری این استان از ۱۱.۸ بهار سال گذشته به ۱۵.۹ در بهار امسال رسیده است.

اما علت این افزایش ۴.۱ درصدی نرخ بیکاری

درصد آن‌ها مهارت ندارند

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی لرستان در این رابطه با اشاره به اینکه متولی روند افزایشی و کاهشی شاخص‌های اقتصادی از جمله نرخ بیکاری مرکز آمار ایران است، اظهار داشت: ما هیچ دخالتی در سرشماری، برآوردها و تعیین جامعه هدف آمارگیری نداریم؛ تنها مرجع رسمی اعلام نرخ بیکاری در کشور هم‌مرکز آمار است.

علی‌آشتاب بایان اینکه در حال حاضر جمعیت لرستان یک‌میلیون و ۸۰۰ هزار نفر است و جمعیت فعال این استان ۵۵۱ هزار و ۶۳۲ نفر اعلام شده است، تصریح کرد: نرخ مشارکت اقتصادی لرستان در بهار سال گذشته ۳۴.۲ بوده و در بهار ۹۷ به ۳۶.۶ رسیده است؛ این افزایش به معنای کاهش نرخ بیکاری نیست، این افزایش به این معنی است که ورودی بازار کار بیشتر شده و فارغ‌التحصیلان بیشتری وارد بازار کار شده‌اند.

وی یادآور شد: بنابراین شاخص نرخ مشارکت اقتصادی می‌تواند روی افزایش بیکاری هم اثر داشته باشد، فرد دانشجو بوده و امروز فارغ‌التحصیل شده و به جمع افراد جویای کار

در لرستان چیست؟

گودرز امیری معاون اقتصادی استانداری لرستان علت موضوع را افزایش جمعیت فعال استان می‌داند و می‌گوید: احصاء آمار اشتغال و بیکاری توسط مرکز آمار انجام می‌شود و گاهی به‌صورت فصلی اتفاق می‌افتد، معمولاً در فصل تابستان و بهار درصد بیکاری بیشتر است و ما جمعیت فعالمان افزایش پیدا کرده است و تعدادی به استان برگشته‌اند و به همین دلیل آمار بیکاری استان در فصل بهار ۱۵.۹ درصد اعلام شده است.

وی افزود: در مقایسه با سال گذشته که نرخ بیکاری حدود ۱۲ درصد بود، بیکاری در استان رشد داشته و یکی از دلایل آن این است که جمعیت فعالمان ۲.۵ درصد بیشتر شده است.

افزایش جمعیت فعال لرستان را می‌توان از شاخص نرخ مشارکت اقتصادی احصاء کرد؛ نرخ مشارکت اقتصادی عبارت است از نسبت جمعیت فعال (شاغل و بیکار) به جمعیت در سن کار و این شاخص در مورد لرستان در بهار سال گذشته ۳۴.۲ بوده و امسال به ۳۶.۶ رسیده است.

وارث جمعیت جویای کاری هستیم که بالای ۶۰

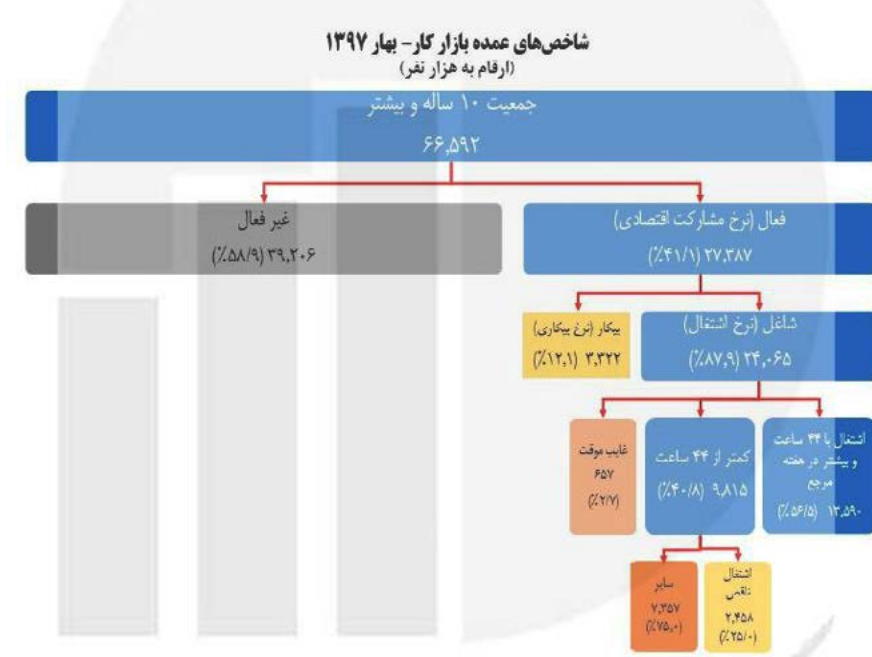
کرده بود. استاندارد لرستان با اشاره به اینکه بحث ما این بود که روش تدوین آمار اشتغال استان اشتباه است، ادامه داد: در حال حاضر نیز اعلام نمی‌کنم که ۳۰ هزار شغل در استان ایجاد می‌کنم، ممکن است بعضی‌ها در کشور چنین آماری را بگویند اما من به لحاظ علمی این کار را درست نمی‌دانم.

کاهش آمار بیمه اجباری نشان از رشد بیکاری در استان دارد

خدمتی بابت این که میزان اشتغال ایجاد شده در استان را می‌توان با استاندارد به آمار بیمه‌ای اعلام کرد که وقتی به آمار بیمه اجباری نگاه می‌کنیم می‌بینیم این آمار در استان کاهش دارد، تصریح کرد: قبول دارم نرخ بیکاری در استان بالاست و باید تلاش کنیم از منابع دولتی و بخش خصوصی برای ایجاد اشتغال استفاده کنیم.

اما تحلیل آمارهای مختلف و سخنان مسئولان ما را به یک جمع‌بندی نهایی می‌رساند؛ نخست آنکه برای تثبیت اشتغال ایجاد شده اقدامی نشده و عوامل اقتصادی مختلف از جمله رکود منجر به ناپایداری شغل شده است؛ دوم آنکه جمعیت فعال و جویای کار افزایش یافته و در مقابل فرصت شغلی برای این افراد ایجاد نشده است؛ سوم اینکه جمعیت فعال کشور که عمده آن را فارغ‌التحصیلان جویای کار تشکیل می‌دهد فاقد مهارت‌های لازم برای اشتغال در عرصه‌های مختلف اقتصادی، صنعتی، کشاورزی و ... هستند.

از سوی دیگر بی‌ثباتی اقتصاد کشور باعث شده تا جوانان کمتر ریسک حضور در بازار را داشته باشند و به دنبال دریافت تسهیلات اعطایی از سوی نهادهای مختلف و ایجاد شغل برای خود و کارآفرینی برای دیگر جوانان باشند. همین عامل باعث شده تا جوانانی هم که در گذشته برای ایجاد کسب‌وکار جدید ریسک کرده و شغلی برای خود دست‌وپا کرده‌اند حالا قدرت رقابت و فعالیت در بازار را از دست بدهند.

کنیم اشتغالی است که از طریق طرح‌های اقتصادی به ما وصل می‌شود و مجوز می‌گیرد و تسهیلات می‌دهیم.

سید موسی خادمی بابیان اینکه بنابراین سرجمع اشتغال ایجاد شده را از طریق آمار می‌توان به دست آورد، تصریح کرد: مبنای سند اشتغال قبلی لرستان غلط بود، ارائه آمار ایجاد اشتغال در گذشته در استان به این شکل بوده که به‌طور مثال اداره راه و شهرسازی چه میزان اعتبار دارد و به ازای هر شغل چقدر اعتبار نیاز است و بنابراین به ازای میزان اعتبار این دستگاه چه تعداد شغل ایجاد می‌شود. وی با تأکید بر اینکه این شیوه ارائه آمار درست نیست، افزود: در مورد دیگری بنیاد شهید تعدادی از افراد را برای شاغل شدن به دستگاه‌ها معرفی کرده بود و این تعداد در آمار اشتغال ثبت شده بود و از سوی دیگر اداره مربوطه‌ای که شخص را به کار گرفته بود نیز این افراد را در آمار ایجاد اشتغال خود ثبت

افزوده شده است.

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی لرستان با تأکید بر اینکه باید برای تقویت فرهنگ کار و تخصصی شدن رشته‌های تحصیلی در دانشگاه تلاش کنیم، افزود: ما وارث جمعیت جویای کاری هستیم که بالای ۶۰ درصد آن‌ها مهارت ندارند، وقتی مهارت نداشته باشند اقبال برای جذب آنان در مراکز اقتصادی کم می‌شود.

به گفته آشتاب باید ارتباط بین صنعت و دانشگاه ارتقا یابد، دانشجو هم آموزش تنوری داشته باشد هم عملی، چرا که هر کارفرمایی هم دنبال این است که قیمت تمام شده محصول و خدمت خود را کاهش دهد و این کار با جذب نیروی ماهر اتفاق می‌افتد.

وی ادامه داد: ما به دنبال این هستیم که با استفاده از امکانات فنی و حرفه‌ای، مراکز کاربایی، طرح کارورزی و ... ارتقای مهارت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی را داشته باشیم.

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی لرستان یادآور شد: البته آمار بیکاری فصلی مبنای قطعی برای یک سال نیست.

وعده‌هایی که بیکار ماندند و برای لرستانی‌ها شغل نشدند

این در حالی است که در سال‌های اخیر لرستانی‌ها شاهد دادن وعده‌های متعددی از سوی مسئولان امر برای ایجاد اشتغال در استان بوده‌اند؛ وعده‌هایی که هیچ‌کدام به ثمر نرسید و امروز جمعیت بالای بیکارانی که اغلب آن‌ها دانش‌آموخته مراکز علمی کشور هستند ناامید از پیدا کردن کار در استان خود به استان‌های دیگر مهاجرت می‌کنند؛ موضوعی که باعث شده تا لرستان یکی از استان‌های مهاجر فرست کشور باشد.

استاندار لرستان نیز در سخنانی با اشاره به اینکه در مورد اشتغال ما به‌عنوان استان نمی‌توانیم دقیقاً تعریف کنیم چه اشتغالی ایجاد می‌شود، بخشی از اشتغال حاصل جریانات کلی اقتصاد است، اظهار داشت: همه منابع دولت که در استان نیست، خیلی‌ها خودشان منابع دارند و گردش مالی در بین خود مردم نیز هست، تنها اشتغالی که دقیقاً می‌توانیم اعلام

مرغ از سفره مردم پر کشید / عوامل موثر بر قیمت‌ها

خراسان جنوبی به عنوان قطب تولید مرغ در شرق کشور و تولید سالانه ۳۴ میلیون قطعه اما همچنان در گیر نوسانات قیمتی است.

فاطمه زیاچی

جنوبی در شاهراه های اصلی سیستم توزیع نیست کرایه حمل برای تولید کنندگان بیشتر می شود. به گفته این مقام مسئول در حال حاضر با تدابیری که اندیشیده شده قیمت مرغ در استان قابل قبول است.

توزیع گسترده مرغ منجمد در راستای تنظیم بازار

در این باره سرپرست اداره کل پشتیبانی امور دام استان خراسان جنوبی در گفت و گو با مهر اعلام می کند: مرغ منجمد به اندازه کافی در سردخانه های پشتیبانی امور دام ذخیره شده و توزیع تا زمان تعادل قیمت ادامه خواهد داشت.

مهدی روشن با اشاره به این که تاکنون ۲۰۰ تن مرغ منجمد در استان توزیع شده است، می افزاید: در راستای تنظیم بازار و حمایت از اقشار کم درآمد و تا زمانی که قیمت گوشت مرغ در سطح استان به تعادل برسد این توزیع ادامه خواهد داشت و جای هیچ گونه نگرانی بابت تامین و توزیع مرغ منجمد وجود ندارد.

به گفته وی هم استانی ها می توانند با مراجعه به ۳۵ مرکز فروش تعیین شده نسبت به خرید مرغ منجمد با قیمت ۶ هزار و ۶۷۰ تومان در بیرجند و قیمت ۶ هزار و ۷۲۰ در قاین و سایر شهرستان ها خرید را به نرخ مصوب اقدام کنند.

وی ادامه داد: گوشت قرمز منجمد نیز به میزان کافی در سردخانه پشتیبانی امور دام استان ذخیره و در موعد مقرر توزیع خواهد شد.

روشن همچنین از تخصیص و تحویل هزار و ۳۰۰ تن جو در چند روز اخیر به دو اتحادیه دامداران آریان و عشایری استان خبر داد و گفت: در بحث تامین نهاده های ذرت، جو، و سویا با توجه به تخصیص سهمیه مناسب به استان مقادیر قابل توجهی در انبارهای پشتیبانی امور دام استان ذخیره شده و الباقی در حال حمل به استان است.

گفتنی است تا زمان تهیه این گزارش مرغ گرم در کشتارگاه ها و فروشگاه های عرضه مستقیم ۱۰ هزار و ۱۰ تومان و در خرده فروشی ها ۱۰ هزار و ۸۱۰ تومان بوده است.

به هر حال شرایط تولید مرغ در اوضاعی است که باید منتظر پاییز ماند، شاید بحران کاهش یابد و نوسانات قیمتی به حداقل برسد.

دامی سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی است برای نوسان قیمت مرغ در استانی که تولید مرغ در آن بیشتر از جمعیتش است.

سید جلال مدرسی ادامه می دهد: بخش عمده ای از تولید مرغ استان ما به استان های دیگر و حتی خارج از کشور صادر می شود، پس این طور نیست که هرچه تولید شود در بازار عرضه شود، بر این اساس فاکتور های تعیین کننده قیمت در کشور تمام بازارهای مرغ را تحت تاثیر می گذارد.

وی بیان کرد: با این وجود در شرایط بحرانی و نوسان شدید قیمتی قیمت مرغ در این استان شرایط مناسب تری داشته است.

وی با اشاره به جلسه ای که مسئولان سازمان جهاد کشاورزی با اتحادیه مرغداران و روسای کشتارگاه های استان داشته اند اعلام می کند: طی این جلسه با قبول پیشنهادات سازمان، متولیان تولید و فروش قبول کردند بخشی از مرغی که در استان توزیع می شود با قیمت مناسب تری به دست مشتری برسد. (ناگفته نماند که این یک توافق داخلی بوده است) وی تاکید دارد در حال حاضر قیمت مرغ گرم تولیدی استان با وجود اوضاع بحرانی مرغ، کمتر از استان های دیگر است.

قیمت مرغ در استان قابل قبول است

مدرسی اضافه کرد: خراسان جنوبی فقط دو درصد کل تولید مرغ کشور را در دست دارد، پس با این میزان تولید نمی توانیم منطقه ای قیمت تعیین کنیم و از طرفی داشتن یک چرخه کامل در تولید گوشت مرغ ربطی به قیمت آن پیدا نمی کند.

وی اشاره ای به فاکتورهای تولید از جمله میزان تولید جوجه یک روزه و حتی میزان تولید مرغ دارد و می گوید: ما نمی توانیم تولید کننده را وادار کنیم که هر چه تولید می کند را در بازار استان به فروش برساند چرا که با این روش تولید پایدار را زیر سوال برده ایم. مدرسی توضیح می دهد: جدا کردن شرایط تولید مرغ استان از شرایط کشوری کار درستی نیست و در نهایت تولید کننده را متضرر می کند.

وی می گوید: این نکته را نیز به یاد داشته باشید که ۸۰ درصد نهاده های مورد نیاز مرغداری های استان از خارج استان تامین می شود، از طرفی چون خراسان

خراسان جنوبی با داشتن بیش از ۶۶۷ واحد مرغداری گوشتی در استان و ظرفیت تولید سالانه ۳۴ میلیون قطعه مرغ در چرخه تولید گوشت مرغ به یکی از استان های برتر کشور تبدیل شده و علاوه بر خود کفایی در تامین نیاز گوشتی استان، نیاز دیگر استان ها را نیز تامین می کند.

گوشت مرغ به دلیل قیمت متعادل تری که نسبت به گوشت قرمز دارد حجم بیشتری از سبد خانوار های متوسط و متوسط رو به پایین را به خود اختصاص داده است، و این تقاضا گاهی با وزنه تعیین قیمت بازار که همان فرمول عرضه و تقاضا است جور در نمی آید. تا جایی که هر چند وقت یک بار صدای مردم و میز چاره اندیشی مسئولان را به خود اختصاص می دهد. خراسان جنوبی از جمله استان هایی است که تولید مرغ در آن بیشتر از نیاز استان است، این صنعت با رشد صعودی در سال های اخیر توانسته نام صنعت مادر استان را از آن خود کند، به همین دلیل عده ای از شهروندان با شنیدن این تعبیر انتظار دارند تا بازار گوشت مرغ در این استان آن هم با داشتن چرخه کامل تولید، نسبت به کشور از نوسان کمتر و حتی قیمت پایین تری برخوردار باشد.

تفکری که وقتی آن را برای مرغداران بیان می کنی آن ها را ناراحت کرده و می گویند مگر هزینه های تولید در این استان جدای از کشور است و وقتی برای مسئولان بیان می شود پاسخ کاملاً روشنی دارند «قیمت مرغ در این استان مطلوب و حتی کمتر از استان های دیگر است».

دانشگاه جوجه یک روزه و هزینه های تولید مرغ خودش روایت هفتاد من کاغذ است، اما تابستان ۹۷ برای مرغداران کشور و البته خراسان جنوبی تابستانی پر از چالش بود، تلفات ناگهانی به دلیل قطع برق و افزایش دلار و از آن سو نهاده هایی که یک سرش به بازار های جهانی واردات وصل است و سر دیگرش دست هایی پس پرده دارد که حتی مسئولان وزارت جهاد کشاورزی را نیز از درمان مستاصل کرده است.

قیمت مرغ تابع عوامل گوناگون

«قیمت مرغ تابع عوامل زیادی است و منطقه ای نیست» این یک پاسخ روشن معاون بهبود تولیدات

خزان باغ‌های بافت در فصل برداشت / دست‌های کشاورزان در پوست گردو

اسما محمودی

پس از خسارت به باغ‌های پسته کرمان حالا خبرها از دومین قطب تولید گردو ایران حکایت از آن دارد که تولید این محصول هم نسبت به سال گذشته ۸۰ درصد کاهش یافته و کشاورزان دست خالی مانده اند.

خبرها از خسارت شدید به باغ‌های گردو استان کرمان حکایت دارد، استان کرمان سالانه ۸۰۰۰ میلیارد تومان تولید می‌کند که اکثر آن صادرات پسته، خرما و گردو این ثروت نصیب مردم کرمان می‌شود که حدود ۳۰ درصد ظرفیتهای شغلی استان کرمان را نیز شامل می‌شود.

طبق اعلام سازمان جهاد کشاورزی کرمان یک چهارم باغهای کشور در استان کرمان وجود دارند و این در حالی است که میزان بارندگی در استان کرمان از متوسط کشور هم کمتر است و در سال گذشته آمار بارندگی در کرمان نسبت به سال قبل ۷۰ درصد کاهش یافته است و کمبود آب به یکی از معضلات استان کرمان تبدیل شده است.

از سوی دیگر تغییرات اقلیمی هم در کرمان روی داده است که البته هیچ کدام از این دو پدیده به یکباره در کرمان روی نداده و از سالها قبل نشانه‌ها و شاخص‌های هواشناسی در استان کرمان نشان از ادامه روند خشکسالی در استان کرمان داشت و تغییرات اقلیمی هم در ۱۰ سال گذشته در کرمان آغاز شده بود اما در مقابل این تهدیدات به نظر می‌آید برنامه ریزی دقیقی صورت نگرفته است.

از طرفی این سوال مطرح است که در استانی مانند کرمان با این حجم خشکسالی و کمبود آب، چرا یک چهارم از باغهای کشور وجود دارد و چرا ۹۵ درصد آبهای کرمان در این بخش استفاده می‌شود و ۷۰ درصد از این آبها هم به دلیل کشاورزی سنتی هدر می‌رود.

در سال جاری تولید پسته که ارزآور ترین محصول کشاورزی کشور است در استان کرمان ۹۰ درصد کاهش یافته است که به دلیل خشکسالی، تغییرات اقلیمی و آفت‌هایی مانند پسیل پسته بوده است، میزان تولید خرما به دلیل شیوع زنجره خرما و افزایش پدیده خشکیدگی خوشه‌های خرما کاهش چشمگیر یافته است که البته دلیل این پدیده هم جزو دسته تغییرات اقلیمی است اما میزان تولید گردو نیز در کرمان ۸۰ درصد کاهش یافته که دلیل این کاهش هم خشکسالی و تغییرات اقلیمی و البته کرم خراط است.

کرمان بیشترین سطح زیر کشت گردو را در اختیار دارد

کرمانی‌ها نخستین سطح زیر کشت گردو را با حدود ۱۸ هزار هکتار باغ دارند که شامل باغهای مثمر و نهالستانها هستند اما به دلیل وجود اقلام کم بازده کرمان بعد از همدان دومین استان در زمینه میزان تولید گردو است که این محصول بیشتر از اینکه وارد بازارهای داخلی شود به کشورهای روسیه، عربی، آسیای دور و اروپا صادر می‌شود.

اما خبرها از این باغها حکایت از این دارد که به دلیل سرمای شدید اوایل سال جاری و اواخر سال گذشته

رئیس جهاد کشاورزی شهرستان بافت اظهار داشت: مهمترین محصول کشاورزی بافت گردو است که بخش قابل توجهی از نیاز بازار استان کرمان را تامین می‌کند و باقیمانده محصول نیز صادر می‌شود. احمد کریمی گوغری بیان کرد: محصول گردوی بافت به دلیل شرایط آب و هوایی از کیفیت بسیار مطلوبی برخوردار است و کاملاً از گانیک تولید می‌شود به همین علت از مشتریانی خوبی در کشورهای مختلف برخوردار است.

۸۰ درصد تولید گردو در کرمان کاهش یافته است

وی ادامه داد: متأسفانه در سال جاری خسارت قابل توجهی به محصول کشاورزان وارد شده است، بافت بیشترین سطح زیر کشت گردو در استان کرمان را دارد و حدود ۷ هزار هکتار باغ در شهرستان وجود دارد اما طبق بررسی‌های صورت گرفته ۸۰ درصد از محصول سال جاری دچار خسارت شده است.

وی گفت: در این شهرستان شش هزار هکتار باغ گردو وجود دارد و با کیفیت ترین محصول استان را تولید و وارد بازار می کنیم اما با وجود اینکه می گویند رابر پر باران ترین شهرستان استان کرمان است در سال جاری هنوز یک بار هم باران در رابر نباریده است و با خشکسالی بی سابقه دست و پنجه نرم می کنیم. شمس الدینی بیان کرد: می گویند باید آبیاری مکانیزه کنید اما درخت گردو به آبیاری غرق آبی نیاز دارد و نمی توان یک درخت با این عظمت را قطره قطره آبیاری کرد.

وی بیان کرد: منابع آبی شهرستان رابر را باید حفظ کنیم و از کشت محصولات بی کیفیت خودداری کنیم و محصولی را کشت کنیم که بیشترین بازدهی اقتصادی را دارد.

وی گفت: سرمایه هوا محصولی را روی درختان باقی نگذاشته است و برخی باغ ها هیچ محصولی ندارند و از سوی دیگر آبی هم برای آبیاری درختان وجود ندارد. گردو در کرمان در حالی در حجم بسیار بالا تولید می شود که هیچ برنامه ای برای استفاده از پوست سبز و پوست چوبی این محصول و یا بسته بندی گردو صورت نگرفته است و طی سال های اخیر از افرادی که خود را متصدی گردو معرفی می کنند فقط وعده و عید شنیده شده است.

وی بیان کرد: اگر از داشته هایی کشاورزی مراقبت نکنیم چگونه می خواهیم اقتصاد بومی را تقویت کنیم اکثر مردم شهرستان بافت کشاورز هستند و زندگی آنها وابسته به همین درختان گردو است.

علیخانی گفت: همایش برگزار کردند، انجم راه اندازی کردند و خوشه اقتصادی ساختند اما هیچ یک به داد ما نرسید، کشت و برداشت هنوز هم سنتی است، کارخانه فرآوری در استان وجود ندارد و حتی یک برند شناخته شده برای گردو ایجاد نشده است بطوریکه بسیاری از مردم سایر مناطق کشور وقتی می شنوند کرمان دومین تولید کننده گردو در کشور است باورشان نمی شود اینها به این دلیل است که توانمندیهای ما معرفی نشده است.

وی بیان کرد: گردو به صورت عمده و فله ای به دلالتان فروخته می شود و گاهی به نام دیگر استانها در بازار فروش می رود.

دستانمان خالی مانده است و هیچ منبع در آمدی نداریم

محمد شمس الدینی هم یکی از کشاورزان رابری است گفت: نمی دانم در سال پیش رو چگونه باید زندگی مان را مدیریت کنیم اقتصاد شهرستان رابر برپایه درختان گردو و این محصول بنا شده است.

کریمی گفت: روزهای انتهایی تابستان و اوایل پاییز زمان برداشت گردو است که عملاً به دلیل سرمای اسفند ۹۶ و فرودین سال ۹۷ بخش قابل توجهی از محصول از دست رفته است.

وی همچنین از شیوع آفت کرم خراط در شهرستان خبر داد و بیان کرد: از روشهای مختلفی برای کنترل این آفت تلاش کرده ایم اما در سال جاری به دلیل سرمازدگی و خشکسالی و ضعیف شدن درختان آفت خسارت های بیشتری داشته است.

وی از کشاورزان خواست باغ های خود را در مقابل تغییرات اقلیمی و آفات بیمه کنند تا در صورت بروز تنش های این چنینی خسارت های آنان جبران شود.

حسین علیخانی یکی از تولید کنندگان گردو در شهرستان بافت گفت: کشاورزان در جریان تغییرات ناگهانی دمایی نبودند و به یکباره با آفت شدید هوا مواجه شدند، هر چند راههای قطعی برای به صفر رسانده خسارت وجود ندارد اما روشهایی علمی برای به حداقل رساندن خسارت وجود دارد که البته بسیاری از کشاورزان یا آموزش لازم را ندیده بودند و یا امکانات نداشتند.

وی افزود: کرم خراط هم سالهاست به جان درختان افتاده است و از هر روشی که به ما گفته شده است همکاری کرده ایم و به نتیجه نرسیده ایم.

رونق «دمز آباد» با طعم تولید و گردشگری / اینجا بیکاری معنایی ندارد

روستاییان «دمزآباد» در جنوب شرقی پایتخت، در حالی که بسیاری از هموطنان از مشکل بیکاری رنج می برند، با همت و تلاش این مشکل را به طور کامل حل کرده اند.

وحید محمدی
یکتا

در ۵۴ کیلومتری جنوب شرق شهر تهران روستایی زیبا به نام «دمزآباد» واقع شده است، این روستا ۵ کیلومتر با شهر ورامین فاصله داشته و در همسایگی روستاهای «آباریک» و «جعفرآباد جنگل» قرار دارد و از توابع بخش «جوادآباد» ورامین است.

اما مسئله ای که «دمزآباد» را از سایر روستاهای اطراف متمایز کرده است، نرخ بیکاری صفر این روستا است، مردم سخت کوش «دمزآباد» با تلاشی وصفناپذیر در جهت پیشرفت و توسعه روستا تلاش کرده اند، تا امروز به جایی رسیده اند، که می توان دمزآباد را یکی از قطب های اشتغال روستایی در استان تهران دانست.

باغبانی از فعالیت های مورد علاقه دمزآبادی ها است، که اغلب در کنار خانه ها و یا زمین های کشاورزی این روستا با کاشت درختان مثمر، اقدام به ایجاد باغاتی سبز، زیبا و پر میوه کردند، تا از این طریق علاوه بر استفاده از میوه این درختان، آن ها را به شهرها فرستاده و فضای روستا را نیز مفرح کنند.

معاون مالی و اداری فرماندار ورامین گفت: میلمان روستایی در بیش از ۹۰ درصد از روستاهای ورامین تکمیل شده و خدمات زیربنایی در این روستاها در

یکی از تولید کنندگان پیراهن در دمزآباد ب گفت: ابتدای کار این کارگاه را برای کارآموزی راه انداخته بودیم، اما پس از مدتی توانستیم ۱۵ نفر را به کار بگیریم.

وی در پاسخ به این سوال که شرایط اقتصادی کنونی اثر منفی بر تولید این کارگاه داشته یا خیر، گفت: تا حدودی تاثیر پذیرفتیم، در حال حاضر ۱۰ کارگر داریم، اما اگر این کارگاه حمایت شود، تا ۴۰ کارگر در آن قادر به اشتغال هستند، ما پیراهن بچه گانه تا مردانه و سایزهای خیلی بزرگ تولید می کنیم و خیاطی به طور تخصصی

حال انجام است و همچنین از دهیاران خواسته شده به سراغ اشتغال برونند، دمزآباد نیز از روستاهایی است، که در این زمینه موفق بوده است.

مجتبی بوربور گفت: پیراهن های تولیدی این روستا مورد استقبال مردم شهرستان ورامین و دیگر مناطق قرار گرفته است و از دهیار و شورای اسلامی روستا خواسته شده که یک فروشگاه برای عرضه محصولات دمزآباد در همین روستا راه اندازی کنند، تا علاقمندانی که به روستا می آیند، علاوه بر تفریح و گشت و گذار بتوانند از محصولات تولیدی خود روستا خرید کنند.

و پس از آن که دم کشید و پخته شد، آماده خوردن است.

معماری خانه های سنتی دمازآباد بسیار زیبا است، یکی از فعالان حوزه گردشگری دمازآباد در خصوص این معماری این چنین توضیح داد: قبلا کولر آبی و وسایل خنک کننده وجود نداشت و زیرزمین های بسیار خنکی در منازل برپا می شد، که کاهش دمای چشمگیری نسبت به اماکن دیگر داشت.

وی ادامه داد: ما ۴ برادر و ۷ خواهریم، که همه در همین خانه زندگی می کردیم، حال می خواهیم، این خانه را مجددا بازسازی کنیم، تا گردشگران به این روستا بیایند و با نحوه زندگی روستایی، پخت نان و ... آشنا شوند.

پرورش ماهیان زینتی و گوشتی اشتغال بخش عمده ای از روستاییان دمازآباد

پرورش ماهیان زینتی، از دیگر مشاغل روستایی در دمازآباد است، یکی از پرورش دهندگان جوان ماهی زینتی در دمازآباد به گفت: برای پرورش ماهی زینتی ابتدا آموزش فنی و حرفه ای دیدم و ۶ سال پیش ابتدا با یک کارگاه کوچک کار را آغاز کردم و اکنون ۲۰ نوع ماهی را پرورش می دهم.

پرورش ماهی خوراکی نیز در دمازآباد رونق خاصی دارد، به همین دلیل به سراغ یکی از پرورش دهندگان ماهی خوراکی رفتیم، تا در این خصوص اطلاعات بیشتری کسب کنیم، وی گفت: در دمازآباد ماهی سردابادی مانند قزل آلا و نیز کپور پرورش داده می شود، از آب این استخرهای پرورش ماهی برای سبزیجات و کشاورزی نیز استفاده می کنیم.

فعالیت ۷۰ بانوی قالیباف در دمازآباد/پرورش کبک

دهیار دمازآباد اظهار داشت: اولین قدمی که در روستای دمازآباد برداشتیم، اصلاح زیرساخت ها بود، که ابتدا سعی کردیم شبکه های آب رسانی را اصلاح کنیم، که در این راستا یک هزار و ۷۰۰ متر از لوله خط انتقال آب شرب این روستا تعویض شد.

مجید میررجب گفت: در بهسازی معابر بزرگ ترین پروژه روستایی بخش جوادآباد را اجرا کردیم، که در این راستا حدود ۱۷ هزار متر مربع از معابر این روستا شامل جدول گذاری و آسفالت انجام شد و در امور فرهنگی نیز توانستیم، بوستان محله ایف زمین چمن ورزشی و سالن ورزشی را انجام دادیم و توانستیم، کمیته بانوان روستای دمازآباد را شکل دهیم.

مسئول کمیته بانوان روستای دمازآباد گفت: عمده فعالیت بانوان دمازآبادی قالیبافی است، که ۷۰ نفر بانوی قالیباف زیر نظر کمیته بانوان فعالیت دارند و تابلو فرش های بین المللی با برند «میناخانه» که ثبت جهانی شده است را تولید می کنند.

پرورش کبک دیگر فعالیت روستاییان دمازآباد است، یکی از پرورش دهندگان کبک گفت: این مجموعه را از سال ۹۳ راه انداختیم، اولین روستایی هستیم، که در استان تهران پرورش کبک می دهیم و از تولید تخم نطفه دار، جوجه و در نهایت تولید گوشت و عرضه به بازار را عهده دار هستیم.

سطل آب به درختان دادیم، آب و برق نداشت، خاک های این جا را خودمان جمع کردیم و به آن شکل و شمایل دادیم و به همت مادرم، پدرم، برادر و خواهرم جانی دوباره به این خانه دادیم و ذره ذره این مکان را آباد کردیم.

وی اضافه کرد: در حال حاضر گردشگران به این مکان رفت و آمد می کنند و قصد توسعه آن را نیز داریم، می خواهیم یک موزه کوچک از روستا در این مکان بسازیم، اینجا خبری از صدای ماشین و هیاهوی شهر نیست، هر چه هست، صدای پرندگان و طبیعت است، ویژگی روستا دوری از هیاهوی شهری است و ما از این ویژگی بهره بردیم.

«دمی بلغور» یکی از غذاهای سنتی روستای دمازآباد است، برای اطلاع از چگونگی پخت این غذا از یکی از بانوان دمازآباد سوال کردیم، وی گفت: برای پخت این غذا ابتدا پیاز داغ کردیم و سپس بادمجان و گوجه را تفت دادیم، لپه باقالی ریختیم و پس از آن که کمی جوشید و پخته شد، برنج و بلغور را نیز روی آن ریختیم

در این روستا فراگیر شده است و از این موضوع خوشحالیم.

یکی از اقدامات خوبی که در دمازآباد انجام شده است، حفظ خانه های بومی این روستا توسط اهالی است، این خانه ها شکل ظاهری سنتی روستا را حفظ کرده اند و از طرفی استعداد مناسبی برای راه اندازی اقامتگاه بوم گردی دارند.

بوم گردی در خانه های روستایی دمازآباد با طعم «دمی بلغور»

دختر یکی از اهالی قدیمی پیشوا که اقدام به حفظ بافت خانه پدر بزرگ خود کرده است، اظهار داشت: من، خواهرها و برادرانم کودکی خود را در این منزل سپری کردیم، چرا که پدر بزرگم در این منزل زندگی می کرد، زمانی که پدر بزرگم فوت کرد، این خانه رها شد، ۲ سال پیش یک بار به این خانه آمدم، در حال تبدیل شدن به یک خرابه بود. وی گفت: پدر و مادرم این مکان را به عنوان خانه قبول نداشتند و می خواستند، خراب شود، اما من و خواهرم به این خانه آمديم و سطل

سنگینی مشکلات روی دوش فرش بافان / روند صادرات فرش کند شد

زهرا مرقمندی

فرش دستباف به عنوان یک هنر-صنعت سودآور در ارتقای تولید ناخالص داخلی و رونق اقتصاد ملی نقش بسیار ارزنده‌ای دارد که این امر اهمیت حمایت مسئولان برای توسعه صادرات این محصول را دوچندان می‌کند.

فرش دستباف، نماد هنرمندی مردم ایران در بین ملت‌های مختلف است و جهان هنر ایران را با فرش دستباف می‌شناسد. فرش دستباف ایرانی بهترین و زیباترین نوع فرش در دنیا است و حدود یک سوم فرش دستباف کل دنیا در ایران بافته می‌شود. با این اوصاف می‌تواند برای توسعه صادرات فرش تمهیدات و راهکارهای مختلف در دستور کار قرار گیرد؛ چراکه صادرات فرش دستباف در توسعه اقتصاد نیز بسیار مؤثر است.

کل صادرات فرش در چهارماهه ابتدای سال جاری هزار و ۹۸۳۸ تن به ارزش ۹۹۶ میلیون دلار بوده که این رقم در سال ۹۶، هزار و ۲۲۰۷ تن به ارزش ۸۹ میلیون دلار بوده است که ۶۱.۱ درصد به لحاظ وزنی و ۲۱.۴ درصد به لحاظ ارزشی رشد داشته است.

طی چند سال گذشته به خاطر رفع برخی تحریم‌ها شاهد نشستن خنده بر تاروپودهای فرش دستباف بودیم ولی با بازگشت تحریم‌ها نگرانی‌هایی در مورد صادرات فرش دستباف وجود دارد.

رئیس مرکز ملی فرش ایران در واکنش به این موضوع

گفت: فرش دستباف ایرانی ازجمله اولین کالاهایی بود که از سوی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری ایالات متحده آمریکا در فهرست کالاهای تحریمی قرار گرفت، درحالی که مردم آمریکا نباید از فرش دستباف ایرانی محروم بمانند و این اقدام به شدت از سوی ایران محکوم می‌شود؛ اگرچه رشد صادرات فرش دستباف ایرانی به آمریکا طی ۴ ماهه ابتدای سال جاری هم به خوبی نشان داد که تقاضا برای این هنر-صنعت اصیل ایرانی همچنان در آمریکا وجود دارد و تحریم مانع از برآورده شدن آن نمی‌گردد.

تولید فرش بر اساس نیاز بازار جهانی، یکی از ضرورت‌ها در برهه کنونی است

و اما نماینده مردم زنجان در مجلس شورای اسلامی در این زمینه معتقد است که متأسفانه صادرات فرش وضعیت خوبی نداشته و تصمیماتی که دولت گرفته است، در جهت تشویق برای واردات بود و نه صادرات. علی وقف چی می‌گوید: امیدواریم با آزادسازی ارز به مجموعه‌های صادراتی فرصت داده شود تا از حداقل ظرفیت‌ها استفاده ببرند.

وقف چی می‌افزاید: یکی از نقدها و نابسامانی‌ها این است که ما متأسفانه بازارهای جهانی در ارتباط با فرش را نشناختیم و روی آن کار نکردیم.

وی با اشاره به اینکه تولید فرش بر اساس نیاز بازار جهانی، یکی از ضرورت‌ها در برهه کنونی است، ادامه می‌دهد: ما فکر می‌کنیم آنچه در گذشته می‌بافتیم بهترین است ولی باید بر اساس خواسته‌ها و نیازهای

بازار جهانی رویکرد خود را تغییر بدهیم. وقف چی با بیان اینکه ظرفیت بالای فرش ایران در دنیا باعث شده است که از این محصول به عنوان پاسپورت معنوی ایران در جهان یاد کنیم، می‌افزاید: امروز یکی از ضرورت‌ها در این حوزه، توجه به فرش به خصوص به عنوان یک هنر و صنعت دستی است. وی با اشاره به اینکه علی‌رغم تحریم کشورمان، امروز شاهد حضور فرش ایران در خانه‌های مردم آمریکا به عنوان تابلوفرش و کفپوش هستیم، تصریح می‌کند: این حضور، حاکی از جایگاه غنی فرهنگی ما است و باید این ظرفیت را تقویت کنیم.

نماینده مردم زنجان و طارم در خانه ملت با تأکید بر اینکه اصلی‌ترین ضرورت امروز که باید به آن توجه کنیم، تکیه نکردن به دولت‌ها و تقویت بخش خصوصی است، ادامه داد: هرچند که این به معنی توجه نکردن به تصمیمات کلان کشور نیست.

وقف چی با اشاره به اینکه اگر برخی از مسائل را رعایت کنیم، قطع یقین کماکان میدان‌دار بازار جهانی فرش خواهیم بود، اظهار کرد: یکی از این بحث‌ها، بحث استانداردسازی محصولات مختلف فرش ازجمله مواد اولیه، ابزارآلات، لوازم تولید، نیروی انسانی و ... است که حتماً باید به سرعت در دستور کار قرار گیرد. نماینده مردم زنجان در مجلس شورای اسلامی افزود: نکته دوم در این زمینه بحث بازار است. متأسفانه تولیداتمان بازار محور نیست و این بدان معنی است که محصولاتمان را بر اساس نیاز بازار تولید نکرده‌ایم، به همین خاطر امروز باید رویکردمان را صد درصد

تغییر دهیم و حتماً باید نیازهای جهانی فرش را ببینیم و بر اساس نیازهای جهانی، این محصول ارزشمند را تولید کنیم.

وقف چپی بر لزوم اطلاع یافتن ذی‌نفعان از قوانین مصوب در بحث فرش تأکید و تصریح کرد: در حال حاضر ما قانون حمایت از استادکاران و فعالان صنایع دستی را داریم که متأسفانه قریب به اتفاق مسئولان و خود ذی‌نفعان، اطلاعی از این قوانین ندارند و در نتیجه نمی‌توانند از فرصتهایی که در کشور وجود دارد، استفاده کنند.

وی خاطرنشان کرد: موضوع بعدی که باید به‌ویژه در وضع کنونی به آن توجه شود، بحث پرورش کرم ابریشم است که بی‌شک یکی از ضرورت‌ها است و متأسفانه در این زمینه با واردات بیش‌ازحدی مواجه هستیم، این در حالی است که می‌توانیم تکنولوژی تولید و فناوری کرم ابریشم را در کشور داشته باشیم.

فرش شناسنامه دوم زنجان است

در همین زمینه رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان با بیان اینکه زنجان بیش از ۵۰ هزار بافنده فرش دارد، گفت: در گذشته برخی افراد فعال در صنعت قالیبافی نتوانسته بودند از تسهیلات بیمه استفاده کنند ولی خوشبختانه با پایشی که توسط سازمان تأمین اجتماعی استان زنجان گرفت، قالیبافان واقعی بیمه شدند. ناصر فغفوری ابراز می‌کند: فرش شناسنامه دوم زنجان است و باین حال باید فرش زنجان جایگاه خود را پیدا کند.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان اظهار می‌کند: ۴۵ درصد فرش‌های صادراتی استان زنجان فرش ابریشم و ۵۵ درصد فرش پشمی و تابلوفرش است و بخش عمده‌ای از فرش‌های ابریشم بافته‌شده در استان صادر می‌شود.

فغفوری ادامه می‌دهد: استان زنجان در بحث صنعت فرش ظرفیت‌های خوبی دارد و باید زیرساخت‌های لازم برای تحقق این امر مهم مورد توجه قرار گیرد. مدیرعامل اتحادیه فرش روستایی استان زنجان نیز با بیان اینکه صادرات فرش استان با چالش مواجه است، ابراز می‌کند: فرش هم به‌عنوان یک کالا دستخوش وضعیت اخیر کشور شده و با گران شدن دلار قیمت مواد اولیه افزایش ۵۰ درصدی داشته است و حتی قیمت مواد اولیه فرش ابریشم ۱۵۰ درصد رشد داشته است.

ناصر باباخانی با بیان اینکه توسعه صادرات فرش دستباف نیازمند تأمین زیرساخت‌هایی است، ادامه می‌دهد: باید تسهیلات ویژه برای تولیدکنندگان فرش دستباف ارائه شود.

فرش و قالی‌باف نیست و کاهش ۲ درصدی صادرات فرش دستباف زنجان طی چهارماهه امسال نیز در نتیجه این تحولات بوده است.

رئیس اداره فرش سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان با بیان اینکه فرش ابریشم زنجان بیشترین مشتریان خود را از کشورهای چین، روسیه و ژاپن دارد، ابراز می‌کند: صادرات فرش ابریشم به این کشورها برای استان خوب است.

زنجان در بحث صادرات فرش دستباف تاجر بومی ندارد

جعفری به چالش‌های فرا روی صادرات فرش دستباف در استان زنجان نیز اشاره کرده و می‌گوید: نبود تاجر بومی، چالش دیگر صادرات فرش دستباف استان است؛ در دهه ۷۰ و ۸۰ این استان ۲۵ تاجر فرش داشت ولی امروز آن‌ها یا پیر شده‌اند و جانشینی برای خود نداشتند و یا اینکه وارد مشاغل دیگر شدند. وی خاطرنشان می‌کند: تورم داخلی کشور چالش دیگری در صادرات فرش دستباف استان است و این تورم کشورمان برای کشورهای اروپایی قابل‌پذیرش نیست؛ چراکه قیمت تمام‌شده در کشور بالا است و کشورهای اروپایی این تورم را قبول نمی‌کنند. جعفری بیان می‌کند: گران شدن مواد اولیه برای تولید فرش، چالش دیگری است که فرا روی صادرات فرش در استان است.

افزایش قیمت مواد اولیه فرش، تولید را کند می‌کند

رئیس اداره فرش سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان می‌گوید: قیمت مواد اولیه ۵۰ الی ۶۰ درصد افزایش پیدا کرده و این امر باعث می‌شود تولیدکننده رغبتی برای خرید نداشته باشد که این مهم خود را در صادرات به عینه نشان می‌دهد. وی یادآور می‌شود: اعمال تحریم‌های اقتصادی، کاهش قدرت خرید مصرف‌کنندگان و قیمت بالای تمام‌شده فرش باعث کاهش میزان صادرات فرش دستباف استان می‌شود.

فرش زنجان با همه مشکلات و چالش‌ها ظرفیت‌های شکوفا نشده بسیاری دارد که پشت دیوار بی‌توجهی پنهان مانده و لازم است با نگاه ویژه برای رفع موانع و مشکلات زمینه‌بندگی بیشتر این هنر-صنعت سودآور مهیا شود.

وی با بیان اینکه ۸۵ درصد از فرش دستباف کشور در روستاها تولید می‌شود و این استان هم از این امر مستثنا نیست، ابراز می‌کند: تنها ۱۰ الی ۱۵ درصد فرش دستباف در مناطق شهری بافته می‌شود.

فرش دستباف، مکمل کشاورزی است

باباخانی، فرش دستباف را مکمل کشاورزی در استان عنوان کرده و می‌گوید: باید این صنعت حمایت شود؛ چراکه در آمد و معیشت روستاییان را تأمین کرده و از مهاجرت روستاییان به شهرها نیز جلوگیری می‌کند. مدیرعامل اتحادیه فرش روستایی استان زنجان ابراز می‌کند: متأسفانه با گران شدن دلار، توان خرید مردم نیز کم شده و روستاییان برای تولید فرش، مواد اولیه را از سازمان می‌خواهند و خواهان این هستند که سرمایه‌گذاری را ما انجام بدهیم.

صنعت فرش امروز در اقتصاد استان می‌تواند نقش مؤثری را ایفا کند ولی تحقق این امر مهم نیازمند پرداخت تسهیلات و رفع چالش‌ها و کاهش قیمت تمام‌شده مواد اولیه است.

رئیس اداره فرش سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان اظهار می‌کند: طی چهارماهه اول امسال میزان صادرات فرش دستباف استان سه میلیون و ۷۸۵ هزار دلار بوده است.

محسن جعفری می‌افزاید: طی سال گذشته در همین بازه زمانی میزان صادرات فرش استان سه میلیون و ۸۸۰ هزار دلار بوده و در سال جاری سه درصد کاهش صادرات فرش دستباف استان بوده است.

رئیس اداره فرش سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان تأکید می‌کند: فرش استان زنجان به کشورهای حوزه خلیج فارس، آلمان، کانادا، روسیه، لبنان، ایتالیا، برزیل، فرانسه و انگلیس صادر می‌شود.

جعفری با بیان اینکه هدف‌گذاری امسال برای صادرات فرش دستباف استان زنجان ۱۲ میلیون دلار است، می‌گوید: در سال‌های گذشته فرش استان به کشور آمریکا نیز صادر می‌شد که این امر امروز محقق نمی‌شود.

رئیس اداره فرش سازمان صنعت، معدن و تجارت استان زنجان ادامه می‌دهد: کیفیت فرش دستباف استان زنجان بسیار خوب شده و همچنین طبیعی بودن مواد اولیه فرش زنجان شامل پشم، ابریشم و رنگ باعث افزایش کیفیت این فرش‌ها می‌شود. وی در خصوص وضعیت فرش دستباف در زنجان نیز اظهار می‌کند: شرایط سیاسی کشور، دست تاجر

باغات بام ایران در حال خشک شدن / آب دهی قنات ها ۶۰ درصد کاهش یافت

سید محمد رضا
موسوی

کاهش بارش ها در چهارمحال و بختیاری موجب کاهش منابع آب زیر زمینی و خشک شدن باغات شده است.

استان چهارمحال و بختیاری یکی از استان های پر بارش و پر آب کشور در گذشته بود که امروزه با مشکل کم بارشی مواجه شده است. بارش ها در چهارمحال و بختیاری سال به سال کاهش می یابد و مشکل کم آبی در این استان روز به روز بیشتر می شود.

کاهش بارش ها بر روی منابع آب زیر زمینی تأثیر گذاشته است، قنات ها یکی پس از دیگری در حال خشک شدن هستند. آب دهی چاه ها روز به روز کمتر می شود و برخی از چاه نیز در آستانه فصل پاییز خشک شده اند.

با نگاهی به باغات و خشک شدن سرشاخه های درختان گردو و بادام متوجه می شویم که این درختان در فصل تابستان از آب کافی بهره مند نبوده اند. در حال حاضر درختان باغات به علت کمبود منابع آب در این استان در حال خشک شدن هستند.

وضعیت خشک شدن درختان در مناطقی از جمله شهرستان لردگان و روستاهای شهرستان شهرکرد (دستگرد امامزاده، سورک، دهنو، ایرانچه) به خوبی مشاهده می شود. برخی باغات به صورت کامل در این مناطق خشک شده اند.

مدیر کل هواشناسی چهارمحال و بختیاری در زمینه کم آبی و کاهش بارش ها گفت: استان چهارمحال و بختیاری با مشکل کاهش بارش ها مواجه شده است و کم آبی در این استان ایجاد شده است.

شاهرخ پارسا بیان کرد: کاهش بارش ها در این استان از سال زراعی ۸۶-۸۷ آغاز شده است و همچنان ادامه دارد.

وی با بیان اینکه تجمیع کمبود بارش در این استان به یک هزار و ۳۰۰ میلی متر رسیده است، اظهار داشت: میانگین بارش سالانه چهارمحال و بختیاری ۵۸۰ میلی متر است.

مدیر کل هواشناسی چهارمحال و بختیاری با اشاره به اینکه عمده بارش های چهارمحال و بختیاری در گذشته به صورت برف بوده است، اظهار داشت: در حال حاضر الگوی بارش در چهارمحال و بختیاری تغییر کرده است و بارش ها در طول فصل زمستان به صورت باران است.

وی تصریح کرد: در گذشته ۶۵ درصد بارش ها به صورت برف در این استان گزارش می شده است و این در حالی است که امروز ۲۰ درصد بارش ها در این استان به صورت برف است.

مدیر کل هواشناسی چهارمحال و بختیاری با اشاره به کاهش ۴۶ درصدی بارندگی در چهارمحال و بختیاری، اظهار داشت: میزان بارندگی سال زراعی جاری چهارمحال و بختیاری نسبت به میانگین سال زراعی گذشته ۴۱ درصد کاهش بارندگی دارد.

وی عنوان کرد: میزان بارندگی سال زراعی جاری چهارمحال و بختیاری نسبت به میانگین بلند مدت دوره مشابه ۴۶ درصد کاهش بارندگی دارد.

مدیر کل هواشناسی استان چهارمحال و بختیاری ادامه داد: میزان بارندگی سال زراعی جاری چهارمحال و بختیاری نسبت به سال زراعی کامل ۴۶ درصد کاهش بارندگی دارد.

وی تأکید کرد: میانگین وزنی بارندگی سال زراعی جاری چهارمحال و بختیاری ۳۱۲.۴ میلی متر گزارش

مشابه سال گذشته ۱.۷ درجه سانتی گراد و نسبت به

میانگین بلند مدت ۱.۵ درجه افزایش داشته است.

وی گفت: تغییر الگوی بارش در این استان از برف به باران موجب شده است که آب حاصل از بارش در خاک نفوذ نکند و از طریق آب های جاری و رودخانه ها از استان خارج شود. این در حالی است که منابع زیر آب زیرزمینی در این استان تقویت نمی شوند و سطح آب های زیرزمینی در این استان کاهش می یابد.

وی بیان کرد: کاهش سطح آب های زیرزمینی موجب فرونشست زمین می شود که در حال حاضر در بسیاری از مناطق چهارمحال و بختیاری مشاهده شده است.

قنات ها در چهارمحال و بختیاری یکی از مهمترین منابع تأمین کننده آب بخش کشاورزی و باغی در استان چهارمحال و بختیاری به شمار می روند که در تابستان امسال با کاهش شدید آبدهی مواجه شده اند.

قنات ها در این استان به صورت مستقیم دیگر نمی توانند آب باغات را تأمین کنند و بسیاری از کشاورزان و باغداران در این استان در کنار قنات

شده است.

مدیر کل هواشناسی چهارمحال و بختیاری ادامه داد: طی پیش بینی های انجام شده در سال زراعی جدید بارش ها از سال گذشته بیشتر می شود اما جبران کننده کمبود بارش ها نیست.

کارشناس منابع آب و استاد دانشگاه در زمینه کاهش بارش ها گفت: افزایش دمای هوا در چهارمحال و بختیاری از مهمترین دلایل تغییر الگوی بارش از برف به باران بوده است.

علی حسین صبوری بیان کرد: افزایش گازهای گلخانه ای موجب گرم شدن هوا می شوند که این امر نیز در پی صنعتی شدن و توسعه واحدهای صنعتی ایجاد می شود.

وی ادامه داد: افزایش استفاده از سوخت های فسیلی نقش مهمی در افزایش گازهای گلخانه ای در سطح استان و کشور دارد.

این کارشناس منابع آب تأکید کرد: طی بررسی های انجام شده دمای هوا در ماه مرداد نسبت به دوره

یافت، اظهار داشت: در حال حاضر بیش از ۳۰۰ قنات چهارمحال و بختیاری خشک شده است.

ظاهر نوربخش عنوان کرد: در استان چهارمحال و بختیاری ۸۴۰ قنات وجود دارد.

مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی جهاد کشاورزی چهارمحال و بختیاری تأکید کرد: تمام قنات های چهارمحال و بختیاری با کاهش آبدهی ۴۰ تا ۶۰ درصدی مواجه شده اند. وی ادامه داد: لایروبی قنات ها در این استان مورد توجه قرار گرفته است تا خسارت های بخش کشاورزی کاهش یابد.

بررسی های میدانی از وضعیت قیمت باغات در این استان نشان می دهد که قیمت باغات نسبت به گذشته کاهش یافته است. کمبود منابع آب برای آبیاری باغات بر روی قیمت باغات تأثیر گذاشته است و قیمت ها را کاهش داده است.

فروشنده ها باغات در سطح استان افزایش یافته و تعداد خریداران نیز کاهش یافته است.

این در حالی است که باید تمهیدات لازم برای خشک شدن باغات در سطح استان در نظر گرفته شود و حمایت های لازم در این زمینه انجام شود. خشک شدن باغات موجب بیکاری باغداران و افزایش نرخ بیکاری در سطح استان می شود.

۱۰۰۰ هکتار باغات گردو در چهارمحال و بختیاری خشک شد

معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان چهارمحال و بختیاری نیز در این زمینه با اشاره به اینکه کاهش بارش ها و کمبود منابع آب بر روی باغات استان تأثیر گذاشته است، گفت: درختان گردوی چهارمحال و بختیاری به خاطر کم آبی خشک شدند.

وی با اشاره به اینکه درختان گردوی چهارمحال و بختیاری به خاطر کم آبی خشک شدند، اظهار داشت: یک هزار هکتار از درختان گردوی چهارمحال و بختیاری به علت کم آبی و خشکسالی خشک شدند. معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی استان چهارمحال و بختیاری عنوان کرد: این استان دارای هفت هزار هکتار باغ گردو است که یک هزار هکتار از آن به علت خشکسالی و کاهش بارش ها خشک شده است.

خشک شدن ۳۰۰ قنات در چهارمحال و بختیاری

مدیر آب و خاک و امور فنی و مهندسی جهاد کشاورزی چهارمحال و بختیاری نیز در این زمینه با اشاره به اینکه تعداد قنات های خشک شده چهارمحال و بختیاری افزایش

استخراج ایجاد کرده اند و آب را در ابتدا به مدت شش الی ۲۴ ساعت ذخیره سازی می کنند تا حجم آب افزایش یابد و سپس آب را برای آبیاری مصرف می کنند.

در این میان مشاهده تعداد بیشمار تانکر های فلزی در باغات کشاورزی خود بیانگر وضعیت کمبود آب برای آبیاری باغات در این استان است.

یکی از کشاورزان روستای دستگرد امامزاده شهرستان شهرکرد گفت: باغداران و کشاورزان این منطقه با مشکل کم آبی مواجه شده اند و باغات این منطقه در حال خشک شدن است.

اسماعیلی بیان کرد: منابع آب زیرزمینی در این منطقه بسیار کم شده است و برخی از چاه های آب خشک شده است.

وی ادامه داد: باغداران در حال حاضر در برخی مناطق به امید اینکه بارش ها در سال آینده افزایش یابد و مشکل کم آبی بر طرف شود از تانکر برای آبیاری استفاده می کنند تا تابستان امسال سپری شود و درختان خشک نشوند.

وی گفت: برخی باغداران نیز باغ ها را رها کرده اند و هزینه ای نیز برای آبیاری با تانکر نمی کنند که این باغات خشک شده اند.

فرصت ها و تهدیدهای بندرهای چابهار و گوادر / رقابت تجاری دریای عمان

بندر «گوادر» پاکستان و بندر چابهار دو بندری هستند که با توجه به تحولات منطقه به زودی در آرایش سیاسی-اقتصادی جدید به دو بندر راهبردی خارج از خلیج فارس تبدیل می شوند.

خود را آماده می کنند که با جذب بار و کالا در خارج از خلیج فارس، راه ابر قدرت های اقتصادی همچون چین و هند و در مراحل بعد سایر کشورهای اقیانوس هند را به بازارهای دست نخورده افغانستان و آسیای میانه باز کنند.

از سوی دیگر کشورهای محصور در خشکی آسیای میانه نیز تمایل فراوانی برای ارتباط دریایی با آب های آزاد از راه چابهار و گوادر دارند؛ فارغ از مشکلات سیاسی برخی از این کشورها باهم مثل

«صحر» عمان نیز در یک بازه زمانی ۱۰ ساله، ۲۵ میلیارد دلار سرمایه گذاری خارجی جذب کرده و بندر تازه تاسیس «دوقم» عمان نیز خود را برای تبدیل شدن به یک هاب توزیعی منطقه ای آماده می کند.

اما هرچند «صحر» و سپس در مراحل بعد «دوقم» در کشور عمان در حال پیشرفت هستند اما برای چابهار جای نگرانی بیشتر در مقایسه با بندر «گوادر» احساس می شود؛ چابهار و گوادر هر دو

چابهار و «گوادر» دو بندر کوچک ماهیگیری سال های دور با فاصله حداکثر ۶۵ مایل از هم که هرکدام شاهد حضور ابر قدرت های اقتصادی با سرمایه گذاری های عظیم برای دسترسی به بازارهای افغانستان و آسیای میانه است.

در یک دهه اخیر به دلیل اتفاقاتی که در خلیج فارس و همچنین تحولاتی که در حوزه قیمت تمام شده و هزینه های حمل و نقل و صدا بته سایر کشتی ها اتفاق افتاده، آرایش اقتصادی-سیاسی منطقه در حال تغییر است. بخش عمده فعالیت های اقتصادی، تولیدی و ترانزیتی از خلیج فارس در حال حرکت به سمت دریای عمان هستند؛ در حال حاضر عمده تجارت دریایی ایران یعنی ۹۰ درصد در بندر خلیج فارس است، ۹ درصد در دریای خزر و تنها یک درصد در عمان.

«گوادر» در پاکستان، چابهار در جمهوری اسلامی ایران و «صحر» در عمان سه بندر مهم خارج از خلیج فارس هستند که هرکدام گوی سبقت را از دیگری گرفته و در حال پیشرفت روزافزونی هستند؛ در میان آن ها چابهار هرچند به صرفه تر و مطمئن تر است اما با روند کندتری در حال پیشرفت است.

زمان تعیین کننده جذب بار و کالا

براساس توافقات انجام شده بین دو کشور چینی ها در یک بازه زمانی ۱۵ ساله، ۶۲ میلیارد دلار در بندر «گوادر» پاکستان در ۶۵ مایلی چابهار سرمایه گذاری می کنند که تاکنون نیز ۱۴ میلیارد دلار از حجم سرمایه گذاری خود را وارد میدان کرده اند؛ بندر

میان به ما کمک کند.

حسین شهدادی می‌افزاید: بحث بر سر بودن یا نبودن گوادر است، باید ببینیم بودن گوادر بهتر است و یا نبودن آن قاعدتا در مباحث تخصصی خدمات بندری و ترانزیت و ترانشیپ که می‌خواهد انجام شود گوادر به ما خیلی کمک می‌کند.

وی تصریح می‌کند: در حال حاضر با وجود آسیب‌پذیر بودن خلیج فارس، تنها یک درصد تجارت ایران خارج از خلیج فارس است، ما باید در ابتدای امر با کمک به توسعه بنادر خارج خلیج فارس از جمله چابهار بار را به بنادر خارج از خلیج فارس هدایت کنیم و سپس چسبندگی بار ایجاد کنیم.

این کارشناس می‌گوید: به‌نظر من هم‌زمان با توسعه چابهار باید به توسعه گوادر به‌عنوان مکمل چابهار کمک کنیم. برای هدایت بار از خلیج فارس به دریای عمان و چابهار نیز باید در چابهار تسهیلات دهیم و زیرساخت فراهم کنیم و بار را با برزینگ و مارکتنگ بندر چسبیده کنیم.

شهدادی تأکید می‌کند: بندر چابهار، صحر و گوادر می‌توانند در یک لوپ مسیری خارج از خلیج فارس مکمل هم باشند و بازاریابی، برزینگ و مارکتنگ را مکمل با هم در این لوپ مسیری انجام دهند.

وی می‌گوید: وجود پتانسیل ترانزیتی و ترانشیپی خارج از حوزه خلیج فارس موجب شده است بنادر چابهار، صحر و گوادر با سرمایه‌گذاری‌های کشورهای منطقه و فرا منطقه با حرکت شتابنده‌ای در زمینه زیر ساخت‌های بندری و تجهیزاتی در حال فعالیت باشند.

این کارشناس اقتصاد دریامحور در عین حال خاطرنشان می‌کند: باوجود مکمل بودن چابهار، گوادر و صحر به‌عنوان بنداری در خارج از خلیج فارس و در آرایش جدید اقتصادی منطقه اما چابهار باید با تکمیل زیرساخت‌های پس کرانه‌ای ریلی و جاده به صحر و به‌ویژه گوادر برسد و گرنه بدون شک با جذب بار و چسبندگی کالا در گوادر؛ صحر؛ ضربات جبران‌ناپذیری به کشور وارد می‌شود.

هرچه باشد؛ هرچند چابهار و گوادر در مباحث تخصصی بندری می‌توانند مکمل هم باشند اما توسعه‌شان باید متوازن باشد؛ چیزی که چابهار فعلا در آن عقب است و نیاز به عزم جامع برای تکمیل زیرساخت‌های ریلی و جاده‌ای اش را دارد.

اراده و عزم ملی را برای اختصاص منابع ویژه برای تعیین تکلیف و تسریع در پروژه‌های زیرساختی در چابهار می‌طلبد.

رئیس مجمع نمایندگان سیستان و بلوچستان تأکید می‌کند: کشور چین رقابت تنگاتنگی را از طریق بندر گوادر ایجاد و تعهد کرده که در یک بازه زمانی ۱۰ ساله ۴۸ میلیارد دلار در این منطقه هزینه کند که این رقم با مبلغ موردنظر توسط کشوری همچون هند که ۸۰ میلیون دلار را برای سرمایه‌گذاری در بندر چابهار در نظر گرفته قابل مقایسه نیست، بنابراین باید به خوبی بدانیم که رقابت با حجم سرمایه‌گذاری صورت گرفته توسط چینی‌ها به‌عنوان یکی از قدرت‌های جهانی که ۴ میلیارد دلار ذخیره ارزی دارد به هیچ وجه کار آسانی نبوده و نیازمند یک برنامه ریزی مدون است.

گوادر فرصتی برای چابهار البته با توسعه هم‌زمان

یک کارشناس اقتصاد دریامحور اما نظر دیگری دارد و توسعه گوادر را فرصتی برای چابهار می‌داند و می‌گوید: گوادر می‌تواند در ترانزیت و ترانشیپ کالای آسیای

افغانستان با پاکستان اما زمان تعیین‌کننده جذب صاحبان بار و کالای این کشورهاست که باعث شده بندر چابهار فعلا عقب‌تر بماند.

بندر «گوادر» با سرمایه‌گذاری عظیم چینی‌ها خود را آماده می‌کند تا در سال ۲۰۵۰ میلادی به ظرفیت ۴۰۰ میلیون تن در سال برسد و علاوه‌بر ارتباط شرق آسیا، چین و حوزه اقیانوس هند با آسیای میانه و افغانستان، ارتباط مستمر چین را به‌عنوان آنتن فرعی جاده ابریشم با قفقاز، روسیه و شرق اروپا برقرار کند.

چابهار هم دقیقاً همین رویا را در سر دارد، ارتباط با کشورهای حوزه اقیانوس هند با آسیای میانه، افغانستان، قفقاز تا شرق اروپا؛ اما نه میزان سرمایه‌گذاری در چابهار و نه مقدار توسعه آن متناسب با گوادر پاکستان است، در چابهار تاکنون حداکثر ۱ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری داخلی صورت گرفته و افق توسعه آن هم رسیدن به ظرفیت ۷۷ میلیون تن در سال است که نه با افق ۴۰۰ میلیونی گوادر و نه با سرمایه‌گذاری ۱۴ میلیارد دلاری چینی‌ها متناسب است.

همین اختلافات فاحش در میزان توسعه و سرمایه‌گذاری است که موجب اظهار نگرانی برخی مدیران شده است. رئیس مجمع نمایندگان سیستان و بلوچستان اظهار داشت: با توجه به توسعه سریع بنادر همسایه و رقیب چابهار عدم تکمیل به‌موقع بندر چابهار و پس کرانه‌های ریلی و جاده‌ای آن خساراتی را به کشور وارد می‌کند که جبران آن چندین دهه زمان می‌برد.

به گفته محمد نعیم امینی فرد، باوجود تأکید مکرر رهبر معظم انقلاب مبنی بر توسعه سواحل مکران و به‌ویژه بندر چابهار اما طرح‌های توسعه‌ای در این بندر همچنان در گیر و روند اداری و کمبود منابع مالی است و بیم آن می‌رود با تعلل در اجرای پروژه‌های زیرساختی و جذب بار و مشتری در بنادر رقیب ضرر جبران‌ناپذیری به کشور وارد شود.

رئیس مجمع نمایندگان سیستان و بلوچستان خاطرنشان می‌کند: بنابراین چابهار نیازمند تسهیلگری بیشتر برای حضور سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی و هم‌زمانی آن با اجرای طرح‌های زیرساختی است و این هم‌زمانی نیازمند منابع مالی روشن و مشخص برای پروژه‌هاست که این مهم

دپوی سیب در کنار جاده ها ممنوع شد / افزایش صادرات با وجود کاهش تولید

امسال با وجود کاهش ۴۳۰ هزار تنی تولید سیب در آذربایجان غربی با شناسایی و رایزنی بازارهای هدف جدید، پیش بینی می شود میزان صادرات این محصول افزایش خوبی داشته باشد.

سکینه اسمی

تازه خوری رسیده و پس از ذخیره سازی میزان سیب مورد نیاز به خصوص برای تنظیم بازار شب عید بخشی نیز به کشورهای خارجی صادر می شود.

دپوی سیب های زیردرختی در کنار جاده ها ممنوع است

کریم زاده در خصوص مشکل بازار پس از تولید سیب در استان گفت: امسال تدابیر زیادی برای جلوگیری از بروز مشکلات از جمله دپوی سیب های تولیدی در کنار جاده ها، رایزنی با بازارهای جدید از جمله افغانستان و پاکستان، حذف دلالان و واسطه ها انجام گرفته شده است.

وی با بیان اینکه هر سال بخشی از سیب های زیردرختی تولیدی در کنار جاده های استان نگهداری می شد افزود: این اقدام ضمن بدنام شدن بازار سیب استان، به لحاظ بهداشتی نیز موجب بروز مشکلاتی می شد که امسال مقرر شده است با همکاری انتظامی استان و تشدید نظارت معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی از دپوی سیب های زیردرختی در کنار جاده ها جلوگیری شود.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی با بیان اینکه سیب های زیردرختی که به صورت فله ای برای فروش به کارخانجات صنایع تبدیلی استان دپو می شدند امسال در کیسه های نایلونی نگهداری خواهند شد اضافه کرد: امسال سیب های صنعتی و زیر درختی به قیمت ۶ الی ۷ هزار ریال خریداری می

باغداران زنده کرده است.

امسال کاهش ۴۳۰ هزار تنی سیب در آذربایجان غربی داریم

رئیس سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی در خصوص آخرین وضعیت تولید سیب در استان گفت: امسال پیش بینی می شود از باغات سیب استان ۷۷۰ هزار تن محصول برداشت شود. این در حالی است که سال گذشته میزان سیب تولیدی استان یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن بود.

اسمعیل کریم زاده سرمازدگی بارش تگرگ و سرمای بهاره را از عوامل کاهش میزان سیب تولیدی استان عنوان کرد و گفت: از میزان سیب تولیدی ۱۵۰ هزار تن سیب درجه یک، ۳۰۰ هزار تن سیب ممتاز، ۱۷۰ هزار تن سیب درجه یک و ۱۰۰ هزار تن نیز سیب درجه سه است.

وی با بیان اینکه استان آذربایجان غربی از لحاظ مقدار کشت و تولید سیب درختی، رتبه نخست کشور را دارد ادامه داد: پراکندگی باغهای سیب به وسعت شهرهای آذربایجان غربی است و شهرستان ارومیه با دارا بودن ۵۹ درصد از این باغها رتبه نخست تولید سیب آذربایجان غربی را داراست و شهرستانهای سلماس، مهاباد، اشنویه، نقده و میاندوآب در رتبه های بعدی قرار دارند.

وی سطح زیر کشت باغات سیب در استان را ۵۶ هزار هکتار اعلام کرد و اظهار داشت: با وجود کاهش سیب تولیدی در استان بخشی از محصول تولیدی به مصرف

آذربایجان غربی با سهم ۴۰ الی ۴۵ درصدی تولید سیب کشور از سالیان گذشته تا کنون رتبه اول تولید این محصول را به خود اختصاص داده و امسال نیز با وجود کاهش ۴۳۰ هزار تنی محصول، همچنان رتبه اول را دارد.

هر سال دپوی نامناسب سیب های زیردرختی در کنار جاده های استان به سوز و زول و اول رسانه ها در خصوص این محصول استراتژیک تبدیل می شد که امسال بر اساس تدابیر اندیشیده شده دپوی این محصول در کنار جاده ها ممنوع است.

در حال حاضر معیشت بیش از ۸۰ هزار خانوار استان به صورت مستقیم از طریق تولید محصولات باغی تامین می شود اما هر سال بازار پس از تولید، به صرفه نبودن هزینه های تولید و فروش، هزینه بالای کارگر، نبود سورت و بسته بندی مناسب، وجود دلالان و واسطه ها، سودجویی صنایع تبدیلی و خرید با قیمت نازل محصولات کشاورزی از جمله سیب مشکلات زیادی را پیش روی این خانوارها و اقتصاد استان قرار می دهد.

این مشکلات در کنار نبود تجهیزات و ماشین آلات روز در کنار بازارهای سنتی سیب استان از جمله عراق و ترکیه نیز موجب شده بود بازار سیب آذربایجان غربی سود چندانی عاید باغداران و استان نکند اما در دو سال اخیر شناسایی بازارهای جدید، ممنوعیت دپوی سیب های زیردرختی در کنار جاده ها و افزایش قیمت خرید سیب زیردرختی بارقه های امید را در دل

شود که با توجه به افزایش قیمت پیش بینی می شود مشکلی در بازار سیب زیر درختی مثل سالهای گذشته شاهد نباشیم.

کریم زاده در خصوص حذف دلان و واسطه ها از بازار سیب استان گفت: دلان و واسطه ها نه تنها در بازار سیب بلکه در تمامی بخش های خرید و فروش همیشه عده ای واسطه و دلال وجود دارد یکی از کارهایی که می توان در این بخش انجام داد ساماندهی این دلان و واسطه ها هستند چرا که حذف آنها تقریباً امکانپذیر نیست.

ایجاد خط ویژه و سبز برای محصولات کشاورزی در گمرکات آذربایجان غربی

وی در خصوص صادرات سیب های تولیدی استان گفت: سال گذشته در مجموع ۷۰۰ هزار تن سیب از

صادراتی از جمله سیب خبر داد و افزود: به دلیل کمبود کامیون های یخچال دار بخشی از محصولات کشاورزی از جمله سیب با ماشین های ویژه حمل محصولات صادراتی کشاورزی به خارج صادر می شود ولی به دلیل صف خودروها در برخی مواقع در گمرکات ریزنی شده است خط ویژه و سبز برای تردد خودروهای حامل محصولات صادراتی کشاورزی از سیب بدون معطلی در صف توسط گمرکات در استان ایجاد شود.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی عراق، افغانستان، پاکستان، روسیه و کشورهای حوزه خلیج فارس را از مهمترین بازارهای صادراتی سیب عنوان کرد و گفت: پیش بینی می شود امسال صادرات قابل توجهی از سیب های تولیدی به این کشورها داشته باشیم.

هزینه های تولید محصولات کشاورزی با ارز شناور حساب می شود

مدیرعامل شرکت تعاونی باغداران ارومیه در خصوص وضعیت بازار سیب استان در سال جاری گفت: متأسفانه امسال به دلایل شرایط جوی و بارش تگرگ شاهد کاهش قابل توجهی در زمینه تولید سیب در استان بودیم که به تنهایی موجب ضرر و زیان باغداران استان شده است.

امیر مرادی با بیان اینکه سال گذشته میانگین تولید سیب در هر هکتار ۲۵ تن بود که امسال این میزان به ۱۲ تن کاهش یافته است اظهار داشت: این در حالی است که هزینه های صرف شده در هر هکتار ثابت بوده و حتی امسال افزایش زیادی داشته اما میانگین تولید کمتر از سال گذشته بود که این امر موجب گلایه مندی باغداران شده است.

وی با بیان اینکه امسال باغداران با افزایش دو برابری قیمت نهاده ها از جمله کود و سموم شیمیایی، جعبه های بسته بندی پلاستیکی و کاغذ های بسته بندی به همراه هزینه های آبیاری و کارگر مواجه بود افزود: اما به دلیل سرمازدگی محصول کمتری در واحد سطح برداشت می کند که گویای میزان ضرر و زیان باغداران است.

مرادی با بیان اینکه در زمان حاضر هزینه های انجام شده توسط باغداران بر اساس ارز آزاد و شناور بازار حساب می شود گفت: این در حالی است که سال

کل کشور به خارج صادر شده که از این میزان ۵۰ درصد سهم استان آذربایجان غربی بود و امسال با توجه به ریزنی با بازارهای جدید پیش بینی می شود این میزان افزایش یابد.

کریم زاده راه اندازی پایانه صادراتی، ایجاد غرفه های عرضه مستقیم محصولات کشاورزی، ایجاد بورس منطقه ای و تقویت حضور تشکلهای بخش کشاورزی در افزایش صادرات محصولات کشاورزی را از اقدامات این سازمان در راستای تسهیل برای حل مشکلات پیش روی بازار سیب استان عنوان کرد.

وی در خصوص مشکل نبود کامیون های یخچال دار و نیز موضوع بسته بندی مناسب سیب های تولیدی گفت: در طول دو سال گذشته برای حل مشکل سورت و بسته بندی اقدام به اعطای تسهیلات کم بهره بانکی به صادرکنندگان کرده ایم که امسال نیز برنامه ریزی شده ۱۰۰ میلیارد تومان وام به صورت سرمایه در گردش به صادرکنندگان سیب استان پرداخت شود. کریم زاده در خصوص مشکل کامیون های یخچال دار نیز گفت: از محل خط اعتباری نوسازی و بهسازی مکانیزاسیون کشاورزی و نیز از محل وام های ایجاد اشتغال پایدار روستایی تلاش داریم اقدام به خرید و نوسازی ناوگان کنیم که امیدواریم این هدف امسال محقق شود.

وی از ایجاد خط ویژه و سبز در گمرکات استان برای تردد راحت خودروهای حامل محصولات کشاورزی

گذشته قیمت هر کیلو سیب زیر درختی ۴۰۰ تومان بود که امسال با رشد ۲۰ درصدی به ۶۰۰ تومان رسیده اما قیمت نهاده ها و هزینه تولید محصول برای باغدار با توجه به وضعیت ارز ۱۵۰ درصد رشد داشته است.

مدیرعامل شرکت تعاونی باغداران ارومیه همچنین با انتقاد از اقدام دولت در خصوص سپرده گذاری ارزی افزود: لاقبل بخش کشاورزی باید از این اقدام مستثنی شود چرا که به شدت باعث ضرر و زیان باغداران می شود چون باغداران هزینه های تولید را با نرخ سوم ارز پرداخت می کنند و سپرده گذاری ارزی با نرخ دولتی به ضرر بخش کشاورزی است.

خرید بودن باغات مشکل اساسی بازار سیب در آذربایجان غربی است

مرادی همچنین با بیان اینکه هر سال کارخانجات تبدیلی استان برای سود بیشتر همزمان با فصل خرید ظرفیت خود را کاهش می دهند و بهانه های نبود سرمایه در گردش دارند تا محصولات را با قیمت کمتری بخرند افزود: امسال به مانند سال گذشته اعلام کرده ایم اگر سیب و محصولات کشاورزی تولیدی در ارومیه و استان با نرخ مناسب و مصوب خریداری نشود بر اساس ریزنی با سایر استانها محصول تولیدی به کارخانجات صنایع تبدیلی سایر استانها منتقل کرده و به فروش می رسانیم تا باغداران بیش از این متضرر نشوند.

مدیرعامل تعاونی باغداران ارومیه کارخانجات صنایع تبدیلی و نبود قیمت مشخص خرید را از دیگر چالش های پیش روی بازار سیب استان اعلام و اضافه کرد: نبود قیمت خرید مناسب و مشخص، وجود دلان و واسطه ها در کنار وجود کارخانجات صنایع تبدیلی که نهایت تلاش را برای خرید ارزان محصولات کشاورزی از جمله سیب می کنند متأسفانه معضل حل نشده ای است که کشاورزان استان هر سال با آن درگیر هستند.

مرادی خرید بودن باغات سیب در استان را از دیگر مشکلات پیش روی بازار سیب استان عنوان کرد گفت: خرید بودن باغات سیب استان سبب شده کشاورزان به دلیل صرفه اقتصادی نداشتن از تکنیک های روز و مکانیزاسیون بخش کشاورزی نتوانند استفاده کنند و همچنان محصولات تولیدی افت کیفیت داشته باشند. اظهارات مرادی در حالی صورت می گیرد که رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت آذربایجان غربی امسال به بازار خوب صادرات سیب از استان خوش بین است و اظهار داشت: سال گذشته بر اساس ریزنی با بازارهای جدید از جمله افغانستان صادرات خوبی در بخش سیب را شاهد بودیم که امسال پیش بینی می شود این اتفاق تکرار شود.

جعفر صادق اسکندری با بیان اینکه سال گذشته ۲۵۰ الی ۳۰۰ هزار تن سال گذشته سیب تولیدی استان به خارج از کشور صادر شد افزود: امسال ضمن ریزنی با بازارهای سنتی سیب استان از جمله عراق و ترکیه بازارهای جدید از جمله روسیه، افغانستان و پاکستان نیز علاقمند به سیب های تولیدی استان هستند.

وی در خصوص دپوی سیب های زیر درختی در کنار جاده ها نیز گفت: امسال بر اساس برنامه ریزی های صورت گرفته این مشکل حل شده که امیدواریم با اجرایی شدن نظارت بهداشت و اقدام به موقع انتظامی استان دیگر شاهد دپوی نامناسب این محصول استراتژیک در کنار جاده ها نباشیم.

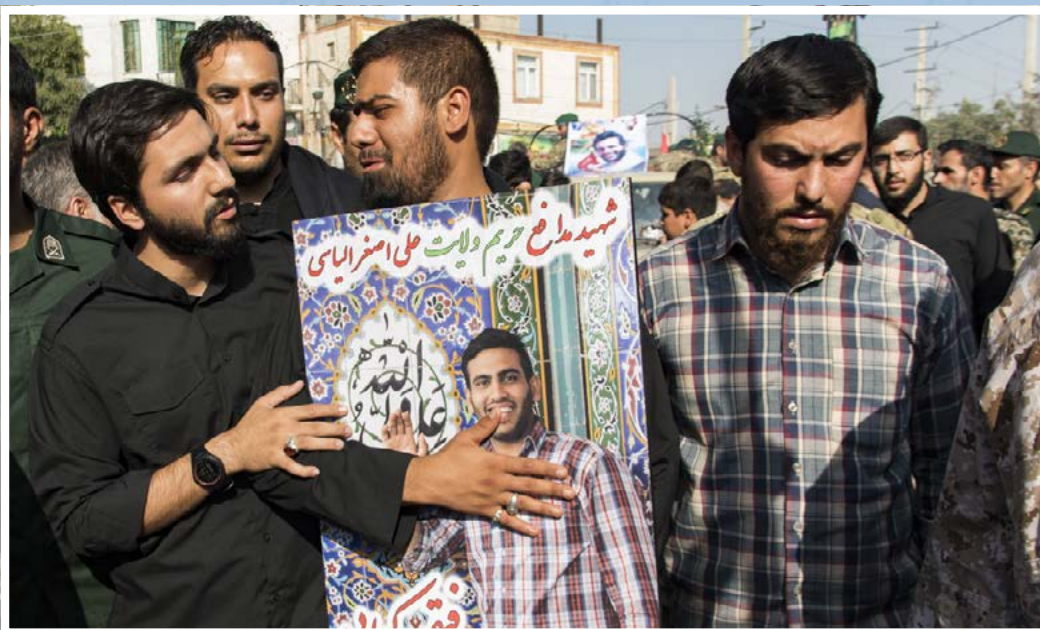
گزارش های متنوع تصویری که در طول یک ماه از اقصی نقاط کشور توسط عکاسان و خبرنگاران خبرگزاری منتشر می شود آنقدر گسترده بوده که دست به انتخاب زدن از میانشان کاری دشوار است اما نگاه مادر این آلبوم تصویری بیش از نگاهی خبری به رویدادهای یک ماه گذشته، قائل به نگاهی هنرمندانه بوده و اینکه در همین فرصت کوتاه چند صفحه نگاه شما به اقلیم ایران بچرخد.

پایان چشم انتظاری ۳۶ ساله خانواده شهید ابوالفضل کلهر

تشییع پیکر شهید محمد جواهری در همدان

مراسم تشییع پیکر شهید
مدافع حرم «اصغر الیاسی»

ورود پیکر مطهر ۱۱ شهید به مشهد

ورود پیکرهای مطهر ۹ شهید گمنام و
یک شهید مدافع حرم به کرمان

اعلام عزای حسینی و تعویض پرچم حسینیه اعظم زنجان

آیین «مجمع پلا» در روستای کوهستان بهشهر

آیین سنتی یا عباس یا عباس در شاهرود

حرکت نمادین کاروان نینوا در بیرجند

دسته عزاداری مشق شمشیر
نجفی های مقیم قم

سیاهه فروشی در بازار همدان

عزاداری و علم گردانی
روستای هزاوه اراک

غبار روبی ضریح مطهر حضرت
عبدالعظیم حسنی (ع)

مراسم شاه حسین گویان
در تبریز

مراسم شیرخوارگان حسینی
در استانها

مراسم شیرخوارگان حسینی
در استانها

هشتمین تجمع عاشورائیان کرج